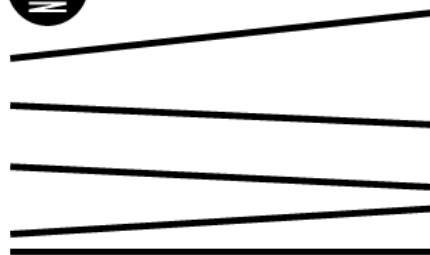

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Elmquist, Adolph Frederik.; af A. F. Elmquist.

Læsefrugter, samlede paa Litteraturens Mark

1831; Vol. 51

Aarhus, 1818-1833

60 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

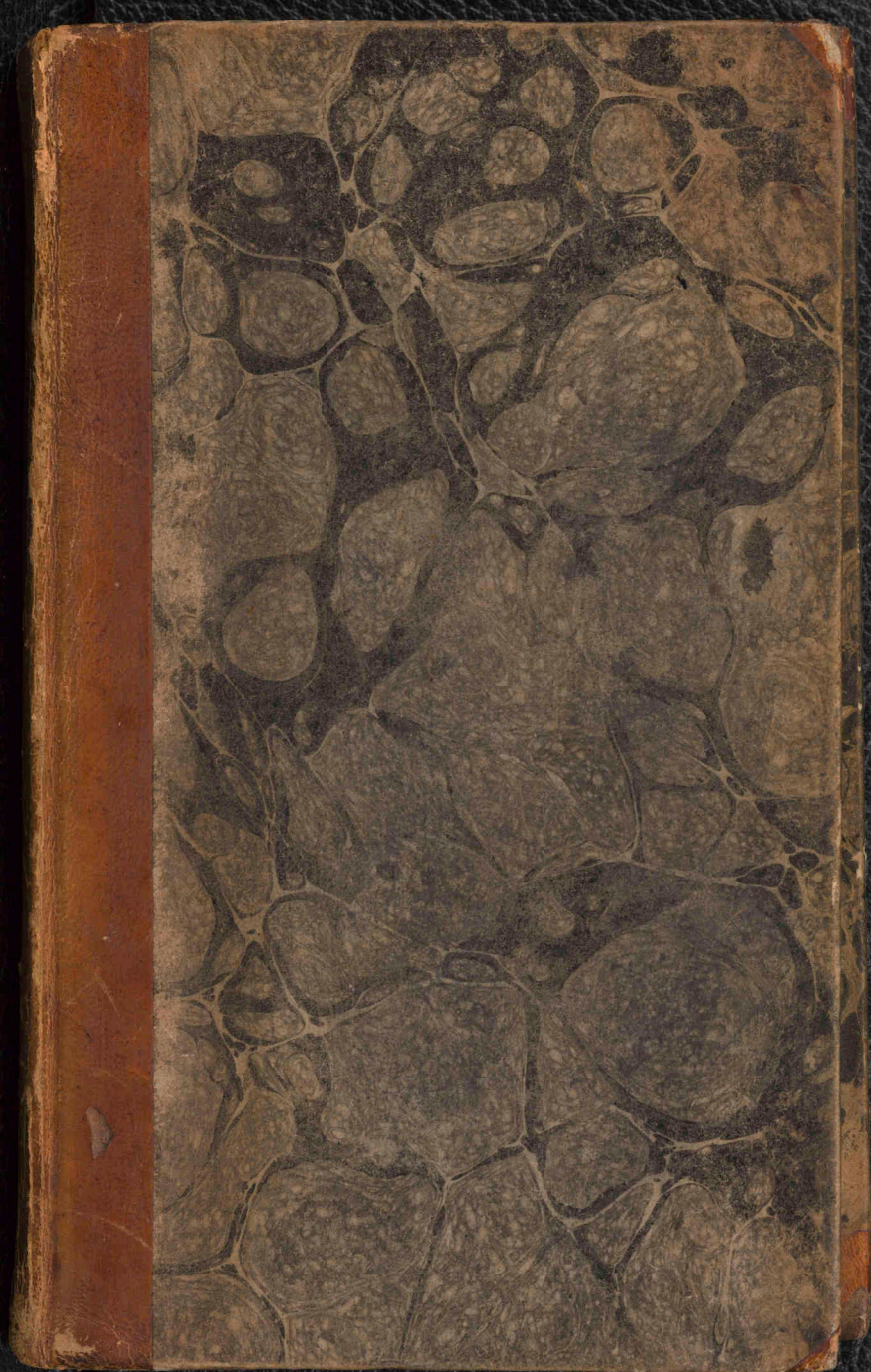
Digitaliseret af | Digitised by

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57. - 9.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

1 1 57 0 8 00121 4

+ REX

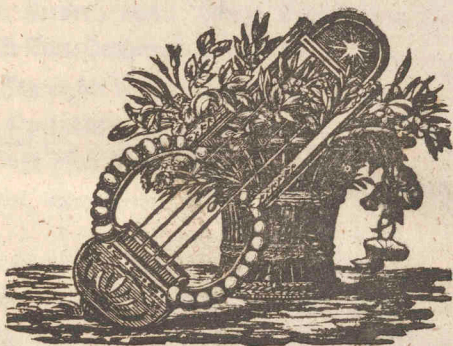

Bæsefrugter,

samlede paa Literaturens Mark

af

A. F. Elmquist.

Et og halvtredstyvende Bind.

Trykt i Aarhus Stiftsbogtrykkerie.

1831.

offener

23

Sammlung von Briefen

Dr. J. C. Schlegel

Es ist das handschriftliche

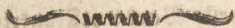

I n d h o l d.

	Side
Esøslaget ved Tschesme. Historisk-romantisk Fortælling af Tromlig.....	1
Jda Tauber. En original Fort. af Sanna Togens....	82
En Udflugt til Habor's og Signe's Grave.....	117
De tre Farver, eller: hænge Rappen efter Binden.	
Et Tids-Ordsprog	145
Hvad Sag er det bedste nuomstunder?	157
Isens Oprindelse.....	158
Tre Dage efter Brylluppet } Monologer med Chore.. Tre Aar efter Brylluppet }	160
Paula de Witt. En historisk Fortælling.....	161
Marschandiserdatteren Amalia Laurier.....	200
Brudstykke af en Danskers Reise i Polen 1829.....	249
Pagen. Af Walter Scott's Soirees.....	269
Af Lady Morgan's nyeste Værk: „Frankrig i Aaret 1829 og 1830.“.....	291
Hvordan er vor Jords indre Tilstand?.....	305
Planeten Jupiter's Mennesker.....	308
Mølleren i Sanssouci.....	309
Bernauer s Ølet.....	310
Polsk Stolthed.....	312

Blitt v. Dørring, kontra : Lornsen.....	313
Kaab til Polen.....	315
Ogsaa en Tro, Haab og Kjerlighed.....	319
Charader.....	320

Revolutionen i Rusland. En historisk Novelle.....	321
En Skorsteensfeiers Eventyr St. Hans Nat.....	379
Charlotte Corday. Fortælling fra den fr. Revolution..	390
Brudstykke af en Danskers Reise i Polen (fortsat)....	409
En mærkværdig gaadefuld Person.....	436
Keiserinde Josephines Gjeld	443
Strømpebaandet. En Kriminalhistorie.....	445
En mærkværdig Notice om Baron Trenck.....	455
Thomas Paine	457
Dronningen paa Sandwichsøerne.....	460
Tvillingerne i Lamerton	462
Gaader og Logogryphfer	466

Söslaget ved Tschesme.

Historisk-romantisk Fortælling af A. v. Fromberg.

(Af Bielliebchen 1831.)

1.

En søielig Nordost lustedes, Aar 1770, i det engelske Koffardieskib „Haabets“ Seil, og drev det, forbi Spal-madorerne, til Scio's Havn. Paa Dækket befandt sig to unge Mænd i heel forskjellig Stemning. Den Ene, Harry Dugdal, Skibets Eier, stod lænet mod Masten, fordybet i sig selv, med Blikket ufravendt fæstet paa Den, bag hvis Bjerge Solen allerede begyndte at synke. Hans Ven, Paul Brand, en Tydsker, gik op og ned paa Dækket, og holdt smilende Die med den Uvørsfulde. Omfider traadte han til ham. „Harry! sagde han, ruskende i ham: Siig mig dog, hvad i al Verden der saa gandske har forandret Dig, siden vi landede i Smyrna? Paa vor tidligere Reise greb Du Alt med Liv og Deeltagelse, nedrev dygtigt Dit Fædrelands Aristokratisme, gik i rette med Skjebnen, som, fra Skibsfærendrif, har gjort

Dig til fri Capitain paa Dit eget Skib, men fandt dog, med alt dette, Smag i Portviin, glædede Dig over den herlige Dgruppe, og kunde endogsaa stundom befatte Dig med Handelspekulationer. En af de mange skønne Grækerinder, som vi saae i Smyrna, kan ei have hevet Dig Din Spleen paa — ellers vilde Du ei saa overilet have afgjort Dine Forretninger der. Fra det Dieblik af, vi seilede forbi Epalmadorerne og med Rifferten vinede Scio's Hav, staaer Du ubevægelig paa een Plet, og stirrer did. Tal, giv mig Svar!"

„Paul! svarte Engellænderen: Forstyr mig ei i mine Drømme!"

„Jeg vil forstyrre Dig, Harry! sagde Denne godmodig: Vaagn op! — Hvad skal det Sværmeri! —"

„En herlig Tid svævede mig forbi! afbrød ham Harry: Vindige Billeder stode for mig, friske og levende som Mairoser i Morgendug, og min Sjæl dukkede op af det Modgangs Hav, hvori min Ustjerne, vel ogsaa jeg selv, har styrtet mig."

„Megen Poesie og Sentimentalitet for en Handelsmand!" sagde Tydskeren, ikke uden Spot.

„Kalder Du mig en Handelsmand, Paul — mig? Gud veed, hvor lykkelig jeg føler mig her, hvor jeg maa gruble paa, om jeg skal indkjøbe Eigener eller Rosiner til Retourfragt, og hvor jeg faaer dem for lettest Priis. Ja, før stod jeg paa Fregatten, og Døden ved min Side! Med Lynst saae jeg Bolgerne rase — vi bleve dog Herrer over Elementet. Jeg saae op til Stjernehimmelen med en Jølelse, som nu, paa den usle Koffardiefarer, er bleven mig fremmed. Siden mit Svovsind førte mig fra Mari-

påa min Faders Comptoir, er mit Mod bleven til Mismod, min Kraft til Overspændthed, og jeg kunde græde som et Barn; naar den mindste Krigsskud seiler mig forbi."

„Hvilke Grindringer fra Scio var det da, der traadte for Dit Blik?"

„Jeg har endnu aldrig været paa denne De!" svarte Dugdal.

„Alldrig? spurgte Paul forundret: Forklar Dig tydeligere; meddeel mig, hvad Du hidtil har fortiet."

„Det vil jeg gjerne! sagde Harry beredvillig: Men Du vil dog ikke forståa mig."

„Forsøg det!" meente Tydskeren.

„Da jeg, for fire Aar siden, med Gris laae i Smyrna's Havn, blev jeg syg, begyndte Harry nu at fortælle: og en ondartet Feber tvang mig til, at gaae iland. Jeg havde Ubefalingsbreve til En af min Faders Handelsvenner, Demetrios Nakari, og lod mig, vel kjendende Orientens Gæstevenskab, bringe til hans Huns. Her modtoges og pleiedes jeg som en Søn. I Begyndelsen troede jeg, at Handelsforhold og Spekulation laae til Grund for denne Mildhed, men snart saae jeg, at det var sand Godmodighed, som besjelede disse Menneſter, og jeg følte, at al min Tak var for svag til blot nogenlunde at lønne dem. Snart helbredtes jeg, og kunde nu slutte mig til Familiekredsen, der kun bestod af Fader, Moder og en tolvaarig Datter — Faderen, en vakker Mand i sine bedste Aar, gandske levende for sine Forretninger — Moderen endnu smuk og ungdommelig, en Engel i Sagtmodighed — Pigen en Knop, som den første Morgenstraale kunde udfolde, et stille, i sig selv

indfluttet Barn, hvis dunkle Øie ofte hvilede paa mig. Disse gode Mennesker skylder jeg glade Dage, jeg skylder dem min Sundhed, maaskee mit Liv, og dem skal jeg gjensee paa Scio, thi hid ere de flyttede fra Smyrna. Da oprullede Forhængen sig uvilkaarligt for mig; Engelland med sin Taage, Admiralitetet med sine Kabaler, min Faders Comptoir — Alt laae bag mig, og kun de kjære Mennesker stode for mig. Den Gamle saae jeg sidde paa sit Hynde; et Billede paa rolig og klar Besindighed søgte han at styre mine Ideers og Følelsers toileløse Flugt. Jeg saae Moderen omhyggeligt ordne Alt, begynde og fuldende Alt med Kjærlighed. Jeg saae — ja, Paul, hvorledes jeg egentligt har seet den Lille, veed jeg selv ikke ret. Jeg havde skabt mig et eget Billede af hende, som jeg vel ogsaa havde gjenkjendt hende paa; dog maa jeg selv sige, det er ei det Barn mere, som jeg saa gjerne talte med, og hvis hele Væsen havde noget saa Tiltrækkende for mig. Stor, rank, smuk har jeg malet mig hende, og saaledes, at naar jeg vilde nærme mig hende, bortjog hendes Alvor mig, medens hendes Skjønhed tiltrak mig. Vandret har jeg med Fader, Moder og Datter gjennem alle Husets Værelser, og da gjorde det mig saa ondt, at de Alle kom mig fremmede fore, og at det ikke mere var det gamle Huus i Smyrna. Jeg er gaaet op og ned med dem ad Terrasserne i Orangehaven, har holdt Kurven, hvori Helena plukkede Figener og Ferskener, og maatte jeg derpaa begive mig til Hvile paa mit smukke Kammer, da faldt det mig saa tungt paa Hjertet, at jeg havde maattet forlade hende; med en sølsom Følelse traadte jeg til Vinduet, og saae ud i den stjerneklare Nat. See! — saaledes har jeg

drømt hele Timer, og føler Du nu ei selv, at det var umildt af Dig, at vække mig? — Hvad Erstatning kan Du give mig for slige Drømme? "

„Jeg? — Meer, end Een! sagde den Anden leende: See histover til den synkende Sol, betragt det magiske Taagesløj, Aftenen lægger over Landskabet, tilegn Dig den hellige Ro, der udbreder sig over den slumrende Natur, og Du vil føle med mig, at i Virkeligheden, ei i Phantasten, i Vaagen, ei i Drømmen, ligger den sande Lykke, Livets rene Nydelse. See først til, hvad Du finder. — Hvor Nar rulle sig mellem Menneſkene, forandres Meget i Livet, saa let, som nu Vinden, der har dreiet sig. "

Paul Brand havde Ret. Vinden var gaaet om i Vest, og drev Skibet bort fra Havnen. Dybere sank Solen, graaere blev Taagen, Natten faldt paa, og skjøndt man laverede uafsladeligt, og styrede godt, maatte man dog holde den høie Sø, og — det forønskede Maal saa nær — kunde man ei indløbe i Havnen idag, thi alt sendte Fyrtaarnet sit advarende Lys ud i Nattens Mulm, alt viste sig Aftensstjernen i sin straalende Glans, og de vare endnu langt borte; Vestvinden taug nu; det blev blifstille; sagte pladskede Bølgerne mod det roligt gængende Skib.

„See, Paul! sagde Harry, idet de satte sig paa Dækket, og den foran dem staaende Portviin ei syntes at smage dem Begge lige godt: See, saa gaaer det i Livet — Maalet nær, kaster et Vindstød os atter ud i det aabne Hav — — "

„Drømmen! afbrød ham Denne: I Dine Drømme kjender Du hverken Tid eller Rum, og Dig er det ligemeget, om vi ligge stille her, eller i Havnen. "

„Troer Du, jeg formaaede, at gjenknytte mine Drømme under denne flammende Stjernehimmel, i denne hellige Stilhed, som kun det eensformige Bølgeslag afbryder? Mener Du, at hine Blus paa det graae, kantede Taarn i mine Onskers Havn kunne opklare min Sjels Nat? — Dødt er det om mig, min Phantasies Flamme er slukt, Natten røvede mig de Drømme, Dagen gav mig — og hvorfra denne Modsigelse i mig? Hvad har stækket mine Vinger? — Bestvinden maaskee, idet den gjorde et Rist i mit oprullede Billed? — Jeg kunde sove nu, som en døven Matros, naar ei den sagte Lustning og Natten med sin pragtfulde Stjernebælving holdt mine Dine oppe.“

„Mig holder Portviin paagen! tog Brand Dr: det: Gjør som jeg, Harry, drik! Vinen er mig den skabende Haand, som afløkker min huult tonende Lyra Himmeltoner. Har jeg tømt saadan et Par Flasker god Portviin, og seer jeg da ud i Natten, da seer jeg dobbelt saamange Stjerner, som Andre, og de dandse for mig paa det mørkeblaa Leppe, som hoppende Lygtemænd. Det er min poetiske Tid. Saa opfatter jeg Naturen fra dens ophøiede Side. — Drik, som jeg, saa begejstres Du! Din Phantasie vil hæve sine Vinger paany, og er Du træt af at flyve, saa læg Dig til Ro, drøm om Dit tungsindige Barn, og Du skal see, Natten vorder ligesaa behagelig for Dig, som Dagen.“

„Jeg kan ikke sove!“ sagde Harry.

„Forsøg det!“ meente Paul.

„Besynderligt! vedblev Harry: Jeg seer inat, istedetfor det stille Liv i min værdige Grækerfamilie, kun den russiske Flaade, som den laae for Anker i Port Mahon.“

„Seer Du, Ben! tog Paul Ordet: Saa vaklende er Mennesket! Korte ere Sværmeriets Timer. Hvad de føde, forstyrre de hurtigt igjen. Griber man efter dem, saa forsvinde de. Istedetfor det yndige græske Barn seer Du nu en russisk Matros med et Kalmukksjæ. Tilgiv mig, at jeg maa sige Dig det: Du er endnu ikke ret enig med Dig selv, skjøndt Du vel var gammel nok dertil. Du er Kjøbmand, og vilde gjerne være Soldat. Da Du var Soldat, traadte Du frivillig fra Fregattens Dæk ind i Din Faders Comptoir, fordi Du troede, Admiralitetet havde gjort Dig Uret, og ei erkjendt Din Fortjeneste vedbørligt. Handelstanden er Dig modbydelig; paa Dit Coffardieskib er det Dig for trangt — derfor overlader Du Dig til Din Phantasie. Den fører Dig paa Afveje, viser Dig et uopnaaeligt Maal, og saaledes vakler Du hid og did, er i evig Bevægelse, og kommer ikke af Pletten — som nu vort Skib i Hæbbliffet. Siig mig blot, Harry, hvad vil Du egentligt?“

„Hvad jeg vil? Mit Maal kjender jeg. Om jeg naaer det, er skjult for mig. Udaf Livets Glendrian maa jeg, noget Stort vil jeg begynde og fuldende; jeg vil udfylde mit Hjertes Tomhed, som begynder at vorde mig til Byrde.“

„Har jeg ikke Ret? afbrød Brand ham: Har jeg ikke tidnok sagt: Du skal forliebe Dig!“

„Stakkels Menneske! sagde Harry, ynksomt smilende: Som om vort Hjerter var en Sæt Mokka-Rasse, som man kunde forhandle efter Behag. Hvad kan jeg gjøre for, at alle de hvide og røde Ansigter i Gammelengelland, med deres Pluskinder og deres blaae, intetsigende Dine, lode mig kold?“

„Eaa drag hen til Din græske Pige! tog Paul Ordet: Du har overalt Anlæg til Spleen, og heri er Du idetmindste en rigtig Engellænder, om Du end ikke er det i saamange andre Ting. Morgenso: lens Straale vil vel, i de fire Aar, have udsoldet den unge Knop. Tilmed synes Dine Drømme mig at være Anelser. Følg dem, land, til hen, kast Dig for den nye Selenas Fodder, søl Kjærligheds Lykke, før hende hjem, og Portvinen vil smage Dig igjen! I Birkeligheden vil Du vorde, hvad Du hidtil kun i Drømme har været: et lykkeligt Menneske! —“

Harry stod pludseligt op, og skred op og ned ad Dækket. Paul tømte sit Glas. „Jeg gaaer nu ned i Kabytten, og lægger mig til Ro; det lønner sig ei, at prædike for døve Øren og forstøffede Syndere!“ sagde han, idet han forlod sin Ben.

2.

En let Østenvind hilste Aurora, som idag steg op af Havet i al sin Rosenpragt. Laagen fordeelte sig; skinnende fremtraadte Scio's Taarne og Minarets med deres forgylde Spidser og Halvmaaner, og Stad og Havn laae amphitheatralisk for dem. Alt hilste Styrmanden Tyrtaarnet, alt kunde Paul, paa Citadellet, skjelne Halvmaanen — kun Harry saae Intet. Med Dagens Lys var ogsaa hans Phantasie vaagnet; han saae kun den gamle Nakari, Moderen, Datteren; han havde gjerne ønsket Skibet Havmaagens Binger, der omfløi de sølv: mende Seil.

Langt om længe løb Skibet ind i Havnen. Snart bragte en Baad begge Vennerne iland. En tjenstfærdig Lassebrager lovede, at bringe dem til De:

metrios Nakari's Huus; muntert skred han foran gjennem Scio's snevre Gader, og betegnede dem et høit, anseeligt Huus som Primatens Baaning. Hefstigt bankede Harry paa, een, to, tre Gange; men det varede længe, inden de hørte Nogen komme. Langt om længe aabnedes Døren, Harry styrtede ind, Paul fulgte efter. „Boris! Trofaste, gamle Ejener, Du min Ven! raabte han gladelig, idet han stormende greb den gamle Græfers Haand, som havde aabnet Døren; Kjender Du mig endnu?“

„Nei Herre!“ svarte Denne forundret.

„Kjender Du ikke mere Skibsfændriken, Harry Dugdal, Din Patient? — Gaae op, meld mig!“

„Hellige Athanasia! Er det virkelig Dem, Herre? raabte den Gamle med glad Forundring: Vær mig hjerteligt velkommen i dette Huus!“

„Gaae op, meld mig!“ gjentog Harry.

„J finder Ingen her!“ sagde den Gamle mørkt.

„Ikke Husets Herre?“

„Han er paa sit Landsted ved Havet.“

„Eiheller hans Hustru?“

„Hun sover, Herre!“

„Og Helena, det yndige Barn? Hun maa have udfoldet sig herligt — —“

„O ja, Hr. Dugdal, det har hun!“ sukkede den Gamle, idet han aandede dybt.

„Hvor er hun?“

„Hos sin Fader!“ gjenmælede den Gamle, og vendte sig bort — —

„For os derud!“

„Jeg tør ikke forlade Huset, Herre; men jeg skal strax besørge Dem en Vejviser og et Par Muuldyr, thi tilfods vilde det blive Dem for langt. Erøder

imidlertid ind i dette Bærelse. Inden en halv Time skal Alt være færdigt, ogsaa Kaffeen, som altid smagte Dem saa vel, naar jeg havde lavet den."

De Fremmede traadte ind. „Skal jeg gaae tilbage til Skibet, forat besørge det Nødvendige? spurgte Paul nu: Thi jeg frygter, at naar Du en gang har tiltraadt Din Valsart, kommer Du ikke saa snart igjen."

„Du maa følge med. Men gaae, og kom snart tilbage, thi jeg længes efter at komme derud. Lad Skibet lægge sig for Anker; William kan erkundige sig om Priserne — isøvrigt kan Alt beroe, til vi kommer tilbage."

Paul gik. Harry blev længe allene, thi det varede en god Stund, inden den Gamle kom tilbage med Kaffe. Harry betragtede ham nu opmærksommere. „Ei, ei, Boris! sagde han: Du er kommen til at see gammel ud, siden sidst."

„Mener Du?" spurgte Grækeren.

„Dit Haar er bleven graat, Dine Dine ligge saa dybt."

„Alderen, Herre! — Mod den formaaer man Intet."

„Du synes mig saa sørgmodig, saa nedtrykt —"

„Jeg troer, Drengen er der alt med Dyrene — jeg vil dog see efter!" sagde han, og iilte ud, udenat svare Harry, som faldt i dybe Tanker. Husen var ham fremmed, den troe Tjener, graahaaret, alvorlig og stille; Fader og Datter vare paa det fjerne Landsted; den ellers saa virksomme Moder sov endnu. Alt dette dæmpede hans Glæde. Mon ogsaa Hjertet er forandret? tænkte han forstemt, da Grækeren igjen indtraadte, og berettede, at Alt var rede.

„Min Ven er endnu ikke kommen tilbage! sagde Harry: Du maa huse mig lidt endnu. Men sover da ogsaa Fruen endnu?“

„Ja, Herre!“

„Dor Du ikke lade hende vække, ikke sige hende, at Harry Dugdal er her?“

„Nei, kjære Herre!“

„Saa hilß hende fra mig, Boris, og beed hende komme ud til Landstedet, saasnart hun kan.“

Et smerteligt, næsten bittert Smil fortrak den Gamles Mund — „Der kommer Deres Ven! sagde han: „J maa haste, inden Solen stiger for høit — J finde kun lidt Skygge paa hele Beien.“

Harry lavede sig til at gaae. „Hilß Fruen, saasnart Du taler med hende!“ sagde han.

„Det vil jeg — jeg haaber, at see hende snart!“ svarte den Gamle. Derpaa tilhvißede han Drenge, som førte Muuldyrene, nogle Ord, og saae endnu længe efter Harry og hans Ven, som gik gjennem Gaderne og lode Dyrene følge efter. —

3.

Skjøndt det endnu var aarle Morgen, vare dog Scio's Gader allerede levende. Spindende eller broderende, sadde Sciotinderne udenfor deres Huse, hilste de Forbigaaende venligt, og bød dem indenfor, at de kunde beundre og kjøbe deres Arbejder. „Underlige Skabninger ere dog Grækerinderne paa denne De! sagde Paul: Hvad jeg i Smyrna horte om dem, finder jeg her stadfæstet. See blot, Harry, hvor de skjule de skjonne Former under disse hæslige, stive, folderige Kjoler — see blot de høie Huer paa disse ovale, nydelige Hoveder — hvor kunne dog Hellas's

Døttre udmaje sig saaledes? — Med hvilken Paa-
trængenhed hyde de os indensfor. — Man skulde mene,
det var Løkkefugle, og dog skulle, som man har for-
sikret mig, Qvinderne i dette jordiske Paradiis være
Bestalinder! — Men, Harry, Du hører jo slet ikke
paa mig; mine aandrige Bemærkninger svæve uhor-
te forbi Dig i Morgenlustningen — sikkert drømmer
Du nu igjen!”

Harry syntes ei at ville høre paa ham, ligesaa
lidet som paa de venlige Piger, der vedbleve at ind-
hyde dem og at rose deres smukke Arbeid. Stilti-
ende gik han dem forbi; ogsaa Paul blev ordknapp,
og saaledes kom de omsider til Porten, der fører til
Veien langs med Havet.

Nu aandede de friere, Blomster og Planter
udaandede balsamisk; en sagte Morgenvind, som luf-
tede fra Havet, kjolte den lumre Luft. Paa deres
venstre Haand laae Scioternes Haver og Landsteder
med deres blomstrende Dranger og Granattræer;
Bjørnranterne slyngede sig op ad høie Fjentræer, og
gjennemvirkede malerisk disse Træers dunkle Løv.
Ranke Cypresser rystede med de melankolske Hoveder;
Olietræet bevægede sine graae, spidse Blade i Vin-
den, og Urterne, som vildt fremspirede ved Veien,
spredte deres balsamiske Duft trindtomkring. — Paa
deres høire Side bølgede, ei bevæget af nogen Storm,
det rolige Hav; kun hist og her brødes skummende
Bølger mod fremragende Klipper, der maaskee i Mar-
tusinder havde trodset det vilde Element; Himlen var
klar, ing'n Sky formørkede den. „Her kunde jeg have
lyst at bygge mig et Paulum! raabte Lydstøeren:
Her hvor Engle vandre, skjøndt hæsligt forklædte —
her, hvor Paradiset maa være fremblomstret paany.

Var jeg uindskrænket Herre over Storbrittanien, da hidsendte jeg alle Narre, alle med Spleen Behæftede. Ogsaa Du, min gode Harry, maatte nedsætte Dig her, for at bade Dig i denne Lust, hvor Enhver, fængslet til den skønne Virkelighed, er beskyttet mod Drømmerier."

Harry smilte, men taug. Han åndede ikke friere i denne rene Lust, hans Bryst var mere beflemt end nogensinde, dunkle Anelser trykkede ham, og den gamle Boris's saa, hurtigt afbrudte Ord, som han nu eftertænkte nøiere, lode ham befrygte, at en mørk Aand, siden hine Aar, havde gennemvandret denne Families gjæstnilde Huus. Nærende denne Frygt, gennemvandrede han, uden Deeltagelse, de herlige Egne, tog, uden at ændse de smukke Giberinder, Blomster af de fremrakte Smaakurve, uddeelte gandske mest fanstisk Solomynter til Gjengjeld, besteg omsider sit Muuldyr, og reed rast videre.

„Hovedrystende travede Paul bagefter. Drengen løb, ubekymret om Herrernes Hastværk, muntert ved Siden af, og saaledes boiede de nu om en lille Skov af høie Graner og tætbladede Kastanier, da Drengen raabte: „Standser lidt, I Herrer, og betragter hist Homer's Skole — hiin Klippe, der, ligesom afreven, sænker sig mod Havet — der har den gamle Blinde siddet og qvædet sine Sange. Men hist, hvor de to Palmer hæve sig, der er Demetrios Nakari's Landsted."

Harry skyndte nu paa sit Muuldyr, og saaledes naaede de snart den neppe fire Fod høie Muur, der, som sædvanligt paa Scio, omgav Eiendommen. Her steg de af.

„Kom, kom! sagde Harry, gribende Vennens Haand: Mig driver det did!“ Rast drog han Paul med sig. Pludseligt blev han staaende. — „See did!“ tilhviiste han sin Ven, og pegede paa en af Rosenbuske omkrandsset Græsplæde, hvorover en høi Elm bredte sin runde Krone som et skjermende Tag. En Kreds af unge Piger sad der, flittigt arbejdende; i deres Midte befandt sig en Grækerinde, klædt som de fornemste græske Damer i Smyrna. Under et høidt, i Turbansform slynget Klæde frembolgede de mørke Lokker; hendes Dragt skjulte ikke de skønne Former; som en Tyrskinde blandt sine Slaver sad hun der i Jomfriernes Kreds. Hun bemærkede vel nu de Fremmede, thi hun kastede et alvorligt, men flygtigt Blik paa dem, stod op, og gav Pigerne et Bink, at følge efter.

„Var det maaskee det tungtsindige Barn?“ spurgte Paul.

„Jeg troer det!“ svarte Harry.

„Nu, ved Gud, yndigt har Knoppen udfoldet sig!“ sagde Paul, følgende sin Ven, der rast ilte fremad.

Snart stode de i Gaardsrummet, hvor der gik en Flok tamme Algerhøns. En ung Græker traadte dem imøde, og spurgte om deres Erinde. Og, da de meddeelte ham deres Ønske, at tale med Primasten Demetrios Nakari, førte han dem ind, og gik, at melde dem. Harry's Hjerter bankede stormende; med Utaalmodighed ventede han Grækeren, der nu kom, at føre de Fremmede ind til Herren. Overrasket blev Dugdal staaende i Døren, da han saae en gammel Mand med graat Haar og mørk Mine. „Hvad er Deres Begjæring?“ spurgte han, idet han,

ved deres Indtrædelse, stod op og gif dem Hilsede. Ved hans Stemmes første Lyd overmandedes Harry af sin Jølelse. „Fader Demetrios! raabte han, styrkende sig i den forundrede Oldings Favn: Gode, gamle Fader! —“

„Hvo er De, Herre?“ spurgte Grækeren, bristede sig af Harry's stormende Favntag, og saae forskende paa ham. — „Dugdal! Min gode Dugdal! raabte han derpaa pludseligt: Hei, Nikola, Nikola! til: raabte han, idet han paany trykte den unge Mand til sit Bryst med stormende Glæde, den indtrædende Tjener: Hidkald Selena! — Seer jeg Dig da igjen, Du gode Menneſke! sagde han derpaa, idet han betragtede den af Glæde skjælvende Harry: Ja, det er Dig! — Du er nu bleven en heel Mand — og jeg en Olding! — dog — stille! Jeg hører Selena komme.“

Grækerinden traadte ind. „Kast Dit Slør tilbage, Selena! sagde Faderen: Du staaer for en Ven af vort Huus; kjender Du hani igjen?“

„Selena kastede Sløret tilbage; hendes dunkle, alvorsfulde Øie hviiſte forskende paa Harry, som, henfunken i den skjønnede Piges Beskuelse, skjælvende stod for hende. Pludseligt farvede en hoi Rødme hendes Kinder: „Harry Dugdal!“ raabte hun, og — iilte bort.

„Lad det ikke undre Dig, unge Ven! sagde Faderen, som bemærkede hans Forundring: Hun er nu stille, indsluttet i sig selv, meer end nogensinde, og Du vil blive mangen Besynderlighed vaer i hendes Væsen. Men — lad Dig ikke forstyrre deraf! Sæt Dig hos mig, og fortæl, hvad der har ført Dig hid; men sig mig først, hvo Din ledsager er.“

Ubevægelig stod Harry, Vinene endnu stivtfæstede paa Døren, gjennem hvilken Grækerinden havde fjernet sig, og hørte ei den Gamles Spørgsmaal — han maatte gjentage det.

„En Ven af mig! svarte han nu: Som jeg anbefaler Deres Godhed.“ — Den Gamle rakte Brand sin Haand til Velkomst. „Tilgiv gode Fæder! sagde Harry, sættende sig hos Grækeren: at jeg er saa adspredt; men det gaaer mig sælsomt. Med heed Længsel efter at gjensee en Familie, som jeg skylder Saameget, træder jeg i Smyrna ind i dens Hjem, og erfarer, at den har forladt Staden og boer paa Scio. Fjorten Dage opholdt mine Forretninger mig i Smyrna, og saalænge maatte jeg styre min Utaalmodighed. Imorges lander jeg i Havnen, iler til Deres Huus, finder hverken Dem eller Helena, finder kun den gamle, graanede Boris — ei engang Huusmoderen saae jeg, thi den Gamle sagde, hun sov.“

„Ja, ja! sagde Grækeren med Bemod: Hun sover! I St. Victorialkirken hviler hun, og sover til Opstandelsens Morgen.“

„Hun er ei mere! Jeg sees hende ikke mere! Klagede Harry, og hans Dine fyldtes med Taarer: Den gode Moder er ei mere! — Staffels Mand! —“

„Hun gik forud! sagde Fæderen, idet han forjæves søgte at dæmpe sit Bemod: Herren være lovet, hun har det godt! — Men hvad bringer Dig hid til mig? begyndte han, givende Samtalen en anden Vending: Du veed, min Bog er sluttet, min Virksomhed endt.“

„Jeg var i Forretninger for vort Huus i Smyrna; saa vilde jeg — —“ — „Besøge mig! falde den Gamle ham i Ordet: Og nu finder Du

Alt forandret, forstyrret — selv Helena — dog tilgav, at jeg endnu, som tilforn, tilsaler Dig med det fortrolige Du. Jeg burde vel egentligt ikke, thi det er dog ikke mere, som det var tilforn omkring mig!" tilføiede han sørgmodigt.

„Kald mig kun altid saa, Fader! bad Dugdal: Det fortrolige Du kalder hiin dyrebare Tid tilbage. Min Fader lader Dem hilse. Ogsaa han er bleven gammel, og De vilde vel neppe kjende ham mere, thi nu er det tyve Aar, siden De saae hinanden."

„Paa min Bryllupsdag saaes vi sidstegang!" sagde Demetrios, og han maatte vel ihukomme hiin Tid, thi han saae mod Jorden, han tang, og Ingen vovede, at afbryde den ængstelige Stillehed.

Da aabnedes Døren, og Helene treen ind. „Tilgav min pludselige Bortgang! tilsalte hun Harry: Synet af Dem mindede mig levende om Fortiden, og aldrig kommer jeg den ubevæget ihu."

„Jeg eiheller!" afbrød Harry hende, rimeligvis misforstaaende hendes Ord.

„De finder Meget forandret hos os! vedblev hun med tilsyneladende Rolighed: Moder har forladt os, Fader er bleven gammel, hans gode Lune er borte, og jeg — — —"

„De er opblomsret til Jomfru; i Deres rene Lieliglands staaer De for mig som en Helgeninde!" afbrød han hende. Helena sukkede dybt. „Er da al Munterhed forsvunden af dette Hus? vedblev han: Er da hver Glæde hjemgangen med hiin Fjendens Engel?"

„Enhver! sagde Helena alvorssfuld: Men — lader os tale om noget Andet, Harry! — Vær mig

velkommen, af Hjertet velkommen!" — Hun rakte ham med disse Ord sin Haand: Ofte har jeg tænkt paa Dem. Da De havde forladt os, følte jeg en Tomhed om mig, som jeg ikke kan beskrive. Ingen hjalp mig mere, at flette Krands; Ingen sad deeltagende hos mig, udenat kjede sig, naar jeg taug; mig fattedes, med Dem, al Medfølelse. Siden har jeg altid gjerne tænkt paa Dem, og hver Hilsen, De sendte os over fjerne Have og Lande, stemte mig glad, og var mig velkommen."

"Er den Hilsen det ogsaa, jeg bringer Dem idag?" spurgte han, medens Paul med Glid underholdt sig med den Gamle.

"Den er mig dobbelt kjær, da De selv bringer mig den!" svarte Helena, og et blidt Smil forskjønnede hendes Mund.

"Ogsaa jeg har ofte tænkt paa Dem! sagde han trohjertig: Dag og Nat har De svæbet for mig, men aldrig mere levende, end siden jeg igjen befarer Archipelet. I Begyndelsen gjorde den Tanke, det Haab, at see Dem, mig saa glad; men jo nærmere jeg kom Smyrna, jo nærmere jeg kom Scio, desto alvorligere blev min stormende Glæde, og jeg troer, at en dunkel Anelse af det, jeg her skulde finde, maa have grebet mig."

"Troer De paa Anelser, Harry?" spurgte Grækerinden.

Overrasket af dette Spørgsmaal, vidste han ikke strax at besvare det. — "Jeg troer kun, hvad min Aand kan fatte og begribe! sagde han omsider: Og altsaa hører jeg vel til de Bantroer."

Hurtigt afbrød Helena denne Samtale og førte Harry tilbage til den soundne Tid, af hvilken hun,

med saamegen Jnderlighed, skildrede adskillige Træk, at han endnu troede at see det tungsindige Barn for sig. Men denne Erindring frydede ham ikke; Barnets Billed havde intet Værd for ham mere, siden han havde seet den opblomstrede Mø.

Under Paaskud af huuslige Forretninger fjernede Helena sig snart, og efterlod en Tomhed for Harry, som hverken Faderens Underholdning, eller hans Bens muntre Lune, formaaede at udfylde. Den Gamle fortalte ham nu Mangehaande om de Bevæggrunde, der havde foranlediget ham til, at opgive sin Handel og flytte fra Smyrna til Scio. Hvad der her var mødt ham, fortaug han, og man saa tydeligt, at han gjerne kastede et Slør over det sidste Aar.

I Samtalens Lob berørte man ogsaa den nærværende Tids store Emner. Ruslands Krig med Porten, de Fremskridt Russerne gjorde ved Donau, gave Underholdningen Stof, men dette gjaldt endnu i højere Grad om Flaaden, som alt i nogle Maaned der havde ligget i Port Mahon. Alexis Orloff, denne Expeditions Chef, havde udstreuet Proklamationer over hele Grækenland og Archipelet; deri opfordrede han Grækerne til at knuse de osmanniske Lænker, og, ihukommende det gamle Hellas, tilkæmpe sig Frihed under Ruslands Bannere. Harry tog nu livsfuldere Deel i Samtalen. „Grib Grækerne ikke denne Leilighed, sagde han med Jld: saa vare de ei den Frihed værd, man byder dem! Nu er det gunstige Dieblit! Den russiske Flaade er betydelig; de Seire, Russerne tillands have vundet, sende Skræk foran dem. Det græske Folk staae op, det støde til
(2*)

de russiske Batailloner, forsamle sig om deres Faner, og Seier og Frihed skal det vinde! — "

„Harry! sagde Grækeren bittert-smilende: Have da Aarene endnu ikke tæmmet Din Phantasi, flyver Du endnu stedse, lig den unge Drn, mod den glødende Sol, uden at have Drnens Die og Drnens Binger? — Blændes Du endnu stedse af dens Glæde? — Troer Du, Catharina hidsender sin Flaade fra det sjerne Norden, for at tilkæmpe Grækerne Frihed? Byder Sultanen hende, for at undgaae Krigen, Krim eller Bessarabien, saa nedlægger hun Baabnene, hviler, ubekymret om Grækenlands Lidelser, paa sine Laurbær, sover sødt, og den arme Nations Jammer forstyrrer ei hendes vellystige Drømme. — For Rusland, ei for os, skulle vi plante Oprørsbanneret, for Rusland skulle vi kæmpe og bløde, uden at vinde Andet derved, end dobbelte Lænker, som Osmanerne ville smede os i, naar vore Beskyttere ere hjemdragene. — En Daare vilde den Hellener være, der greb til Baaben, saalænge ei Nationen selv opfordrer ham dertil. — "

„De hænger, som mig synes, stærkt ved den tyrkiske Regjering!“ sagde Harry.

„Unge Mand, bedøm ei de Gamle efter Din korte Erfaring! afbrød Demetrius ham alvorsfuld: Jeg hader sikkert mit Fædrelands Tyranner mere, end Du! — Jeg kunde, raabte han opspringende — dog hvortil den afmægtige Harm! — Og troer Du da virkeligt, at Alexis Orloff er den Mand, som kan afryste Archipelets Nag? Er han Sømand? Har han nogensinde før bestøget et Skib? Medens Flaaden ligger i Port Mahon, forlyster han sig i Livorno — "

„Og Elphingston, min fordoms Capitain, er stødt til Admiral Spiritoff med betydelig Forstærkning! afbrød ham Harry: Det er en Sømand! —“

„Du mener vel, fordi han er en Engellænder? sagde den Gamle smilende: Lader Din Egentjærlighed Dig atter, i Engelland, see det Guldkomneste af Verden?“

„Demetrios, De gjør mig Uret! tog Dugdal med Bestedenhed Ordet: I mange Ting er jeg ei mit Fædrelands Forsvæger. Vor Frihed er et gammelt Kort, hvormed Aristokratismen spiller efter Behag; vore Love ligne Baaben i Ruskammeret, der ere ubrugbare for den nærværende Tid; vort Lands Riigdom er som en Ørk, hvori der staae enkelte Frugtpalmer, der yppigt udbrede deres Grene, medens de lavere Træer staae og skrante trindtomkring; vor Vædelmodighed er liig Kjøbmændenes, som Intet bortgive, uden hvor Noget er at tjene derved, og for vort høitpriste Frisind, vor Agtelse for Menneſkeretten, føre vi Bevist i Indien. Men — vor Flaade! — Taler jeg om den, da skulmer mit Hjerte; paa Vandene svømmer Britannia's Værelse; der kan ingen Nation i Verden maale sig med min.“

„Havde blot Elphingston engelske Skibe og Matroser! sagde Paul: Saa vilde jeg haabe med Dig.“

„En Mand af Aand og Kraft formaaer Meget! sagde Harry: Slig en Aand meddeler sig Alle, den opflammer de lavere Sjæle til høiere Bedrift, og den Tillid, den vækker, opliver Modet og Kraften.“

„Gud give det! sagde Demetrios: Thi som jeg erfarer, ere Russerne allerede landede i Morea; Dyrskningen er allerede plantet — —“

„Og hvad ville I da gjøre paa Scio?“ spurgte Harry, som denne Efterretning havde elektriseret.

„Roligt oppebie Begivenhedernes Udfald! svarte Demetrios: — Dog, lader os overlade Fremtiden til Skjebnen, og kommer med mig til Middagsbordet. Men først maae I sende Eders Veiviser tilbage med Muuldyrene, thi I blive da hos mig nogen Tid. Jeg skal imidlertid give Boris Befaling, at lade Eders Løi bringe hid.“

Billigt toge de mod Indbydelsen.

4.

Uger vare forgangne, og Harry havde endnu ikke forladt Landstedet. Paul forlod det af og til, for at slutte de fornødne Forretninger, der ikke vare af stor Betydning. Dugdal havde imidlertid ubejymret overladt sig til sin Phantasi og sit Hjerte.

I Helenas Bryst syntes ei at gløde en lige Flamme; idetmindste forstod hun bedre at skjule det, end Harry. Hun viste, at hun kun morede sig i Harry's Selskab; kun for Harry's Skyld taalte hun Paul med hans overgivne Munterhed; hun viste sin Ungdomsven en hjertelig Deeltagelse; men med alt dette blev hendes Forhold dog afmaalt, og den Jld, et ungdommeligt Hjertes Tilbøielighed rober saa let i Blik og Ord, syntes hende fremmed. Tungtsindig, ofte hensunken i mørke Tanker, var hun meest indsluttet i sig selv, og kun naar hendes Tungtsind havde meddeelt sig Harry, nærmede hun sig ham inderligere; hendes Døie saae da tidt med Længsel i hans; hun blev da blødere, og hendes Røst, enhver af hendes Bevægelser, udtrykte Dybden af hendes Følelser. Men naar han da, i Følelsen af sin

Lykke, blot ved et sagte Haandtryk, ved et Blik, et Ord, aabenbarede det Haab, som løftede sine Vinger i hans Bryst, da stod kun den velvillige Veninde ved hans Side, og Liv og Jid syntes slukt i hende.

Paul var imidlertid reist i Forretninger til Smyrna paa nogen Tid. Allerede før sin Afreise havde han seet sin Vens Godhed for Grækerinden opflamme til Eidenstak; han troede ogsaa, trods Helena's afmaalte Forhold, tydeligt at bemærke hendes brændende Kjærlighed, som kun hendes Tungesind hindrede fra, at udbryde i flaren Flamme. At dette vilde skee, og snart skee, troede han, at være forviiset om. Derfor undredes han ikke lidet, da han, ved sin Tilbagekomst, fandt Helena gandske uforandret. Venlig mod ham, inderlig, men inden trange, afmaalte Etkanker mod Harry, om og opmærksom mod Faderen, strengtbydende i Pigerens Kredse, var hun den Gamme, som før. Ved nærmere at belyse denne skjønne, forunderlige Pige, troede Paul, i hende, som i hele Familien, at finde noget Hemmelighedsfuldt. Primaten, hvis aabne Charakter ellers ikke lod sig misstjende, afbrød stundom Samtalen pludseligt, paa en hemmelighedsfuld Maade, og Paul bemærkede, at dette hyppigst var Tilfældet, naar Samtalen kom paa Moderens Død, eller paa Tyrkernes Tyrannie. Helena undgik at berøre begge Emner.

Paul troede nu sikkert, at en eller anden Hemmelighed maatte ligge skjult her. Af Naturen mistroisk, frygtede han, at en eller anden Brøde hvile paa Faderen. Den Uengstelighed, Helena ofte røbede, naar hun kunde troe, at Harry's Eidenstak vilde frembryde i Ord, Faderens siensynlige Glæde

over denne opblussende Tilbøielighed, og dog, paa den anden Side, saamange faderlige Advarsler, saamange sagte Vink, at Dugdal ikke skulde nære noget Haab, ikke stræbe efter en ubis Lykke, men tæmme sin Phantaste, bestyrkede ham i hans Tro. Paul meddeelte ei sin Ven nogen af sine Bemærkninger; han vilde have Lys, inden han advarede, og hidtil havde han forgjæves forsket efter de nærmere Omstændigheder ved Moderens Død. Han erfarede kun, at hun pludseligt var død af Skræk; hvad der havde voldet hende denne Skræk, kunde eller vilde Ingen sige ham. Boris, som han, under sit Ophold i Staden, listigt søgte at udfritte, taug i Begyndelsen, men da Paul gik ham haardere paa Klingen, sagde han fort: „Hos os, kjære Herre, nyder man Gæstevenskab, uden at ville trænge ind i Familiernes Hemmeligheder; det vilde være, at lønne det slet!“ — Paul forskede nu ikke videre.

Men da han saae, hvorledes Dugdal Dag for Dag hang lidenskabeligere ved Pigen, troede han, at maatte gjøre ham et Spørgsmaal, om det end skulde volde ham Smerte. „Harry! sagde han, alvorligere, end han ellers pleiede at være: Du søger Dit Livs hele Lykke i Selena, er Du da ogsaa vis paa hendes Hjerte, udtaler sig hendes Følelse saa tydeligt som Din, og har hendes Tilstaaelse allerede betaget Dig den Frygt, at Dit Haab kan worde skuffet?“

„Behøver man da at tale, for at forstaae hinanden, behøver Hjertet Ord, for at aabne sig? svarte Harry levende: Et Haandtryk, et sjelfuldt Blik, en Taare — sige ofte meer, end Munden formaaede.“

„En Taare? gjentog Paul hovedrystende: Kjære Harry! Den ulykkelige Kjærlighed har kun Kun-

merstaarer; Glædestaarer ere lykkelig Kjærligheds Dugdraaber, og dem saae jeg endnu aldrig i Helena's Die. Vær aaben, og tilgiv Din Ven, om han kunde synes paatrængende her — har Du allerede udtalt Dine Følelser? Har Du sagt Helena, at Du elskede hende?"

„Ja, Paul! —“

„Og hvad svarte hun?"

„Hun taug, rakte mig sin Haand, trykte min — hendes Die hvilte fyrigt, længselsfuldt, paa mig, indtil Jlden sluktes i Taarer. —“

„Og saa —?"

„Hør mig! begyndte Harry nu: Jeg vil fortælle Dig Alt. Det var i Aftes, da jeg sad med hende ved den store Cisterne. Vi havde sværmet om i Fortiden som to muntre Børn, og ihukommet mangt et glad Nieblis, men ogsaa hendes Moder. Da blev hun pludseligt stille, og faldt i Tanker; og saa jeg blev herved alvorligstemt, og saaledes sadde vi længe siltende hos hinanden. Alt dalede Solen bag Klofret Neamoni, og bestraalte det foran os udbredte Hav, men skjønnere endnu Pigens Ansigt, da hun, vendende sig til mig, pludseligt afbrød Tausheden. „Harry! sagde hun, og i hendes Ansigt laae et Udtryk, som jeg ikke kan beskrive — neppe forstod jeg, at tyde mig det selv —: Harry, det Skjønneste i Livet daler, som Solen hist — men det vender aldrig tilbage, som den, aldrig! — Det gik under for evigt!“ — Hun var, idet hun sagde dette, opstaaet; hendes Die saae mod Himlen, hendes Hænder foldede sig forsviis over Brystet. Saaledes stod hun for mig i Aftensolens Jld, skøn, herlig; det kom mig fore — smil ei, folde Menneske — som om

Aftenrøden havde været en Helgenglorie om hende, som om jeg maatte styrte for hendes Fodder, tilbede hende; men jeg formaaede det ei. Hensunken i hendes Betsuelse, stod jeg som livløs; Ordet hendøde i usigelig Følelse. „Harry! sagde hun nu, idet hun saae paa mig: Hvad Skjebnens Storm engang sonderbrød, det reiser sig ikke mere i sin Herlighed; hvad Gud engang lod os berøves, kan selv hans Almagt ei gjengive os!” — „Selena! afbrød jeg hende: De har tabt Meget, Moder og Veninde paa een Gang; af Graven kan hun rigtignok ikke opstaae. Men Himlen gav os ikke blot een Stjerne, der skulde lyse for os gjennem Livets Nat, vedblev jeg trostens: Millioner vandre paa Firmamentet, og daler end den Skjønneste, saa stige utallige Andre op, at lyse for os; forsvinder een Glæde, saa fremspire Andre paa dens Grav, De har mistet en Moder — en Fader, en Ven har De endnu! — Ja, Selena! raabte jeg, glemmende mig selv: Ja den Mand har De endnu, der i sit Hjerte tro bevarede Barnets Billed som det Eneste, der var ham dyrebart — dog, min Ven, hvad jeg sagde i hiint Dieblis, veed jeg selv ei mere. — Opmærksomt, deeltagende hørte hun paa mig; det mørke Alvor forsvandt af hendes Pande — hendes Dine skinnede af Glæde. Hun rakte mig sin Haand, trykte blidt min, og taug — kun Diet gav mig Haab — men nu brast Taarer frem — „Gode Harry!” raabte hun bevæget, og fjermede sig hurtigt.

„Besynnerligt! brummede Paul: Uforklarligt, gaadesfuldt! — Dugdal! sagde han derpaa, trykkende Bennen til sit Hjerte: Bædn Dig mod Skjebnen. Ja, jeg troer, at Selene elsker Dig; jeg er

overbeviist om, at Helena elsker Dig brændende; men hvorfor dæmper hun Flammen i sit Hjerte? — Dog, jeg vil ei advarer mere, kun raade — troer Du, at være Herre over Din Skjebne, er Du forvissset om Din Faders Samtykke, har Du Mod til, at sætte Dig ud over mange Forhold, saa fremkald en hastig Afgjørelse, tal med Primasten, tal med Helena, og forlang en bestemt Erklæring. Hun kunde jo være en Andens Forlovede, føle Tilbøielighed for Dig — og saaledes vakle mellem Pligt og Kjærlighed. Bedre er det, Du seer klart, selv om Du stod ved en Afgrund; endnu kan Du løsrive Dig med mandig Kraft. Men fortsætter Du denne Leeg, overlader Du Dig, ogsaa ved dette alvorfulde Anliggende, til Din Phantasie, da vilde Skilsmisken med hver Dag vorde smerteligere. Du seer, Dugdal, at ogsaa jeg kan være alvorlig! vedblev han, da Harry Intet svarte: Følg mit Raad, Harry!”

„Jeg skal det! sagde Denne med Bestemthed: Endnu i Dag, endnu i denne Time skal Loddet vordet kastet!“ — „Gaae roligt, forsigtigt tilværts, Harry!“ vedblev Paul.

Harry befandte sig nogle Diebliske. Derpaa trykte han Bennen stormende til sit Bryst, og gik, at opsoge Demetrios.

5.

Han fandt ham paa Terrassen, hvor han gik op og ned i dybe Tanker. „Fader! afbrød ham Harry: „Jeg kommer, at udbede mig Deres Raad i mit Livs vigtigste Anliggende.“

„Følg med! bad den Gamle, og førte ham til et Jasminlysthuus: Sæt Dig; for at overveie et vigtigt Anliggende, behøver man Rolighed. Saa! — tal nu.“

„Hvad jeg har at sige Dem, Fader Demetrius — —“

„Gjættet jeg alt!“ afbrød ham den Gamle.

„Jeg elsker Helene!“

„Elsker hun Dig?“

„Jeg troer det!“ svarte Harry, som dette Spørgsmaal overraskede.

„Saa gik hen, og adspørg hendes Hjerter — kom da tilbage. Ved mit Bryst vil Du da finde Raad eller Trøst. Gaae, min Son! vedblev han, da han læste Forundringen i Harry's Ansigt: Det er bedre, at Dine Tvivl løses af Helena, end af mig. Jeg vidste intet Haab at berøve Dig, Intet at give Dig — Du veed, hvor lukket mit Barns Hjerter er — ogsaa for mig. Gaae med Gud! — Den Gamle stod op, Harry ogsaa. Jeg troer, Du vil finde hende under Cypresserne ved Cisternen — der pleier hun at være ved denne Tid.“ — Med disse Ord trykte han deeltagende hans Haand, og gik tilbage til Landstedet.

„Trøst eller Raad skal jeg finde hos Dig, gamle Mand!“ mumlede Harry hen for sig: Altsaa — Trøst kunde jeg behøve? Og Raad? Og om Din Velsignelse, som skal gjøre mig lykkelig, talte Du ikke et Ord? Nu — som Gud vil!“

Han nærmede sig den velbekjendte Cisterne. Her fandt han Helene siddende paa en Græsbenk. Hun havde Griffel og Papiir i Haanden. Da hun saae ham, før hun op, og traadte ham imøde.

„Selene! begyndte han, førende hende tilbage til hendes Sæde: Jeg har i Gaar aabnet mit Hjerte for Dem, jeg har udtalt, hvad jeg længe havde gjemt i mit Bryst, jeg har lagt mine Ønsker, min Lykke, ved Deres Hjerte, og veed ei, om De der under dem en rolig Plads. Vær oprigtig! Giv, eller berøv mig Haab!”

„Harry! sagde hun, og over hendes hele Ansigt laae alvorlig Rolighed, næsten havde man kunnet sige, kold Rolighed, udbredt: Inden Deres Mund aabenbarede, at De elskede mig, har mit Hjerte allerede følt det. Og dog kan jeg ikke — —”

„Er Deres Haand og Hjerte bortgivet?” afbrød Harry hende skjælvende.

„Nei, min Ven! Ingen har Fordring paa min Haand, for ingen Anden slaaer dette Hjerte — —”

„Saa er De fri!” raabte han henrykt.

„Nei, Harry, mig binder et Løfte!” svarte hun bevæget.

„Et Løfte? Og hvilket?” raabte han lidenskabsligt.

„Hør mig roligt, præg ethvert af mine Ord dybt i Deres Erindring — prøv dem nøie, og da først fatte De en afgjørende Beslutning. Men først ei efter mere, end jeg siger Dem; Hemmeligheden ligger indeluffet i mit, i min Faders Bryst; Ingen kjenner den, uden vi. Skyld i min Moders Død er Kapudan Pascha Hassan Bey; ham har jeg, ved hendes Grav, svoret Hævn, og kun den Mand, som hævner mig paa ham, og bringer mig ham død eller levende, eller dog idetmindste nedkaster ham fra hans Magts Høide i Elendigheds Dyb, ham kan, ham vil mit Hjerte gjøre lykkelig. Harry! vedblev hun,

betrægtende ham med Bemod: De seer, min Haand kan kun vindes ved Blod, og gjøre Vold maa jeg da paa det bankende Hjerte, som kjærligt slaaer, som allerede længe i Kjærlighed har slaget for Dem. — Intet Svar nu, min dyrebare Ven! faldt hun ham i Ordet: Deres Beslutning maa udspringe af modent Overlæg; vei Fare og Løn mod hinanden — dog nei, det kan De ikke; men spørg Deres Hjerte!”

„Helene! sagde Harry nu, og hans Nie brændte, hans Hjerte bankede: Min sværmeriske Sands har altid ladet mig hige efter det Overordentlige, efter det Høieste; derfor var Du Maalet, hvorefter jeg stræbte, og gjennem blodig Bedrift vil jeg gladelig naae det! Hvad har jeg, at sætte mod Dig, Du Høie, Herlige? — Et Liv, som jo, uden Dig, er uden Værd for mig! — Hvad vover jeg, idet jeg kæmper for Dig? — Det er kun Lidet mod det, jeg kan vinde! — Men inden jeg, med Haand og Ord, besegler den blodige Pagt, give Du mig den Forsikkring, at ogsaa Du elsker mig, elsker mig høit og inderligt, thi selv Din himmelske Skjønhed var mig Intet uden Din Kjærlighed, og vandt jeg ei Dit Hjerte, da købte jeg Dig for dyrt med en Draabe Blod! Tal, svar, som om Du skulde gjøre Regnskab for Gud.”

„Jeg elsker Dig med den første, den reneeste Kjærligheds Varme!” raabte Grækerinden, strækkende sine Arme mod ham; men da han vilde favne hende, bristede hun sig blidt fra ham. „Ikke saa, Harry! sagde hun sorgmodig: Mine Læber tør Du ei berøre, mit Hjerte tør ikke banke mod Dit. Spørg ei, hvorfor, søg ei at opklare den Skumring, som

omgiver mig. Hvad jeg sagde Dig, er sandt; min Kjærlighed til Dig er brændende, evig; det tilsværger jeg Dig ved min Moders Åske! Men jeg maa dæmpe denne Flamme — jeg maa! Jeg er en Rose, omgivet af Torne; Du kan kun bryde den med blodig Haand! — Og hvad siger Dit Hjerte Dig nu, Harry? Drager Din Længsel Dig til mig endnu? — “

„Med magisk Magt! sagde han fast: Maa jeg end savne Dit Favntag, Dit Kys — er jeg kun vis paa Dit Hjerte, saa vil jeg med Glæde vinde Dig gennem Blod og Kamp. Og saa vier jeg mig da Kjærligheden og Hævnen! Din for denne Verden!“

Et Suk undsoer Helenes Bryst. Hun brød en Cypressgreen, flettede den taus i Krands, og idet en Taare trillede ned derpaa, bekrandsede hun den Elskte dermed. „Harry! sagde hun: Roser har jeg ei at give Dig — saa binder jeg da Cypresskrandsen til mig, indtil Døden engang trykker den paa min Jæse! — Og nu, min Ven, min elskede Ven! Kom til Fader; alvorlig, som Krandsen i Dit Haar, vil den Betsignelse være, han udtaler over os, alvorlig, som Fremtiden, der ligger for os! — “

Harry fulgte hende til Landstedet. Tilstaaelsen om hendes Kjærlighed havde gjort ham ubeskrivelig lykkelig; han havde kunnet juble høit af Glæde, og dog opløste Glæden sig saa fage i Bemoed.

„Jeg seer Eder forenede! sagde Demetrios, da de indtraadte til ham: I træde til mig Haand i Haand — altsaa — ?“

Helene udtalte et sagte Ja.

„Saa svar! vedblev Demetrios: Svar, har Du hengivet Dig ham gandske som Du er, usor: silt, med frit og aabent Hjerte?“

„Jeg har hengivet mig som jeg er, og som jeg kan! Jeg har trolovet mig ham, som jeg svor ved min Moders Grav: først da at worde hans, naar han har hævnnet os paa Hassan Bey.“

„Saa har Du bortviist Fredens Engel, og fremmanet de mørke Magter! bebreidede Faderen: Gud tilgive Dig!“ —

„Jeg kunde ikke anderledes!“ sagde hun med fast Stemme.

„I dette Dieblif, der er afgjørende for Dit hele Livs Skjebne, spørger jeg Dig, Selena! vedblev Grækeren: Elsker Du virkeligt Harry? Har Du prøvet Dig omhyggeligt? Drager ingen anden Lidenskab Dig til ham, end reen og inderlig Kjærlighed?“

„Jeg elsker ham med uforgængelig Ild! erklærede hun fyrigt: Var jeg mindre bestandig, mindre stolt: for hans Skyld havde jeg da kunnet bryde min Eed.“

„Og Du, min gode Harry! Handler Du ogsaa efter modent Overlæg? vendte han sig til Denne: Vil Du, i hvert Livets Forhold, elske og ære hende, vise Dig taalsom og ynksom mod hende?“

„Jeg vil elske og ære hende, og omhyggeligt pleie den hulde Rose, til Tiden afblader den —“

„Til Tiden afblader den?“ gjentog Selena rast og næsten heftigt.

„Til Dødens Haand griber Dig, og strøer sine Blade over Din Gravhøi!“ sagde Harry, vemodsfuld betragtede hende, thi det kom ham fore, som

om han allerede nu hørte Dødsengelen bevæge sig over hende.

„Barmhertige Gud! sagde Demetrios nu, kastede et Blik fuldt af Ydmyghed mod Himlen, og lagde sine Hænder paa de Elskendes briede Hoved: See naadigt ned paa dem, lær ham at bære, lær hende at tilgive! — Giv hende Mod til at være sanddru og til at drage Gløret fra sit Hjerte, thi uden Sandhed er ingen Lykke varig paa Jorden. Giv ham Kraft og Mod til at bære det Uforanderlige — og saa skee nu Din Villie! Vær mig hilset som Søn, Harry Dugdal, Du mig hilset som hans Trolovede, min Helene! Guds Fred ledsage Eder gennem Livet, Hjertets Fred bestjerne Eder paa umild Pilgrimsgang!”

„Gud vil høre Eders Bøn, Fader Demetrios! sagde Harry nu, gladelig seende sig om: Hvi dette Lungesind, min Fader, hvi disse Taarer i Dine Øjne, Helene? Lad mig see disse Himmelsstjerner uforsvunklede — saa ere de mig Polarstjerner, hvorefter jeg styrer mit Livsskib. Bort med de mørke Ahnelser, bort med alle Sorger! Jeg skal løse mit Ord, vil Gud! Jeg skal hæbne Dig paa Hassan Bey, som jeg vil kunne forsvare det for Gud og mig selv. Gaaer jeg tilgrunde derved — nu, saa er jeg død i Kjærlighed til Dig, og min Død var skøn. Saa kan Du sørge for mig, Helene; men nu lader os føle Kjærligheds Salighed, og gladelig nyde de Timer, der endnu ere os forundte.”

„I Morgen drage vi til Scio; da først, Harry, kan jeg leve for Diebliffet!” sagde Helene alvorssfuld.

„Som Du vil, Elskede! svarte han: Ogsaa mig drager det til den Forklaredes Hvilested. Over hendes Grav ville vi række hinanden Haanden.“

„Har Du ogsaa tænkt over det, Du gaar imøde, min Søn? spurgte Demetrios: Hvorledes vil Du løse Dit Ord?“

„Paa ædel, aaben Viis! svarte Harry med Ild: Den Tanke, jeg sieblikkeligt fattede, da Helene opfordrede mig til Hævn, har hurtigt uddannet sig i mig. Den russiske Flaade er, som Du har sagt mig, kommen til Morea's Kyst — did styrer jeg min Cours. Elphinston, min fordoms Capitain, kender mig; Russerne behøve dygtige Sømand; gjerne ville de modtage mig, som Fris villig, paa deres Flaade. Saa staaer jeg ligeoverfor ham, og giver Gud mig Lykke, løser jeg mit Ord som Soldat. Paa anden Maade — som Snigmorder — nei! — Ikke sandt, Helene, det kunde Du ei heller ville?“

„For ham er den værste Død Barmhjerthighed!“ svarte hun alvorligt, udrakte Haanden efter Cyprèsfrandsen, og tog den af Harry's Hoved: Jeg vil hænge den ved Siden af min Moders Dødsfrands! sagde hun: Ihukom hende, ihukom Dit Ord, og — mig!“ Med disse Ord forlod hun Bærelset.

Faderen sluttede nu Dugdal i sine Arme. „Gud gibe Dig en glad Fremtid, min Søn! sagde han rørt: Jeg havde undt Dig en fredeligere Lod!“

Vel var Harry's Mod ikke bøiet, men dog sølte han sig mørkt stemt, og dette undgik ei hans Ven, trods den Ild, hvormed Harry forkyndte ham sin Lykke. — „Nu, da Du ei mere kan vende om, men maa styre lige løs paa Klipperne, sagde Paul:

saa staae flink og besindig ved Roret, at Du kan undvige dem. Træng ikke videre ind i den stedfærdige Hemmelighed, lad Dig ikke forstemme, bevar Dit Mod, der kommer, hvad der vil, og seil snart herfra, Din nye Bestemmelse imøde!"

"Ja, Paul, snart skal Vinden lufte i „Haa: bets" Seil! raabte Dugdal begejstret: Alle mine Ønsker synes Skiebuen at ville opfylde. Den herlige Pige er min. I Kruttdamp paa Dækket, ligegeover for Osmanerne, vil jeg kæmpe for hende. Hver Draabe Blod, jeg udgyder for hende, vorder en Rubin i min Lykkes Krone. Ja, Paul, mine Drømme ere opfyldte; som min Phantasie har foremalet mig hende, saa staaer hun for mig — ikke synkende til mit Bryst, ikke hængende ved mine Læber, nei, som en alvorlig Mø, der, selv mens hendes Kjærlighed blusser høit, ei glemmer sin Moder, ei sin Eed, men Pligten tro, hellere opoffer sin Elsker, end sin Hævn!"

"Harry! afbrød ham Paul: Dit Sværmerie antager en alvorlig, ny og underlig Caracteer. Du føler Dig lykkelig, at Du maae træde fjendtligt ligeoverfor en Ubekjendt, at Din Elskede hellere vilde opgive Dig, end sin Hævn. Jeg tilstaaer Dig, jeg gyser for saadan Kjærlighed; thi ligger ikke noget endnu Dybere skjult derunder, da vilde jeg grue for den Kvinde, der, i det Dieblis, hendes Sjel strømmer over af Kjærlighed, kan tænke paa Had og Hævn. Slig barnlig Kjærlighed, slig meer end mandig Kraft kunde frastøde mig."

„Jeg troer vel, at Du ei kan forstaae et saadant Gemyt! sagde Harry: Men for mig ligger det klart og reent. Vel mig!“

„Og har Du, ved alt dette, tænkt paa Din Fader?“ spurgte Paul.

„Han har givet mig sit Samtykke.“

„Var Du da saa vis paa Helene? Kunde ei en anden Tilbøielighed have fængslet Pigens Hjerter?“ spurgte Paul videre.

„Min Fader havde erkyndiget sig hos Demetrius! svarte Harry: Han dulgte ei, at hendes Hjerter endnu var frit. Vel have vi, i det sidste Aar, ingen Efterretning havt, og dette drev mig saameget hurtigere hid.“

„Nu, saa er jeg, idetmindste fra den Side, beroliget. Hvornaar tænker Du, at reise herfra?“ spurgte Paul.

„Om tre Dage. I Morgen reiser jeg med Helene og hendes Fader, til Scio; Du ledsager os vel, og indretter Alt til vor Afreise —“

„Endnu ere vore Forretninger ikke sluttede, Harry. Inden fjorten Dage kan vort Skib ikke løbe ud. Lad mig derfor blive her. En neapolitanisk Koffardisarer ligger seilsærdig i Havnen; jeg veed, at han agter sig, med sin Ladning, til den russiske Flaade. Følg med ham; han kommer hurtigst til Maalet, og Dine Forretninger vorde ligesuldt besørgede.“

„Mig ligemeget, svarte Harry: om jeg kommer hid paa mit eget, eller paa et fremmed Skib. Mit Maal er Admiral Elphinston.“

Næste Morgen red Harry og Paul til Ecio. Demetrios vilde følge med sin Datter. De havde indrettet det saaledes, for ei at vække Opsigt i Staden, og for at Harry kunde have Tid, at besøge nogle Handelsvenner, som Paul imidlertid havde knyttet Forbindelse med.

De steg af i Primatens Huus; Paul gik strax til Havnen, for at afstale det Fornødne angaaende Harry's Reise. Denne befandt sig imidlertid ene med Boris, og Denne søgte, at bringe Samtalen paa Helena. Det faldt ham ikke vanskeligt. — „Herre! sagde han, i Talens Løb: Jeg er underrettet om Alt, jeg veed ogsaa, hvad der fører Eder hid; men jeg maa tilstaae, at jeg ei kan glæde mig derover. Tænkte Hr. Demetrios som jeg, saa folgte han, hvad han eier her, og fulgte Eder og sit Barn til Engelland, og den gamle Boris skulde ikke blive tilbage. Ingen glad Erindring, ingen frydelig Udsigt sængsler ham her. — Elsker Eders Gjender, befaler Herren.“

„Boris! afbrød ham Harry: Er Du virkeligt, som Du har forsikret, min Ven, saa meddeel mig de nærmere Omstændigheder ved Moderens Død — en Hemmelighed hviler derover.“

„Lad den hvile!“ — sagde den Gamle, glemmende sig selv.

„Bidske jeg den, kunde Alt maaskee sige sig heel anderledes! meente Harry: Vær sanddru, hav Tillid til mig, og tal!“

„Herre! sagde den Gamle, og hans Kind brændte, hans Dæmning funkede: Jeg veed af ingen

Hemmelighed, og vidste jeg nogen, kunde I være forvisset om, at den gamle Boris vilde tage den med sig i sin Grav. I min Herres Forretninger var jeg nogle Maaneder i Smyrna. Da jeg kom tilbage, fandt jeg Moderen død, og, saavidt jeg har hørt, skal den tyrkiske Capudan Pascha have været Skyld i hendes saa pludselige Død. Paa hvad Maade? Det er bleven en Hemmelighed for mig og for hele Den. Mere veed jeg ikke."

Bantro rystede Harry paa Hovedet, dog spurgte han ikke den Gamle videre. Med Paul, der imidlertid var kommen tilbage, gjorde han de nødvendige Besøg. Ved Middagstid kom ogsaa Demetrios og hans Datter til Scio. Begge vare alvorlige, indsluttede i sig selv; det var førstegang Helene skulde besøge sin Moders Grav. Hvor stærkt hun end følte sig dragen død, kunde hun dog ikke overvinde en stille Gysen ved Tanken derom. Stille og fryd: løst gik Middagen. Efter Maaltidet fjernede sig Fader og Datter, og nogen Tid efter fulgte Harry dem med den Gamle. Paul blev med Forsæt tilbage.

En Diakon modtog Harry ved Indgangen til den af Genueserne byggede Kirke St. Victorial; han førte Begge gennem det høie, hvælvede Skib bag Altret, gav dem Velsignelsen, og forlod dem derpaa. Boris ledte nu Dugdal nogle Trin ned i den aabnede Begravelse, hvor de snart betraadte en trang Hvælving, i hvis Midte Harry saae den gode Moders Kiste, bekrænset af et svagt Lys. Ved Kisten knælte Helene, som maatte være hensunken i dyb Andagt, thi hun syntes ei at bemærke de Indtrædende. Demetrios stod, med den Benstre støttende

sig paa Kisten, i den Høire holdende en visnet Ey:
preskrands, ved hendes Side, og hilste, med et let
Hovednik, de Kommende. Boris steg strax op
igjen.

Det gjennemtiisnede Harry. Liiqlusten, som
aandede ham imøde, den Knælende, der saa gandske
havde overladt sig til sin Smerte, den alvorlige Fa:
der, som havde Nøie med at fatte sig, Kisten, der
mindede ham levende om den forklarede Moder —
— alt dette maatte virke gribende paa hans Ind:
bildningskraft. Han vilde nu nærme sig Helene;
men da han hørte hende bede sagte, vilde han ikke
forstyrre hende i hendes Andagt. Med bankende
Hjerte, i spændt, ængstelig Forventning, traadte han
paa den anden Side af Kisten, ligeoverfor hende.
Nu stod hun op, og saae ham. „Er Du der, min
Harry! sagde hun mildt: Vær mig velkommen i
Dødens Bolig! — Her, i denne Kiste, hviler min
Moder! sagde hun nu med tilsyneladende Rolighed,
men medens hun talte, blev hendes Stemme stedse
usikkerere: Du har kjendt hende, Du har kjendt den
Mildhedens Engel, der vandrede velsignende iblandt
os. — Een Gjerning, uhørt og skræffelig, som selve Eng:
lene skjulte deres Ansigt for, rev hende fra os, en
Gjerning, som kun kan udsettes med Blod, og som
har gjort mig — ogsaa mig, Harry, raabte hun
med Hefstighed, og hendes Nie brændte, hendes ud:
strakte Haand rystede — — ogsaa mig grændseløs:
ulykkelig! — “

„Vil Du overtage det Hverv, at hævne os paa
Hassan Bey, Osmanernes Capudan Pascha? spurgte
hun ham nu, alvorligt, men roligt: Vil Du, saa ræk
mig, istedetfor Eed, Din Haand over denne Helliges

Grav, og dette Haandslag, som: forbinder Dig til at løse Dit Ord, forbinde tillige vore Hjerter for Gud !" — Hun rakte sin Haand, han greb den, og trykte den heftigt !" — Jeg vier mig Hævn, jeg vier mig Dig indtil Døden ! sagde han gysende : Men kom nu, Helene, bort fra dette Sted, hvor Døden omgiver os med sin giftige Aande, og Livet henvisner, liig den Cypresgreen, Din Fader holder i sin skjælvende Haand."

"Kommer, mine Børn ! sagde Demetrios : Gud regne Jer det ei til Synd, at I, ukaldte, gribe ind i hans hellige Dommerembed. Han vise Dig Barmhertighed, Helene, og tilgive mig min Svaghed !"

"Sov vel, Moder, sov vel !" raabte Pigen, og fastede sig, bittert grædende, over Kisten. Hendes Smerte opløste sig i Taarer ; hun greb Faderens og Elskerens Haand, og stred fattet op ad Trinene. Da de igjen naaede Kirken, foer hun pludseligt sammen. "Åh ! sagde hun : Jeg har glemt, at lægge denne Rose paa min Moders Grav ; bær den ned, gode Boris, og læg den ved hendes Fødder !" Hun tog en allerede afbladet Rose af sit Bryst, betragtede den sørgmodigt, tilhviiskede Ejeneren nogle Ord, og gav ham Blomsten. Derpaa forlod hun Kirken. Paa Hjemveien tvang hun sig til at være munter ; men dog kunde hun ikke gandske beherske sig selv ; Demetrios og Harry vare ogsaa tause. I alvorlig Stemning adskiltes man om Aftenen.

7.

Paul, som Dagen efter besøgte Landstedet, bragte den Efterretning, at Neapolitaneren agtede sig bort om et Par Dage. Helene overraskedes næsten mere ved dette Budskab, end Harry selv. "Altsaa kun to Dage under Himlen mig min Lykke ! sagde hun : Belan

min Harry, saa vilde vi ogsaa holde ret sparsomt tils raads med denne korte Tid."

Fra dette Dieblif af syntes hun muntre, overlod sig gandske sine Følelser, levede kun for Diebliffet, og syntes hverken at see frem eller tilbage. Uforsilt viste hun Harry sit Hjerte, fortalte ham med barnlig Naivitet, hvorledes hun, alt som Barn, havde haft ham kjær; hans Billed havde stedse omsvævet hende, og dagligt havde hun med friske Rosentrands smykket det lille Malerie, han havde efterladt. Hun hengav sig gandske Kjærligheden; hvert Ord udaandede den Ild, hvoraf hun flammede; kun Haandtryk, men intet Kys blev Harry til Deel. Man saae tydeligt den Kamp, hvormed hun nægtede ham Alt; Harry, som saae hendes Kamp og hendes Smerte, vovede ei mere at fordrø, men beherskede sin Attraa.

Faderen befandt sig ei i samme Stemning. Han var i disse Dage alvorligere, end nogensinde; han syntes at misbillige Helenes Udsærd, skjøndt han ellers var en svag, eftergivende Fader. Paul iagttog Begge skarpt; hos Helene fandt han noget Graskodende, som han ei kunde vorde Herre over, ihvormeget han end stræbte derefter. Harry derimod saae kun Pogens Engleanstigt, hørte kun hendes søde Elfskovsord, og vilde det end stundom forekomme ham, som hendes evige Bægring udsprang af en umild Kilde, saa udledte han den dog snart igjen fra Pogens jomfruelige Sands, fra hendes rene, hellige Gemt.

Saaledes hensvandt de to Dage. En Nordvestvind tillod Neapolitaneren at heise Seileue, og Skilsmisssens Time slog. Demetrios var dybtbesvæget. Det var aabenbart, at han ønskede sig alle;

ne med Harry, og da han blev det, var han ængstelig; han syntes at ville vælte en Byrde af sig, og havde dog ei Kraft dertil. Stormende omfavnede han Dugdal, kaldte ham sin Søn, sin eneste, elskede Søn, og forlod ham, uden at sige mere, med taarefulde Blik. Helene havde skjernet sig, da Skilsmisssens Time slog; en qvalfuld Uro syntes at drive hende omkring. Men nu, da Muuldyrene alt stode for Døren, freimtraadte hun pludseligt, greb med Hefstighed Harry's Haand, bad ham følge med, og førte ham ud under Cypresserne ved Cisternen. „Harry! sagde hun her, og hendes Kinders Roser blegnede, hendes Nie saae, stivt og taareløst, næsten med Bildhed paa den Elskede: Harry, maatte Du engang agte mig ringere, end nu, kunde Du da forlade mig, støde mig fra Dig?”

„Helene! svarte han overrasket: Hvor kan Du spørge mig saa, og det i denne Time? Hvor var det muligt, hvor kunde jeg nogensinde agte Dig anderledes, end som det Herligste i Verden? Selv om Dine Kinders Roser blegnede for evigt, som nu, og Din Skjønhed visnede som hiin Rose, Du offrede Din Moder, vilde dog min Kjærlighed til Dig blive sig selv liig, uforandret, evig; thi ei Din Skjønhed allene er det, der saa gandske gjør mig til Din Eiendom — ogsaa Dit Gemyts Keenhed og Hellighed, Din fromme Sands, Din rene Jomfruelighed er det, jeg vier mit Liv!”

„Kom, kom! raabte hun nu stormende: Kom, Harry! — Ulykkelige, Døden Biede, kom! — Tag dette Haandtryk, det er Alt, hvad jeg kan give Dig, og nu lev vel, min Evigelske!” — Med disse Ord

trykte hun hans Haand mod sit heftigt bankende Bryst, og ilste bort.

Afskeden fra Demetrios var roligere, men ogsaa sørgeligere. Den Gamle var dybtbedrøvet, han velsignede Harry, og bristede sig med Nøie af hans Favn. Da nu begge Venner havde bestøget deres Dyr, og rede til Staden, talte de ikke et Ord — Harry vendte endnu engang sit Muuldyr, saae mørkt tilbage til Landskedet, og red siltende videre. „Kjære Harry! sagde Paul omsider; Fat Dig! Paa et sørgeligt Farvel følger i Almindelighed et frydeligt Velkommen.“

„Mig ahner nei! sagde Denne: Jeg drager bort, ei allene med smerteligvemodig, men ogsaa med ængstelig, ahnende Gølelse. Du havde Ret, en ulykkelig Hemmelighed maa hvile paa hende, og Helenes Kjærlighed kan hartad ikke siges, at gjøre lykkelig. Hun elsker mig, elsker mig med Fidenkskab, men det er ei hiin Hjertets blide Stemning, der ligner Gølskarens Toner; det er den vilde Accord, naar Stormen hylende pidsker Bølgerne. Men — det være nu som det vil — hendes Besiddelse er mit Maal; jeg vil kæmpe mig frem dertil, og overgive Himlen min Skjebne. Hvo veed, om ei hendes sønderrevne Gemyt behøver en Støtte — den vil jeg være hende!“

Da de kom til Scio, steg Harry strax ombord paa sit Skib, uden først at besøge Primatens Huus og den gamle Boris, for at han herfra, saasnart der lettedes Anker, kunde begive sig ombord paa det neapolitanske Koffardiskib. Paul havde truffet alle disse Forsigtighedsforholdsregler af Velvillie mod Primaten, paa det Dugdals Forbindelse med Denne,

eller dog idetmindste hans Reise til Tjenden, kunde blive skjult. — Neapolitaneren lettede Anker, og Bøjerne maatte adskilles. Vinden lustedes i Seilene, og Skibet fløi hen over Bølgerne.

8.

Efter en lang, besværlig Reise naaede Neapolitaneren omsider Navarino's Havn, hvorhen han bragte Efterretningen om den tyrkiske Sømagts Forening i Havbugten ved Napoli de Romania. Her fandt Dugdal sin fordums Capitain, Contra-Admiral Elphinston, der modtog ham med Glæde, og strax lovede, at forestille ham for Grev Alexis Orloff, hos hvem han ogsaa tilbød, at tale for ham. Orloff modtog ham med Udmærkelse, tillod ham, at tjene paa Flaaden som Frivillig, gav ham en Skibs-Lieutenants Rang, og overlod til ham selv, at vælge det Skib, hvorpaa han vilde tjene. Hvad han her erfarede, stadfæstede kun altformeligt Demetrius's Mening om denne Krig. Indbyggerne i Peloponnes havde plantet Oprørsbanneret, nogle Tusinde havde grebet til Vaaben og sluttet sig til Russerne, der neppe vare tusinde Mand stærke. Koron og Modon, Tripolizza og Slottet i Patras havde Russerne forgæves beleiret. Ved Modon, hvor Mainotterne troloft forlode dem, havde de mistet den største Deel af deres Mandskab. Grev Orloff havde derpaa opgivet Morea's Beleiring, og overladt det til Skjebnens Lune. Tyrker og Albanesere hærgede nu, med frygtelig Grusomhed, det uhyggelige Land, og haardt bødede Grækerne for deres Tillid til fremmed Hjælp.

Grev Orloff besluttede nu, at opsoge den tyrkiske Flaade, forlod det stærkt befæstede Navarino, omseilede Morea, og traf den tyrkiske Capudan Pascha i Bugten ved Napoli. Dog søgte Denne Havnen efter en levende Kanonade. Ogsaa Orloff forlod Bugten. Tyrken løb atter ud, og opsogte nu selv, forstærket ved Giaffar Bey, den russiske Flaade. Men da han erfarede, at ogsaa Denne, fra Trieste, havde faaet en Forstærkning af sex Skibe, undveeg han hver Fægtning, og seilede ad Asiens Kyst.

Paa Scio satte denne Efterretning Indbyggerne i Skræk. I hvorlidet de end havde følt sig tilbøielige til, at gjøre fælles Sag med deres Troesbrødre, kjendte de dog Tyrkernes Mistillid forvel, saavel som deres Lyst til at aspresse Grækerne Pengene; ogsaa frygtede de en Landgang af Russerne. Men størst Skræk syntes hiint Budskab at udbrede i Demetrios Nakari's Huus. I største Hast forlod han, med Helene, sit Landsted, efterlod her alle sine Tjenere, og kom, uden mindste Følge, om Natten til sit Huus. Her lod han, i al Stilhed Paul kalde til sig; Denne laae endnu, med Skibet „Haabet“, i Havnen. Alle rede tidligere havde Forsigtighed tilraadet dem, at afbryde al Forbindelse med hinanden; derfor undrede Paul sig ei heller over den hemmelighedsfulde Indbydelse.

„Tyrkernes Capudan Pascha, rødtalte han ham: er en Fiende af mit Huus; hans sidste Besøg paa Scio var mig frygteligt. Kan jeg og Helene, i Nødsfald, finde et Fristed paa Deres Skib? Porten beskytter den engelske Handel; derfor ville vi være sikre hos Dem. Mine Tjenere paa Landstedet troe, at jeg er flygtet til Munkene i Reamoni; Ingen veed, at jeg er her,

uden Boris, og han vil ikke forraade mig." — Paul lovede Alt. Han søgte, at trøste Helene, der syntes heftigt bevæget. Hun svarte ham ikke et Ord.

Den tyrkiske Flaade viste sig ikke næste Dag. Man hørte, at den havde lagt sig for Anker paa Vestkanten af Den, for at indtage frisk Vand. Næste Dag havde den fjernet sig igjen, og var seilet mod Samos. Om den russiske Flaade vidste man Intet. Nogle Dage efter viste den tyrkiske Flaade sig ved Indløbet til Havnen, men Modvind hindrede den fra, at løbe ind, og da der mod Middag reiste sig en heftig Storm, som adspredte den, og drev den, meget beskadiget, ind i Bugten ved Scapula nova, var Demetrios's Frygt for denne gang ugrundet.

Udskillige Dage randt roligt hen. Paul gjorde imidlertid alt muligt, for at opdage, paa hvad Fod Demetrios stod med den tyrkiske Capudan Pascha. Men til sin største Forundring erfarede han, at Hassan Bey, under sit Paschalik i Smyrna, havde været Demetrios's Ven, og da han kun havde været een gang paa Scio, at indsamle Tribut for Porten, uden, saavidt man vidste, at foretage noget fjendtligt mod Primaten, saa ansaaes Denne almindeligt for en Ven af den nye Capudan Pascha.

Omstider signaliseredes, efter nogle Dages Forløb, den russiske Flaade ved Forbjerget Massico, og den fredelige De fik nu et krigerisk Udseende. Den i Citadellet kommanderende Aga traf alle nødvendige Forholdsregler; han sendte den fornødne Besætning til Fortet St. Helena, hvor Alt forberedtes til at modtage Fjenden, og Grækerne selv, advarede ved

Morea's Exempel, traf Anstalter til, med Baaben i Haand at modsætte sig Russernes Landgang. Men den russiske Flaade stræbte blot at opsoge den tyrkiske, som, adspredt af Stormen, drev omkring ved Asiens Kyster.

Næste Aften indløb to tyrkiske Krigsskibe i Havnen under Giassar Bey. Saasnart det skumrede, begav Demetrios sig, i al Stilhed, med sin Datter ombord paa det engelske Koffardiskib, hvor Paul modtog dem hjerteligt. Helene syntes ham gandske forandret. Hendes rolige, kolde Udsærd var forsvunden; hun var ængstelig, og foer sammen, saasnart man blot nævnede Hassan Pascha's Navn. Hun spurgte Paul adskillige Gange om de Farer, man paa Søen var udsat for. Han maatte, saagodt han kunde, beskrive hende et Søslag, og hun skjulte ikke, hvor bekymret hun var for Harry. Engang sagde hun endogsaa: „Ak, havde jeg blot fulgt mit Hjerte, saa seilede jeg nu med ham til hans Hjem! Jeg var da langt, langt borte herfra.“

Hele Timer sad hun i det eensomme lille Kammer ved Siden af Rahyten, og betragtede Harry's Billed, som hun havde medtaget; hendes Sjel syntes kun sysselsat med ham. Paul forstyrrede hende ikke; Demetrios selv, som var indelukket med hende i det snevre Rum, overlod hende gandske til hendes Drømme.

En Morgen forstyrredes Roligheden; Hassan Bey's Flaade signaliseredes fra Fæstningen, og Giassar Bey befalte strax, at alle fremmede Koffardiskibe ufortøvet skulde lette Anker og forlade Havnen. I hver Bugt, hver Havn paa Den, maatte de løbe ind; kun Scio's Havn maatte de rømme, for at

Glaaden kunde finde Plads til at gaae for Anker her. Dette var vel kun en Skingrund, da Havnen var stor nok endda; den egentlige Grund var vel Mistro til de Christne, og især den Frygt, at et eller andet russisk Skib kunde have sneget sig ind under fremmed Flag.

Paul, der endnu ikke havde endt sine Forretninger paa Den, vilde ugerne have forladt Scio, derfor var det ham behageligt, at ogsaa Demetrios ønskede at blive i Nærheden af Den. Denne forudsaae nemlig, at den tyrkiske Flaades Ophold her ikke kunde være af lang Varighed, da Hassan Bey ikke vilde indslutte sig i den snevre Kanal ved Scio. Han overtalte Paul til, at gaae for Anker i Bugten ved Homer's Skole, hvor man, hvis ingen heftig Storm reiste sig fra Syd, vilde finde en rolig Ankerplads. Nærheden af hans Landsted, som laae her tæt ved Havet, samt af Klofret Neamoni, hvis Abbed var hans Ven og Frænde, og hos hvem han, i Nødsfald, kunde finde et Tilflugtsted, bevægede ham til, at vælge denne Plads, og Paul samtykkede. Boris blev, inden Afreisen, underrettet om alt dette, og ilte strax til Neamoni, for at melde Abbeden det Fornødne.

„Haabet“ lettede nu Anker, og forlod Havnen, just som den tyrkiske Flaade nærmede sig fra Samos. Med bankende Hjerter betragtede Helene, som nu bar Mandssklæder, dette imponerende Skuespil. Da hun, i det Fjerne, tydeligt kunde skimte Hassan Bey's Skib med de tre Hesterumper, syntes hendes Frygt at vige for Breden. „Hist, paa hiint Skib, Fader! raabte hun, pegende paa det tyrkiske Admiralskib: Hist er min Moders Morder! —“

„Tie, jeg beder Dig, Helene! afbrød Faderen hende hurtigt: Selv for Skibsfolket maa idetmindste Dit Kjon holdes skjult; tæm Din afmægtige Brede, og bed hellere til Gud, han ville i Raade afvende den over os svævende Ulykke.“

Skibet gik nu for Anker i Bugten; et danskt var fulgt med. Paul steg iland, for fra den i Havet fremragende Klippespids at holde Die med Flaas den; tydeligt kunde han, gennem Rikkerten, see den i Havnen.

Koligt randt Dagen hen; den russiske Flaade, som endnu troede Tyrkerne i Archipelet, lod sig ikke see. Den tyrkiske Flaade indtog imidlertid Levnetsmidler og friskt Vand; den bødede ogsaa, saavidt muligt, paa Longværket. Hassan Bey udsendte strax, over hele Den, Befaling til at give Signaler, hvis fjendtlige Skibe lode sig see, og udstilte Poster tilhest overalt.

Mod Aften, da Paul endnu engang besteg Klippen, for at speide, bemærkede han en tyrkisk Galei, som, fra Scio af, styrede lige mod Bugten. Han formodede strax dens Hensigt, og tog ei heller fejl; ligeoverfor Bugten rebede den sine Seil, og kastede Anker. En tyrkisk Officeer steg, med to Soldater, i Baaden, og roede mod det danske Skib.

Paul ilte til Demetrios med dette Budskab. „De søge mig og mit Barn! sagde Denne blegnende: Udsæt Eder ei, for vor Skyld, for nogen Fare — det Børste kan ikke møde os mere.“

„De finder mig ikke uforberedt! sagde Helena, fremtagende en Dolk: Jeg venter min Skjebne

med Rolighed — maaskee kan jeg være min egen Hædner."

Medens de endnu samtalte, nærmede Baaden med Tyrkerne sig ogsaa det engelske Skib. Paul bad Grækerne forholde sig roligt, modtog Officieren paa Dækket, og spurgte efter hans Erinde.

"Christen, har Du ikke to Grækere ombord?" spurgte Muselmanden. — „Nei!" svarte Paul med Rolighed. — „Før mig ned i Kahyten! vedblev Hiin i en befalende Tone: Den høie Capudan Pascha's Gesandt modtager man ikke paa Dækket som en gemeen Matros."

"Behager det Eder der bedre end her, Herre — meget gjerne!" svarte Paul smilende, befalte, at man skulde bringe Sorbet og Bagværk, og førte Tyrken ned i Kahyten, hvor kun en smal Bræde væg adskilte dem fra Grækerne, der, Ord til andet, kunde høre deres Underholdning.

"Christen! sagde Tyrken, idet han satte sig: Mægt det ei! Vi vide, at Du stod i Forbindelse med Demetrios Nakari, at Du havde lovet ham et Fristed paa Dit Skib, og at Du har holdt Ord. Hans Tjener selv har tilstaaet det paa Pinebænken. Udlever de Hunde frivilligt, at de kunne vorde tugtede, som de have forskyldt. Capudan Pascha byder Dig, for saadan Din Tjeneste, en fuldvægtig Pung — Du leer, Du spotter mig? — Bee Dig, om jeg finder dem, ved at gjennemsege Dit Skib — saa skal Du bøde for dem og for Din Latter, elensdige Christenhund; paa Dit eget Masttræ lader jeg Dig hænge! —"

"Herre! svarte Tydskeren med fuldkommen Rolighed, gandske mægtig det tyrkiske Sprog: Jeg sø:

rer et engelsk Koffardskib, og Engelland vil vel være istand til at beskytte sit Flag; jeg modsætter mig derfor enhver Undersøgelse. Du har ingen Ret dertil. Du kan være en Sørover, der vil plyndre mig — Dit Forgivende kan være opdigtet — hvad kjender jeg til Dig! Kun for den stærkere Magt visger jeg; mod Dig og Dine to Soldater sætter jeg mit Skibsfolk — vov det ei!"

"Hvad!" raabte Tyrken opspringende, og greb efter sin Sabel, som han dog lod blive i Skeden, da Paul, med kolde Blod, tog Terzerollen af sit Belte, og spændte den.

"Belan, Giaur! raabte han rasende: Vi ville see! — Men vee Dig!" — Med disse Ord forlod han Kahyten, besteg, med den ene Soldat, sin Baad, og lod den Anden blive tilbage, for at passe paa, at Ingen skulde forlade Skibet.

"Her er ingen Tid at spille! sagde Demetrios, som nu, med Helena, fremtraadte af sit Skjul: Er I sikker paa Eders Folk, at intet Forræderi af dem er at befrygte, saa er endnu Redning mulig. Natten er nær — det skumrer allerede stærkt. Tyrken, som sidder i Baaden og holder Vagt, kan ikke see mod Kysten — jeg, saavel som Helena kunne svømme — vi maae betroe os til Bølgerne og — til Gud! — Ingen Indvending — tak for Eders ædle Forhold — og lev vel!"

"Siig Harry, tilhviiste Helena Paul: at jeg gladelig er gaaet i Døden — hans Billed har ledsaget mig! — "

Hun trykte det endnu engang

mod sine Fæder, steg derpaa først ned ad Strikkes-
stigen, Demetrios fulgte — — de styrtede sig i
Hævet.

I dette Dieblif, da Paul's Die kun stirrede
efter de med Bølgerne Kæmpende, meldte Styrman-
den ham, at den tyrkiske Baad nærmede sig med
Bevæbnede. Han bekymrede sig kun lidet om denne
Efterretning, han saae kun efter de Svømmende,
som, snart opslugte af Bølgerne, unddroges hans
Blik, snart hævede igjen, kæmpede mod Elementet.
Nu — Landet var ikke langt borte — nu — saae
han den Ene naae det. I Nattens Mørke kunde
han ikke skjelne, om det var Fader eller Datter. Den
Frelste ilte bort — den Anden saae han ikke mere.

I dette angstfulde Dieblif kom Baaden med
Tyrkerne, som Paul lod bestige Skibet uden Mod-
stand. „Nu, Christenhund! sagde Tyrken, omgivet
af to Bevæbnede: Vover Du endnu at forbyde os
at gjennemføge Dit usle Fartoi? Blot den ringeste
Modstand, og jeg lader Dig hænge! — “

„Jeg var vel en Daare, om jeg modstod Mag-
ten! svarte Paul: Randsag Skibet, saameget Du
lyster. Jeg skyldte min Nations Ære, at modstaae
Dine Trusler. Men i Morgen seiler jeg til Smyr-
na, og anmelder det Foresaldne for den engelske
Consul — han vil nok forskaffe mig Satisfaction. Du
er ansvarlig for Alt.“

Den tyrkiske Officeer loe ad denne Advarsel,
lod fire Mand blive paa Dækket, og begyndte, med
de Andre, at gjennemføge Skibet; hver Kiste blev
aabnet, hver Plet belyst med Laterner; men al
Møie var spildt. De fandt ikke hvad de søgte,

og først mod Midnat forlode Tyrkerne, bandende og truende, Skibet.

9.

Det var Selena, Paul havde seet stige iland. Bølgerne havde adskilt hende fra Faderen, og da hun var et Stykke fra Strandbredden, og skuede tilbage, men ei saae ham, gjennemslignede Dødsfulde hende — allene! — forladt! — det var den dunkle Jølelse, som greb hende, idet hun satte sig paa en Steen. — Stjernerne blinkede ned til hende — de lyfte ei for hende; den milde Natvind aandede hende imøde fra Bjergene — hun rystede ved dens lune Pust. Bag sig saae hun Faderens øde Landsted oplyst, som til en Fest; hun bekymrede sig ikke derom. Med ufravendt Blik stirrende mod Stranden, havde hun kun een Tanke, kun eet Haab, kun een stum Bøn: at see sin Fader; men hun saae ham ikke. Forgjæves hævede Længslen hendes Bryst; hendes faste Villie, hendes uroffelige Tro, kaldte ham ikke tilbage.

Da hørte hun pludseligt Ryttere nærme sig. Hun forfærdedes, og Skrækken vakte hende af hendes sløve Jølesløshed. Hun sprang op, ængstelig spejdede hendes Blik omkring, hun opdagede nogle Buske Zistusrøser, iilte did, og skjulte sig iblandt dem. Kort efter saae hun adskillige asiatiske Ryttere galoppere mod Stranden, hvor Skibene laae. De vendte tilbage; nu holdt de ikke langt fra hendes Tilflugtssted. Tydeligt kunde hun høre hvert Ord, de talte, og saa erfarede hun da, at Hassan Bey havde udsendt Bevæbnede langsmed Kysten, for at opsoge hende og hendes Fader;

hun hørte tillige, at det skulde blive en Hemmelighed for Agaen paa Scio, som var en Fiende af Capudan Pascha. Hun mistvivlede om sin Redning, og ventede med Dolken i Haanden, sin Skjebne.

Men snart forlode Hytterne Stedet, og joge videre. Den Fare var nu forbi, og hun fattede nu den Beslutning, at nærme sig Landstedet. Jo nærmere hun kom, desto fastere overbeviste hun sig om, at tyrkiske Soldater holdt det besat; thi hun saae alle Vinduer oplyste, og Skyggen af adskillige Mænd bevægede sig indensfor. Hun vovede derfor ei, at banke paa. Da erindrede hun sig en lille Hytte, som hendes Fader havde overladt en fattig Somandsenke. Hun ilte did, og fandt den gæstmildeste Modtagelse. „Store Gud! raabte den Gamle: De Vantro huser i Eders Huus, som om det ei tilhørte nogen rettroende Christen. Eders Lyende er bleven mishandlet, og den arme Boris have de givet Bastonade, indtil han aabenbarede, hvor I havde skjult Jer. — Gud være lovet, at I er reddet saa vidt; men — hvor er Herren?“

Med dette Spørgsmaal blev Helene sin Smerte, sit Tab, fuldkommen bevidst. „Min Gud, have Tyrkerne faaet ham i deres Bold?“ spurgte den Gamle. Helena benægtede det. — „Hellige Georg, hvor er han da?“

„Bølgerne have opslugt ham!“ jamrede den Ulykkelige hændervidende.

„Gud og St. Georg forbarme sig! skreg den Gamle: Bed til Gud, Helene! Bed for Eders Faders Liv; og har I fuldendt Eders Bøn, saa læg Jer her paa min Seng. Her vil man sikkert ikke søge Jer.“

Helenes Sjæl var hos Faderen, der svævede for hende, som hun, endnu i det sidste Dieblif, havde seet ham kæmpe med Bølgerne. „Ingen Moder, ingen Fader mere! — Alt mig berøvet! — Barmhjertige Gud, hvi fratog Du mig Alt, Alt, hvad der endnu kunde knytte mig til Verden!“ — Ved disse Ord kom hun Harry ihu. „Ham? Ham? sagde hun mørkt: Ham stødte jeg selv fra mig i Slag og Død — og det er maaskee godt, at jeg gjorde det . . . Ja, ja! mumlede hun hen for sig, og hendes Die stirrede vildt mod Jorden: Jeg kunde jo dog ikke worde hans!“ — Et dybt Suk hævede hendes Bryst. Udmattet sank hun om, og hendes brændende Dine faldt til.

Engsteligt bevogtede den Gamle hendes Slum: mer. Mod Morgenstunden hørte hun Larm, hun iilte til Vinduet: paa adskillige Punkter af Den sege høie Røgsoiler mod Himlen; Tyrkerne la: vede sig til, at forlade Landstedet. Kort efter saae hun nogle Rytterafdelinger galoppere ad Staden til; en Hob Godfolk fra Landstedet fulgte efter. Derpaa var hele Egnen som uddød.

Da Solen allerede stod høit, vaagnede Helene først. Engsteligt forstende sage hun sig om, og hørte ei paa det glade Budskab, den Gamle meddeelte hende. „Han er her ei endnu! sukkede hun. Nei, nei! raabte hun derpaa, springende op: Saa grusomt kan Guds Barmhjertighed ikke straffe mig Ustyldige — han lever endnu! Han lever sikkert! —“

„Lift Dig ned til vort Huus! bad hun den Gamle: Forst, om han maaskee har været der!“ — Den Gamle gik strax, men kom tilbage uden mindste Efters: retning. „Maa jeg staae allene, saa vil jeg ogsaa handle

allene! sagde Helene nu, gjenvindende sit Mod: Museselmændene have forladt vort Huus, siger Du?" — Og da den Gamle bekræftede det, begav hun sig strax paa Veien.

Huus og Gaard var som uddød. Ikke en levende Skabning kom hende imøde. Hun traadte ind. En gammel, svag Mand, som Demetrios gav Raadsensbrød, havde travlt med at opsamle, hvad Tyrkerne havde forstyrret og adspredt. Alt Huusgeraad var sønderslaget, alle Kister aabnede og tomte. Den venlige Rolig var øde; allevegne traf hendes Blik Ødelæggelsens Spor.

Da hørte hun en sagte Stønnen, som naar en Døendes Sjel vil løsrive sig fra Støvet. Hun gjøs. En Lidende maatte være i Nærheden. Hun gik efter Lyden — jamrende laae Boris paa Gulvet. Da han saae hende, stod han op. Hans smertefulde Ansigt vilde smile, men kunde ikke. „At I er reddet, hørte jeg! sagde han med mat Stemme: Men hvor er Herren? — Jeg har forraadt ham, jeg har aabenbaret Tjerdens Eders Opholdsted — at, Smærterne vare for frygtelige — jeg laae under — tilgiv mig, tilgiv en gammel, skrøbelig Mand, som det brøstede paa Mod og Kraft — forband mig ikke!“

„Vær rolig, Boris! svarte Selena: Ogsaa min Fader vil en bestjermende Engel have baaret over Bølgerne, ligesom mig. Stakkels Menneske, hvor er Du mishandlet!“ hun trøstede ham, gik ovenpaa, gjennemvandrede, med beklemt Hjerter, de øde, forladte Bærelser, og saae, endnu stedse haabende, fra Altanen ned mod Havet.

Hun saae begge Koffardistibene, som endnu laae for Anker i Bugten. Hun saae ogsaa en Mand nærme sig — hun meente — af, hun fellede — det var en Fremmed, ei hendes Fader, ei engang en Græker. Forsigtigt listede han sig om Havemuren; nu nærmede han sig Huset, og hun gjenkjendte Pauls Tjener. En glad Ahnelse gjennembævede hende; hun iilte ned til ham: „Bringer Du mig Budskab fra ham?“ — „Gud være lovet, at jeg har fundet Eder! Min Herre beder Eder — —“

„Lever han endnu?“ spurgte hun utaalmodig, — „Han lever, og jeg skal, paa hans Vegne, bede Eder begive Jer ombord til ham, thi Faren er nu forbi, og — —“

„Menneſte, lever min Fader? raabte hun ude af sig selv: Svar mig!“

„Om Hr. Demetrios veed jeg Intet!“ svarte han ligegyldig.

Selena beſindede ſig et Diebliſk; derpaa iilte hun ned, ſaa hurtigt, at Matroſen neppe kunde følge hende; thi hun havde ſeet Paul komme, og, gladelig tilraabte Denne hende nu: „Hvor uſigerligt fryder det mig, at De er frelſt! Hvor lykkelig vil Deres Fader føle ſig! —“

„Hvor er han?“ raabte hun, ude af ſig ſelv af Glæde. — „Følg mig blot!“ ſagde han, idet han gik mod Klippen, ſom bærer Navn af Homer's Skole. Selena iilte foran ham, løb op ad de i Klippen indhuggede Trin, og ſank til Faderens Bryst. Stum var Begges Følelſe; intet Ord, ingen Lyd udtalte, hvad der foregik i deres Jnderſte.

„Fader os ſætte os, Demetrios, at Ingen ſkal bemærke os, ſagde Paul: eller liſt dem hellere, da

Egnen endnu er menneſketom, til Deres Landſted! bad Paul, ſom ugerne forſtyrrede Gjenfindellens glade Følelſe: For det vorder mørkt, tør De ei beſtige mit Skib. Endnu ligger Flaaden i Havnen, og for den har fjernet ſig fra Den, er De ikke uden Fare.“ — Han lovede, at give dem et Bink, naar det var Tid. Derpaa adſkilt ſe de, og undervejs fortalte Helena ſin Fader, paa hvad Maade hun var bleven reddet.

Da Demetrios betraadte ſit øde Huus, ſluttede han ſin Datter i Favn, og raabte: „Have de Grus ſomme berøvet mig Alt, ſaa have de dog ladet mig beholde Dig, og jeg føler mig riig endnu! — Men bort herfra, bort fra denne De, hvor Ulykken følger os ſom en ſnigende Hyæne. Afſted til Jphara! der, mellem Bjergene, ſtaaer, i en eensom Dal, et Huus, ſom Din Moder ſaa gjerne valſartede til — did vilſte vi! Fra Melano kan en Baad haſtigt føre os over — der finde vi et Afſyl, til Stormen er forbi.“

„Lad os blive her for det forſte, Fader! bad Helena: Nu, da jeg har erfaret, at den ruſſiſke Flaade er i Nærheden, nu vil jeg ikke gjerne fra Scio. Forſt naar den har forladt diſſe Farvande, forſt da — —“

„Helena, Du fordrer og vover Meget! advares de Faderen: Neppe frelſt, vil Du trodſe Faren paa ny? —“

„Og hvorledes frelſtes J? ſpurgte hun nu, ved Faderens Ord erindret om den forgangne Nats Rædsler: O, fortæl mig det, at jeg kan takke Gud.“

„Da Bølgerne adſkilt os, begyndte Demetrios: ſøgte jeg forgæves at naae Dig. Hver Anſtrengelſe var ſpildt. Bølgerne, ſom larmende brødes mod

Klipperne, dreve mig stedse længere fra Dig, mod Kysten. Nu greb mig en brusende Bølge, løftede mig op af Dybet, og kastede mig iland. Jeg troede, at knuses mod Klippen, men jeg naaede den ei; bedøvet blev jeg liggende paa Grønningen. En Tid lang har jeg vel ligget her; da jeg vaagnede, ilste jeg op paa Klippen, og ventede, stiv af Kulde, kun ængsteligt tænkende paa Dig, min Skjebne. Her sad jeg en lang, qvalsefuld Nat. Jeg troede Dig forloren, og Fortvivlelse greb mig. Da dæmrede Morgenrøden over Afiens Kyst, og en Straale af Haab trængte ind i mit saarede Bryst, thi paa Dens Bæst kyst saae jeg Blus, som, fra Bjerg til Bjerg, forkyndte den russiske Flaades Komme. Asiater og Albanesere galopperede gjennem Dalen Eivadia ad Staden til, og omsider saae jeg ogsaa Barbarerne forlade port Huus. I dette Dieblis kom Paul Brand op ad Klippen. Han sendte et Bud efter Dig — nu har jeg Dig igjen, og Alt er glemt!”

Kort efter bragte Paul den Efterretning, at den tyrkiske Flaade havde forladt Havnen og var seilet ad den asiatiske Kyst. Ogsaa havde han erfaret, at man havde seet den russiske Flaade seile Øster paa ved Forbjerget Melano. „Udentvivl ville begge Flaader mødes imorgen! sagde han; Vil De derfor endnu engang betro Dem til min Varetægt, da lader os vende tilbage til Havnen, som vi forlode.”

„Jeg har besluttet, at tye til Iphara; der har jeg en lille Eiendom; der troer jeg mig ogsaa sikrere, end her!” svarte Demetrios.

„Dog ikke før Slaget er forbi! bad Helena: Saa længe den russiske Flaade er i disse Farvande, have vi Intet at befrygte paa Scio. Tyrkerne have

indsluttet sig i Fæstningen, og ingen Græker vil forraade Eder. Alga Mustapha er desuden Eders Ven og Capudan Pascha's 'Fjende.' "

„De seer, sagde Demetrios til Paul: det er Harry, som fængsler hende. Reis De alene med Gud. Her eller i Jphara kan De finde os." — Paul forlod dem.

Alt om Eftermiddagen kunde man fra Altanen, ved Hjælp af en Rikkert, som Paul havde overladt dem, see den russiske Flaades hvide Seil ved Spalsmadorerne. Med fuld Vind løb den ind i Canalen, og kom snart saa nær, at man tydeligt kunde skjelne de enkelte Skibe. Glad bankede Selenas Hjerte; hendes Mod var gjenvaagnet. „Ak! sukkede hun: vidste jeg kun, paa hvad Skib min Harry var! — Fremad, fremad, Du kjække Seiler. Fjenden er Dig nær — Din Troes, Din Lykkes Fjende! —"

Saaledes vedblev hun at sværme, til Ratten bedækkede Alt med sine Binger, og skjulte Flaaden for hendes glædedrukne Blik.

10.

Den dæmrende Morgen fandt hende alt paa Altanen, Diet vendt mod Asien; men kun i det Fjerne kunde hun skimte Flaaden, som dunkle Punkter paa Horizonten. Vinden var østlig, og hun troede nu, bedre at kunne stole paa sit Dre, end paa sit Die. Hun lyttede, i det Haab, at Skydsæts Lorden skulde forkynde det begyndte Slag; men hun lyttede forgæves. Kun i Vesten rullede Himlens Lorden, og syntes at spotte den Jordiske. Mismodig forlod hun nu Altanen, og søgte at adsprede sig ved huuslige Syssler. Alt forrige Aften vare Mogle af Tjenester

folkene vendte tilbage; man stræbte, saavidt muligt, at gjøre Huset beboeligt. Men trods denne Virke somhed tænkte Helena nu paa Flaaden. Dog hørte og saae hun Intet. Vinden var gaaet i Vest.

Om Eftermiddagen troede hun, at høre en huul Rullen, som Kanontorden, men hendes Indbildningskraft var for bevæget — maaskee skuffede hun sig selv. Mod Aften lystvandrede hun i Haven med sin Fader: pludseligt hørte de et huult Rnald, som ryfede Luften. „Han flyver i Luften — jeg er hævnnet!“ raabte Helena jublende, og ilte op paa Terrassen, for at see over til den asiatiske Kyst, men hun saae Intet. Det begyndte at skumre; da deelte et ligende Slag Luften paany. Men da det blev Nat, opklaredes Mørket: paa den asiatiske Kyst havde Slaget tændt to Fakler, der, liig gloende, uheldbødende Meteoror, flammede paa den fjerne Horizont.

Helena blev som begejstret ved dette Syn. Som om hun var en Seerske, saa vist paastod hun, at Capudan Pascha's Skib var fløiet i Luften, og at han selv havde fundet sin Død i Bølgerne. Hendes Glæde var vild, høimælet Jubel, som næsten overskred Qvindelighedens Grændser. Demetrios formanede hende til Ydmyghed; ei saa vis, som hun, paa Russernes Seier, forberedte han Alt saaledes, at man, hvad Dieblig man vilde, kunde reise til Jphara.

Natten gjennemvagede hun urolig. „Jeg har Efterretning fra Scio! tiltalte Faderen hende næste Morgen: Ikke langt fra Tschesme have Russerne angrebet den tyrkiske Flaade. De have forsøgt, at gjennembryde Tyrkernes Slaglinie, som, paa begge Fløie, var dækket af Klipper og Sandbanker. Den russiske Admiral Spiritoff's Skib, som var i Spid-

sen, seilede lige imod det tyrkiske Admiralskib, og prøvede at entre. Det lykkedes. Allerede havde en Skibslieutenant, en Engellænder, nedrevet det tyrkiske Skibs Flag — — "

"Harry! Sikkert min Harry!" jubledo Helena.

"Alt laae de fastlænkede til hinanden, og Kampen begyndte med blanke Baaben; da kastede Russerne Granater paa det fjendtlige Skib, og snart stod det i Lue. Men de kunde ikke stille sig hurtigt nok derfra; den brændende Fokmast styrtede ned paa deres Skib, og satte det ligeledes i Brand. Da fløi Capudan Pascha's Skib i Luften — —"

"Det fløi i Luften! raabte Helena jublende: Nemesis rystede sin Fakkell over ham! Det fløi op, og Hassan Bey med det! — Gud er retfærdig! —"

"Glød Dig ikke for heftigt! sagde Faderen, og hans Ansigt mørknedes: Ogsaa det russiske Skib St. Eustachius gik op i Flammer!"

"Og med det ogsaa min Harry! sagde hun sørgmodig: Nu, saa er Tvedragten i mit Indre løst, og jeg staaer ved Maalet!" —

Næste Morgen aarle kom Paul. "Jeg bringer gode Tidender, og Dem en Hilsen fra Harry!" sagde han til Helena.

"Han lever? Han fandt ikke Døden i Bølgerne? Han var ikke paa Admiralskibet?" raabte hun glad.

"Han var hos Spiritoff! Det var ham, der nedrev Flaget, og opsogte Hassan Bey paa Skibet; mandigt kæmpede han her mod de Bantroes Sabler og mod den ødelæggende Ild; derpaa fulgte han Admiralen og Theodor Orloff, som reddede sig i en Slup; kort efter fløi Skibet i Luften, 40 Mand

og Capitain Krause frelstes ved udsendte Baade, 700 Brave fandt deres Grav i Havet."

"Og Hassan Bey?" spurgte Helena.

"Det var ikke Capudan Pascha's Skib, det var Contra-Admiralens, hvorpaa han havde opstillet sit Flag."

"Saa er dog Intet fuldkomment i denne Verden, ingen Glæde, ingen Lykke! sukede hun: Kun Ulykken er det."

"Forvirrede kappede Tyrkerne Anker, vedblev Paul at fortælle: heisede Seilene, og skyndte sig at naae Ischesme. Russerne forfølge dem. I Morgen maa Loddet falde, og snart skal De høre fra mig igjen, thi endnu idag bestiger jeg en græst Polakre, og seiler til Flaaden."

"Saa hils ham fra mig! bad Helena: Siig ham, hvad jeg har lidt, og at min Sjæl kun er hos ham. — Siig ham — dog, hvortil Ord! — han veed jo, at jeg elsker ham usigeligt! — Paul! vedblev hun, idet hun kaldte ham tilside: Siig ham, at jeg, trods min evige Kjærlighed, aldrig kan vorde hans! Han skal ikke gaae i Døden for mig; Vennen er ikke Offret værd." Med disse Ord forlod hun ham hurtigt.

11.

Med allehaande Forfriskninger kom Paul endnu i god Tid til den russiske Flaade, som, i nogen Afstand fra Ischesme, var gaaet for Anker. Efter megen Spørgen fandt han Harry Dugdal, som strax begav sig ombord til ham. Paul trykte ham, med megen Inderlighed, til sit Bryst, og gjorde ham bekendt med det, der imidlertid var forefaldet paa

Scio, men fortaug, hvad Helena ved Afskeden havde sagt ham.

„Nu, maaskee lægger Gud ham i Nat i min Haand, at jeg kan tugte ham for gamle og nye Syn: der! sagde Harry: Men — Tiden er kostbar, min Pligt kalder mig, vi maae adskilles. Skulde Gud kalde mig, saa sig min gamle Fader, at jeg, i denne alvorfulde Time, har ihukommet ham med barnlig Jnderlighed. Hils Demetrios, og sig Helena, at jeg har elsket hende til Døden, med brændende Kjærlighed! — Og nu lev vel! — Hold Dig i Nærheden af Flaaden; maaskee skænker denne Nat Dig et herligt Skuespil.“ Endnu engang sluttede han Bennen i Savn; derpaa besteg han Baaden, og vendte tilbage til Elphingstons Skib.

For Grev Orloff kunde Intet vorde beileligere, end den tyrkiske Flaades Flugt til Eschesmes Havn. Strax havde han kaldt Admiralerne til sig, og meddeelt dem sin Beslutning, at angribe den i Havnen selv, eller at forsøge paa, ved Brandere at ødelægge den. Admiralerne havde stemt for det Sidste, og man havde da besluttet, i største Hast at udruste fire Brandskibe, og paa Elphingstons Forslag fik Dugdal Kommandoen over dem. Med utrolig Hurtighed bleve to erobrede Tyrkeskibe indrettede dertil; de to Brandere, man allerede havde, sattes istand, og allerede næste Aften — samme Aften, Paul besøgte sin Ven — vare de saavidt udrustede, at man ved Midnatstid kunde skride til Planens Udførelse.

Understøttet af Giassar Bey, havde Capudan Pascha ihast gjort alt Muligt, for at forsvare Indløbet til Havnen, som den noget afsideeliggende Fæstning ikke dækkede tilstrækkeligt. Paa den nordlige

Odde lod han anbringe et Batterie af 24 svære Kanoner; det, som allerede fandtes paa Sydspynnten, lod han istandsætte — saaledes troede han da Indløbet velforsvaret. Flaaden selv opstilledes i to Linier; Transport- og Koffardiskibene, som tilfældigviis laae i Havnen, dannede den Tredie. Ingen Matros, ingen Soldat, ingen Chef maatte gaae i Land; Enhver maatte blive paa sin Post, for at modtage Sjenden, hvis han skulde være saa formæstelig, at vove et Angreb. Selv tog han, med sit Skib paa 80 Kanoner, hvorpaa de tre Hesterumper og hans Flag vajede, Plads i den første Linies Midte. Nogle Caraveller holdt for Indløbet.

Admiral Greigh var det første Angreb overdraget; Elphinston skulde understøtte ham. Begge havde, ved Middagstid, tilligemed Dugdall, bestøget en Corvette, og rekognosceret Havnen i de fjendtlige Batteriers Fld. Harry saae kun efter Hassan Bey's Skib, og med Glæde opdagede han det i den første Linie. Hans Plan var lagt, hans Beslutning fattet.

Da det blev Nat, var Alt paa den russiske Flaade i spændt Forventning. Enhver, selv den simpleste Matros anede det frygtelige Slag, som skulde træffe Muselmændene; Alle vare muntre og vel tilmode. Skibene „Ratislaw, Retron og Europa“ vare, alt om Dagen, rykkede videre frem mod Havnen. Her lagde de sig, dog udenfor Skudvidde, for Anker; i nogen Graastand laae Skibet „de tre Primater,“ hvorpaa Admiral Greigh befandt sig; to Fregatter, bestemte til at beskynde de Indgangen dækkende Batterier, laae ved Siden af. Den øvrige

Deel af Flaaden havde lagt sig for Anker i betydelig Graastand.

Bed Midnatstid var Alt beredt, men Himlen var ikke gunstig. Maanen skinnede klart; det var en herlig, klar Sommernat, som viste Fienden enhver Bevægelse. Kun Harry glædede sig derved, thi han troede nu, ei at kunne forfeile sit Maal. En Time efter Midnat gav Greigh Signal til at rykke frem, og alle Skibe satte sig i Bevægelse, Fregatterne lagde sig ligeoverfor Batterierne, og begyndte Ilden. Branderne fulgte Linieskibene, som rykkede frem i Slagorden. Europa gik fremmest, Caravellerne trak sig tilbage, og medens Batterierne vare sysselsatte med Fregatterne, trængte „Europa“ ind i Havnen, Branderne fulgte efter, men de andre Skibe opholdtes, ved mangehaande Hindringer, i tilbørligt at understøtte „Europa's“ Angreb; dette Skib maatte nu udholde Ilden fra fire fiendtlige Linieskibe, hvilken det besvarte levende, især med Kastning af Ildkugler og brændbart Stof, hvorved en af Caravellerne kom i Brand. Dens Chef tabte Hatningen, og drev sit brændende Skib mod Tyrkerens Slaglinie, som derved adskiltes.

I dette Forvirringens Dieblis gav Dugdal Branderne Signal til Angreb; han selv havde bestreget den Ene, og roede mod Hassan Bey's Skib; han naaede det, befæstede selv, trods Musketilden fra Dækket, Branderne derved, kastede, med nogle Frivillige, brændende Begrandse paa Skibet, og, endnu ikke forvisset om, at hans Foretagende lykkedes, tøvede han endnu, da alt Mandskab forlængst var vendt tilbage paa Baaden. Han tænkte kun paa Paschaen og sin Hævn — Branderne tændte —

Explosionen stete, det tyrkiske Skib stod i lys Lue, men ogsaa hans Baad ødelagdes; han styrtede, forbrændt over hele Legemet, i Vandet. Dog forlod hans Fatning ham ei. Trods de heftige Smerter svømmede han til „Europa;“ dette Skibs Baad modtog ham, og førte den Hårdtsaarede udenfor Slaglinien.

Imidlertid havde alle Brændere tændt lidt efter lidt; det brændende Stof, hvormed Russerne beskjæde Gjendernes tætsammmentrængte Flaade, gjorde sin Virkning; forvirrede kappede Tyrkerne deres Tong, Vestenvinden drev Skibene ad Staden og Fæstningen til — Alt forstyrredes og flyede, Batterierne forlodes, Russernes Ild besvartes ikke, hele Flaaden stod i Brand, og Alexis Orloff maatte sende samtlige Slupper til de i Havnen indløbne Skibe, for at tage dem paa Slæbetouget, og saaledes frelse dem.

Nu begyndte et frygteligt Skuespil. Eschesmes Havn syntes at være et Ildhav. Tusinders Jammerstrig, som, med den visse Død for Die, hellere offrede sig Bølgerne, end Flammerne — den strækelige Bragen af det sig selv tændende Skud — her et i Luften flyvende Skib, som, slyngende sine brændende Stumper vidt omkring, udbredte Død og Ødelæggelse — hist de sammenstødende Skibes Bulder, Jammerstriget i den ulykkelige Stad, som alt begyndte at brænde, og, med alt dette, en fordærvelig Vestenvind, som drev Flamme, Skibe, Ruiner, bildt mellem hinanden, saa ingen frelsende Baad kunde nærme sig mere! — Alle Elementer syntes at have sammensvoret sig til Osmanernes Undergang;

hvad der undgik Flammerne, det opslugte Havets
 Edælg. Tusinder fandt Døden i denne Rædselsnat.

Da nu Solen blodigrød oprandt i Østen, syntes den, gruende for det skræffelige Skuespil, at ville skule sig bag Skyer. Da den spredte sit Lys over Dødens blodige Mark, viste sig en hjertesønderrivende Jammer overalt. Rygende Ruiner, brændende Brag, Master og Tongværk svømmede omkring, og derimellem utallige lemlæstede Liig. — Paa Havnens Østside dreve Giaffar Bey's Skib og fire Galeier, som, forskaanede af Flammerne, vare forladte af alt Mandskab; de faldt i Seierherrernes Hænder.

Bølger og Flammer havde søgt at overbyde hinanden, hvo der kunde gjøre det største Bytte. Stormvinden havde troligt hjulpet til, og saaledes havde de tre Elementer forenet sig om, at ødelægge Muselmændenes Flaade. Den var ikke mere!

12.

„Europa's" Baad havde om Natten, paa Dugdal's Begjering, opsogt Paul's Polakre, som havde lagt sig for Anker ikke langt bag Russerne. Hvor smerteligt overraskedes Paul, da han saae sin Ven i den ynkværdige Tilstand! — Saa hurtigt, han kunde, iilte han med ham tilbage til Scio. Her var man i den største Bestyrtelse; man frygtede Russer og Tyrker ligemeget. I Stilhed lod Paul Harry bringe ombord paa „Haabet," og gik til en græst Saarlæge, som han, ved en betydelig Sum, formaaede til at overtage den Syges Cuur. Reppe var Lægen ombord, før Paul lettede Anker, og fulgte mange andre Koffardiesfareres Exempel, som, i den ølwindelige Bestyrtelse, forlode Havnen, og søgte at

vinde den aabne Sø. Men Paul seilede langs med Kysten, og løb ind i den ham velbekjendte Bugt ligeoverfor Demetrios's Landsted. Her steg han hurtigt i Land, ilte did, og fandt det forladt. Kun Sømandsenken fandt han der, men hun foregav, Intet at vide om Herskabets Opholdssted. — Paul fristede hende ikke videre, vendte tilbage paa Skibet, og seilede mere til Cap Melano. Men Reisen var besværlig, Vinden ugunstig. Først silde, anden Dags Morgen, naaede de St. Elias Bay paa Den Iphara,

Her steg Paul i Land. Han havde ikke sagt Harry, som de usigelige Smerter næsten bedøvede, at han ventede her at finde Helena. Med bankens de Hjerte begav han sig til et af de enkelte Huse, som laae adspredte ved Stranden, for at erkundige sig om Primatens Landsted. Da Iphara ikke er stor, fik han snart den forønskede Underretning, og en Veiviser til Demetrios's Bolig.

I en af høie Klipper omgiben Dal saae han, mellem Dranger og Figentræer et nydeligt lille Huus. Han sendte nu sin Veiviser tilbage, og nærmede sig denne Fredens Bolig, frygtende, ei at finde Freden der. Han bankede paa — Ijeneren, som aabnede, kjendte ham strax, modtog ham med et jublende Velkommen, og førte ham op til den Gamle, der var fordybet i en Samtale med Helena. Saa snart hun saae ham, sprang hun op, gik ham rask imøde, og inden Paul endnu kunde hilse hende, tilraabte hun ham: „Herre, dølge Intet for mig! — Harry er ikke mere! — Jeg er beredt paa Alt, min Beslutning er fast — tal! — “ „Han lever!“ svarte Paul. — „Han lever!“ raabte hun jublende. — „Han lever, men han lider frygteligt — forbrændt overalt, hartad

ufjendelig, sønderreden af Glammerne, strider han med Døden om et kvalfuldt Liv."

"Ulykkelige!" sukkede Demetrios. Men Selena taug, ingen Klage lød fra hendes Bryst. Forundret havde Paul betragtet hende, medens han talte. Ved hvert Ord, han sagde, forandrede hendes Ansigts Udtryk. I Begyndelsen udtalte sig den meest levende Smerte deri; derpaa blev det lyst, og et blidt Smil omgav hendes Mund. Paul, som antog det for Eigegyldighed, sagde stødt: "I St. Elias Bay ligger han paa sit Skib."

"Lad ham bringe hid, Fader, at jeg kan pleie ham!" bad hun, dog uden Hefstighed: "Jil, kjære Fader! Jeg vil imidlertid, i min Stue, rede ham et Leie af de blødeste Hynder. Trods sin Smerte, vil han dog glæde sig over sin Selena, naar han seer hende."

"Hans Dine, hans hele Ansigt er forbundet!" flagede Paul. — "Det er smerteligt for ham, smerteligt for mig! Saa kan jeg ikke see hans fromme, sjelfulde Dine — ei ved Blikke kunne vi gjøre os forstaaelige for hinanden!"

Demetrios fulgte med Paul til St. Elias Bay, Harry, hvis Forsatning rystede Grækeren, bares til Primatens Huus. Gaarlægen ledsagede ham ogsaa hid. Alt ved Indgangen til Dalen kom Helene Sørgerøget imøde. "Velkommen, min ædle, min elskede Harry!" tilraabte hun den Afkræftede, der neppe, med sine brændende Læber, kunde besvare hendes Hilsen; ingen Haand kunde han række hende.

Selene havde tænkt sig Synet af ham rædselsfuldt, men dog overraskedes hun, da hun saae Mumiestikfelsen, indhyllt i vide Klæder, ligge der paa Baaren. "Frygteligt, frygteligt!" — Det var hen-

des eneste Ord. Paa hele Veien taug hun, saae naafadeligt paa den Saarede, og da han nu hvilede paa det for ham beredte Leie, satte hun sig ved hans Fodder, og sagde med Fatning: „Harry! Du har gjort og lidt meget for mig, mere, end jeg fortjener, og jeg kan ikke lønne Dig med Noget — jeg kan Intet, slet Intet gjøre for Dig, uden pleie Dig; det vil jeg, med usfortrøden Omhu, med trofast Kjærlighed! —“

Og fra dette Dieblis af forlod hun ikke hans Leie; kun naar Saarlægen forbandt ham, fjernede hun sig, og udbrettede punkteligt, hvad Denne befalte hende. Ingen Klage, intet Suk hørvede hendes Bryst; stiltiende sad hun ved hans Leie, thi Lægen havde forbudet enhver Samtale og Alt hvad der kunde virke paa den Syges Gemyt. Hun var stille, rolig; hele Timer betragtede hun Harry's tilhyllede Skikkelse med stille Sorg, men ingen Taare vædede hendes Die.

13.

Uger vare forgangne. Paul seilede imidlertid hid og did, for at indhente Esterretninger, der som oftest lode beroligende. Grev Orloff havde, paa det Vilkaar, at Tyrkerne ingen Fiendtligheder maatte øve mod de Christne, lovet Agaen, ei at angribe Scio, og var seilet til Lesbos. Den Esterretning, at Capudan Pascha var frelst og befandt sig i Smyrna, dulgte man for Harry og Helena. Saarlægen ansaae den Saarede for at være uden Fare. Kun den venstre Side, som havde været meest udsat for Glammerne, var endnu ikke lægt, og alt kunde den Syge bruge den høire Arm, saa at Lægen nu oo-

vede, at blotte Ansigtet. Endnu smertede ham Dine og Læber; men han frydede sig dog, at han atter torde see sig om og tale.

Da Helena saae det afhyllede Ansigt, foer hun sammen. Saa forandret havde hun ikke tænkt sig ham! Intet af de skønne Træk var mere; Al ved Al i hele Ansigtet! Kun Diet straalte endnu frygt og blidt. Harry bemærkede hendes Rædsel, saae hendes Smerte, og taug. Men dybt i hans Hjerterængte sig en bitter Følelse, som ikke forlod ham mere, og Helenes Taarer brændte ham smerteligere end hans Bunder. Denne Følelse virkede ikke velgjørende paa hans Legeme, og Gaarlægen rystede betænkeligt paa Hovedet, da Feberen om Aftenen indfandt sig igjen. Han formodede en Sindsbewægelse, forsøgte, og erfarede, hvad der var foregaaet. Strengt bød han nu Helena, at undertrykke sine Følelser, til han var fuldkommen helbredt; hun adlød. Men Dugdals gode Natur understøttede Lægens Omhu; Denne forlod ham nu, og overgav ham gandske til Helena's Pleie. Snart følte han sig saa styrket, at han med Nolighed kunde høre, hvorlunde Sassan Pascha vel var reddet, men assat og forviist.

„Saa har Du løst Dit Ord, Harry! sagde Helena: Du har løst det med Smerte og Blod, og med en tapper Handling, som vil bringe Dit Navn til Efterverdenen.“ Glad rakte hun ham med disse Ord, sin Haand; men da hendes Blik traf hans skæmmede Ansigt, begyndte hun bitterlig at græde.

Nu tog Dugdal Ordet: „Da Naturen skabte Dig, tog den, med varm Kjærlighed, sit skønneste Stof, for at skabe det Herligste paa Jorden — mig har min Skjebne banziret, og saaledes staae v

nu ulige ved Siden af hinanden. Du ræddes for mig, Du begræder Din Eftjebne. — Græd ikke! Jeg vil ikke gjøre Dig ullykkelig. — Udbryd mig ei; hør mig roligt! Jeg troer vel, at Du, tro Dit Ord, vilde give mig Din Haand, at Du maaskee vilde overse mit arrede Ansigt, og, ei af Medlidenhed, ei af Pligt allene, vel ogsaa af Kjærlighed, følge mig til Ultret; Du vilde søge, at tænke Dig lykkelig, men snart vilde Dine Dine aabnes, Dine Taarer vilde flyde, som nu, og hvad Du vilde skjule for Dig selv, Din Græmmelse, vilde, som forhen, ligge klart for mig. Jeg anklager Dig ikke; sværmerst Kjærlighed har kun varigt Liv hvor den finder Næring! Ved Synet af mig maatte dens Himmelslys forsvinde. Jeg vilde ikke kunne gjøre Dig lykkelig, ei heller føle mig lykkelig selv! — Derfor, Helene, maa vi — adskilles i Kjærlighed! — Lad os troe, vi have haft en skøn Drøm, som vi endnu gjerne tænke tilbage paa. See Vennen i mig; Elskeren, Brudgommen, vil Du let glemme, naar Du seer paa mig."

„Harry! sagde Helena: Du udtaler Ordet Adskillelse saa let? — Kjender Du det ogsaa? Har Du før følt, hvad det betyder, at maatte skilles, for stedse skilles ved det Kjæreste paa Jorden? — Det er smerteligt! vedblev hun: Siden jeg saae Dig igjen, har denne Følelse sonderrevet mit Hjerte og mærket mit Liv! — Harry! vedblev hun med Alvor og Fasthed: Du forlanger, at vi skulle adskilles? — Velan! — Næsten troer jeg, at det ogsaa er godt — lev vel! — Min Harry's blomstrende Læber have ikke tordet berøre mine, men nu vil jeg trykke Afskedskysset paa dem."

Idet hun sagde dette, trykte hun den Forundrede lidenskabeligt til sig, og det første Kys brændte paa

hans Læber. Derpaa sagde hun ham et vemodigt Farvel, og fjernede sig hurtigt.

14.

Helenes Farvel, Kysset, som endnu brændte paa hans Læber, Tanken om Skilsmisfen fra hende, der havde været, og endnu var, hans Livs eneste Maal, drev Harry ud i den frie Natur. Han slakkede over Bjerg og Dal, og fandt ingensteds No. Overalt led: sagede ham den trykkende Sølelse, at han havde handlet for lidenskabeligt og troet Pigens ædle Hjerter forlidet. Han følte sin Uret, men Stoltheden kæmpede mod hans Hjerter. Men hvor Kjærlighed aander, er hver anden Magt den underdanig; ogsaa her vandt den Seiren, og han iilte tilbage til Huset. Han søgte Paul, men fandt ham ingensteds. Alt for nogle Timer siden havde han, som man fortalte ham, forladt Dalen med Helene. Ogsaa Demetrios var fraværende.

Denne Efterretning rystede Harry. „Saa hurtigt, tænkte han: saa hurtigt kunde hun opfylde mit i Lidenskab udtalte Ønske? — Ogsaa Paul, ogsaa Demetrios har forladt mig, og jeg staaer nu ene her, som en Forskudt!“ — Disse Tanker tillode ham ei at sove; Natten og den følgende Dag dreve de ham omkring. Eensomheden blev ham trykkende; Tungtsindighed greb ham. Saaledes fandt ham Paul, der, med alvorligt, forstyrret Ansigt, traadte ind til ham. „Harry! tiltalte han ham: Jeg har havt en tung Gang; jeg har ført en Ulykkelig til hendes Roligheds Asyl. — Hun sender Dig dette Brev, læs det, overlæg som Mand — jeg gaaer, for at overlade Dig uforstyrret til Dine Sølelser.“

Han gif. Uheldanende holdt Harry længe Brevet i Haanden uden at aabne det. Udskriften: „Et Harry Dugdøl.“ var Helenes Haandskrift. Om sieder fattede han Mod, brød Seglet, og læste:

„Dyrebare Harry!

Din Beslutning, at frasige Dig mig, har gjort mig grændseløs-ulykkelig — ei som om jeg ikke kunde fatte Tanken om evig Skilsmisse — allerede længe havde jeg nærret den; thi alt i Gjensynets Øieblik følte jeg, at jeg aldrig kunde worde Din, jeg maatte frasige mig Dig, og var dog saa svag, saa uretfærdig mod Dig, ei at kunne beherske mit Hjerte, som, med uimodstaættelig Tryllemagt, droges til Dit. Din ædle Ven bad jeg, da han forlod os paa Scio, han vilde sige Dig, at jeg aldrig kunde worde Din. Han gjorde det ei, og det var Uret af ham; maaskee havde Du da ikke styrket Dig i Kamp og Død for mig.“

„Du seer, jeg er bekendt med Tanken om Skilsmisse. Men opfyldte jeg nu min forlængst fattede Beslutning, nu, da den engang saa skønne Mand staar vanæret for mig, saa maatte Du troe, Du var mig ikke mere saa dyrebare, som før. Derfor maa jeg aabenbare Dig min Hemmelighed, der allerede længe har trykket mig med Gentnervægt, og evigt skulde blevet skjult for Dig. Al, det vorder mig saa tungt, at finde og nedskrive Ordene — men jeg maa — hør dem! — Jeg er vanæret! — Men uskyldig er jeg“, som Knoppen, Stormvinden brød, uskyldig, som den unge Pinie, Lynet knuste — ei Foragt, kun Medynk fortjener jeg. Mere kan jeg ikke sige Dig. Min Haand skjælver . . . min Fader vil kunne meddele Dig det Nærmere.“

„Kan Du beslutte Dig til, endnu at kalbe mig Din; føler Du endnu Kjærlighed, men Kjærlighed grundet paa Ugtelse, i Dit Hjerte, saa prøv Dig, prøv Dig strengt, thi det gælder min Lykke og Din. Besdrag Dig ikke; lad Dig ei henrive af Medynk eller Sværmeri!“

„Men føler Du i Dig Kraft til at have Dig over min Eljebne, saa vender jeg, fra min frivillige Forviisning, tilbage i Dine Arme, ingen bodsferdig Magdalena, nei, en stolt Pige, stolt af sin ædle Trolovede, ogsaa stolt endnu af sig selv. Har derimod min uforstjylde Ulykke aabner et sørgende Dyb mellem os, saa drag hen i Fred! En Aften, en Uvanhelliget gøre Dig da saa lykkelig, som jeg vilde det! Min Bøllighe, min Kjærlighed følger Dig. Lev vel! Gud give Dit Hjerte Modighed, og Din Aand Klarhed! — Hærry, det gælder Dit Livs hele Lykke; overlæg Alting vel, og tænk derved ei paa den ulykkelige Helena — tænk kun paa Dig selv!“

Som Efterskrift fandt han under selve Brevet, Følgende:

„Paul allene kender mit Opholdssted; dog binder ham en Eed, ei at røbe det. Forst derfor ei videre berester.“

Langsamt lagde Harry Brevet sammen, og holdt det i sin skjælvende Haand. Af hans himmelvendte Dine flode hede Taarer. Saa stod han længe, uden at være sig nogen klar Tanke bevidst, Derpaa skred han hovedrystende op og ned ad Gulvet. Han kunde ikke troe det muligt Al syntes ham en skuffende Drøm. Derpaa kastede han sig ned, og stirrede, endnu stedse tankeløs hen for sig.

Saaledes fandt Paul ham, efter en Times Forløb. Bittertsmilende holdt han det sammenknugede Brev imod ham. „Læs, sagde han: læs! — Alt, Skiebneen agter intet Tempel helligt nok, at den jo forstyrrer det! Læs! — “

„Jeg kjender allerede dette Brevs Indhold! afbrød Paul ham: Men — hvad har Du besluttet? “

„Intet!“ svarte Harry med sløv Egegylldighed.

„Sæt Dig, Dugdal! Manden sommer det, at være besindig, ei kraftløst at ligge under.“

„Du behøver ei, at minde mig derom, Paul. Kraft og Mod ville ei forlade mig, som Lykken. Jeg skal bestemme min, vor Skiebne? — Godt, jeg vil det. Men alvorligt Overlæg er fornødent. I Morgen skal Loddet falde! Men nu hen til Demetrios.“

„Skjenk den Dybtnebsøiede denne qvalfulde Time! sagde Paul, holdende ham tilbage: Han har underrettet mig om Alt, og det maatte være ham bittert, endnu engang at berøre saa sorgeligt lydende Streng. Sæt Dig — det er snart fortalt.“

Harry satte sig, og Paul begyndte: „Da Hasan Bey endnu var Pascha i Smyrna, bragte mangehaande Forretninger ham i Forbindelse med Demetrios. For omtrent to Aar siden saae han Heliene i hendes udfoldede Skjønheds fulde Glans. Længe hvilede hans Blik paa hende, og da hun havde fjernet sig, yttrede han for Demetrios, hvortil de hans Datter var saa smuk, at hun vel fortjente, at smykke en tyrkisk Stormands, ja selve Storherrens Harem. Demetrios yttrede frimodigt, hvortil det han skjottede om denne Værelse, og dermed var

Samtalen afbrudt. Hassan Bey syntes ingenlunde at tage det dristige Svar ilde op; han vedblev at være Primatens Ven og Beskytter. Men Denne bestyrkedes dog i det Forsæt, han længe havde næret: at opgive sine Forretninger, og, med Hustru og Datter, ned sætte sig paa Scio.

Kort efter at dette var skeet, kaldtes Hassan Bey til Constantinopel, og udnævntes til Capudan Pascha. Forrige Aar gjorde han, for at indsamle den sædvanlige Tribut, sin første Reise til Archipel. Han kommer ogsaa til Scio, flytter ind i et Landsted ved Havbredden, ikke langt fra Masticio, og beærer sin gamle Ven, Demétrios, med et Besøg. Primaten modtager ham meget høitideligt paa sit Landsted, hvor han just dengang opholdt sig, men Helene lader sig ikke see. Han spørger ei heller om hende, men sjermer sig, takkende for den gæstfærdige Modtagelse.

Nogle Dage efter lystbændrede Helene, med sin Moder, ved Havbredden — da saae de sig pludseligt omringede af Tyrker. Moderen slutter sit Barn, som Barbarerne ansaa, i sine Arme. Voldsomt rive de Datteren fra hende, En af dem støder hende tilbage med Gæverfolken — hun tumler ned. En Anden bringer imidlertid den Modstræbende paa en ved Strandbredden liggende Baad. Først efter nogle Timers Forløb fandt nogle Arbeidsfolk Moderen liggende ved Veien, og bragte hende hjem."

„Ekræffeligt, skræffeligt!" afbrød Harry ham.

„Langt om længe kom Moderen igjen til sig selv, vedblev Paul: dog var hendes Tilstand haab-

løb. Hun fik Blodshyrning. Neppe var hun istand til, under fire Dine at aabenbare Demetrios Alt. Hurtigt iilte Denne, vel ahnende, hvorfra dette Slag kom, til Agaen, en værdig Mand, og bad ham om Hjælp, men vovede dog ei, at meddele ham sin Formodning.

„Vend tilbage til Din syge Hustru! sagde Denne med Deeltagelse: Jeg haaber, at kunne gjengive Dig Din Datter; dog veed jeg ei med Visshed, om det staaer i min Magt. — Hvad der er skeet, kan jeg ikke gjøre uigjort. Skjul for Alle, hvad der er forefaldet, og bred, saavidt Du kan, et Slør over den sørgelige Begivenhed. Det er mit Raad, hvilket Du, som en klog Mand, for Dit Barns Skyld maa følge.“

Da Helene, næste Aften, treen ind i sit Fædrenehjem, fandt hun ikke mere sin Moder. Hun kunde kun græde ved hendes Kiste og sværge Hassan Bey Hævn. Agaens alvorlige Trusel, at indberette Sagen til Constantinopel, maaskee ogsaa Helenes Fortvivlelse, havde bevæget ham til, at slippe sit Bytte. Du veed nu Alt. Fordømme den Ulykkelige kan Du ei — hun staaer skyldfri for Dig, og reen for Gud — spørg nu Dig selv, og beraad Dig med Din Fornuft, ogsaa med Dit Hjerte.“

15.

Fra dette Dieblif af havde et stille Bemod grebet Harry. Han skuede Menneffene; traf han Demetrios, saa var et Haandtryk Alt.

Aftenen efter kaldte han Paul til sig. „Ved: det er kastet! sagde han: Gud give, til min Lykke! — Alvorligt har jeg tænkt over mig og Helene; jeg har veiet Alt mod hinanden, og fattet en afgjørende Beslutning. Gaae hen, min Ven! For Helene tilbage, før hende i mine Arme!“

Allerede næste Dag bragte en Baad Helene over fra Megosa, hvor hun havde holdt sig skjult hos En af Moderens forðums Veninder. Da hun, ved Paul's Haand, mere fortryllende, end nogen: sinde, gjennemskred Dalen, standsede hun pludseligt. „Jo nærmere jeg kommer ham, sagde hun skjælvende: desto ængsteligere vorder jeg tilmode, desto tungere hviler min Skjebne paa mig — dog — rask fremad! raabte hun pludseligt: hvert Minut, som forsømmes, er en offret Salighed! — “

Snart hvilede hun ved Harry's Bryst. „Kan Du endnu elske mig, endnu trykke mig til Dit Bryst?“ raabte hun, og da et inderligt Favntag løste hendes Tviol, kyssede hun ham. „Lad mig kysse disse Ar! raabte hun begejstret: Dem takker jeg, at Du er min, at jeg kan kalde Dig min, Du ædle Menneske. Uden dem var jeg flygtet langt fra Dig — aldrig havde Du erkaret min Skjebne, thi aldrig havde jeg troet mig Dig værdig! — “

Ru lagde Demetrios, med glattere Hjerte, end tilforn, sin Haand velsignende paa dem. „Og Helene, min Søn; som hendes Hjerte fortjener det! sagde han høitideligt: Det Jordiske kunne de mørke Magter forstyrre, det Himmelske hviler uforkrænkeligt i den Høiestes Haand! — “

Kort efter viedes det elskende Par, og da Harry, Morgenen efter den festlige Dag, traadte ud i Haven, fandt han her den unge Kone, stettende en Krands. „Kom! sagde hun: Kom, at jeg i Dag kan bekrandse Dig med Roser, istedetfor, som engang paa Scio, med dunkle Cypresser. Uvisnelige ville de blomstre os herefter!“

Hendes Abnelse stufede hende ei. Tiden glattede Arrene i Harry's Ansigt; hartad ugerne saae Helena dem forsvinde — saa kjære vare de blevne hende. Men i Begges Hjerter forandrede den Jnet. Her blomstrede Roserne frisk og dustende til den sildige Alder.

Catharina, Ruslands Keiserinde, havde lønnet den modige Sømand keiserligt. Hun havde udnævnt ham til Contra-Admiral, og først ti Aar derefter forlod han Rusland, for med Selena at vende tilbage til sit Fædreland.

J d a T a u b e r.

En original Fortælling.

Efter at jeg, saa fortalte min Fætter Florentin : havde taget min juridiske Examen med bedste Carakter, satte adskillige Stipendier og en riig Onkels Gavnildhed mig istand til at gjennemreise Lydsland, med den behageligste Bequemmelighed. I enhver Bye af nogenlunde Betydning eftersporede jeg med Iver, om der var nogen Gjensand ved hvilken jeg kunde udvide mine Kaldskundskaber og mit Studium af det mennefskelige Hjerte. Det er let at begribe, at jeg ved disse Efterforskninger maatte faae Leilighed til at gjøre mange interessante Bekjendtskaber, blandt hvilke endogsaa nogle, som ved Sympathie og Harmonie, eller ved fælleds oplevede Fata, blive mig evig uforglemmelige. I S lærte jeg at kjende en Advokat R., som ved sit uendelige Forraad af Facta, sit uforslignelige Svada, sin mangeløse Citation af Forordningernes Paragrapher, samt Rescripternes Datum og Aarstal, kunde tjene Prudentia selv til Mønster. En Aften, som jeg henlevede i hans vakke Familiekreds, tjente efterfølgende af hans sidste Retsforhandlinger, i hvilken han, af flere Grunde, personlig havde taget virksom Deel, os til Underholdning :

*

*

*

Omtrent 10 Aar i Forveien havde en gammel, der i Byen boende Fryndsevæverste, modtaget hos sig en qvindelig Slægtning, hvis afdøde Fader havde været en velhavende Juveler i B Skjøndt

ikke længer i Baarens første Blomstring, havde Ida Tauber dog endnu ikke dengang fuldendt Livets Sommer, og uagtet Ingen fandt hende smuk, var der dog Træk i hendes Ansigt, som hentydede paa at hun engang havde været det i høi Grad, men at en forstyrrende Skjebnes ødelæggende Haand, Sygdom eller Tungstind, havde grebet voldsomt i Skjønhedens fine Blomsterbeed, og tilintetgjort den rene Harmonie i de ungdommelige Former. Saalænge Tanten levede, havde hun flittig og fordringsløs deeltaget i Arbeidet, og efter Dennes Død fortsat Fryndseværvet med saameget Held, at en, vel indskrænket men dog uafhængig Stilling blev hende til Deel. Boende ind til Gaarden hos en Glashandler, som selv beboede Forhuset, levede hun saa skjult, saa ubemærket, at de fleste af Byens Beboere kun kjendte hende af Ravn. Heller ikke var hun dem tilpas, om endogsaa Hændelsen lod dem lære at kjende hende næriere. Blandt til det tvangsløse Liv i en stor Retsdentsstad, maaskee ogsaa besjelet af usorgjengelige Erindringer, laae der en vis Holdning i hendes hele Væsen, der af de Fornemmere benævnedes: Imperitinece, og af de ringere Stænder blev kaldet: Storsagtighed. Det var hende ikke muligt at søle Deeltagelse for de kleinstædtske Bagateller, som de Sidste satte saa stor Priis paa, og det faldt hende ikke ind at krybe for de Første. Tænk, hvilke to utilgivelige Feil! O, hvor vilde ikke de saakaldte Store være blevene forbløffede, havde de vidst, naar de, rullende i deres Carosser, kastede et skjodesløst Blik paa den beskedne Fodgjengerske, at hun kunde have staæet paa en Høide, neden for hvilken de vilde have

kravlet som Smaaekryb, dersom ikke en Dyd og en Samvittighed, strængere end deres, havde holdt hende tilbage.

Iblandt sine faa Omgangsvener talte hun Advokat R's Kone, som yndede og agtede hende for hendes sædelige moralske Vandel, dog uden at fatte hendes indre Værd. Da hun steds i R's Nærværelse var meget taus, og i det Hele ligesom stue for Mandfolk, oversaae R. den aldrende Pige, til hvilket hun efterhaanden var modnet, dog uden at have noget mod hendes Komme i hans Hus. De skulde imidlertid, skjøndt forseent, lære at kjende hende næiere.

En Pintsedags Eftermiddag sendte Fru R. et Bud hen til Jomfrue Tauber for at melde hende sit Besøg. Ida stod just med Hat og Enveloppe, for at gaae en Spadseretur, men venlig og forekommende tog hun strax Hatten af, forsikkende, at hun ventede sin Veninde med Længsel. En Time senere kom Fru R., ledsaget af Pigen, som bar det mindste Barn. De fandt Døren til Idas Bærelse staaende paa Klem, og hende selv myrdet, liggende midt paa Gulvet, svømmende i sit Blod. Paa Bordet laae et sort Pergament, hvorpaa stod skrevet: „Atten Aars Hævn har naaet sit Maal.“

En grændseløs Rædsel overfaldt ved dette Syn Fru R., som halv asinægtig sank om paa en Stool, medens Børnens og Pigens Skrig kaldte Husets øvrige Beboere til Hjælp. Stivnende af Skræk, søgte de at bringe det forsvundne Liv tilbage; men forgæves. Endelig fattede Fru R. sig saameget,

at hun kunde give Ordre til at bringe Børnene hjem og at lade hendes Mand underrette om det Forefaldne. K., der som duelig Jurist, strax saae hvad herved var at gjøre, tog diebliffelig et Par Læger og Rettens Betjentere med, og efterat Lægerne havde afgivet den Erklæring: at ethvert Spoor af Liv var uigjenbringelig forsvundet, optog han paa Stedet selv et vidnefast Forhør og Visitation, der imidlertid ikke ledte til den ringeste Oplysning. Uagtet hiint gaadefulde Pergament, syntes det dog som om Morderen ogsaa havde haft Plyndring i Sinde, thi alle Skufferne i Idas Commodor vare trukne ud, gjennemrodede og kastet imellem hinanden. Dog savnedes, saavidt man kunde skjønne, intet af Betydning, og K. selv fandt Intet, uagtet den nøiagtigste, af Flere understøttede Undersøgelse, uden hvad der kunde henregnes til almindelige qvindelige Fornødenheder. Derimod fandt han i et meget hemmeligt, forborgent Gjemme i et lille, temmelig uanseeligt Snebord, en Signetring, som Enhver i Heraldiken kun lidt bevandret, snart maatte erkjende at være et fyrsteligt Vaaben, indfattet i Diamanter af uberegnelig Værdie; nogle til Støv hensmuldrende Blomster; en bruun Haarlof, blød som Silke; og endelig en Brevconvolut, adresseret til Ida Tauber, men paa hvis Seglside stod følgende Linier, som det lod til: Skrevet i flyvende Stil: „Jeg gyser for at qvindelig Trods, foranlediget ved en eller anden falsk Anskuelse, kunde bevæge Dig til at afflaae min Bøn. Vild da: at min Fortvivlelse vilde overstige alle Grænseser og bringe Fordærvelse over os Begge. Hav derfor Barmhertighed med mig — med Dig selv.“ — Tiden havde blegget Skrivten, muligens hørte den

og saa kun til en eller anden forlængst sluttet Hjerteskrønike, og at Ida var i Besiddelse af en Brillant-ring — et Smykke — kunde ikke være paafaldende, da sligt jo faldt ind i hendes afdøde Faders Medietier; kun at hun aldrig havde vist den til Nogen, og at hun i trange Raar ikke havde omsat Diamanterne, hvoraf Een eller To vilde have betrygget hendes hele Fremtid, det bragte Mange til at studse. Den, tilligemed det øvrige Fundne, blev, omhyggelig forseglet, nedlagt i Rettens Forvaring.

Ks næste Omsorg var at bringe sin utrøstelige Kone hjem; men ingen Fornuftgrunde, ingen sømme Opmuntringer, ingen kjærlig Deeltagelse, formaaede at lindre hendes Smerte eller standse hendes uophørlige Selobebredelser. „Jeg — jeg er Skyld i den blodige Gjernings Guldbringelse!“ raabte hun: „Den Ulykkelige stod i Begreb med at gaae ud, da jeg ved Anmeldelsen af mit Komme, tvang hende til at blive hjemme, for at falde for Morderdolkens. Ufskyldigheds Genius vilde draget hende bort fra Forførelsen, som Forræderiet beredte hende; og jeg var hendes onde Engel, som holdt hende tilbage. Hvorledes skal jeg nogentid mere kunne blive rolig? Hvorledes skal dette Saar i min Sjæl blive lægt? —“

Halvt for at berolige sin Kone, som kun deri fandt nogen Lindring, halvt tilskyndet af den varme Deeltagelse, som man uvilkaarlig føler for Den, som efter al Tilsyneladende ufskyldig, ved en, Folkeret og Menneskelighed krænkende BOLD, pludseligt rives ud af Livet, svær K. ikke at hvile før Gjerningsmanden var opdaget, og Idas blodige Skygge forsonet

ved hendes Morders Straf. Og see! det Første blev lettere end han selv havde troet, thi alt i samme Stund da Idas rene Blod farvede Dolken, foiede Hævneren Anstalt til at det ikke skulde strømme uhævnnet.

Jeg har læst et Sted: at om Forbryderen end hyller sin Brøde i Nattens Slør, saa veed dog Gjengjeldsens Herre oven over Stjernerne at tænde et Lys, som seent eller tidlig opklarer Mørket, og drager det Forborgne frem for Dagen fra Hemmelighedens Braae. Hvor tidt seer man ikke en lille Stjordesløshed, en ringe Forsømmelse, tilintetgjøre Virkningen af fintlagte Planer; og virkelig ledte her smaae Omstændigheder til et stort Resultat.

Samme Pintsedag efter Middagsmaaltidet vilde den der paa Stedet boende Gjæstgivers Kone see til sin sengeliggende Moder, og frygtende for, at hendes lille forkjelede Søn skulde forurolige den Syge, betroede hun sin Mand Opsynet over ham i det Par Timers Tid, indtil hun kom tilbage. Ikke vandt til dette Arbeid, troede Faderen at gjøre Alt, naar han ikke forlod Bærelset; men medens han sad fordybet i Avisernes Læsning, hændte det Uheld, at den lille viltre Krabat ituslog en skøn Blomstervase, som Moderen satte Priis paa. Bred paa sig selv for sin Uagtpaagivenhed, og ønskende at skjule det indtrufne Uheld for sin Kone, kaldte han ad Pigen, paalagde hende, ikke at vige fra Barnet, og ilte hen til den Glashandler hos hvem Ida boede, for at kjøbe en aldeles lignende Vase. Netop var det lykkedes ham at sætte sig i Besiddelse af en saadan,

og med den vel indpakket, traadte han ud af Bour-
 tiqvædøren i Porten, da han blev vaer den Ene af
 to Fremmede, efter Klædedragten at domme: polske
 Handelsmænd, som samme Middag vare komne
 til ham, træde ud fra den Trappe som han høn-
 delsesviis vidste førte til Jomfrue Taubers Bolig.
 Dette vilde imidlertid ikke have vækket nogen særdeles
 Opmærksomhed hos ham. Ubekjendt med hende,
 kunde han jo ikke vide hvad Forhold og Bekjend-
 skaber hun havde; men den Omstændighed: at den
 Fremmede fløi ham forbi uden at besvare hans hof-
 lige Hilsen; at han ilede saa hurtig foran, at Ber-
 ten neppe kunde følge ham; at den ene Reisende
 allerede sad i den forspændte Vogn, som den Anden
 ligeledes skyndsom besteg; og at paa Bertens
 Spørgsmaal: „Vil De allerede forlade mig, mine
 Herrer?“ den Første blot svarte: „Jeg har betalt
 Kjeldersvenden — kjør til!“ hvorpaa de jagede ud
 af Porten og op ad Gaden, saa Gnisterne fløi af
 Brostenene, bragte ham lidt til at studse. Men be-
 skjæftiget med Blomstervasen og med sin Søn,
 tænkte han ikke videre derpaa, førend en Time se-
 nere, da Een af disse Nyhedskræmmere, som findes
 i enhver Bye, traadte ind i Skjenkestuen og fortalte
 ham det paa Jomfrue Tauber udøvede Mord.
 Uvilkaarligt randt det Gjestgiveren i Tankerne: at
 det omtrent maatte have været paa den Tid, da han
 saae den Reisende træde ud fra Idas Børrelse, at
 Misgjerningen var bleven fuldført; og aldrig saa
 snart havde han fortalt Nyhedskræmmeren sin Gis-
 ning, før Denne, sjeleglad over atter en ny Efter-
 retning, iiste til R. og berettede ham Bertens Ud-
 sagn. R., som tog i Overveielse, at de, paa det

fundne Pergament, skrevne Ord : „Atten Mars Hævn har naaet sit Mål,“ hentydede paa Begivenheder og Forhold, ældre end Idas Ophold i S., fandt Sandsynlighed i den Formodning, at Morderen vel kunde være en dem Alle hidtil ubekjendt Person; og efter i Øvrighedens Overværelse at have afhørt Gjestgiveren, søgte han Bistand hos Chefen for et der i Byen og dens Omegn cantonnerende Regiment forte Husarer. Opbragt over Boldsdaadens Uffskyelighed og rørt ved Ks uimodstaaelige Talegaver, fappedes Alle om at yde ham den forlangte Hjælp; og endnu før Dagen heldede, udsendtes militaire Piquetter paa alle Veie for at anholde enhver mistænkelig Person.

Det var som Naturen selv tilhyllede sit Mafsyn og sørgede over Høitidens Vanhelligelse. Himlen blev overtrukken med sorte Skyer, og fra dens aabnede Sluser styrtede Regnstrømme ned med saadan Boldsomhed, at det syntes som Verden skulde forgaae ved en ny Syndflod. Tidligere end sædvanlig faldt Aftenen paa, og udbredte Nattens tykkeste Mørke, medens den stedse tiltagende Storm buldrende rev Tagstene af Huse og kastede dem mellem Gjerder og Plankeværk i rædsom Uorden. — — To Mile fra S. snoer den fiske-rige W—flod sig i slangeformede Bugter gennem den tykke tæt forvoxede Skov, som flere Mile hen strækker sig langs med dens sivfrandsede Bredder. Et ikke ringe Antal Hytter danne der et Slags Fiskeleier, hvis Beboere imidlertid dog drage næsten større Fordeel af at sætte Reisende over Floden i deres skrøbelige Fartøi, end af deres

Haandtering. — Didhen ankom hiin Pintsedagsaften et Par pustende Heste med en Postvogn, hvori sad tvende drivvaade Mandfolk, som forlangte strax at blive satte over Gloden. Men Fiskerne erklærede det for en Umulighed, da Himmelsens nedstyrtende Bandede havde bragt Gloden til at stige over sine Bredder, og at Overfarten da, formedelsst de ved stenet Kiselgrund frembragte Hvirvler, var forbunden med uundgaaelig Livsfare. Det lod ikke til at dette afskrækkede de Reisende; tvertimod anvendte de alle mulige Midler for at formaae En eller Anden af de tilstedeværende Fiskere, til at opfylde deres Bøn, idet de snart raslede med deres, med klingende Mynt fyldte Punge, snart rasede med uforstaaelige Trusler. Men Fiskerne bleve ubevægelige, og besvarede Bønner og gyldne Løfter med den Erklæring: at Livet gif fremfor Alt; og Truslerne, med at henvise de Utaalmødige til Glodens virkelige Færgested; hvilket uheldigviis laae flere Mile borte. Endelig maatte de gjøre en Dyd af Nødvendigheden og slaae dem til Ro, indtil Dagens Frembrud. Det var øiensynligt, at dette Ophold foraarsagede dem en med Uro blandet Harme, hvortil de angav uopsættelige Handelsforretningers Standsning; og efter at have afforderet om den tidligst mulige Overfart, valgte de en nærmest ved Gloden, af tyk Underflod næsten skjult Hytte, til Nattequarteer.

Nogle Timer sildigere ankom til den ved Udkanten af Skoven liggende Hytte, Husarlieutenant v. S. med tolv Mand. Efter forudgangen Esterspørgsel og derpaa erholdt Underretning, lod han otte Mand sidde af, og medens de fire Andre holdt Hestene, begav han sig med Hine til den betegnede Fiskerbo:

lig. En Enees Skridt fra samme lod han gjøre Holdt, og listede sig ene hen til Hytten, gjennem hvis smaae uanseelige Vinduer han iagttog dens Indre og den natlige Scene, som sparsomt oplystes af den dunkelt brændende Lampes halvt udgaaede Laande. I Baggrunden vare Beboerne i Begreb med at søge til deres fattige Leje. Paa en Bænk laae den Ene af de Reisende indsvøbt i sin Kappe, og syntes at sove; den Anden sad ved Bordet, med det fste Blik hændelsesviis vendt mod Vinduet. Det varede ikke længe før det lod til, at han havde bemærket et Glimt af Officeren; forfærdet foer han op, som for at anstille en Undersøgelse, og da v. S. i det samme bankede paa Døren, undsoer der ham et Skrig, saa flarttonende, at de Lyttende studsede derved. I samme Dieblis lod Officeren Hytten omringe; paa hans Forlangende aabnede Fiskerkonen den tillukkede Dør, og han traadte nu ind med det Spørgsmaal: om hun havde modtaget tvende Reisende. Disse traadte strax nærmere, og svarte paa hans Spørgsmaal om Vas v. s. v. med al mulig Fatning: at de hedte Salisch og Gedda, vare bosatte i Frankfurt am Main, havde været i Handelsforretninger i Kracau, og skulde nu i samme Grinde til Lüttich, hvor deres Ankomst var beregnet paa Dag og Time. Deres brune solbrændte Ansigter, deres filtrede Skjæg, og ægte polske Dialect, saae saa aldeles merkantilist ut, at en mindre Skarpsindig end v. S. vilde have ladet sig narre; men hiint Skrig havde opvakt en ny Mistanke hos ham, som retsfærdiggjorde hans strænge Forholdsregler. Han kunne nemlig ikke afholde sig fra at troe: at denne Stemme tilhørte et Gruentimmer, og da hun i saa Fald bar en mistænkelig Forklædning, gav sig et falsk Ravn, og legitimerede

sig ved falske Papirer, var der Grund nok til at arrestere hende. Han yttrede derfor høflig, men bestemt: at han ikke desto mindre maatte opfordre dem til at vende tilbage til S., imod hvilket de paa det heftigste protestere rede: I „at han skulde staae dem til Ansvar for det Tab, som deres Reises Afbrydelse vilde forarsage dem — hvad de skulde i S., hvor de Ingen kjendte — hvor de aldrig havde været; ic.“ men da han fremviste sin Ordre, som tillod ham endog at bruge Magt, i Tilfælde af Bægring, og de sammenstimlende Søskere sloge sig til hans Parti, nødtes de til at give efter, og bestige deres Vogn, som Søskerne uopfordret havde forspændt. — Uagtet v. S—s. gode Conduite, begik han nu dog den juridiske Feil: at lade de to suspecte Personer sidde hos hinanden, medens han og hans Husarer nøiedes med at omgive Vognen, hvorved der gaves dem Leilighed til at træffe enhver, i deres Forsatning nødvendig Aftale, og paadrog sig derved en Trettesættelse, da han ved sit Komme til S. afgav dem til den civile Øvrighed; dog forsonede han samme fuldkommen ved Meddelelsen af den gjorte Opdagelse: at den ene Arrestant uden tvivl var et Fruentimmer.

Det første man nu foretog sig, var at confrontere dem med Gjæstgiveren, der strax var villig til at beedige, at det var de samme to Reisende, som havde logeret hos ham den afvigte Dag. Paa det Spørgsmaal: hvorledes de da kunde sige, at de aldrig havde været i S., svarede den Ældste, som næsten uafbrudt førte Ordet, gandske rolig: at det fortrød ham selv at have brugt denne Nødløgn; men det var kun skeet i den saare begribelige Forvirring over at see deres alle rede forsinkede Reise standses end mere, og det paa en saa uventet Maade, som foruden de dermed forbundne

Sindskrænkelser, ville have betydeligt Pengetab for dem i Folge. Egesaalidt bragte det dem ud af deres Fatning, da R. traadte hen til Dem, som kaldte sig Gedda, og uden Forberedelse erklærte: at hun var et Fruentimmer. „Det er jeg rigtignok! svarte hun, idet hun løste Skjægget af, hvordve et gammelt agtigt mørkt Fruentimmeransigt kom tilsyne: Jeg hedder Mejer, men Gedda er mit Fornavn. Forresten, at jeg reiser i Mandfolkedragt, naar jeg reiser med et Mandfolk, er vel min egen Sag.“ — „Ikke saa gandske! svarte R.: De er optraadt her under saa særdeles ugunstige Omstændigheder, at De maae finde Dem i at oppebie hos os de Underretninger vi agte at indhente fra Frankfurt, Krakau og Lüttich, om De ikke endnu skulde have et tredie Navn, og om det Forhold De staaer i til Deres Reisesælle.“ Paa ethvert Spørgsmaal angaaende Ida, og det paa hende udøvede Mord, svarte hun slet ikke, og den Anden kun saameget som behøves des for at yttre sin Forundring, sin Ufsky, Ufskyldighed, og saa videre.

Da Forhøret var endt, førtes hver af de to mistænkelige Personer i sin særskildte Arrest, og R. begav sig hjem for at affatte og bortsende de paa de omtalte Steder, nødvendige Efterspørgsler, uagtet han næsten forudsaae, at Svarene vilde stadfæste Formodningerne om: at Angivelserne vare falske. Men da Intet kunde foretages førend denne nundgaaelige Form var iagttaget, iulte han saameget mere med at paastrynde den. Uvilkaarlig randt det ham i Tankerne: om ikke her sammenstødende Omstændigheder fastede en alligevel ugrundet Mistanke paa to Mennesker, som, i hvorledes deres Forhold end

monne være, maaskee dog være uskyldige i den Forbrydelse, hvorfor de nu sigtedes; og at den sande Skyldige maaskee imidlertid fandt Leilighed til at undgaae Retfærdighedens Arm. Men allerede næste Dag indtraf Noget, som gav hans Mistankes Grunde ny Bægt.

Bed et nyt Forhør, hvori de særskilte bleve afhørte, bemærkede R., at Gedda gav ham adskillige talende og betydningsfulde Diekast. Denne Jagtagelse var ham altfor vigtig til, at han ikke uden Opmærksomhed skulde have benyttet den, og strax efter at hun var ført tilbage i Arresten, indfandt han sig hos hende. „Jeg veed ikke“ — begyndte han — „Hør! afbød hun ham: Skaf mig et andet Opholdssted; jeg kan ikke udholde mit Liv her.“ — „Et andet Opholdssted? gjentog han haanligt: Hvad kan De have at udsætte paa dette? Det er jo ikke engang en Arrest, men et af Slutterens Værelser. Tak De Gud for dette, og bered Dem paa, at naar Deres Angivelser befindes at være falske, bliver det ombyttet med en Kjelder under Jorden, hvor Røtter og Snegle ikke engang lader Dem Ro at sove.“ — „Paa en blot Mistanke — uden at være overbevist!“ skreg hun. — „Naar De er overbevist, svarte han med iiskold Rolighed: saa bliver De halshugget, og saa behøves der intet Fængsel.“ — Angesten malte sig i hendes Ansigtstræk; tvivlsraadig gik hun nogle Gange frem og tilbage; endelig standsede hun foran ham og greb hans Haand: „Skaf mig og min Fedsager bort! sagde hun i en Tone, som forraadte en høiere Grad af Dannelselse, end hendes hidtil viste Forhold havde ladet formode: Skaf mig og min Fedsager bort, saa giver jeg Dem tus-

finde Rubler." — „Tusinde Rubler? gjentog han, endnu altid tilsyneladende spodsk og uvillig: Beed De vel, at som befalet Actor i Sagen, faaer jeg tusinde Daler?" — „Er De befalet Actor? spurgte hun: De forfølger mig altsaa ikke af Kjærlighed til Slangen, men for tusinde Daler? Nu vel! Jeg giver Dem to tusinde, tre tusinde, naar De forhindrer al videre Undersøgelse." — „De sætter mig i Forundring, svarte R., idet han skjulte den Forundring som han virkelig følte: at De kan troe, at en Livssag, som allerede er gjort anhangig for Retten, skulde kunne standses i sit Frenne af en simpel Sagfører. Har De ingen mere formaaende Patron?" — Det syntes, som hun i sin Forvirring vilde have givet et overilet Svar, thi hun standsede pludseligt. „En Slugt, vedblev R. eftertænksum, for ikke at støde hendes begyndende Tillid tilbage: vilde maaskee være mindre umulig; men De indseer selv, at i det Fald jeg opdagedes som sammes Befordrer, var det ikke allene forbi med min Ære og borgerlige Stilling, men min Frihed, ja mit Liv var i Fare, og sligt vover man ikke for et Par tusind Daler." — „Men jeg prutter jo ikke! svarte hun med voxende Uro: Forlang hvad De vil!" — „Har De Pengene hos Dem? spurgte han med en Profuratoremine: Eller hvad Sikkerhed kan De byde? Hvem er De egentlig?" — „Det kan jeg ikke sige Dem!" svarte hun med Heflighed. — „D, saa er jeg ogsaa en Nar, raabte R.: at jeg staaer her og spilder min Tid med at høre paa en polsk Landstryger, der siger „jeg prutter ikke" naar der tales om tusind Daler, ligesom en Anden knap siger, naar der tales om Styvere." Raserie lyste af hendes Dine,

og med Haanden gav hun ham et Bink til at for-
 soie sig bort. Dog dette Bink var ikke som af en
 paa Livet siddende Delinquent, men meget mere som
 af en Dronning, der pludseligt ender en Audience.
 Af alt dette ahnede K., at her var mere at opda-
 ge end han havde formodet, og besluttede, at gaae
 tilværks med yderste Sindighed, og ikke at overile sig i
 nogen Henseende.

Saa snart Svarene paa de udsendte Efterspørgsler ind-
 løb, og Angivelserne befandtes at være aldeles falske, fik
 K. Dyrighedens Tilladelse til at stride til en Forholdsbre-
 gel, af hvilken han, som ogsaa Udsalbet viste, lovede
 sig et stort Resultat. Stolende paa den Opdagelse han
 havde gjort: at Gedda sølte Rædsel for sit Fængsel,
 lod han nu dette ombytte med en af de rædsomste under-
 jordiske Kjelderhøvelvinger, kun bestemt til de frygtelig-
 ste, for hele Menneskeheden farlige Forbrydere, og
 Lænker og Bolt modtog hende, ved hendes med Magt
 fremtvungne Indtrædelse i samme. Hendes Tilstand i
 det Dieblif var næsten ikke til at beskrive. Hendes Lem-
 mer skjælvede som i Krampetrækninger, Saarer over-
 svømmende hendes Ansigt og opløste en ved Kunst frem-
 bragt brunlig Ansigtssfarve, med hvinende Skrig
 kaldte hun paa K., og forlangte at tale med ham. Men
 instrueret i Forveien svarte Slutteren hende med grov
 Spot og Foragt: om hun bildte sig ind, at Noget vilde
 komme til hende i Tyvehullet, og: at i Morgen, naar
 det pijnlijkke Forhør begyndte, saa kunde hun jo sige hvad
 der laae hende paa Hjertet. Bønner, Trusler og Af-
 magter afvekslede med hinanden, indtil K., som var i
 Nærheden, ansaae det for at være det rigtige Dieblif, og

traadte ind til hende. Med Fortvivlelsens Krafte ilte hun ham imøde, medens han forsigtig tillaafede Døren. „Jeg har begaaet en Ubefindighed, begyndte hun med voldsom tilkjæmpet Fatning: hvis Følger jeg umulig kunde have formodet. Hjælp mig at gjøre godt, hvad jeg har gjort galt, og jeg skal overgive Dem med Ære, Magt og Rigdom.“ — „Lig stille med Deres Løfter, afbrød K. hende: som jeg ikke giver en Alvne for, saalænge jeg ikke veed hvad jeg vil vide. Vi Jurister maae have en sikkrere Grundvold at vandre paa, end Ord der vistes bort af Vinden. Jeg vil sige Dem oprigtig: De har opvakt min Vindesygge; kan De bevise mig, at De kan tilfredsstille dens Fordringer, saa er jeg til Deres Tjeneste.“ — Endnu vaklede hun, men endelig sagde hun, med dæmpet Røst: „Reis til D., meld Dem i Gjestgivergaarden „den romerske Keiser“, og forlang at tale med en Heiduk ved Navn Vuck Boglonowisch, han vil føre Dem til en Mand, som paa et Par Linier fra min Haand, udbetaler Dem hvad De forlanger.“ — „Og naar jeg saa havde faaet hvad jeg vilde have, svarte K. leende: saa kunde jeg jo give Dem en god Dag! Rei, jeg vil ikke bedrages, men jeg vil heller ikke bedrage. Hav Tillid til mig, og indsee Nødvendigheden af Deres Aabenhjertighed, naar jeg siger Dem: at om De saa bød mig Tønder Guld, gjør jeg ikke et Skridt til Deres Redning, før jeg veed for hvem jeg gjør det.“ — „Jeg er, sagde hun, med mageløs Arrogance: født Prindsesse af K., Enke siden 1802 efter den russiske Generalfeltmarskalk Fyrst D., for: mælet 1804 med Fyrst . . .“ — „Gud bevares, naa:

dige Frue! svarte X., idet han bukkede dybt: hvilke Ubehageligheder kunde De dog have skaaet Dem selv for, naar De strax havde havt Fortrolighed til mig. Sagen er gaaet for vidt til, at Deres Navn kan undgaae at compromitteres, undtagen ved en Flugt, og den vilde have være ulige lettere at iværksætte fra Deres forrige Opholdssted, end fra dette. Slaae Dem imidlertid til Rolighed. Nu veed jeg hvad jeg har at gjøre."

Med disse Ord forlod han hende, og lod hende strax føre til et for Gjeldsarrestanter indrettet Værelse, hvor imidlertid dog Jernstængerne i Vinduerne og Bagten ved Døren ligesuldt erindrede hende om, at hun var en Fange.

Saa snart man havde erholdt den Efterretning: at der i Gjestgivergaarden „den romerske Keiser" virkelig befandt sig en saadan fornem Dames talrige Tjenestskab, der oppebiede hendes Tilbagekomst fra et af Vædene, hvortil hun var reist incognito, blot ledsaget af en gammel Armenianer, blev Sagen meldt til den høieste Instants, og den fyrstelige Familie i Rusland underrettet om det Forefaldne af Ministeren. Nu fik det Hele en anden Anskuelse. Fra Rusland ankom Befuldmægtigede; i Residentsen nedstattes en Commission, og Fyrstinden reklameredes til et af Statsfængslerne paa Fæstningen C.; men herimod nedlagde X. en lovformelig juridisk Procest, hvori blandt mere vare følgende Punkter: 1. At hun ikke havde syndet mod Staten, men mod et enkelt Individ, og at hun altsaa ikke var Statsfange men Criminalfange. 2. At baade guddommelige og menneskelige Love bød: at hvo som udgyder Blod, hans Blod skal igjen udgydes. 3. At dersom man afveeg

een eneste Løddel fra Lovens Bogstav, vilde herefter ingen Mand eller Kvinde være sikker paa sit Liv; og at han i saa Fald vilde gjøre hele Europa til Voldgiftsmand i Sagen. For at undgaae en saa bestjæmmende og farlig Publicité, gjorde hendes Slægtninge forskjellige Forslag til et mindeligt Forlig; og medens disse uafgjorte Underhandlinger fandt Sted, samlede K. af de forskjellige Forhører, følgende Oplysninger:

I det vildtbevægede Aar 1808, da Europas mægtigste Potentaters Cabinetter befordrede deres uafbrudte Conferencer ved utallige, sig hinanden krydsende Courerere, hvis Centralpunkt var Residentsen B. fyldte Ida Tauber, en redelig Faders yndige Datter, der sit syttende Aar i det fædrene Huus. Bestjæftiget som Faderen stedse var, med sin Profession, sine Folk og sit Værksted i Husets Bagbygninger, henlevede Datteren sit skyldfrie rolige Blomstringsliv i de eensomme Baaningsbøerelser, delende Tiden mellem huuslige Syssler og qvindelige Arbejder. Ved Vinduet som vendte ud til den livfulde Gade, stod det lille Stribord, hvorved hun havde sit Sæde, og den hyggelige Pladses opmuntrende Udspreddelser, blev hende kun forbittret ved ofte at see sig udsat for dristig og udelicat Beskuelse af de, i et ligeoverfor værende, meget besøgt Hotels Eogerende. Men hendes fædelige Alvor og høie Ufkyld afvæbnede selv de Raaderste, og befriede hende snart fra deres fixerende Blikke. — En Eftermiddag sad hun som sædvanligt og syede ved Vinduet, da hun pludseligt hørte sit

Blif for at see efter det graanende Veir, og stand: sede ved to mørke Diestjerner som stirrede hende imøde fra et Vindue i Hotellets belle étage. Upaa: tvivlelig havde den unge Mand allerede længe, be: tragtede hendes skønne Profil og rige blonde Lok: ker, ventet paa det Dieblif da hun løstede Hovedet i Veiret, thi en mørk Rødme overfoer hans smukke ungdommelige Ansigtstræk, og fremkaldte en lignende paa Idas ferskenlige Rinder. — I dette Dieblif gif et skjønt qvindeligt Livs Bestemmelse til Grunde!

For første Gang følte Ida ingen Utilfredshed ved at være Gjenstand for en Ynglings Opmærksom: hed; for første Gang bankede hendes Hjerter i en al: drig forhen følt sød Uroe. Med inderlig Attraae ønskede hun at vide, om han stod der endnu, og dog vovede hun ikke at overbevise sig derom. Endelig tog hun Mod til sig og forlod Vinduet, og nu ilte hun ind i det næste Bærelse, bag hvis nedtrukne Gardiner hun saae ham staae som fængslet til Vinduet og ligesom ventende hendes Tilbagekomst; men hun fandt sig bedre tjent med at betragte ham i uforskyrret, farlig Nydelse. Skjøndt ung, meget ung, hentydede den guldstraalende grønne Uniform som han bar, og en Orden paa Brystet, paa en ærefuld Stilling i den russiske Armee; og hans Tilsynel: delse fra hiint Bærelse, gav hende Formodning om: at han var en nylig ankommen Coureur, da hun endnu Dagen i Forveien havde seet Bærelsets for: rige Beboer, som opholdt sig i B., i samme Qualité.

Fra nu af indtog hun ikke mere sin Plads ved Vinduet med den sorgløse Roe som hun pleiede. Zit: trende, glødende, med alle en vaagnende Elskovs Hen: rykkelse, sad hun der, og uden at have kastet et Blik

derover, vidste hun, at han sad ligeoverfor og betragtede hende. Da satte hun en Aften sin Harpe — o var det Coquetterie, da tilgav hende, Idas strenge Søstre! — nær ved det aabne Vindue, og ledsagede sin rene bløde Stemme med bølgende Accorder. Hans Bærelse var oplyst, og hun saae hvorledes han boiede sin ranke Skikkelse langt ud af Vinduet, som for at indaande de blide Melodier; og da hun taug og satte Harpen tilside, saae hun ham gaae frem og tilbage i sit Bærelse, ofte standsende ved Vinduet, og med talende Gebærder, afløste et hende ubekjendt Instrument, eensformige men vidunderlig rørende Toner. Det var med Balaleikan han besvarede den Røst, der talte uimodstaaelig til hans Hjerte.

Den næste Dag forekom det Ida som de ikke mere vare hinanden gandske fremmede. Med fremkynstlet Roie vovede hun at lade sit Blik glide hen over Hotellet, og i samme Dieblik hilste den smukke Gjenboe, ikke med et tvetydigt Galantries modbydelige Affectation, men med den huldsaligste Vrefrygt. Overrasket slog hun Vinene ned, uden at besvare hans Hilsen, men tusinde Pulse, som sattes i Bevægelse fra det stormende Hjerte, farvede Roserne paa hendes Kinder med den mørkeste Incarnat. Nogle Dieblkke senere hørte hun Hestetrav i Hotellets Port. Hun saae derover, og i Pragts og Skjønheds fuldeste Glands kom den unge Russer ridende, fulgt af sin Tjener. Med et Blik, der sagde mere end tusinde Tunger formaae, blottede han det bruntlokkede Hoved, og dybt sænkedes han Hatten med den hvide brusende Tjær, idet han red tæt forbi hendes Vindue. Da gjenhilsede Ida med talende Forvirring, med forstjonnende Undseelse, som udøvede sin hele Trolddomsmagt over den

ulykkelige Yngling. Han glemte alle Fortidens Forhold, alle Fremtidens Planer, og hengav sig uden Modstand til sit ufordærvede Hjertes for første Gang vaagnede Driber.

Da Ida næste Eftermiddag, som hun ofte pleiede, gik ud til sin Moders Grav, til hvilken Veien førte udenfor Byen og dens Omgivelser, langs med høie Haugemure og gennem eensomme Alleer, hørte hun sig fulgt af sporeklirrende Skridt. Hun havde ikke seet hvem det var, og dog troede hun at vide det. Med bankende Hjerter og tungt aandende Bryst tilte hun frem med hurtige Sjed; men snart saae hun sig indhentet af Gjenstanden for hendes eget forræderiske Hjertes Tilbedelse, og hørte sig til: talt af en sonor Stemme, som begyndte med at bede om Tilgivelse, og endte med at bede om Kjærlighed. Den uerfarne Borgerpige havde ikke levet nok i den store Verdens polerede Cirkler; hun forstod ikke at følge de seirende Følelser, og imod sin Villie svarte hun ham saaledes, at han svømmede i et Hav af Henrykkelse. — Fra denne, en brødefri Forstaaelses Time, var deres vis à vis ved Vinduet et uafbrudt talende Diansprog; Ida's Vandringer til Moderens Grav, løndomsfulde Sammenkomster blandt de tause Døde, og Midnattens mørkeste Time riig paa Salighed, thi naar det ene Lys i Gaden sluktedes efter det andet, listede den unge Officer sig ned, indhyllt i sin mørke Kappe, og hviskede med den Elskede gennem det aabne Vindue.

En Dag hørte hun høirøstede Stemmer ovre i Hotellet; hun saae derover, og saae hans og de til: stødende Værelser opfyldte med russiske Officerer.

Han selv stod, med alle Kjendetegn paa Uro, ved det aabne Vindue, og søgte at betyde hende noget som det flygtige Diekast ikke tillod hende at forstaae, mens det var øiensynligt, at hans Kammerater gjorde ham og hende til Gjenstand for deres spøgefulde Drillerie. Med bange Ahnelse om mødende Uheld, forlod hun sin Plads, og endnu før den sædvanlige Tid, men begunstiget af det tykke, ved svære Tordenstøyer frembragte Mørke, stod Alexis udenfor Vinduet. „Jeg er gandske pludseligt, sagde han beklemt: ubegribelig hurtigt bleven afløst, og skal endnu i Nat afgaae herfra med Depescher. Ida! Min elskede Pige! Hvorledes skal jeg udholde Graværelsen fra Dig, skjøndt den kun skal blive kort, thi alt hvad Guld og Overtalelser formaaer, skal jeg anvende for at skaffe mig den første tilbagegaaende Courreerpost. Naar jeg da vender tilbage, bered Dig da til at forene Dig uopløseligt med mig. Alt hvad mit henerundne Liv ansaar for Helligt, Alt hvad Fremtiden foregjøgledte mig som Vigtigt, viger for den tryllende Udsigt til det uafbrudte Samliv med Dig, Du, min første Kjærlighed! Jeg forsmaaer Krigerens blodige Laurbær — jeg giver Ufsald paa Borgerens hædrende Oliekrands; lad mit Fædreland end miste een Søn — det beholder Tusinde og Tusinde tilbage. Bestrø min Bane med Din Kjærligheds Roser, og med Eggetrosskabs Myrthe skal jeg samflette vore Skjebner, om end i den mørkeste Uffrog, saa fast, saa evigt, at kun Døden kan skille os. Troer Du, at Din Fader giver mig sin eneste Datter, eller at han vil følge os, hvis jeg nødes til at vælge en anden Verdensdeel til vort Hjem?“

Ida kunde kun svare med Taarer, og en Ti-
me svandt hen med hellige Øster, Kjærligheds-Eder,
Bønner om Trost, den fyrigste Elskovs sværmeris-
ke Udtryk. Ida maatte knæle paa en Stol ved
Vinduet, for at kunne række ham sin Haand, som
han bedækkede med hede Kys. Med Eet fælte hun
en Ring paa sin Finger. „Vi har kun Nathimlen
til Vidner, Ida! sagde han: og Tordenskyer skjule
dens lysende Stjerner, men Guds Øie seer os all-
gevel. Her sætter jeg Trolovelsesringen paa Din
Finger, min Brud! Det er den, min Famili:s Overs-
hoved betegnende Seglring. Den bliver i Din For-
varing indtil jeg for Herrens Altar modtager den
tilbage af Dig tilligemed Dit Ja! Og naar vi da
have fundet den Sikkerhed, som vi maae søge, da
sender jeg den, i Altstyrrers Ravn, tilbage til Den
som skal fuldføre mit Værk, og frasiger mig enhver
Fordring paa jordist Høihed. Skulde jeg derimod
ikke komme tilbage — afbrød han sig selv, ligesom
i en pludseligt vaagnende bange Ahnelse: da viid,
at jeg er død; thi kun Døden kunde tilintetgjøre den
Plan som jeg har lagt, og besluttet at udføre med
en Mands Fasthed. Omsæt da en Deel af dens
Værd, og jeg har sørget for Dig som Broderen for
sin Søster.“ — I det samme hvislede det første bles-
ge Vind henover Himlens sorte Bue, kastende en Mi-
nutlang Lyssning gjennem den øde Gade. „Gud!
Hvem er det der staaer?“ raabte Ida, som blev en
mørk Skikkelse vaer, staaende tæt bagved hendes
Elsker. Men ligesom mange af hans Ord vare gaaet
tabt for hende i Uveirstormens støiende Brusen, saa:
ledes misforstod han hendes Udbrud som en ufriwil-
lig Stræk for Lynet, og de til Sikkerhedsanstalter

henilende Patrouiller, saavel som flere, ifølge en Politiforordning antændte Lygter, paastyndede de Elskendes Skilsmisse, uden at tillade videre Forklaring.

Hvor søde, hvor aldeles uden Gehalt og Interesse, syntes Livet nu, for den endnu for kort Tid siden saa livsglade Pige. Hun sad endnu stedse paa sin Plads ved Vinduet, men det var ikke mere den flittige Syerske, det var en Drømmerke, som, bedækkende Ninen med den hvide Haand, lod Phantasten hente alle sine Farver fra det eneste Lyspunkt: den Elskedes Tilbagekomst. Hvem veed ikke, at man i slige Tilfælde tæller Dage, Timer, Minutter, som Gnieren tæller de aagrende Skatte. — Endelig havde hun naaet den Tidspunkt, at hver kommende Time kunde bringe hendes Onskers Gjenstand, og ordentlig frydede hun sig over hendes Faders Reise til en Auction paa et langt bortfjernet Sted, som i flere Dage vilde holde ham borte fra sit Hjem, for at hun, uden Frygt for at forraade sig, kunde overgive sig til sin søde Uroe. Det var som en stedsevarende Ruus, som en uafslædig Feber; et Posthorns Lyd var som den Basun, der engang kalder Opstandelsen; en Vogns Rasken, et Fodtrin ved hendes Dør, nærved at dræbe hende. — Da bankede det en Eftermiddag paa Døren, og Berten i Hotellet traadte ind. Med ham fulgte Nemesis — nei, ikke Nemesis; Ida havde intet med hiin straffende Guddom at gøre, men Parcen som overstjar hendes Lykkes Skjøre Traad.

„Jeg benytter Deres Faders Graværelse, kjære Jomfrue Tauber! begyndte Manden med Agtelse,

men ikke uden Forlegenhed : for at tale uforskyrret med Dem i et høist besynderligt Anliggende ; men min Agtelse for Dem og min Pligt som Menneſte maa være min Undskyldning." — Paa denne ængſtende Tale , formaaede Ida ikke at ſvare , og bød ham taas at ſætte ſig ned. „Jeg vil da for at fatte mig kort, tog han Ordet : ſige Dem, at Deres Godhed for min Logerende paa No. 4, og hans Kjærlighed til Dem, var ingen Hemmelighed. Naar unge Menneſter elſke, glemme de ſaa let, at der er flere Menneſter til i Verden end de ; Marqveuren fortalte mig daglig, naar han fra Villardsſalens Vinduer havde ſeet Dem gaae ud, og Major K. følge bag efter. Jeg for min Part brød mig ikke videre derom, end at jeg glædede mig ved Deres Lykke, og haabede at Brylluppet ſkulde ſtaaе hos mig. Men der er indtruffet Noget ſom tilintetgjør min Forhaabning og Deres med." — „Er han død?" raabte Ida forfærdet. — „Nei, kjære Jomfru Tauber ! ſvarte Berten deeltagende : Vi vente ham tværtimod i Nat, og No. 4 bliver i Eſtermiddag ordnet til ham ; men hvad jeg har at ſige Dem, maa De vide før hans Komme, at De kan overveie det i Rolighed. Derfor hør nu efter : Oberſt oppe paa No. 18 logerer en gammel Armenianer, der har et meget fordægtig Commerce med alleſlags Jøder og Græker, og hvis jeg ikke bedrager mig meget, er en hemmelig Agent for et eller andet Spionerie. I Aftes traadte han ind til mig i Gjæſteſtuen, og efter at han havde forlangt og betalt ſin Regning, bad han mig drikke en Glasſe Wiin med ſig. Med Glid, det mærkede jeg, dreiede han Samtalen hen paa Dem og Deres Kjærlighedsforſtaaеlſe. „Jeg

har havt mine Løser, sagde han: naar jeg har
 siddet oppe ved mit Vindue og seet det Piges
 barns forliebte Diekast. Var det ikke som hun
 saae ind i den aabne Himmel, naar hun saae over
 til ham. Gud veed, om hun skulde vide hvem han
 egentlig er." — „Er han da nogen Anden end Ma-
 jor K.?" spurgte jeg gandske nysgjerrig. — „Ja
 tilvisse, svarte han med dyb Betoning: er han en
 gandske Anden end Major K. Han er den æld-
 ste Søn af den iffsor afdøde Grækerfyrste . . .
 og allerede for fem Aar siden formælet med den
 russiske Fyrst D—s Enke." — „Han? udbrød jeg
 med Forundring: Han, som er saa ung?" — „Han
 er tre og tyve Aar, og var næsten atten Aar, da
 han, efter begge Fyrstehusenes Overenskomst, sluttede
 en, rigtignok hemmelig, men derfor ikke mindre gyl-
 dig Ægteskabscontract med sin nuværende Gemal-
 inde, der vistnok er en halvgang saa gammel som
 han, men derfor ogsaa skinsyg som Juno. — Hæn-
 delsen vilde, at jeg Natten førend han reiste,
 gaaende hjem paa hiin Side af Gaden, kom i Nær-
 heden af ham, som stod nedenfor hendes Vindue, og
 skjult af Mørket hørte hans Forsikringer, som bare
 Præg af Oprigtighed. Men der hvile altfor helli-
 ge Forpligtelser paa hans Liv — hans Bane gaaer
 et altfor høit Maal imøde; skulde hun ville standse
 det store Drivhjul i et helligt Værk, da vilde hun
 blive udryddet som man knuser et Insect, at det ikke
 skal gaae en ædel Spire. Fulgte hun ham der-
 imod til Rusland som hans Bislopperke, da vilde
 hans Gemalindes Polyp-Arme omfatte dem, og
 troe mig: Knutten vilde blive hendes — Siberien
 hans Lod." — „Og hvem er De? spurgte jeg no-

get mistroist: Som foregiver at kjende alt dette saa nøie?" — „Jeg reiser, svarte han: som Factor for Huset W. i Trieste og dets Etablissementer i Smyrna og Aleppo, og har i mere end tyve Aar paa mine Reiser været den fyrstelige K-ske Families Commis i Udlandet, hvorved jeg har lært at kjende Mange af dem næsten fra Buggen." — Ved en behændig Vending dreiede han Samtalen hen paa Handelsaffairer; men førend han gik, spurgte jeg ham, om jeg maatte lade Dem det vide. „De gjør vel i at advare den Forblindede!" svarte han, idet han forlod mig. — Det har jeg nu gjort, kjære Frø fru Tauber, og beder Dem handle som en fornuftig Pige, og tilgive mig min Dristighed." For-gjæves ventede han et Svar, et Farvel af Ida; maalløs boiede hun sit Hoved, og blev ene.

Der sad hun nu, den fra sin Himmel Nedstyrtede, og ikke engang med Taarer mægtede hun at skaffe sit knuste Hjerte Lindring. Snart fremstillede den Elskedes Billede sig for hende i Mørkets Dragt, som den sorteste samvittighedsløse Forfører; snart talte hun selv til Forsvar for den villieløse Dreng, som af Faderhaand var smeddet i forhadte Lænker; snart vilde hun fly ham som Afgrundens Vælder; snart bad hun Himlen skjenke hende et Minut i hans Arme og derefter Døden. Som en livløs Støtte sad hun der i flere Timer; Syn og Hørelse havde intet med denne Jord at gjøre; da kom hun lidt efter lidt til sig selv; med et Suk fra Hjertets inderste Dyb, besluttede hun at flytte sit Sæde til Bærelsets Baggrund, og saaledes give Slip paa Gjensynets Glæder, som hun glødende havde aandrødet imøde. Da hævede hun sit Blik for sidstegang.

O Gud! O Himmel! O, I Kjærlighedens Engle! Der stod han jo, og idet hun saae paa ham, syntes det, som han vilde flyve hende imøde. Fors ventning, Haab, Længsel, straaledes fra hans sjelfulde Lineamenter; men med et Skrig iulte hun tilbage, og kom ikke mere tilsyne. Hun hørte ham kalde om Aftenen under hendes Vindue, saa høit, at hun skrækkedes derved; men hun svøbte det hvide Teppe om Hovedet og vædede det med Taarer. Om Morgenen, da hun efter en hengrædt Nat stod op ved Daggry, og bag de tiltrukne Gardiner saae over til ham, sad han der paaklædt som Aftenen tilforn, og loffede, som den kurrende Due, med Balaleikans vemodige Toner. Hun saae ham op ad Dagen kjøre ud, ride ud, og hvergang komme strax tilbage, blot hele hans Opmærksomhed henvendt til hendes Vinduer; men hun blev standhaftig. Da traadte hendes Pige pludseligt ind med et Brev — Indholdet er os ubekjendt — Convoluten har vi seet. Efter at hun havde læst det, følte hun, at en Forklaring var nødvendig, og med bævende Hjerter tog hun Hat og Shawl. Gysende gik hun forbi Billardsalen, hvor hun saae den skjæmt smilende Marquis staa ved Vinduet, med et Par Fremmede, thi hun følte, at hendes gode Navn og Rygte laae i sidste Aans bedrag.

Endnu før det sædvanlige Foreningssted hørte hun sig talt af den efter hende Glende. „Hvad er det, Ida? spurgte han tungt aandende: Du veed jeg er her! Du har selv seet mig, og dog værdiger Du mig intet Blik, intet Ord! Svar mig: hvad skal det betyde?“ — Med Dydens uhyklede Alvor spurgte Ida: „Hvorledes befinder sig Deres Gemal:

inde, Tyrst . . . ?" — „Godt! raabte han med freidig Røst, der ligesom lettedes for en Byrde: Jeg tænker godt. Hun var i Moskau og jeg i Petersborg; jeg saa hende ikke. Du kjære, himmelske Pige! Hvorledes har Ondskaben kunnet nærme sig Dig med den Oplysning, før jeg selv meddeelte Dig den; og hvor maa jeg nu ikke angre, at jeg, af Omsorg for Din Røe, lod noget skjult for Dig, som nu har skabt os Begge rædsomme Qualer. Kom til Din Moders Grav, Ida! vedblev han, og Bæmød sammensmeltet med Omhed gav ham en uimodstaaelig mandig Værdighed: Tag Plads paa den Mindesteen, som skjuler hendes jordiske Støv, og sig selv: maatte jeg ikke være et Menneskehedens Afstump, dersom jeg ved dette barnlige Kjærligheds hellige Altar kunde ville føre Dig bag Lyset. Seer jeg ud som en saadan Djævel?" spurgte han, og saa hende med sine guddommelige Dine lige ind i Sjælen. — Graven var omgivet med en Plantning af amerikansk Hyld og Jasminer, og Høien selv aldeles skjult. Her hørte Ida med tusinde Taarer hans Ord som brød Støven over ethvert Haab og reiste en uoverstigelig Skillemuur imellem dem Begge. „Min Nations Slavelænker, begyndte han: har hele Europa seet; men Følgerne af deres Tryk saa kun Nationens hypperste Uedlinge; Mænd, hvis Forfædre have deelt Spartas og Athenens Hæder, maa taale Guds spark af den usleste Tyrk, og Osmannertyrannen kan slukke deres Livslys som Natvægteren udpuster sin Lampe. Gjennem et Seculum udspandt sig en Traad, der i skjulteste Forborgenhed vævedes til et Baand som forbandt Fædrelandets heltmodige Befriere. I Palladsernes glimrende, guldstraalende Sale, i Armodens smudsige, elendige Hytter, i Mainotternes talrige, bjergfulde Klostre, un-

der Handelens Skjul, under Søroverflag, i tusind for-
 mummede Skikkelser, leve Mænd som Døden for Fæ-
 drelandet vil være sødere selv end den Elskedes Kys.
 Skjændselen har ablet Fortvivlelse, og Fortvivlelsen:
 Ønsket om Hævn og Haab om Befrielse. Uagtet hiint
 Baands gjentagne Sønderrivelse, knyttedes det stedse
 paany, og Conspirationen antog efterhaanden en fastere
 Caracteer, da min Fader udnævntes til dens styrende
 Overhoved. Men Europas Egeværge beroer endnu paa
 Magtsprog; Tiden er ikke kommen, Planen ikke moden.
 Døden har vinket min Fader, og i hans stivnende
 Haand gjensvor jeg Eeden: at opoffre Alt for Græken-
 lands Frihed. Uvidende om hvad jeg gjorde, havde
 jeg allerede offret min egen Frihed. For at sikke os
 fremmede Magters Alliantse, behøvedes Guld, meget
 Guld, og jeg solgte min Haand, for engang at kunne
 kjøbe Baaben mod mit Fædrelands Fiende. Nu veed
 Du mit hele Livs Historie, og hør endnu hvad jeg har at
 tilføie: her staaer jeg for Dig, ikke Grækersyrsten, ikke
 Syrstinde D—s tiltvungne Gemal, men en Mand, som
 beiler til sit Hjertes Elskede, sin Sjæls Udvalgte, sit
 Livs udkaarne Ledfagerinde. Hæv Dig med mig paa
 Kjærligheds Binger, og lad os flyve hen over de Hims-
 dringer som Jordomme lægge os i Veien, — See!
 Blandt Protestanterne udfordres en Geistlig — Herrens
 saakaldte Tjener — for at knytte Egtebaandet; men
 til dets Opløsning behøves kun en verdslig Mand, en
 simpel Dommer. Skulde min frie Villie, min uendes-
 lige Kjærlighed, mit Krav paa Livets Lykke, ikke have
 ligesaa gyldig løsende Kraft, som hiint Subjekts, efter
 Loven udtalte Ord, der formaaer at skille det som Gud
 har sammensøiet? — „Men disse Loves Dprethol-
 delse, min Alexis! svarte Ida med Resignationens

Rolighed : vedligeholder dog det menneskelige Samfunds Værdighed og Moralitet. Hør nu ogsaa hvad jeg har at sige : Du nævnte Din uendelige Kjærlighed, som jeg nu ikke længer tvivler om, og som i min længere eller kortere Fremtid skal være det Anker hvortil jeg støtter mit Mod, min Troe, mit Haab til Gud og det evige Liv. Mon den ikke netop grunder sin Uendelighed i Agtelse for Din Ida? Og maatte den ikke forgaae, naar Du ikke længere i mig erkjendte den rene, skyldfrie Pige? — Afbryd mig ikke, min Elskede! Vi staae paa Skilleveien mellem Dyd og Last. Den sidste lønner med jordisk Fryd, den første med himmelsk. Livet paa Jorden forgaaer, Livet i Himlen bestaaer! Svar mig : kunne vi skuffe os selv, om vi endogsaa maagtede at skuffe Menneskene? Vidste ikke jeg, at Du var en Andens Mand, og vidste ikke Du, at jeg vidste det. Og Alexis! Min Kjærlighed vilde forgaae, naar jeg saa Dig beladt med en Brøde, og Din Kjærlighed vilde forgaae, naar Du i mig saa Din Brødes Deeltagerinde. Hvad vilde Du desuden svare, Fædrelandets troløse Søn, naar Klängen af Grækenlands brustne Vænger gjenslød i den æreløse Afkrog, hvori Du skjulte Dig og Meenederens Anger? Nei! Nu giver jeg Dig selv Din Frihed tilbage, idet jeg indvier Dig mit Hjerte, mine Dage, min evige Trost. Mind mig som den Valkyrie der omsvæver Dig i Kampens blodige Tummel, og naar Du døves af Janitskarernes vilde Krigshyl skal Du høre min kjærlige Stemme som tilhvisker Dig: Fremad! Fremad, Grækenlands Helt!”

Hendes Tale gjorde det voldsomste Indtryk paa ham; snart paakaldte han Gravens stumme Beboerinde, snart hans Faders forklarede Mane; men da Ida, ledet af qvindelig Instinct, lovede ham at vente med Kjærlighed og Troskab til hans Eed var indfriet og hans Fædreland frelst, viste Phantasien ham i glimrende Phantasmagorie den Elskede prydet med fyrsteligt Diadem, og hans Beslutning var fattet. Kort: — den nedgaaende Sol saae dem Bryst imod Bryst, Læbe mod Læbe, for nye Løftet om uroffelig Troskab. Hans Die skulle være blindt for hver Jorderigs Qvinde; for hende skulle Universet kun rumme een Mand. Begge holdt deres Løfte — Begge indfrieede i Døden deres Eed.

Strax efter at Fyrsten var kommen hjem, blev Marquæuren kaldet op paa hans Bærelse, og efter en Times Forløb kom han ned med Ordre til at spænde for og Porteseuillens Indpakning. — Hvad de havde talt om, erfoer Ingen, men kort efter etablerede Marquæuren sig, uden at Rogen kunde udgrunde Kilden til hans Velstand.

Da Ida næste Morgen aabnede de trætte, forgrædte Vine, vare alle Gardinerne trukne ned for No. 4, og hendes Kjærligheds ødelagte Tempel tilsluttet. — Fra nu af var hendes Liv kun Plantens Vegetation, men en Plantes, ved hvis Rod en Orm gnaber. Rosen salmede paa hendes Kinder, Glandsen udsluktes i hendes Die, Livsfæde hentærede den ungdommelige Kraft, og de fyldige Former tabte deres Runding. Tabet af hendes Fader, og forandrede Raar, bidroge sit til at formørke hendes Livs

Commer, og i den rolige Høst, da Frugten modnes
des for Evigheden, saae vi hende skaanseløst bort-
meies af Ondskabens Haand.

Som et Meteor straalte Alexis paa den syds-
lige Himmel, indtil Tvedragtens Lygtemænd og Par-
tiaandens Jrllys formærkede den rene, uplettede
Stjerne. Forræderi overgav ham i Sjendernes Bold,
og kun Gaa blev det givet at følge hans Bei, som
førte til en vigtig Fæstning paa Militairgrændsen.
Jeg har seet afrevne Blade af en Dagbog, som han
der havde ført, og som indeholdt Intet uden Udgy-
delse af et altfor hedt elskende Hjerter og en næsten
sindssvækket Aand. Man kan af den see, at han,
ved Hjælp af hiin omtalte Marqveur, har vidst at
skaffe sig Underretning om Ida. Han lovpriser
hendes Troskab, bevidner sin egen, og udmaler med
henrivende Kraft deres Forenings Lyksalighed, naar
man endelig engang nødes til at aabne hans Fæng-
sel. Han skildrer deri sin glødende Længsel efter
hende med Ord, som giver Formodning om Uarsa-
gen til hans pludselige Død. „En brændende Taa-
ge, skriver han: fordunkler mit Blik, og i det sam-
mentrykte Bryst er det som en Haand klemte mit
tungt bankende Hjerter.“ I et saadant Dieblis er
udentvies et af de ved framptagtig Anstrængelse svæk-
kede Blodkar brustet; en skummende Blodstrøm skaf-
fede sig Luft gjennem Næse og Mund, og det skønne,
daadrige Liv var forsvundet.

Da et Tilbud havde underrettet Tyrstinden her-
om, betraadte hun hans Fængsel, ledsaget af hendes
Factotum, den gamle Armenianer, med en Blans

ding af Anger og urolig Nysgjerrighed. Her, havde hun troet, skulde han kommet til Estertanke og vendt sin Hu til hende, — og hvad skulde hun saa see? Hans eensomme Timers Sysselsættelser — ligesaa mange Dolkestik for hende. Overalt saae hun Ufbildninger af den Pige, som hun, efter Armenianerens Beskrivelse, ansaae som Alexis Forfører; og alle maalt med det hjertevindende Smil, som Naturen virkelig havde laant Ida i hendes Ungdom, og som Kjærlighedens Haand end mere havde forhøiet. Her stod hun i en russisk Bøndepiges Dragt med Balaleikan i Armen; der i sit Fædrelands Klædning, saaledes som han saae hende forstegang; hist i et Bevandt liig Peruvianernes Qvinde; og endnu usuldendt stod hun i græsk Draperie, som hentydede paa fyrstelig Høihed. Da stak Hadets og Misundelsens Kleopatrastrange den Forsmaaedes Hjerter. „Kloden har ikke Rum til hende og mig! raabte hun: Een af os maa vige. Han har selv slebet Dolken, da han har efterladt os Underretning om hendes Opholdssted, som vi hidtil aldrig kunde opdage.“ Omsonst gjorde Armenianeren hende opmærksom paa: at i det øvrige Europa staaer den Laveste som den Høieste under Lovens Beskyttelse; men opdragen paa en Tid og i et Land som først nu nærmer sig den sande Civilisation, nu da den skønneste Mennekelighed og Retfærdighed sidder paa dets Throne; men hvor dengang Adelsmanden uden Ansvar kunde lade Bonden døe under Knutten eller sulte ihjel i Fangehullet, og hvor igjen Adelsmanden paa et Bink af Herskerens lune fulde Unnaade, uden Lov og Dom forvistes til Sibe-

riens Ørkener og evige Jisstepper, kunde hun ikke troe Under: end at for Dyrger Guld kunde man kjøbe Menneskers Liv. Og havde hun ikke Ret? — Da der endelig faldt Dom i Sagen, der egentlig ikke var nogen Dom, men en alterhøieste Resolution, deporteredes hun til hendes Godser ved Ural, hvilke hendes Familie havde anvist hende som stedsevarende Exil. Til Idas Grav sendte de et Monument af hvidt carrarist Marmor, til hvilket en venlig Haand havde ordnet Tegningen. Alle Dydens og Uskyldighedens Attributer omgave det af en Stjernes brands omstraaede Ravn: Ida Tauber; og til Hæder for hendes Minde hundredtusinde Rubler, for deraf at grunde en Stiftelse for aldrende Piger af borgerlig Stand. O, hvor mangt et bekymret Hjerte bankede ikke med frydsfuldt Haab ved denne Eftersretning. „Stakkels Ida! tænkte de Berneløse: Saa bar da Dit tornesfulde Liv skønne Frugter til Nødhjælp for Dine uforsørgede Søstre.“ Dog snart lode de Haabets Vinger dale, thi det varede ikke længe før man nævnte en anden Bestemmelse for Pengene; senere atter en Anden; derpaa forskjellige, og tilsidst var der Ingen der erfoer: hvor Pengene egentlig var blevet af.

Hanna Jrgens.

En Udflugt til Habor's og Signes Grave.

Det var i Juli 1823, da jeg vendte den larmende Hovedstad Ryggen, for, i Sommerferien, at gjøre en Fodreise til en af Sjællands meest klassiske Egne. — Længe havde jeg følt mig mægtigt dragen til det gamle Sigersted, engang Skuepladsen for saa mange en Kjærlighed, og det forekom mig, som om Oehlsenschlägers herlige Tragoedie ingensteds, ei engang i Skuespilhuset, vilde kunne nydes saaledes, som naar det forundtes mig at læse den paa Ruinerne af Signelilles Bunn, eller ved Foden af Habor's Høi. Jeg havde lovet den i dobbelt Hensyn høierverdige Biskop Mønter, i Forbigaaende at udrette et Erinde for ham hos Amtsprovst Mønster i Ringsted, og saameget gladere havde jeg givet dette Løfte, som jeg derved torde haabe, at komme i nærmere Berørelse med en Mand, der længe havde staaet for mig som En af Fædrelandets agtværdigste offentlige Characterer. Da jeg, for Biskoppen, ei uden et Anstrøg af Begeistring, yttrede mig om de Nydelser, jeg i Sigersted ventede mig, smilte han, og meente, at hvis han overhovedet holdt af, at forstyrre en behagelig og uskyldig Illusion, vilde det være ham let, historisk at godtgjøre, hvorlunde Oldsagnet om Habor og Signe, „de troe Elskende i Livet og i Døden,“ ogsaa, og kanske med større Grund, er knyttet til Egne i andre Lande, navnlig i Sverrig. Men hurtigt afbrød han denne Samtale, som om han allerede fortrød, at have kunnet formørke min Glæde ved et saa ædru Raisonnement, der jo ei gik ud paa mindre, end paa at gjøre min

Godbjandring til et Aprilsløb. „Nu! udbød han ledende, idet han rakte mig sin Haand til Afsked: Hils min kjære Mønster, og sig ham, at jeg lever vel, min Balthasar ogsaa, næst Gud og ham.“

Hyad der laae i denne kjærlige Hilsen, vidste jeg vel. I en tidligere Samtale havde nemlig Biskoppen fortalt mig, hvorlunde hans Søn, Balthasar Mønster, nuværende Hofprædikant og Ridder, i sin tidlige Ungdom, som Discipel i Efterflægtskolen, upaatviveligt havde tilsat Livet ved et frygteligt Fald, hvis ei den kæmpestærke Mønster, Skolens daværende Inspector, havde grebet og frelst ham. Da nu Mønster altid med Taknemmelighed erkjendte, hvad han skyldte Mønster's Veiledning gennem Videnskabernes Rige, lader det sig let forklare, at disse Mænd, der Begge vare deres Slægts Velgjørere, ogsaa gjensidigt maatte betragte sig som hinandens.

Jeg begav mig da paa Veien. Men ligesom det Meste i Livet viser sig heel anderledes i Virkeligheden, end i Forventningen — hvorover slet Ingen tør beklage sig, aldensund denne Erfaring omfatter saavel de meest truende Sorger, som de meest smilende Glæder — saaledes syntes ei heller min Godbjandring, som saadan, at ville holde mig ude paa Landeveien, hvad den havde lovet mig hjemme i Kannikestrædet. Nys havde jeg, til et Slags Forberedelse, med stor Interesse gennemgaaet Molbech's Ungdomsvandringer, og ved de livfulde Skildringer, hvorpaa dette Værk er saa rigt, havde jeg tidt været paa Veie at misunde Forfatteren de Nye

delfer, som vare Gjenstanden derfor; Intet i Verden forekom mig frydeligere, end

„Alt vandre fra By og til By

Paa sin Fod

Med munter Sang i høien Sky!“

Med Vandringen paa Foden maatte det nu naturligviis have sin Rigtighed; men Sangen blev langt tilbage. Neppe begyndte jeg at nynne saa smaat, før en rask forbifarende Vogn bragte mig til at forstumme med det Ønske: „Gid du sad deri!“ — Luften var tung, Veien var tung, og jeg var tung. Og forunderligt var det, at skjøndt jeg tog ind, ikke blot i alle Kroer, men i alle Landsbyer, ja endog i hvert Huus ved Veien, for at forfriske mig, og saaledes skaffe Reisen en lettere Fortgang, blev jeg dog stedse tungere, indtil jeg omsider, ved Solens Nedgang, blev liggende i Møllehusene ved Roeskilde. Det var høit paa Dagen, da jeg vaagnede, og den Tanke, som strax paanødte sig mig, at jeg nu igjen skulde tage Foden i Haanden, opfyldte mig med saameget større Modbydelighed, som selv den mørke, regnfulde Himmel syntes at finde mit Foretagende begrædelsesværdigt. Dog — jeg maatte pine de ømme Fodder i de trange Wellingtoner, og ud paa den sølede Chaußee, der misundte mig et ordentligt Godfæste i den Grad, at mangen forbifarende Vogn blev Vidne til mit forsmædelige Nederlag i Veigrøften.

I Østved-Kro stiftede jeg Bekjendtskab med en Bonde fra Ørsløvvester. Med ham kjørte jeg til Ringsted. Underveis samtalte vi om Allehaande, og jeg havde Leilighed til, at gjøre mig bekjendt med adskillige

lige Egenheder ved den sjællandske Bondes Diskurser. Blandt Andet fortalte han mig, „at hans Kone og Børn hele Sommeren havde været fortræffelig : syge, og at han havde være Patient 1) for dem Allesammen; desformodtst var han kommen i en sæl Lejrvold 2) med sin Afgift, og havde maattet bede Divisionen 3) om Respect 4). Denne var imidlertid bleven ham nægtet, og derved var det blevet saa speit 5) for ham, at han afkøbet 6) havde maattet sælge sit bedste Og til Vitrusen 7), og det uden fyldest Betaling 8), thi skøndt hun var et lille Gran skank 9) paa det nærmer Bagbeen, var hun dog, i sin Opførsel 10), som den deiligste Jomfru. Og desuden var han kommen til at eie 11) den rige Las Jæn 12) i Øslingestoven 13) ti Rigsdaler, som han ei saae Uveir 14) til at faae betalte paa en ærlig Manering, da det Kongelige og Herstabelige 15) kunde sløve 16) Alt hvad Lodden smed af sig, og han maatte give en høi Undertaxt 17) til sin Konefaer, hvorover han var meget mankeerlig 18).

Da Manden havde en betydelig Corpulents, udtrede jeg spørgende, han maatte dog vel ikke sidde saa haardt, siden han havde saa godt et Hul. Men han

-
- 1) Dypasser. 2) Knibe, 3) Directionen.
 4) Henstand. 5) Udselt. 6) Over Hals og Hoved.
 7) Hestehandler Vitus Bering i Kjøbenhavn.
 8) Under sammes Vardi. 9) Spattet.
 10) Reising. 11) Skilbe. 12) Lars Jensen.
 13) Ørsløvunderstov. 14) Udvæi.
 15) Skatter og Afgifter. 16) Sluge. 17) Aftagt.
 18) fortrydelig.

forsikrede, „det var Utingen *), som havde sat sig i Møgen paa ham og gjort ham saa bøvet **).“

For desto lettere Forstaaelses Skyld vil jeg, i det Følgende, lægge Bonden nogenledes ordentligt Dansk i Munden.

Jeg ledte Samtalen paa Mønster, som, før han kom til Ringsted, havde været hans Sognes præst, og strax blev han livsfuldere. „Det var en rigtig Mand! Jeg har tjent ham for Uolskarl. Naar vi maalte op paa Løen, og jeg havde bundet for Sækken, tog han Dufferne mellem sine to Fingre, sagde: En — To — Tre — og — svip! havde jeg den Lønne Sæd paa Ryggen. Jeg vidste nu Betsed; for den første Gang jeg var paa Løen med ham, sagde han: „Naar jeg nævner Tre, maa Du vide, Sækken ligger paa Din Nakke!“ De første Gange segnede jeg lidt i Knæene, for jeg var ikke vant til at blive læsset saa hovedfuld; men siden blinkede jeg ikke engang med Øinene derved.“

„Ja! yttrede jeg: „Han skal være Et af de stærkeste Mennesker i Landet.“

„Et af de stærkeste Mennesker? Jeg gad nok seet Den, der i Styrke skulde kunne maale sig med ham. Hans Styrke er meer end menneskelig, siger jeg Dem. Engang bad han mig tage en Lønne Havre under Armen, og gaar op ad Loftstrappen med den. Jeg undskyldte mig, og spurgte, om han ikke hellere vilde tage Kvasterne mellem Fingrene, som han pleiede, og sige sit En — To — Tre —

*) Koldføberen.

**) Buget.

for naar jeg havde Sækken paa Nakken, kunde jeg bedre. Men han loe ad mig, og sagde, nu vilde han vise mig, hvorledes jeg skulde bære mig ad. Vi havde just opmaalt Rug den samme Dag, og der stod paa Logulvet en fem sex Tøndesække fulde ved Siden af hinanden. Herpaa tog han en Tønde Rug under hver Arm, og spadserede nok saa net op paa Loftet med dem, som om det kunde været et Par Hvidkaalskoveder; men jeg hørte da nok, hvor Trappen knagede og bragede under ham. Naar vi skopede, og havde læsset to: tre svære Kæpler paa, hændte det tidt, at vi, med al vor Magt, ikke kunde faae Vognen væltet i Gaarden. Jeg, og begge Lærskemændene, og Røgteren — Alle gjorde vi vort Bedste, for vi vilde nødtigt lade os gaae paa. Vi rokkede og vriskede, pustede og blæste. Imidlertid stod Amtsprøvesten indenfor Dagligstuevinduerne, og loe, saa det skingrede. Naar han da saa, at vi vare paa Veie, at stikke et Gesandtskab ind til ham, for at bede ham tage Haand i med, kom han gjerne ud og sagde: „Jeg faaer vel forbarme mig over Jer og lette Vognen der, som I ere saa forlæssede med!“ — Og dermed vendte han Vagen til, og smed, gandske alene, med eet Ryk, Vognen med samt Kæplerne hen ad Steenbroen som en Bisk. — Jeg har seet ham løfte en Hest fra Jorden; men det var da ikke saa forunderligt, kan jeg troe, al: denstund han, som jeg har hørt fortælle, i sine Studenterdage har flyttet en Hest, med en tydsk Prinds paa, fra Gaden ind paa Fortouget *) — Men den Historie med Bonden var dog allermoersomst.“

*) Begivenheden her menes, er nys bragt i frist Minde af Prof. Jens Møller.

„O, den maa Du endelig fortælle mig!“
 had jeg.

„Ja, tog han Ordet: den har jeg tidt maattet fortælle, for den vil Alle gjerne høre. Amtsprovsten gjorde engang en Reise til Kjøbenhavn, og en Mand fra Ringsted kjorte for ham. Undervejs træffer det sig, at en Bonde kommer til at kjøre, først paa Eiden af dem, siden foran dem. De kjøre raask forbi, men aldrig saasnart er det skeet, før Bonden atter er dem paa Eiden og snurrer foran dem, saa det ryger. Havde han kjört skrappt til, da havde jo de Andre gjerne fundet sig i, at kjøre bagefter, men han gned og vriffede, som om han vilde spørre Veien for de Andre. „Det gaaer paa Drillerie løs her! sagde Amtsprovsten til sin Medreisende: Kjør forbi engang endnu!“ — Nu vel, de komme nok engang forbi Bonden, og allerede troe de nu, at skulde beholde Forspringet. Men inden de see sig om, er det Djævels Menneske atter paa Eiden af dem, saa nær, at Bognnavene fast berøre hinanden. „Saa skal da ogsaa —!“ raaber Amtsprovsten, rækker sin Haand over, griber Bonden i Rakken, løfter ham op fra Sædet, rusker ham, saa det knasger i ham, og holder ham over Algestolen i sin Arm, medens Bognene vedblive at rulle jevnsideb hen ad Veien. Det skal have seet gandske apartig ud, helst da Bonden, midt i al sin Helvedesangst, holdt trofast ved Tømmen, der dog nu paa en Maade var i Amtsprovstens Haand. Da Bonden havde brølet og dinglet saalænge, som tilhørligt kunde være, lod hans frygtelige Bederpart ham, efter endnu et Par Rusk til Afsted, dratte ned i Bognen igjen, og jeg behøver ikke at sige, at Lysten gandske var for:

gaaet Mennesket til at kjøre omkaps med en Mand, der kunde føre en Bonde gennem Luften ligesaa let, som Dr. Faust forduum et Læs Hø!"

Man hører i Almindelighed gjerne fortælle, om stærke Mennesker. Moisommeligt op søger man, i Oldsagn, i gamle Skrifter, i Jordens Skjød, Minde smærker om en Kraft, der forlængst er bortvegen fra den vanartede Slægt; Man føler sig, midt i sin Afmagt, opløstet, adlet i Fædrene — de vare jo Mennesker, og vi ere det. Men aldrig kommer Ahnelsen om vor oprindelige Kraft og om vor Bestemmelses Høihed Bevidstheden saa nær, synes mig, som naar vi see Oldtidens Styrke gjenfødes i et menneskeligt Legem, helst naar tillige en ædel Aand besjeler de kæmpemæssige Former. Vi troe at see en Stærkoddet opstanden fra de Døde, men for mildet, forædlet, ingen Hedning mere! Og kan han ikke nedstige til os, saa opløfter han os dog til sig — han er et Menneske, og vi ere Mennesker. — Jeg kunde ikke afholde mig fra, at bede min snaksomme Bonde om flere Fortællinger af samme Art, og han vedblev:

„Ja, han kunde lære Folk, at tage Huen i Haanden. Om det var Engellænderne 1807, saa bukkede de for ham — saa dybt. Naar de kom til Landsbyen — og det skete jævnligt — tog han sin Præstekjole paa, og gik ud imod dem. Om de ogsaa havde været lidt balstyrige før — saasnart de saae ham, bleve de gandske stille, og bade ydmygt om det, de før bydende havde krævet. Man kunde læse dem Forundringen over hans Solger: Danske Skikkelse udaf Vinene, og Mangen mumlede vel: han burde være General, og ikke Præst. Den Ug-

telse, Gjenden viste ham, satte Mod i alt Folket vidt omkring, og jeg tør nok sige, at han har afværget meget Ondt, thi han saae ikke blot ud som en rigtig Mand, men — han var det! — Det var naturligt, at hans Styrke maatte kjendes i Alt, hvad han tog fat paa, men naar jeg undtager, hvad jeg før har fortalt, veed jeg ikke, at han nogensinde har gjort, hvad man kan kalde Løier, med sine Kræfter; det var ham ikke om at gjøre, at bære dem tilskue — dertil faldt Alt ham altfor let og naturligt. Som oftest brugte han sin Styrke for ramme Alvor, ret hvor det gjaldt, hvor saadanne Smaafolk, som jeg og mine Lige, ikke kunde forslaae. Jeg glemmer aldrig, da Baron Gyllenborg's Gaard brændte — der gjorde Provsten Mere, end det kunde være at flytte en Hest over Rendestenen, om der ogsaa sad en Prinds derpaa! — Han sloges med Luerne som en Helt, og æstimerede ei en brændende Bjælke mere, end hjemme en Lønde Rug. Da jeg kom paa Blådebjergsbanke, slog Flammen ovenud, og der var en frygtelig Tummel, men hans mandige Røst kunde jeg høre gjennem Larmen, hvorledes han ordnede Alt, og da jeg naaede Brandstedet, vidste jeg ikke, hvad jeg meest skulde undre mig over, hans Forbovenhed, eller Vorherres Baretægt over ham! — Saameget tør jeg nok sige, at hvad der frelstes, frelstes, næst Gud, ved ham."

„Man siger ellers, han har noget Barst, noget Strengt ved sig?"

„Barst og mild — Alt til sin Tid. Herregud, da jeg tjente ham, havde han en lille Søn, han hedde

Carl, og jeg kunde nu saa fæl inderlig godt *) lide den Dreng. Nu er han da borte, kan jeg troe det har kostet mig mange Laarer, og Mintsprøbsten mange, mange Flere han har nu slet ingen Canner mere."

Manden taug, og tørrede dybtbevæget sine Øine. „Ja! vedblev han derpaa: Som jeg nu vilde fortælle — Fruen var just i Kjøbenhavn, og Carl havde forseet sig, jeg husker nu ikke mere saa grant, hvormed. Nok er det, den stakkels Dreng skulde have Hug, og Ingen kunde bedre vide, hvad det havde at betyde, end justement jeg: thi først jeg kom i Præstegaarden, var jeg en storsnudet Knekt, som Flere paa min Alder kunde være, og Provsten lagde mingen god Gang Haanden paa min Skulder, saa mine Knæ dirrede derved, idet han sagde: „Jeg advarete Dig!“ Men saasnart han tog Haanden til sig, blev jeg stiv igen, og meente, det havde intet Bidek at betyde. Da kom han en Dag over mig, just som jeg atter grovelig havde forseet mig. Dengang var han rigtignok barsk, maa jeg sige, Han slog mig ikke; han tog mig blot i Brystdugen med den høire Haand, løstede mig en Allen fra Jorden, rystede mig nogle gange, saa jeg tænkte, alle Ledene skulde løsnes i mig, og kylede mig derpaa hen ad Jorden som en Bold. Den første halve Time stod jeg da ikke op; men jeg fortørnede ham heller aldrig mere. — „Jeg er saa bange! Gaer slaaer saa haardt!“ sagde den lille Carl tidt, naar han havde forseet sig, og saa vidste han aldrig det Hul, han vilde krybe i, saa munter og modig, han ellers var. Nu, det var just lige i

*) Mandens egne Ord.

Middagslaget — Drengen holdt sig bestandigt ude hos mig, og jeg mærkede vel paa ham, der maatte være ulve i Mosen. Pludseligt stak Provsten Hovedet ud af Døren, og raabte, med sin gjennemtrængende Røst: „Carl, kom engang herind!“ — Drengen saae saa ynkeligt op til mig, at Taarerne kom mig i Øinene derved. „Naa? Kommer Han?“ lød Faderens Røst, endnu strengere, end før. „Gaae, Carl! For Himlens Skyld, gaae!“ bad jeg ham nu, og saa listede da den arme Dreng sig ind, idet han ideligt saae sig om efter mig, som om han vilde, at jeg skulde vogte ham. Nu, som jeg har sagt, Fruen var borte — hvem skulde hytte ham, uden jeg? — Men hvad kunde, hvad tørde vel jeg? — Jeg faldt i dybe Betænkninger; men da jeg saae den Lille forsvinde indenfor Døren, kom der en sælsom Uro over mig. Og om end Provsten skulde ryste mig endnu engang mellem Himmel og Jord — jeg kunde ikke holde mig, jeg havde Drengen altfor kjær, og — — Provsten slog saa haardt! — Saa sukkede jeg da til Gud, tog Mod til mig, og traadte ind i Stuen. Det var den høie Tid! — Thi Provsten sad paa en Stol, med Drengens Hoved mellem sine Knæe, og Haanden var allerede opløftet, den Haand, som slog saa haardt! — — „Hvad vil Han?“ spurgte han vredt, idet han fæstede de alvorlige Øine paa mig. — Forlegen dreiede jeg Huen mellem mine Fingre. — „Hvad vil Han? Svar!“ raabte han, endnu vredere. — Da tog jeg mig sammen, og sagde: „Ak, Hr. Amtsprovst, ak, gode, kjære Herre, jeg vilde gjerne saa ydmygt bede, om ikke Carl maatte komme lidt ud til mig“ — Mere kunde jeg ikke sige, thi jeg græd allerede mere, end jeg talte. — „Hvad vil Du med

ham? Hvad skal Drengen hos Dig?" spurgte han igjen, idet han vedblev at holde paa den Lille, som ikke gav et Nuf fra sig. — „Jeg vilde bede, vedblev jeg: om han maatte hjælpe mig at gjenne Dvæget fra Nils Persens Lod . . . allene kan jeg ikke . . . Herregud, maa han ikke nok hjælpe mig?" — Med disse Ord gik jeg nærmere, og kyskede Amtsprovstens Haand. Og han har vel mærket, at et Par Taarer ogsaa dryppede derpaa, thi han gav strax Drengen løs, skød ham hen i Armerne paa mig, og gik ind i den anden Stue. Lidt 'efter vilde Carl partout ind til Faderen igjen. Jeg adsparede ham, og sagde: „Bogt sin Erzie, det er meget for tidligt!" Men han raabte gandske modig: „Oho, jeg kjender ham bedre end Du! Det er strax forbi!" Og dermed sprang han ind, saa munter, som et Rid. — Om Aftenen kom Provsten ud til mig. „Naa? spurgte han: Gik I Dvæget gjennet fra Nils Persens, Du og Carl?" Og inden jeg kunde svare, havde han trykket mig en SølvRigsort i Haanden. „Det var Rer! sagde han. Lad mig see, Du har Dine Dine med Dig; Nils Persen er en vanskelig Mand!" — han smilte — ja, dengang var han mild — og jeg smilte, for jeg mærkede jo vel, at han meente sig selv. Som jeg sagde: mild og streng — Alt til sin Tid. Naar Bønderne gik til ham, for at bede ham om Noget, og det gjorde de saamangen god Gang, vare de gandske ængstelige og betænkelige, men naar de kom ud fra ham, sagde de gjerne: „Det er dog en fæl, gemeen og naadig Mand, den Amtsprovst! Han er Mildskabet selv." — Naar han saa igjen, til andre

Lider, forbød dem, at rende gal om Helligastener og at holde Legestue og Pikken til urimelige Lider, saa hedde det: „Amtsprovsten er dog en svær streng Mand — Gud frie os fra, at falde i Hænderne paa ham!“ Alligevel frugtede hans Forbud ikke stort; Man sankedes ligesuldt; Man dandsede og spillede Kort, drak og sloges, bandte og dominerede, fra Løverdagasten til Mandagmorgen. Da holdt Provsten en Søndag ret en Dommедagsprædiken. Men Løverdagen efter var der endda Lystighed hos Rasmus Andersens. Og da de vilde skilles ad Mandagmorgen, kaldte Rasmus dem til sig, sigende: „Her sætter jeg min Tømmeltot paa Disken, og En hver, der tænker som jeg, gjøre ligesaa, og Sanden tage Den, der ikke møder igjen Løverdagaften!“ — Men inden Løverdagaften laae Rasmus Andersen Liig. Det slog de Andre med Forfærdelse, og der blev Intet af det Møde, den døde Mand havde berammet, ei heller holdt nogen Bonde Legestue efter denne Dag, uden først at spørge Amtsprovsten om Tilladelse.“ —

Under disse og lignende Diskurser gik Veien til Ringsted ubegribelig hurtigt. Ved Bommen sagde jeg min godmodige Bonde Farvel, og min første Gang var nu til Mønster. Hvilken Modtagelse! Havde jeg ikke tordet skrive den paa den kjære Mønter's Regning, da havde jeg maattet føle mig dybt beskæmmet derved. Den — aandeligt og legemligt — store Mand hviende sig for mig saa ydmygt, som et Barn; en indtagende Mildhed lyste af det characteristiske Ansigts betydningsfulde Træk, og alt som vi kom ind i den Samtale, min Hilsen fra

Biskoppen foranledigede, flammende, af de noget dybt liggende Dine, en Jld, som vidnede om, at under Sneen, som bedækkede hans Jæse, var det endnu Ekjærsommer. Jeg var strax bleven ført ind i hans Studerekammer, og saa hyggeligt — jeg mener, saa studentermæssigt — fandt jeg Alting her, at jeg let havde glemt, hvorlunde jeg her befandt mig hos En af Fædrelandets dygtigste og flittigste Forretningsmænd, hvis ei det grønne, med Dokumenter og Brevskaber bedækkede Bord, hvorved han nys havde arbeidet, havde bragt mig det i Erindring. Bøger, Malerier, Kobbere og andre Kunstsager — af hvilke han, fra sin Udenlandsreise, havde medbragt endeel — Karter, Globes, og en stor Mængde Tobakspiber af alle mulige Editioner, skjulte Væggene i broget Afvevling. Hans Bibliothek var, i alle Fag, saa velbesat, som man kunde vente det hos en Lærd, der ei var ubevandret i nogen Videnskab, dog naturligviis rigest paa theologiske Værker. Alle dogmatiske Systemer, indtil Schleiermacher's og Twestens — det Sidste agtede han meget høit — stode fredeligt hos hinanden paa een og samme Hylde; jeg saae Prægtudgaver af Herder's og Reinhard's samtlige Værker. „Det var en moden Mand!“ sagde han om den Sidste, og det randt mig ihu, at han, med disse Ord havde characteriseret sig selv. Paa hans Pult laae det just i de samme Dage hidkomne Bind af Meyer's Blätter für höhere Wahrheit, og en deri forekommende Artikel om den dyriske Magnetisme foranledigede en Samtale, hvori jeg havde Leilighed til at besundre hans klare Blik i dette ofte misforstaaede, ofte misbrugte Natur-Mysterium.

Han førte mig, gennem en Sal, hvis Vægge, fra Loft til Gulv, vare bedækkede med Portraiter af udmærkede Mænd fra alle Lande og alle Tidsalder, ind i sin elskværdige Families Kred, og her tilbragte jeg nogle af mit Livs skønneste Timer. „Nu, sagde Mønstet, idet en lille Pige klyngede sig til den atletiske Fader: Nu vilde vi være saa glade, som om de vare med!“ — Han pegede op til to Billeder, som hang paa Væggen: det Ene var Münster's, det Andet Suhm's.

Og nu fortalte han, hvad jeg dennegang — for ei at tabe min Reises Maal for langt af Sigte — kun tør berøre: om sin Skolegang, der havde indbragt ham det Skudsmaal af Rectoren, at Alt hos ham befandtes i den største Uorden, hans Pibetøi ene undtaget — om sit Studenterliv, der havde været rigt paa interessante, tildeels eventyrlige Optrin — og om sine Vilkaar i den faldefærdige Landsbypræstegaard; hvor han, hver Aften, naar det saae mørkt ud i Lusten, maatte, paa Himlen af sin Seng, sætte et Dusin Siebatter, der kunde opfange den gennem Dag og Loft strømmende Regn, samt ordentligviis hver Nat ligge med en lang Humlerast i Armen, og fægte med Rotterne, som, saasnart Lyset var slukt, begyndte en formelig Beleiring, ei at omtale, at han stundom, naar der knak en Bjælke, maatte holde paa Suset, indtil man fik Stivere anbragte.

Den dalende Sol mindede mig om at bryde op, ihvormeget det end kostede mig, at rive mig løs fra en Kred, hvor det anede mig, at have fun-

det noget Mere, idetmindste noget Bedre, end der ventede mig i Sigersted.

Aftenen var deilig. Jeg var i den hypperligste Stemning. Det bares mig fore, ikke, som om jeg lagde Veien tilbage, men som om Veien lagde mig frem — saa muntert gik det. Hvad der ikke vilde lykkes mig mellem Kjøbenhavn og Roeskilde, lykkedes mig virkelig mellem Ringssted og Sigersted. Jeg begyndte at nynne, og idet jeg tænkte paa Guds Kjærlighed, der har flere Dine end Nat: ten Stjerner, og paa alle de Glade og Bedrøvede og Forladte og Døende, over hvilke den samme Afs: ten nu dalede, fik Tankerne Ord, og Ordene Toner, og jeg sang:

Natlige Fred!

Alle, som Livet med Salighed krøner,
Alle i Hytter, og Alle paa Throner,
Dale Du over fra Stjernerne ned,

Natlige Fred!

Natlige Fred!

Alle, som vandre i Sorgernes Laage,
Alle, som ængsteligt bede og vaage,
Nu et torneløst Lejs reed,

Natlige Fred!

Natlige Fred!

Alle, som have idag, med et saaret
Hjerte, en Elsket til Graven baaret,
Sænk i husvalende Glemsel nu ned,

Natlige Fred!

Natlige Fred!

Hvor sig de Syge i Dødskampen vaande,

Der Du udslukke den rygende Taande,
 At den kan tændes paa Evigheds Bred,
 Natlige Fred! —

Det havde været mit Forsæt, at overnatte hos en Bonde i Bringstrup eller Sigersted; den opgaaende Sol skulde da finde mig blandt hine Ruiner, hvis Navnkundighed endog har hidlokket mange Beskuere fra fremmede Lande. Derpaa tænkte jeg nu ikke mere. Stjernehvælvingen skulde være mit Tag, og ved Foden af Habor's Høi vilde jeg drømme om mit Fædrelands Hæder, dets Fald, og dets Opstandelse. Men skøndt jeg i mit Hoved bar et nysigtigt Kort over Egnen, var det mig dog ikke let muligt, uden Veiledning at orientere mig. Paa min venstre Haand laae en høi Landsbykirke: det maatte være Sigerstedkirke, men hvor var Habor's Høi?

Pludseligt stod en gammel Bondemand ved min Side. „Du kommer i en lykkelig Stund! tiltalte jeg ham: Er Du bekendt heromkring?“

„Det skulde jeg mene! svarte han: Jeg har boet i Sigersted nu i niogtredivte Aar. Jeg kender hvert Menneske her, hver Bust, hver Steen.“

„Yperligt! Saa kan Du ogsaa vise mig Signelilles Buur.“

„Steenlille? gjenmælte han: Den By ligger et Par smaae Mil herfra, og er Annex til Steens magle; Præsten der kender jeg — det er en Broder til vor nys afdøde Sognepræst, Hr. Sischer.“

Manden maatte være tunghør, det var aabentbart. „Forstaae mig ret! sagde jeg, idet jeg opløstede Nøsten: Naar jeg spørger om Signelilles Buur,

da mener jeg det Sted, hvor Kong Siger's Datter Signe har boet i fordums Tid."

"Hvorkænge kan det være siden?" spurgte han.

"Saa omtrent en halvandet Tusinde Aar!" svarte jeg.

Da veeg Manden tilbage med en Mine, som om han frygtede, at have en Banvittig for sig. "Jeg har, som sagt, kun boet her paa Egnen i niogtredive Aar!" erklærede han, idet han vendte mig Ryggen.

"Jeg taler om Ruiner, om Oldtidslevninger, min gode Ven! sagde jeg, holdende ham tilbage: Om Steen, reent ud sagt."

"Ja, det er noget gandske Andet — hvorfor sagde Herren ikke det strax! Steen har vi nok af herude; men i Mandensminde har her ikke boet nogen Prindsesse paa Landsbyen, og i forrige Tider vel meget mindre. Hvorledes skulde vel en Prindsesse sidde her og have Næringen for Udskiftningen, da man havde otte, ti Heste for en Plov, og ingen Bonde paa mange Miles Omkreds eiede saameget som eet eneste Par Støvler? — Men, som sagt, Steen har vi nok af."

"Ligger her da ikke, spurgte jeg, idet vi vandrede sammen ad Byen til: ligger her da ikke, sydvest for Sigersted, ned ad Brangstrup, en Steengrund af omtrent 90 Favnes Længde og 9 Favnes Brede?"

"Jo, den ligger paa Hans Nielsens Lod, og indrenter ham ikke Meget."

"Og Ingen veed her, hvad der, i Fortiden, har staaet paa denne Grund?"

„Nei, Herre! Vi have vort Læs med at tænke paa Fremtiden; skulde vi ogsaa have Fortiden at drages med, maatte Hveranden gaae fra Huus og Gaard. Det blev for hart.“

„Men jeg siger Dig, tog jeg Ordet med Barm: at paa denne Grund har, i Hedenold, staaet en Borg, og paa Borgen har boet en Kongedatter, ved Navn Signe, og nedenfor Borggrunden maa være en Brønd, Signes Brønd, hvori hun kastede sine Smykker, da hun, sin elskte Sabor tro, stak sin Borg i Brand, for at døe med ham!“

Bantro rystede Bonden paa Hovedet. „En Brønd? sagde han: Det maa være Vandpytten paa Lars Nielsens, hist ved Mosen. Men — tilføiede han ironisk — det var ellers maadeligt Brøndvand for en Prindsesse. Herren er en spørgesfuld Mand, kan jeg mærke. Han kan digte, som det stod prentet for ham, og naar han blot har en Steenhob, en Vandpøse, og deslige, kan han strax gjøre en heel Historie deraf. Men jeg og mine Lige frygte Gud og følge Landeveien.“

Neppe havde jeg ventet, her, paa selve den klassiske Grund, at blive til Nar ved at nævne dem, som her havde levet og elsket og offret deres Kjærlighed Livet, dem, som i langtfraliggende Egne, blot behøvede at nævnes, for at henrykke og begeistre! — Da jeg imidlertid ikke kunde dølge for mig selv, at jeg havde oplevet det Utrolige, spurgte jeg gandske mismodig, om han da heller ikke kjendte noget til Signes Lund *), til Valbrøndsagres

*) En ned mod Aasted gaaende Stov, hvor Sabor ofte mødtes med sin Signe.

ne 1), til Galgehøi 2), eller dog idetmindste til Kong Siger's Grav.

Efter nogen Frem: og Tilbage snakken kom det ud, at Signes Lund var opryddet, at Lars Madsen og Jens Jeppesen havde sammenbraktet Valbrøndsagrene, og at Galgehøien hedde Knollehøi, stundom ogsaa Kalvehøi — for Mindelsen om en Galge ønskede man sig forskaaet. Om Kong Siger's Grav syntes det derimod, som om han vidste Noget. Dog maatte han længe besinde sig inden han kunde faae det samlet i Tankerne. Omfærd tog han Ordet: „Her strax vesten for Sigersted laae, for mange Aar siden, en mægtig Steen, vel fire Alen lang, tre Alen bred, og en Alen tyk. Nu var her dengang en Præst, hedde Hr. Beyer 3), en velsignet Mand, som gjorde alle Mennesker det Gode, han kunde. Han havde Lyst at vide, hvad der laae under den store Steen, og gjorde Anstalt til at vælte den. Men aldrig var det lykkedes, naar ikke hele Byen var stillet sammen og havde hjulpet til — de troede nemlig, det var en Skat, Præsten grov efter, og derfor vilde de og gjerne være med. Thi vi har da rigtignok det Ordsprog, „at Sigerstederne eie mere Guld og Sølv, end de selv vide, om de vilde grave derefter.“ Jeg kom just til, som Præsten var gaaet hjem til Middag; men Degnen, Hr. Henrik Narhuus, maatte imids

1) Stedet, hvor blodige Feltslag holdtes i Kong Siger's Dage.

2) En Banke, hoorpaa Galgen var reist for Habor.

3) Lever og fungerer endnu som Amtsprovst og Sognepræst i Egglevmagle, fulde 90 Aar gammel.

lertid blive tilbage som Vagt ved Graven, hvori der fandtes Allehaande. Han vilde lægge sin Lærdom for Dagen, og holdt, i den Anledning, adskillige Taler til de ham omringende Bønder. „Seer I, sagde han: dette er Kong Siger's Grav! Kan I see det?“ spurgte han, idet han pegede paa nogle Ridser i Stenen. — „Nei! sagde vi: Men hvad hedder den Konge, Hr. Narhuus?“ — „Siger, siger jeg! sagde han: Kan I see, det er hans Been, som ere brændte til Pulver, vedblev han, idet han pegede paa en Kruffe med Støv i: Kan I see, det er hans Been?“ — „Nei, vi kan ikke, Hr. Narhuus!“ svarte vi eenstemmigt. — „Kan I da see, at det er Hestetænder?“ spurgte han videre, idet han pegede et andet Sted hen. *) — „Ja, det er tydeligt nok!“ svarte vi. „Nu vel, tog han atter Ordet: saa maa I ogsaa kunne see, at det er Tænderne af Kon-

*) „I en liden Jordforhøining, ikke langt fra Kong Siger's Grav, opdagedes ved Eftersøgning en meget stor Hestestø, hvis Ringer, Slyn og Størrelse er usædvanlig. Der næst fandt jeg nogle store Been og Tænder, som efter al Sandsynlighed vare af en Hestes Legeme, og altsaa Kong Siger's Hest. Da Historierne berette, at Heltens Hest blev begravet med sin Herre, især naar han falder i Striden; thi skulde det være Menneskebeen eller Tænder, som neppe troes, formødelst den derved liggende Hestestø, da maa Kong Siger have været af en uhyre Størrelse og en paa de Tider vigtig Kæmpe, som og nogle Historiefrivere give Anledning til at troe, at saadanne Mennesker af Størrelse skal have været til;

gens Hest!" — „Nei, vi kan ikke, Hr. Aarhus! sagde vi: Men hvad var det nu, den Konge hedde?" — „Han hedde Siger, siger jeg!" sagde han, og saaledes vedbleve vi at pluddre frem og tilbage en god Stund — Degnen var en klog Mand, men vi bleve lige kloge."

„Stenen er her da endnu?" spurgte jeg.

„Nei, den er de løbet med for længe siden."

„Da synes mig dog, den maa ikke have været saa let at løbe med, naar den var fire Alen lang, tre Alen bred og en Alen tyk!" indvendte jeg.

„Just fordi den var saa mægtig, fortalte han: fandt den Liebhabere blandt Steenhuggerne, som købte den af Bonden, paa hvis Grund den laae; de skulde have faaet mange herlige Afvisere deraf til den nye Landevei. Men — — Ratten hænger paa — — for hvem der har et Hjem, og vil hjem, er det den høie Tid — —"

„Kun Et endnu! bad jeg, idet jeg greb hans Arm: Inden Du forlader mig, maa Du vise mig til Sabor's Høi; den kan ikke være langt borte."

„Her i Nærværelsen, svarte han gabende; er ingen Banke af det Navn; men hithenne ligger

hvilke Folk af udmærket Størrelse Almuen udvalgte til deres Ansøgere, Herre og Hoved."

(Amtsprovst, Ridder S. M. Beyer's:

geographisk-historisk og økonomisk,

physisk-antiquarisk Beskrivelse over

Bringstrup og Sigersted Sogne ved

Ringsled, S. 42.)

Sagehøi — den tager sig ellers bedst ud ved Dagen — og nu Godnat, Herre! For hvem der har et Hjem, og vil hjem, er det et ønskeligt Veir" — —

Han flentrede affled. Jeg skyndte mig til den fremragende Banke, hvorpaa han havde peget — det var den største Høi, jeg, i den maanlyse Nat, kunde pine trindtomkring. De tre Rader Steen, som omgave dens Fod, overbeviste mig om, at jeg havde fundet Maalet for min Vandring, Gravhøien med de evigmindeværdige Ruiner;

„Ser hvile Signe og Sabor,
troe Elskende i Livet og i Døden! — “

Hadde jeg talt længer med den uvidende Bonde, da kunde jeg maaskee selv følt mig fristet til at antage, at Historien om Sabor og Signe, om den ellers var passeret nogetsteds, gjerne kunde være foregaaet i Sverrig, eller overhovedet i ethvert andet Land, kun ikke i Danmark; og for det Tilfælde, Nogen trostede sig til at bevise, at den virkelig havde haft sin Skueplads hertillands, kunde jeg allensfals rustet mig med den Indsigelse, at samme Skueplads idet mindste maatte ligge paa en gandske anden Kant af Landet, end Sigersted, hvor den var aldeles ubekjendt. Nu derimod, da jeg, ret i egentlig Forstand, havde Fodfæste paa Graven, der i sit Skjød havde samlet de i Livet adskilte Elskendes Aske, vilde jeg ikke frygtet, at binde an med den lærde Mønter, og, fortsagt, med Enhver, som, med skeptiske Indvendinger, vilde anfægte mit Standpunkts klassiske Betydning. Dog nægter jeg ei, at jeg græmmede mig usigeligt over, saa gandske at finde

de udødelige Navne „Sabor og Signe“ udslukte her, her, hvorfra de vare udgaaene over al Jorden !

Jeg satte mig ved Foden af Høien, i Skyggen af et Par Buske ; fredeligt flød , nedenfor mig, Sus: Naen , der forðum havde hidbaaret Sabor og hans hundrede Snekker.

Underlige Tanker bevægede mit Sind. „Solen, tænkte jeg : Solen sender sit Lys over al Jorden . . . mon man da, i Solen selv, ikke skulde vide af Solen at sige ? — Fra Jerusalem sendte ogsaa en Sol sine Straaler over Verden . . . hvad mon nu Paschaen af Damaskus vidste at fortælle derom ? Men i Siger: sted havde Turemanerne ikke raset ; den hellige Tradition kunde fredeligt gaae fra Slægt til Slægt, og dog — — —

Mine Mine vendte mod Haraldsted. Der var Knud Lavard ihjelslagen. Men det var bitterligt, at ingen Bonde i Haraldsted vidste et Ord deraf. Hvor i al Verden var det dog muligt ? —

Vel muligt dog ! — Gjennem Tydskland, Schweiz og Frankrig bares Baggesen's Navn paa Verømmelsens Vinger. Hvorefter udgik hans Navn ? Fra Danmark ? Ja, der spurgte jeg efter ham for nogle Aar siden. Jeg spurgte om Gaden, hvor han boede. Man nævnte mig Broelæggerstræde. Jeg spurgte om Huusnummeret. Jeg kunde ikke tage fejl, svarte man, thi hans Vinduer vare indslagne om Natten.

Vel muligt dog ! — I Paris var Thomas Bugge's Navn velbekendt. Vel ogsaa i Kjøbenhavn, mener Du, min velvillige Læser ? Ja vel ! Thi da jeg her spurgte efter ham, viste man mig hen til en Silkes og Klædefræmmer paa Østergade No. 72.

Naar nu et berømt Navn kan forbunkles, vel endog udslukkes der, hvor det først har tonet, og det inden Den, som bærer det, endnu er nedstegen i Skyggeriget: hvad skulle vi da sige om dem, som for Aars hundreder siden have forladt de Levendes Land?

Skal altsaa Nogen leve i Verden, jeg mener, paa Verdens Tunge, da maa han vel, om han ikke allerede er død, først ihjelslaaes i sit Fædreland, saaledes, at en trofskyldig Sjel gjør sig komplet latterlig ved at nævne ham her, hvis der ikke er noget Haandgribeligt, som hans Ihukommelse knytter sig til, f. Ex. en Labyrinth, en Almanak, eller en Hoi med tre Rader Steen omkring . . . , i saa Tilfælde vorder man idetmindste ikke latterlig — for sig selv.

Under disse Betragtninger sank mit Hoved tilbage, og mine Dine faldt til. Men det var en urolig Søvn jeg fik. Utallige Drømme, den ene urimeligere end den anden, afløste hverandre. Saa: ledes blev jeg Vidne til en underlig Dispyt mellem Valbrøndsagrene og Suusaaen. Begge meente nemlig, at være nedværdigede til de allerusleste Vilkaar. Valbrøndsagrene klagede bitterlig over, at de, der tilforn havde druffet de ædleste Heltes Blod, nu maatte sukke under Lars Madsens og Jens Jeppesens Plougjern; Suusaaen derimod paastod, at lide endnu større Uret, idet dens tilforn saa stolte Bølger, hvorpaa stærktbemandede Snekker havde gynet i Hundredtal, vare nedsunkne til et lavt, smalt og muddret Vand, som ei engang den usleste Værestkude kunde fare paa. Efter et langt Rævleri bleve begge Parter enige om, at opbyde deres sidste Kræfter i en formelig Revolution mod Verdensaanden; ubunden Frihed forlangte de ikke, men kun en Konstitution, der kunde

gjengive dem deres gamle Privilegier paa at vugge Krigsskibe og drikke Menneskeblod. Da den Snak var tilende, kom Degnen Hr. Narhuus til mig, og viste mig en afbrukken Tombaksring, som han havde fundet i Jorden. „Kan Du see, at dette er en Guldring?“ spurgte han. Jeg vilde inderliggjærne være ham qvit, for at kunne sove usorstyret, og derfor bekræftede jeg Spørgsmaalet. „Kan Du ogsaa see, at denne fine Guldring har været brugt til at sammenhæfte en Krigsskappe med?“ vedblev han. Jeg nikkede. „Velan! sagde han, og Glæden spillede af hans Dine: „Saa seer Du ventelig ogsaa, at Kong Siger har brugt denne Ring til at knappe sin Stridskaabe med?“ Jeg nikkede atter, gandske mod min Overbeviisning. Men istedetfor at forlade mig, nu, han havde faaet sin Villie, kastede han sig over mig, som om han vilde qvæle mig med sine Kjærtegn, fordi jeg, som han udtrykte sig, havde en stærkere Tro, end han endnu havde fundet i Israels. Da blev jeg vred, og rystede ham af mig, saa han tumlede hovedfuld ned i Aaen. „Nu har Du myrdet ham!“ sagde jeg til mig selv; men strax beroligede den Tanke mig, at intet Menneske, for en ringere Priis, end sit Liv, burde kunne tilkjøbe sig Medhold i saa rasende Paaastænde. — Dybt aandende vendte jeg mig om paa Siden. Men nu saae jeg Mønster staae paa Ruppelen af Ringsted Kirke. „Kom herop! raabte han ned til mig, idet han vinkede ad mig: Nu ere de Andre med! *)“

*) Gud glæde den ædle Mønster i sin Himmel! — Ligesom Bispestaven skulde krumme sig over hans Grav, for at vise Verden, hvad den tabte i ham, saaledes

— Idet jeg saae nøie til, opdagede jeg, at Suhm og Münster vare hos ham. Men en Sky borttog dem Alle, og nu begyndte et nyt Dyrin.

Sabor og Signe fremtraadte. Bittert bebrejdede han sig, at have stillet hendes Troskab paa Prøve, som om han, med Galgen over Hovedet, havde laant Øre til Mistillids og Selsksheds demoniske Indskydelser. Hun derimod beklagede inderligt, at have lagt Snoren om sin Hals — var det ei skeet, da havde han jo fundet hende levende endnu, og de kunde da døet forenede, Mund mod Mund, Bryst mod Bryst, i eet og samme hellige Dieblif.

Efter mangfoldige Klager og Taarer besluttede Begge, at gjøre det om igjen, og, hvor haardt det end maatte være, at døe engang endnu. „Tag mig nu fast om Livet, ligesom jeg tager Dig!“ bad Sabor. — „Hvor er Din Mund, min Elskede?“ spurgte Signe. — „Voi Dig mod mig — tryk den mod min, saa fast og inderligt, Du kan! —“

skulle alle de Dage, hvori han fortærede sig i Pligtens Tjeneste, for Himmelborgerne vidne, hvad de vandt i i ham — — og slutte sig skulle til hine Dage mit Livs de to Bittreste, hvori han, ukaldet, stod ved min Side, en himmelfendt Trøster.

Paa sine Børns Grav havde Münster planteret to Taarepil. Da han blev syg, begyndte de at visne, just som de frodigst spredte deres Grene over Graven, og da han døde, døde de med ham. Men hvad han plantede i Hjertets Grund skal aldrig døe!

„Nu!“ lød det i dump Tone. Det var, som om Noget snublede hen over mig — jeg hørte et sagte Skrig — et Plump i Aaen nedenfor — —

Jeg foer op, og gned mine Øine. Maanen var forsvunden af Himlen. Alt var dunkelt og stille omkring mig. — Jeg rystede mig, som efter en tung Drøm, lagde mig paa den anden Side, og sov atter ind.

Roligt slumrede jeg nu nogle Timer. Da kom det mig paa engang fore, som om det atter blev levende omkring mig; jeg hørte Stemmer: „Her er det — her! See der deres Skoe! — Men — Gud hjælpe mig — ligger ikke der en fornemme Mand og sover i Græsset op over Ørerne!“

Jeg slog Øinene op, og var strax paa Benene; thi den Brimmel af Mennesker, jeg saae ved Aabredens, jog en ond Anelse gennem min Sjel. Jeg ilte did, hvor jeg fandt de Fleste sysselsatte, og kom just til i samme Dieblis, som Man drog to Mennesker op af Vandet: de omklamrede hinanden saa fast, som om de vare lænkede sammen.

Deres Navne vare: Jens og Anne — han tyve, hun sexten Aar.

De elskede hinanden — deres Lidenstaa var uansturlig — derfor blev deres Død det ogsaa.

De vare Sødsfænde.

Gud domme dem naadigt!

Scrapion.

De tre Farver,
eller: „hænge Rappen efter Vinden.“

Et Tids: Ordsprog.

Morel, Præfectur-Generalsekretair i Finesterre. Duval,
Præfectur-Raad. Elise, hans Kone. Gabriele,
Kammerpige.

Første Afdeling. 26de Juli 1830.

Morel og Duval.

Morel (som just vil gaae.) Jeg siger Dem det, og derved bliver det! I det Dieblig, Kongen har brudt sit Ord, og omstødt Chartet, som jeg har svoret Trostaa, kan og tør jeg ikke adlyde ham mere. Da jeg imorges læste Ordonantserne, sagde jeg det allerede. Altsaa, adieu! Jeg er ikke mere Generalsekretair. (gaaer.)

Duval (allene.) Han er ikke mere Generalsekretair. Nu, det vil være et svært Tab for Kongen. Den arme Morel! Han er uforbederlig. Allerede 1815 vilde han søge sin Afsked, og idag begynder han atter paa de samme Narrestreger.

Elise Duval (træder ind.) Nu, for denne Gang troer jeg dog, at Monarkiet er frelst.

Duval. Du veed endnu ikke det Bedste. Generalsekretairen forlanger sin Afsked. Han paaستاer, at Ordonantserne ere en Fornærmelse mod Chartet —

Elise. Den Mand seer dog altid gandske sjævt.

Duval. Og at han ikke kan beholde sit Sekretariat, uden at at bryde den Eed, han før har svoret. Han paaستاer, at hans Grundsætninger —

Elise. Hans Grundsætninger! — O, jeg undrer mig isvrigt slet ikke, at han er bleven Jakobiner. Han læser jo Journal des débats.

Duval. Hvad mig angaaer, saa vil jeg benytte mig af denne Leilighed. Allerede siden de hunde Dage har jeg nu været Præfecturraad. Jeg maa søge, at komme høiere, og da Generalsekretairen beder om sin Afsked, da han forlader vor gode Konge, vil jeg svinge mig paa hans Post, og, som Generalsekretair, tjene Throne og Alter.

Elise. Indbringer da Generalsekretariatet mere?

Duval. Det troer jeg! 4500 istedetfor 1200 Franker — en god Forskjel!

Elise. Firetusind femhundrede! Kjæreste Ben, vor Hengivelse kan aldrig være bedre anbragt.

Duval. Ulykkeligvis har det fordomte Martignac'ske Ministerium compromitteret mig noget.

Elise. Det er slem.

Duval. O, det er værre! Mangel paa Conduite!

Elise. Til Lykke for os har Du, i Anledning af Valgene, ladet den gamle Registrator assætte.

Duval. Til Lykke?

Elise. Man maa dog vide Dig Tak derfor, thi det stakkels Menneske havde allerede siddet der i 25 Aar.

Duval. Han havde Intet i Verden, uden sine tolvhundrede Franker.

Elise. Og var, saavidt jeg veed, meget uskar delig. Jeg tilstaaer endogsaa, at jeg ikke begriber, hvilket Paaskud Du har kunnet udtænke, for at lade ham assætte.

Duval. Hvorledes, mit Varn? Hvilket Paaskud? — Han havde jo ubleiet et Bærelse til En af Royer-Collard's Handelscommis.

Elise. Nei, er det muligt!

Duval. Den gamle Skjelm havde vel endog ubleiet det til selve Royer-Collard.

Elise. Hvor utaknemmeligt! Et Menneske, som Regjeringen hver Dag giver fuldtop at bestille fra Klokken syv om Morgenen til Klokken ni om Aftenen.

Duval. Dit Missionsanliggende kommer mig ogsaa ret tilpas.

Elise. Unægteligt! Jeg kan skaffe Vidner paa, at jeg ikke har forsømt een eneste af Abbed Nauzan's Prædikener. Man ved ogsaa, at havde jeg ikke været der, saa var Obersten vist heller ikke kommen der.

Duval. Kunde vi endnu finde et Par lignende Grunde —

Elise. Min Gudsøn —

Duval. Nu, hvad han?

Elise. Har han ikke ladet sig optage i Sernariet?

Duval. Der har Du igjen Ret. Det er en kostelig Anbefaling. O, mere behøver jeg slet ikke til Sekretariatet. Men jeg maa nu heller ikke forsømme et Øieblik. Posten gaaer strax, og jeg har endnu netop saamegen Tid, at jeg kan opsætte en kort Ansøgning. (Han gaaer til Bordet og skriver.)

Elise. Hvad om jeg nu afslagde Herr Præsfecten et Besøg imidlertid, og bad ham understøtte Din Ansøgning hos Ministeren?

Duval. Du er uforlignelig! Kom, giv mig et Kys. Hvor god Du dog er! Ja, ja, Allertjæreste, Sædeste, gaae, gaae til Herr Præsfecten. Du er usigelig yndig.

Elise. (gaaer hen til sin Mand, der kysker hende ømt, og vedbliver at skrive.) Nu vil jeg strax klæde mig paa. (ringer.)

Gabriele. (træder ind.)

Elise. Gabriele, løb strax til Madame Lecoeur, og sig hende, at hun skal stikke et hvidt Bånd paa min Hat, og sende mig den igjen saa hurtig muligt.

Gabriele. Ja, Madame.

Elise. Husk det vel: et hvidt Bånd!

Gabriele. (gaaer.)

Elise. Du kan vel tænke, at Herr Præsfectens Træue vil oversee Båndet paa min Hat.

D u v a l. O, de Qvinder have et Skarpsblik — !
 (Medens D u v a l fuldender sit Bønsskrift, bliver E l i s e, som gaaer op og ned i Stuen, staaende for et Portrait af Keiser Napoleon, der hænger paa det meest udmærkede Sted i Stuen. Hun tager det bort, bærer det ind i et Siderværelse, og kommer tilbage med et Portrait af Carl X, som hun hænger i dets Sted.)

D u v a l. (Har endt sin Supplik.) Hør nu engang, hvad jeg har tilskrevet Ministeren: „Monseigneur ! Efterretningen om Ordonantserne har fyldt hele Frankrige med Glæde. Præfektur-Generalsekretairen, en gammel Jacobiner, beder om sin Afsked. Som Kongens troe Tjener, ansøger jeg om hans Post. Hans Eminents, Herr Biskoppen, vil, for at understøtte min Ansøgning, aflægge det fordeedelagtigste Vidnesbyrd. Aldrig har jeg forandret mine politiske Anskuelser.“ Og saa videre.

D u v a l. Gaae nu, at flæde Dig paa. Smidstertid vil jeg gaae til Biskoppen, og bede ham sætte sit Vidnesbyrd lige under Ansøgningen. Nu bliver jeg dog endelig engang Generalsekretair. Gud velsigne Ordonantserne ! —

Anden Afdeling. 27de Juli 1830.

D u v a l. Elise, paaklædt til Besøg. G a b r i e l e. G a b r i e l e. Der er Deres Hat. Baandet er flinnende hvidt. Hvor smuk den Sløise er ! Det seer saa gandske aparte ud ! —

Elise. (Sætter Hatten paa.)

G a b r i e l e. Den klæder Dem uforligneligt ! Men, see engang : Et hvidt Belte, en hvid Hat, et hvidt Baand derpaa ! De seer jo gandske ud som en kongelig Frivillig.

Elise. Ja, ikke sandt ? Jeg mener, at naar Ligitimiteten vandrede synlig paa Jorden, kunde den ikke være anderledes klædt. Men — nu noget Avorligt

Stig mig dog, kjære Mand, hvad jeg nu egentligt skal sige til Præsekten. (Man hører det ringe; Gabriele gaaer udenfor.)

Duval. Du skal sige ham, jeg er fuldkommen rede, at hengive mig de nyeste Tildragelser, at vove Liv og Blod derfor, om det behøves, og sør at lade mig begrave under Præsektorens Ruiner, end — —

Gabriele. (kommer tilbage.) Hr. Morel er der. Skal jeg lukke ham ind?

Elise. Hvorledes? Mand? Hvad vil da han? Hans Adfærd har vist vakt Opsigt. Ubentvivt er allerede Regjeringen paa Spor efter ham. Det gjør mig meget ondt, men vi kunne slet Intet gjøre for ham. Er Du ikke af samme Tanke?

Duval. Fuldkommen. Han vilde kompromittere mig.

Elise. Det undrer mig meget, at han ei besidder Takt nok til at indsee, hvorlunde man, i hans Situation, bør undgaae at aflægge Besøg, der — —

Duval. Jeg vilde, i hans Sted, handle ganske anderledes.

Elise. Men hvorledes bære vi os nu ad derved?

Duval. Man maa ikke lukke ham ind.

Elise. (til Gabriele.) Stig ham, jeg er ikke hjemme. (Gabriele gaaer.)

Duval. Morel er ellers en flink Fyr, det veed Gud — men en Spedalsk maa man elske nok saa inderligt, saa gaaer man dog afveien for ham.

Elise. Allerhelst, da han — ei at tale om hans libera'e Anskuelser — ogsaa staaer meget slet anseet for sine Omgivelser. Han har en Neveu, som arbejder i Journaler, skriver Bøger —

Duval. Gud bevares! En Skribent!

Elise. En fremsfusende ung Mand, som indbilder sig at være kaldet til noget Stort, fordi han ei er uden Aand. Nu spørger jeg Dig, hvortil det nytter.

Duval. Tal dog ikke mere til mig om det Vaf!

Gabriele (kommende tilbage.) Hr. Morel vilde med Nødt trænge ind. Jeg maatte opbyde alle mine Kræfter, for at holde ham tilbage.

Duval. Hvilken Paatrængenhed!

Gabriele. Da han mærkede, at det ikke kunde hjælpe, bad han om en Pen. Der, det har han skrevet. (giver Elise en Billet.)

Elise. O, sikkert et Bønsskrift! Allerede! Nu, der kan man see, hvad slige Personer kalde Fasthed! — O, disse Liberale hange strax med Dyrerne. (læser.) „Kjære Duval! I dette Dieblisk fik jeg Escreveretninger fra Paris, og vilde meddele Dem dem. Min Neveu tilskriver mig nemlig, at Paris er i fuld Opstand. Leve Chartet! skriger man. Kongen vil sandsynligviis komme til at tage Ordonantserne tilbage.“ — Forlad os, Gabriele. (Gabriele gaaer.) — Af, af! — — —

Duval. O, o!

Elise. Leve Chartet! skriger man.

Duval. Du skal see, at Morel nu beholder sin Plads.

Elise. Myster Du kun ikke Din! —

Duval. Noget bange er jeg, det nægter jeg ikke.

Elise. Vi have været for raske.

Duval. Man vil bagvasse mig hos Præsekten.

Elise. Men Præsekten har jo baaret sig ad ligesom vi! —

Duval. En Grund mere, til at styrte over mig og gjøre sig en Fortjeneste af min Affættelse.

Elise. Forekom ham.

Duval. Du har Ret. (Han aabner Vinduet, og raaber ned paa Gaden:) Chartet leve!

Elise. Gaa, det var herligt. Men Regjeringsen sætter os dog ogsaa i frygtelige Forlegenheder.

Man veed nu slet ikke mere, hvor man skal anbringe sin Hengivelse.

Duval. I alt Fald maa Du dog gjøre Præfekten Din Opvarning. Kun maa Du indrette det saaledes, at Du slet ikke taler med ham om Politik. Du maa see at holde ham — saadan midt imellem Begge — hverken kold eller varm.

Elise. Er Du ved Dine Fem? Jeg besøge Præfekten? I denne Pynt? I en Dragt fra 1815? Gabriele! (Gabriele træder ind.) Gaae igjen til Madame Lecœur, og spørg hende, om hun da troer, jeg vil gaae første Gang til Alters, siden hun sender mig en saadan Hat. Stig hende, det smager altformeger af Faubourg Saint-Germain. Jeg havde troet, jeg kunde forlade mig paa hendes Smag, men sig en Hat er dog alt for flau. — Sy! — Hun skal stikke mig Noget derpaa, som giver den mere Liv. — En rød Sløise maaskee. — Ja, ja! — der paa Siden. — En rød Sløise vil passe herligt.

Gabriele. Men De havde dog udtrykkelig befaleet — —

Elise. Gaae, og sig mig ikke imod. Gjør, hvad jeg befaler Dig! — Hører Du, her paa Siden — en rød Sløise.

Gabriele. Ja, Madame.

Elise. Og lad mig see, Du udretter dette Verinde lidt bedre, end det forrige. Du har heller slet ingen Conduite, Tøs! (Gabriele gaaer.) Hvad Bøltet angaaer, saa kan man vel nok, i Nødsfald, lade det blive, som det er.

Duval (betragtede Carl den Tiendes Portrait.) Men hvorfor har Du taget vor Buonaparte bort? Det var dog et Portrait, som, i alle Tilfælde, kunde lade sig see i en Statsembedsmands Erue. For Ultra'erne var han en Despot, for de Liberale en Revolutionens Søn.

Elise. Jeg troede, Ordonantserne vilde ikke have mere med ham at gjøre.

Duval. Det forstaaet sig, men nu — Chartet!
 Elise. Chartet? — Ja, ja, blæser Vinden nu fra den Kant, saa kunne vi anbringe noget langt mere Passende. (Hun tager Carl den Tiendes Portrait bort, og bærer det ind i Sideværelset.)

Duval (allene.) Nu er jeg i den fuldkomneste Ligevægt. Ingen af Staaerne holder. Men skulde en af dem synke, saa springer jeg deri. Chartet! O, det er som gjort for mig. Det er en gandske fortrinlig Indretning. Elastisk, let at udstrække, som at sammentrykke, er den fuldkomnede brugbar for alle Partiers Ansæelser, Fornødenheder og Capricer. Vil man give Amnestie? Chartet! Vil man hellere plage, udsue, styrte? Chartet! Hvem lide J bedst, en rød Jacobiner, eller en hvid? Chartet giver Eder, hvilken J ønske. Gjælder det Skadesløsholdelse? Chartet kaster en Williarde til Jer.

Elise (kommer tilbage med et Portrait af Ludvig XVIII.) Der er det Portrait, som nu gjelder — Chartets ophøjede Skaber!

Duval. Hvor har Du da opsnuset denne Karrikatur?

Elise. Paa Loftet.

Duval. Du har Ret. Man maa intet Middel forsamme, for at blive paa sin Post. Thi, min Allerkjæreste, vor Stilling vorder noget usikker, og jeg vilde hellere raade Dig, at være tilfreds med et Shawl til 200 Franker.

Elise. Nu, det var nydeligt, maa jeg sige! Det forbistrede Chartet!

Duval. Lykkeligvis har jeg endnu mit Martignac'ske Ministerium —

Elise. Ja, men den gamle Registratør?

Duval. Vah! Han er død.

Elise. Af Cunt.

Duval. Ham frygter jeg ikke, men vel Din Missionshistorie, og Obersten, Du har omvendt.

Elise. Omvendt — omvendt — ih nu, som man tager det — ikke saa gandske egentligt omvendt.

— De nye Ministre ville sikkert kunne indsee — iøvrigt, kjære Mand, kan jeg vel nu tilstaae Dig det aabenhjertigt. Samme Dag, Missionsforset blev opreist, kom to Personer bag paa ham, just som han kysede min Haand.

Duval. Hvad siger Du?

Elise. Dem kunde jeg i Mødsfald kalde til Vidne paa Oberstens, ved mig bevirkede Iver for Missionsagen.

Duval. Ih nu, det var vel ikke saa ilde, om man kunde forskaffe sig et Certifikat derover. Jeg gjengager det, man maa ikke forsømme noget Middel, for at blive paa sin Post.

Tredie Afdeling. 29de Juli 1830.

Duval. Elise. Gabriele. Morel.

Duval. Uergjærrig er jeg ingenlunde. Blot jeg maa beholde min Post! Mere forlanger jeg sandelig ikke.

Elise. Nei, det veed Gud, det er Alt, hvad vi forlange.

Gabriele. (indtrædende.) Madame Lecœur var meget vred, men langt om længe gjorde hun dog, hvad de havde forlangt. Der er Hatten.

Elise. (sætter Hatten paa, og vil gaae ud.) Det Møde klæder slet ikke ilde.

(Man ringer. Gabriele gaaer til Døren.) Endnu et Besøg! Gabriele, er det ikke nogen særdeles intlm Ben af Huset, saa ere vi ikke hjemme.

Duval. (til Elise.) Naar Du kommer til Præfekten, saa lad mig see, Du komporterer Dig ret klogt. Hverken Ja eller Nei. Tungen lige i Munden.
(Gabriele kommer tilbage.)

Elise. Nu?

Gabriele. Jeg har viist ham bort.

Elise. Hvem var det da?

Gabriele. Ih, det var ham igjen.

Elise. Hr. Morel? — Tøfsede Tøs! Løb efter ham, paa Diebliffet!

Duval. Det er forfærdeligt med den Pige; hun gjør lutter dumme Streger.

Gabriele. Men De sagde jo, det var farligt — —

Elise. Hold Mund siger jeg! (Gabriele gaaer, og kommer strax tilbage med Morel.)

Duval. Men, kjære Morel, hvorfor gjør De ikke Deres Net gjældende? De veed jo, at for Dem er vor Dør aldrig lukket.

Elise. Den kjære Hr. Morel! — Nu, jeg haaber dog, at De nu idetmindste beholder Deres Post. Vi ønske det saa inderligt!

Morel. Jeg beholde min Post? De kjender altsaa endnu ikke de nyeste Esterretninger?

Elise. Hvorledes? Er Chartet maaskee — —

Duval. (Affides.) Udentviol har man fujones ret Pariserne.

Elise. Ordonnantserne ere dog i Sandhed subline.

Duval. Og Ministeriet har, i at sætte denne Stats-Coup igjennem, viist en Forsigtighed, en Kraft, en Conduite — hm!

Morel. Hvad siger De der?

Elise. Er da ikke? —

Duval. Hvo er da nu den Stærkeste?

Elise. Man kan dog Intet sige, før man veed — —

Duval. Men saa forklar Dem dog — —

Morel. (Givende ham et Brev.) Der, læs De selv.

Duval. (Læser.) „Carl den Tiende og Dauphin have frasagt sig Kronen til Fordeel for Hertugen af Bordeaux, men Pariserne ville ikke vide mere af dem at sige. Man har tilbudet Hertugen af Orlesans Kronen, og rimeligtviis vil han tage derimod.“

Morel. De seer da heraf, at mine Grundsætninger et tillade mig, at gjøre en nyCed — sølgelig — —

Elise. Søger De da endnu Deres Assfæd, tør jeg spørge?

Morel. Jh, naturligtvis.

Duval. Enhver følger sine Principer, det er ikke meer end billigt.

Morel. Jeg vilde kun melde Dem alt dette i Forbigaaende, thi længer kan jeg ikke opholde mig, da jeg maa berolige min Broder, som er meget bekymret for sin Søn i Paris.

Duval. For den lille Skribent?

Morel. Denne lille Skribent er bleven udnævnt til Statsraad, Høistorede.

Elise. Ja, ja, det Børn havde Forstand som en Djævel! Jeg har altid sagt, han vilde bringe det vidt.

Morel. Nu, lev vel! (gaaer.)

Duval. Hurtigt, hurtigt! Tag mig Ludvig den Attende bort!

Elise. Hos vor Portner har jeg seet et prægtigt Portrait af Hertugen af Orleans. For et Dusin Sous faaer Du det vist.

Duval. Gabriele kan hente det.

Elise. Nei, nei, hun maa paa Dieblikket igjen gaae til Madame Lecœur, og lade sætte endnu et blaat Baand paa min Hat. Det er gjort i et Dieblik — saa gaaer jeg til Præsekten. Jeg vil see ud som en trefarvet Fane; paa alle Gader vil man bestragte mig med Beundring. Nu gjælder det Conduite, min Ven! Vi ere affhyeligt kompromitterede.

Duval. Mig ligemeget — jeg søger alligevel Generalsekretariatet.

Elise. Og jeg er meget bange, at man skal sætte os af.

Duval. Saa meget værre for Dig; saa maa Du tage tiltakke med et Shawl til 100 Franker.

Elise. Vi ville holde Ørerne stive.

Duval. Ja, men Din Missionshistorie, og — den Oberst!

Elise. O, ikke Andet! Min Missionshistorie, og Obersten! Hele Verden veed jo, hvorfor vi gaar derhen, og nu tager jeg ikke i Betænkning, ligesom frem at sige Dig, at Fleer end hundrede Personer, siden efter have seet mig med Obersten paa Promenaden.

Duval. Nu bryder jeg mig mig Fanden om det Hele. Saameget bedre endogjaa! Lykkeligtviis har jeg, under Ministeren Decazes, ladet en kongelig Fri villig arrestere.

Elise. Den unge Mand, som havde skreget: Leve Kongen?

Duval. Just ham!

Elise. Havde Du dog bare ladet ham hænge!

Duval. Nu gjør det mig ogsaa ondt, at Din Gudsøn er kommen paa Seminariet.

Elise. O, det skete jo kun, fordi han troede, det skulde hjælpe ham til noget Stort. Nu, da det er omvendt, vil han nok melde sig ud igjen.

Duval. Deri gjør han Ret. Nu vil jeg blot omskrive min Ansøgning.

Elise. Og imidlertid vil jeg, med Gabriele, besøge mit nye Belte og min trefarvede Hat.

Duval. Jeg behøver kun at forandre gandske Lidet.

Elise. Dog vel, i hvert Tilfælde, Bidnessbyrdet?

Duval. Jh, naturligt! Istedetfor Biskoppen skal nu vor Avisredakteur give mig det.

Elise. Og han maa sikkert være Dig ret god, da jeg har betalt ham 43 Sous for Avertissementer angaaende min bortkomne Skjædehund.

Duval. Det maa dog være gjørligt, at opsætte et velstyliseret Bønsskrift til alle mulige Magthavere, (læser.) „Monseigneur! Efterretningen om Ordonnantserne“ — istedetfor Ordonnantserne sætter man nu Revolution — „har opfyldt hele Frankrig med Glæde. Præfectur-Generalsecretairen, en gammel Jacobiner“ — Jacobiner sætter jeg ud, og skriver derfor Carlisle — „beder om sin Afsted. Som Kongens troe Tjener, ansøger jeg om hans Post. Hs. Emt:

nents, Hr. Biskoppen! — i dets Sted siger man :
Hr. Redakteuren af vor Tidende — vil, for at under-
støtte min Ansøgning, aflægge det fordeelagtigste Bid-
nesbyrd. Aldrig har jeg forandret mine politiske An-
skuelser." — Seer Du, saaledes er Alt i Orden.
Gaae nu, og tag Din nye Pynt paa, jeg løber til
Redakteuren.

Gabriele. Madame, man faaer vel nu holde
forskjellge Sorter Vaand i Beredskab til sin Hat?

Elise. Hold hun sin Mund, Næsevis! Naar
Vinden vender sig, maa man ikke være raadvild,
men hænge Rappen derefter!

(Regnier . Detourlet.)

Hvad Fag er bedst nuomstunder?

Beslut Dig, Son! Betænk, Du staaer
Paa Skilleveien. Alle Stænder Være!
Du gode Gud! Du er alt femten Aar —
Det er paa Tiden — sig, hvad vil Du være?

„Glarmester, Fader.“

Kan Du mene det?

Svar om igjen. Jeg hørte neppe ret.

„Glarmester vil jeg være! Ingen Mand

„I vore Dage Meer fortjene kan.

„Glarmestrene en gylde Tid jeg spaaer,

„Thi allevegne Vindver ind man staaer!“

Castelli.

I s e n s O p r i n d e l s e .

Aurora stød med Blod i Kind
 Halv ubedækt — et flygtigt Glør om Livet :
 Ud over Havet foer en Morgenvind,
 Og stærkt der hvidskedes imellem Sivet ;
 Hver Bølge skjalv ; Smaafuglen sang fra Blad,
 Og alle Knopper skiltes ad ;
 Det var, som Jorden meer ei kunde rumme
 De fagre Blomster over Dal og Bæng ;
 Men Havet damped' som en Eng,
 Og Bølgerne begyndte stærkt at skumme ;
 Da bristed' een i røde Morgenlys :
 Og alle rundtomkring paa Lærne sig reiste,
 Og sank, og kneiste,
 Og spidsed' Mundene til Kys —
 Thi frem af Havet steg en heilig Qvinde ;
 Hun kaldes Kjærligheds Gudinde.

Fortroligt Bølgen slog om Hals og Arm,
 Som frygted' den, sin Skat at miste,
 Og holdt sig immer tæt til hendes Barm,
 Der aanded' fuld og elskovsvarm,
 Som hvide Bobleskum, der truer med at briste,
 De gule, rige Loffer flød
 Fra Nakken vidt og bredt i Havets Skjød,
 Og rundtom tumled' Fiskene sig kaade,
 Og snapped' i de gyldne Traade — —

Saaledes svømmed hun en Tid
 Paa Boven ;

Da kom Abonis frem af Skoven;

Dg han blev hvid og rød, og hun blev rød og hvid —

Hvad Hjertet hvidsted' tykt, ei Blikket kunde følge;

Dg, hvad det sagde Mand og Qv,

Derom der hvidfæses end iblandt de grønne Qv. —

Men Bølgen — æ! den lille, stakkels Bølge!

Fortvivlet, da hun den forlod,

Den løb, og stod — og løb, og stod;

Forgjæves rullede den i store Strømme,

Dg tog langtude Fart mod Strand:

Æ! Bølgen kan ei gaae paa Land!

Den er en Fisk, og derfor maa den svømme; —

Da græmmed' den sig gandske fort;

Dg, da hun svandt bag Cederskoven bort,

Forstenet brast det arme Hjerte:

Dg lille Bølge blev til Is af Smerte.

S. J. Hansen.

Monologer med Chore.

Tre Dage efter Vielsen.

Hun.

Nei, Ingens Lykke, Ingens
min er liig,

Det Egtteskab er dog et Him-
merig!

Min herlige, min englestromme
Mand!

Gud, mon man mere salig
vorde kan?

Han.

At Egttestanden — hvilken
Lidsfordriv!

Min herlige, min himmel-
skønne Viv!

Du er nu min, Du rene Perle,
min,

Og jeg — jeg Salige, er
evigt Din!

Chor.

Bestfærmte, gode Guder, dette
Par,

Chi (mere saligt aldrig noget
var.

Tre Aar efter Vielsen.

Hun.

Et Held er paa Jord
mit Egtteskab —

Paa alle Kanter Sorg og Savn
og Tab!

Han fik mit Guld, og blev —
min Hnustyrant!

Mon Nogen mere martret
vorde kan?

Han.

Den Egttestand — en ussel
Lidsfordriv —

Iu kunde kaldte Præsten vel
min Viv,

Mit Hjerte kalder hende kun
Kantippe!

Hver Glæde strander jo paa
denne Klippe!

Chor.

O, stiller dem, I milde Guder,
ad,

Chi ellers vanker der et blødt
digt Bad.

Richard Koos.

Paula de Witt.

En historisk Fortælling.

Raadspensionair de Witt *), en veltalende og ærgjerrig Mand, opholdt sig engang, i Aaret 1672, da de forenede Nederlande truedes tillands af Frankrig, Cölln og Münster, og tilføes af Engelland, til langt ud paa Natten i den saakaldte „Hof van Holland,“ en gammel Bygning, hvori Generalstaterne holdt deres Forsamlinger. Han grublede just over Landets mangfoldige Nød, da et vildt Skrig af Forbigaaende slog mod hans Øre, og han tydeligt hørte de Ord: „Der sidder Raadspensionair de Witt, den Skurk, den Landsforræder!“ Fast og mandig, som han var, satte de Witt al Frygt tilside, og i den Mening, at det var drukne, unge Mennesker, som lode deres Raadhed frit Løb, tiltraadte han hurtigt Beien til sit Hjem, men overfaldtes af fire unge Mænd, og kastedes, trods det tappreste Modværge, til Jorden. Morderne flyede, i den Mening, at have naaet deres Maal, men de Witt reiste sig, og naaede lykkelig sit Hjem. — Da hans eneste Datter, en blid Hollænderinde, saae den elskte Fader i denne Til-

*) Johann de Witt, Størpensionair af Holland, udsøvede paa sin Tid næsten ligesaa stor en Magt, som Cromwell i Engelland, kun at han mere herseede ved Kabaler, end ved aaben Vælde, hvorom man i Løbet af denne Fortælling vil overbevises.

stand, den sorte Amsbornat sønderrevet og blodbeskænkt, sank hun afmægtig til Jorden, og det varede nogle Dage, inden hun igjen kom ret til sig selv.

„Mit elskte Barn! sagde Faderen, nogen Tid efter, til sin Datter: Glæd Dig, at hiin Storm gif saa heldigt over. Mod, Klogskab og Kraft ville nok føre mig gennem vor Tids bevægede Hav; men bortjag det Længsel, som betynger Din Sjæl, og lader os, istedetfor at frygte de Ting, som kunne møde, hellere modvirke dem kraftigt. Hollands savreste Ugersvende beile til Din Haand; vil Du ikke lade mig, i en anseet Svigersøn, see en Støtte for mit Huus og mine Planer?“

Den skønne Paula ned slog det store blaae Die, og en klar Perle trillede over det liliehvide Ansigt. „J veed, min dyrebare Fader, sagde hun: at jeg ei ønsker mig anden Livslykke, end den, at være om Eder. Mændene hage mig ikke; at de nærme sig mig fortroligt, taaler jeg ikke. Det huuslige Liv byder mig heller ingen Vnde, og den forborgne, med Smaating legende Virksomhed, som er vort Lands Qvinder egen, tykkes mig altfor lav og ringe.“

„Du er ikke født for Hverdagslivet, min Paula! sagde de Witt med et stolt Smil: Lad Dracnien falde, og vi ere Hollands Beherskere, naar blot ikke Cornelius, min Broder, ved sin Hefstighed, forstyrre mine vise Planer.“

„Og hvad høiere Værdighed kunde J vel naae, min Fader? sagde Pigen skjælvende: Alt kalder Folket Eder vort Lands Fyrste, og Eders Broder, Landdrosten, vore Haves. Har ikke Vilhelm af Dracnien, ved det evige Edikt, tabt alt Haab om at herske over Holland?“

„Men han lever endnu, gjenmælte Johann de Witt: og vi have, for de Oranistindedes Skyld, maattet erkjende ham for et Statens Barn. Den Eed, han har svoret, aldrig at ville modtage Statsholderkabet, er ugyldig, saasnart Generalstaterne løse den. Paa den anden Side truer Ludvig XIV at erobre Nederlandene; dog vilde vi hellere være franske, end oraniske, under fremmed Herredom blomstrer enkelte Magthaberes Vælde stoltest — audaces fortuna juvat!”

Dermed gif Raadspensionairen ind i sit Soveskammer, og den fortryllende Paula opløstede de taarefulde Dine mod Himlen, hvortil hun satte alt sit Haab.

I de første Aprildage af Aaret 1672 kom Raadspensionairens Broder, Cornelius, med sin Hustru til Haag, for at afhente sin Broder, og, med en Flaade af sexten Krigsskibe, at gaae under Seil, da den engelske Flaade under Hertugen af York, og den franske under Viceadmiral d'Estree, truede Hollands Kyster.

Sorgfuld, dog tillige riig paa høitflyvende Plakker, var begge Brødres Underholdning, den sindige Johann's og den stormendetrodsige Cornelius's.

„Audaces fortuna juvat!” sluttede Johann de Witt sin Tale. Men rast gjenmælte Cornelius: „Bort med Dit Balgsprog! Du er ei den Driftige; Du sniger Dig om i Mørket, Du skriver Bøger under fremmed Navn; underhandler hemmeligt med Frankrig, og lader Andre udskyde de Rug:

ler, Du støber. Men de Andre kunne ogsaa støbe! — Ludvig XIV hærger Holland, og den Bog, Du, under Franskmanden La Court's Navn, har skrevet mod Statholderskabet, er, ved et Mandat af den sidste Generalstatsforsamling, forbudet under en Mulkt af sexhundrede Gyldeu.

„Ikke alle Anslag, svarte Johann: lykkes aldeles; dog forfeiler heller Intet gandske sin Virkning. Bogen læses alligevel. Hollænderne drømme om Frihed og Selvstændighed, og Statholderskabet er dem forhadtt. Ei er Orange mere, men Frankrigs Farve Modedragten nu; alle Statsembeder ere besatte med vore Tilhængere, Prindsen bærer ikke mere Titel af „Hoihed,“ han savner alle fyrstelige Friheder, maa bære alle borgerlige Byrder.“

„Men han lever! faldt Cornelius ham i Ordet: I Krafts og Sundheds Gylde, en ungdommelig Achil, som blot behøver at vise sig, for at vinde alle Hjerter. Forgjæves stræbte Du, at gjøre Feltmarskalk Turenne til Generalkapitain over den hollandske Krigsmagt. Vilhelm af Oranien, en attenaarig Dreng, beklæder denne Post, han, som en Fændrikspost i Armeen neppe burde været betroet. Hvad hjælper det Dig nu, Broder, at Du lod Dig beskikke til hans Formynder, naar Du ei kan hindre denne den sidste Orangegreens Opblomstren? Troe ingenlunde at Folket hader ham og ynder Dig! Paa min Hldreise hørte jeg Folk synge Haanviser om os. Du staaer ved en Afgrund, Johann. Men skulde man troe, at Overtro kunde indgyde Dig, den kloge, klartseende Mand, saa blind en Selvtillid? Den i Engelland og hos os brugelige Skik, at adspørge en Astrolog ved et fornemt Barns

Fødsel, denne Skik, som bestemte Cromwell's Skiebne, øvede ogsaa paa Din Handlemaade, en mægtig Indflydelse. Den Gamle, som ved Din Datters Fødsel, saa en Krone over sinne hendes Hoved, var sikkert drukken — han har vel taget hende for en Dreng."

"Strandet, sagde Johann de Witt: strandet er mit Skjønneste Haab; jeg havde gjort Oranien til Statholder, ja, til Konge, hvis han kunde blevet min Paula's Mand; men siden Staterne fik ham til at gjøre hiin Reise til Engelland, hvor han trolovede sig med Jacobs Datter, er Intet mere at haabe for min Paula. Pigens Høisind stemmer overeens med hendes Stjerner. Nu skal Faderens Haand vinde, hvad Skiebnen har tiltænkt hende."

"Det er daarligt, Broder! gjenmælte Cornelius: Byg aldrig Dit Haab paa en Kvinde! Og hvifskulde ikke for mine Sønner, end Din Datter, arve de Witternes Magt? Giv Admiral Ruyter Din Datter, saa vil han forbinde sig endnu fastere med os."

Johann de Witt svarte ikke, thi man meldte just Levin van der Graaf, hvis Søn, Jacob, nys, paa snigmorderst Maade, havde overfaldt Raadspensionairen, og nu sad fængslet.

* * *

"Ædle, høitformaaende Herrer! begyndte den gamle Graaf, en ærværdig Olding: Jeg kommer at bede om Raade for min eneste Søn. Han er uskyldig i Mordanslaget. Han kom blot van Bruyn til Hjælp, da Denne, efter at have grebet Eder, blev kastet til Jorden."

„Eder's Søn, foer Cornelius op : har begaaet et Crimen læsæ Majestatis, og er skyldig at døe for Bøddelens Haand.“

„Jeg har, tog Raadspensionairen Ordet i mit; dere Tone : jeg har givet Hofretten Sagen at paa-
dømme, efter at den Fængslede, paa Pinebænken, har bekjendt sig skyldig i Mordanslaget mod mig.“

„Saa er min Søn forloren ! sagde Oldingen :
Dog nei, ei forloren ! Han falder som et Offer for
Fædrelandet, og hans Blod komme over Eder, over
Dig, Du snedige Ulykses, over Dig, stolte Neptun,
over hele Lauvensteinernes Bande. *) — Jeg har
ikke aflagt min Fed paa Eder's evige Edikt ; jeg
sjiernede mig, da Fedsformularen oplæstes, under det
Paaskud, at jeg var gammel og døv, og siden den
Tid have min Søn og jeg været udelukkede fra alle
Kresposter, og den unge Mand's Kresfølelse er
bleven krænkert paa en oprørende Maade. — Hel-
lere fransk, end oranisk ! Saa har Du sagt, dum-
driftige Cornelius, og Du, listige Ræv, har ved
Evedragt forstyrret vor Kraft ; ved fransk Luxus har
Du fordærvet vore Sæder, nedbrudt vor Velstand ;
ved en falsk Frihed har Du undergravet vor Selv-
stændighed, og overantvordet os til de franske Kæt-
tere ; af vor Aristokratie har Du dannet et Oligar-
chie, hvoraf skal fremgaae et Monarchie for Dig
— men Du feiler, Forræder ! Jakobs Blod væk-
ker den slumrende Hævn.“

*) Den Lauvenstein'ske Faction, hvortil de Bitterne
hørte, havde sammensvoret sig mod Statholderkabet.

„Vil Du gjøre Din Søn Selskab i Fængslet, gamle Mand? Længes Dine skøbelige Lemmer efter Lænkerne?“ sagde Raadspensionairen.

„Jungenlunde! gjenmælte Oldingen: Ei med Lænker, med orangerfarvede Baand, vil jeg smykke disse Arme, og saa døe paa min Jakobs Grav!“ Med disse Ord gif han.

„Du vil døomme Jakob Graaf til Døden, Broder! tog Cornelius Ordet: Og sikkert, døe maa han, offentligt maa han døe, paa det Folket kan føle Din Magt. Men endnu Een er der, som maa falde, hemmeligt falde — Vilhelm af Oranien.“

„Nei, Broder! svarte Johann: Mistanken vilde strax falde paa os. Overlad ham til hans Skjebne. Den modige Dreng forlanger at drage mod Fienden. Han maa ligge under, thi vi berøve ham ethvert Middel til at føre Krigen med Eftertryk. Hvo der ligger under, bærer altid Skylden i Mængdens Dine; latterlig synes da hans Dristighed, og Folket vender sig fra ham. Det evige Edikt er mig Borgen, at der aldrig vil worde talt om, at udnævne en Statholder, og at Hollands Generalcapitain, hvortil vi have maattet udnævne Prindsen, aldrig kan forene Statholderskabet med denne Værdighed.“

„O, Nøler! svarte Cornelius: Forlanger Du nu endog, at Tilfældet skal tjene Dig, denne lumste Magt, der aldrig begunstiger Nogen, som gjør Regning derpaa! Oranien maa falde; saa gunstig en Tid vender aldrig tilbage. Frankrigs Hære staae i Holland; dets Sæder have vundet vort Folk; i Stæderne gserer Oprør. Rast Dig i Ludvig's Arme, inden Folket, med tusind Stemmer, forlanger Ora-

nien til Statholder, og Hollands Selvfændighed opblomstrer paany under Brødrene de Witt's Baretægt."

"Indledt er alt dette, kjære Broder! sagde Raads-pensionairen: Alle Oranistfjendene ere udelukkede fra Statsemployerne. Ruyter's Tilbud, at udstibe tredivetusind Mand af Flaadens Mandskab, for at lade dem tjene tillands, har jeg afviist; Krigsfangerne's Udløsning har jeg forhindret — kort, jeg har bragt Nederlandene i en Stilling, hvoraf kun Du og jeg kunne frelse dem. Hvi skal Udlændingen, Nassauereren, herse i Forening med Holland — hvorfor ikke hellere en Fædrelandets Søn? Vilhelm af Oranien skal reise til Engelland, for her at forbinde sig med Jakobs Datter. —"

"Han maa døe!" raabte Cornelius. — "Forsigtighed, min Broder! sagde Johann: Lader os først see, hvorledes Folket vil optage Jakob Graaf's Død."

*

*

*

Jakob Graaf henrettedes. Dagen tilforn vare alle Bindebroer i Haag optrukne; Eksekutionspladsen var omgivet af Bevæbnede. En Mængde Ræfende gjennemføre Gaderne med det hujende Skrig: „Staten, Religionen er i Fare!“ — Andre raabte derimod: „Lader os hellere worde franske, end oraniske!“

Brødrene de Witt reiste bort, for at lade det almindelige Oprør fortæres i sig selv, tillige for, ved en heldig Seier over den engelske Flaade, at vinde i Folkets Dine. Paula fulgte dem til Amsterdam. Ogsaa hendes Tante, Cornelius's Hustru

frue, reiste med. Skjøndt hun kun havde liden Sands for Livet udenfor Hjemmet, vilde hun dog adlyde sin Egteherre, hvis Villie var Rettesnoren for alle hendes Handlinger. Den 14de Mai 1672 seilede Brødrene de Witt ud af Maas i den aabne Sø. Landdrosten vilde forestille Landets Souverainitet, og havde derfor, allerede fra Amsterdam af, ladet sig ledsage af tolv Hellebarderer. Han besteg Admiralskibet, i rigtbroderet Fesdragt, og Hellebardererne omringede ham.

„Havenes Konge! tiltalte ham Admiral de Ruyter: Maatte Du snart være det fuldkommen, og opslaae Din Throne paa Hertugen af Yorks engelske Admiralskib! Engellændernes røde Flag er flygtet for os til Wight, for ei at affjæres fra den franske Flaade.“

„Seiren kan ikke udeblive, hvor de Ruyter er Admiral!“ svarte Cornelius. — „Bed Gud, sagde Denne: ville vi beseire alle Sjender, som true Hollands Uafhængighed og Troessfrihed. Dog — Sjenderne ere Mange. Engellænderne have 164 større og mindre Skibe, Franskmændene 48. Men Sjendernes Matroser ere pressede, vores derimod tjene frivilligt. Jeg har deelt den nederlandske Flaade i to Eskadrer. Lieutenant Admiral Bankert, med Seelænderne og Frieserne, fører vore fremmeste Skibe mod Viceadmiral d'Estree's Flag; Corps de Bataille fører jeg mod Hertugen af York, og Admiral Gent fører Resten mod Admiral Montagu's blaae Flag.“

Allerede medens de Ruyter talte, lød Matrosens Larmraab i Mastkurven, og kort efter saae man fulde Seil i det Sjerne.

„Nu er det Tid, sagde de Ruyter til Johann de Witt: at Du, med Din Svigerinde og Din yndige Datter, vender tilbage til Kysten, thi om faa Dage faae vi et Søslag. Siig Din hulde Paula, at hendes Billed ei, ved Frankrigs og Engellands forenede Magt, kan fortrænges af min Sjæl, og tykkes hende ikke altfor ilde om en Eomands solbrændte, arrede Ansigt, skal der ei, paa hele Jordens Kreds, findes nogen lykkeligere Kone, end Paula de Ruyter.“

Fru de Witt adskiltes, med tusind Taarer, fra den dyrebare Egtefælle, der neppe, ved Afskeden, forvandlede sin sædvanlige Raahed til Hjertelighed. Et pragtfuldt Jagtskib bar Raadspensionairen, tilligemed Datter og Svigerinde, tilbage til den hollandske Kyst. Med dem fulgte Mombas, en Frankmand af Fødsel, men, i de forenede Nederlandes Tjeneste, Chef for Ryttieriet under Prindsen af Oranien. Med ham havde Johann de Witt uafslættigt hemmelige Forhandlinger.

Engang yttrede Mombas: „Oranien vedbliver endnu, trods sine svage Stridskræfter, at forsvare Nisfel.“ — Johann de Witt svarte: „Saa vil den Dumdriftige gaae tilgrunde, thi hiin Provinds er forloren. Alle de Penge, som ligge der, har jeg, indpakkede i Tønder, ladet sende til Amsterdam.“ — „Prindsen veed det! sagde Mombas: Han ønsker, I vilde anvende dem til, at rekrutere Armeen og at væbne den bedre; thi dens Vaaben ere gandske ubrugbare. Prindsens Armee er ikke stærkere, end 18000 Mand, medens Spanien og Frankrig, Eöln og Münster, true de forenede Nederlande med talrige Armeer.“

„J veed bedst, Mombas, at jeg ei vil opfylde Prindsens Ønske!“ sagde de Witt.

„Vel veed jeg det; men da jeg, i Leiren ved Arnheim, saag ham jage, paa sin sorte Hingst, gjennem Sjendernes Rækker, en ungdommelig Helt, smuk og kraftig, med Alvor paa den høie Pande, som imødestræber Laurbærkronen, da angrede det mig næsten . . .“

Med stor Opmærksomhed havde Paula hørt paa denne Tale; da raabte Fru de Witt pludseligt: „Gud beffjerme min Herre!“ — Thi fra Havet lød Kanonerne Torden. I Landsbyen ved Ruyten, hvor Jagtskibet var landet, ringedes med Klokkerne, Husene lukkedes, og i Kirkerne hades for de nederlandske Vaabens Lykke. Frygteligophøiet var Synet af Havet, over hvis rolige Bover dunkle Røgskyer svømmede, gjennemblinkede af Skydsers Lyn. Paula følte sig hævet over alle jordiske Sorger, medens Fru de Witt kun tænkte paa sin Egetesælles Fare.

De Franske vege først for Seelænderne og Ostfriesernes Standhaftighed. Admiral de Ruyter erobrede det engelske Admiralskib; adskillige af de engelske Skibe angrebes af nederlandske Brandere, og gik op i Flammer. Omfider flyede ogsaa Engellænderne ad Kanalen til, og de Ruyter havde tilkæmpet sig en fuldstændig Seier. Fra Kysterne gjenslød Seiersraabet overalt.

„Vil min Paula nægte Fædrelandets Frelser sin Haand?“ spurgte Johann de Witt, kort efter, sin Datter.

„O, det vil hun gandske vist ikke, da min Herre og hendes Fader ønske det! saldt Fru de Witt ham i Ordet: Om end Admiralen ei er ung mere, og

dygtigt solbrændt, saa er han dog endnu en sunn og kraftig Mand."

Paula lagde Haanden paa Hjertet, og sagde: „Min Fader, tving mig ei til denne Forbindelse; de Ruyter er sikkert En af de ædleste og værdigste Helte, der nogensinde have levet; dog har jeg intet Ønske, uden det, som Jomfru at døe i min Faders Huus."

„Hvilket daarligt Ønske! afbrød hende Fru de Witt: Du er jo ikke katholsk, kan altsaa ikke blive Nonne. Hvorledes kan da et Fruentimmer leve lykkeligt uden Egteherre?"

Med mørktrynket Pande sagde de Witt: „Eller huger maaskee Oberst Nombas's ungdommelige Gestalt Dig bedre? Han elsker Dig med brændende Lidenkab. Gjerne ønskede jeg mig den vakre Søhest til Svigersøn, men foretrækker Du Nombas, vil jeg ingeniunde tvinge min eneste, min elskede Datter."

„J handler tøffet, Svoger! sagde Fru de Witt: Min Herre vilde befale."

„O, min Fader, tal ikke til mig om ham! svarte Paula gysende; men fattende sig, tilføiede hun; Ikke om nogen Mand i Verden!"

„Hartad forventede jeg dette Svar! gjenmælte Johann: Men, mit Barn, det behager mig slet ikke, at Din Aand drager sig fra alt Jordisk. Du vil komme paa Afveie, i Din Ero som i Dine Tilbøieligheder; derfor besluttede jeg, at Du skulde følge med Din Santa til Dordrecht; hist, i hendes huuslige Virksomhed, vil Du igjen lære, at vurdere jordiske Glæder og Bestræbelser. Mig falder mit Embed til Amsterdam."

Paula sukkede, og sank i dybe Betragtninger. Hvor gandske anderledes, end tilforn, lød hendes Faders Sprog! Han, der altid havde udhævet det Overordentlige, det Usædvanlige, hos hende, vilde nu igjen drage hende ned i Hverdagelivet; hans glimrende Forhaabninger maatte være sunkne. Han reiste til Amsterdam, for, med Fortvivlelsens Kraft, at modarbejde Oraniens stedse voxende Partie, og hans Huus i Haag skulde blive tomt, fordi der her ei var nogen Sikkerhed mere for dets Beboere. — Saa klart fremstilte sig Alt for den ædle Paula's aandige Blik, men ogsaa ud i den mørke Fremtid trængte det, og hun sukkede: „Alt, en Krone meente Astrologen at see — ja, en Martyrkrone!“

*

*

*

Mombas kunde ikke begribe, hvorledes den skjønne Paula kunde forsmåe ham, den Uimodstaaelige; han prøvede selv sin Lykke hos hende, besjelet af Lidenstabelens Ild, men Paula hørte, med alvorlig Kulde, paa hans Smigertale, og vilde til sidst flye ud af Lysthuset, hvor han havde overrasket hende. Da flammede kjækt Forbovenhed op i Mombas, og han greb den Blegnende i sine stærke Arme. Afsky og Angst forøgede den svage Piges Kræfter; hun vristede sig løs, og flyede gjennem en Gitterport, som hun slog i efter sig. Ude af sig selv raabte Mombas efter hende. „End har jeg ikke naaet Alt, hvad jeg vilde, og ved mit Liv, Du vorder min!“ — „Aldrig!“ raabte Paula, idet hun forsvandt. — Næste Dag førte hende til Dordrecht, hendes Fader til Amsterdam — Mombas forsvandt, uden at tage Afsted.

I Staden Dordrecht levede Paula i huuslig Trævlhed, hvormed Fru de Witt søgte at adspredde sin Betyrning for den dyrebare Egteherre. Men ogsaa gjennem Kredsen af tusinde smaae, selvvalgte Sorger, trængte Budskabet om Oranien's Heltmod, om hans floge Tilbagetog fra Yssel til Utrecht, og om hans Seier med faa Tropper over Ludvig den Fjortendes talrige Armee.

„Har I hørt, hvor tappert Oranien forsvaret vore Grændser?“ spurgte Paula's Tante. — „Ja vel! svarte Denne: Folk paa Gaden tale jo derom. De kalde ham kun den anden Gideon — dog — jeg gider Intet høre om ham — min Herre kan jo ikke lide ham.“

„Og skulde ikke hver Nederländer glæde sig over Fædrelandets Redning, over den kongelige Ungtungs Viisdom?“ vedblev Paula med blussende Kind: Ind i Hollands Hjerter vilde Fienden trænge, fent Steder paa eengang, da deelte Vilhelm sin lille Hær, da vorte hans Mod med Faren, Dag og Nat lod han grave, aabne Sluser og Diger — Landet oversvømmes, og Holland var frelst“

„Veed Du, afbrød hende Fru de Witt: at Oberst Mombas har taget Flugten ved Betau, og at Condee derved har faaet fri Passage over Rhin?“

„Og hvorledes gik det da den Skjændige?“ — „Prindsen lod ham fangen føre over Utrecht til Haag, og Vobelen slog hans Fængselsvinduer ind. Siden skulde han været stilt for en Krigsret, men han er undkommen.“

„O, den Forræder!“ raabte Paula. —

„Hvorledes kan Du kalde en Mand Forræder, som er Din Faders Ven?" — „Han er en Skurk! raabte Paula: O, jeg kjender ham; han forraader Fædrelandet."

„Al, Du har en Fader! sagde Fru de Witt ærgelig: Hvad snakker Du da om Fædrelandet? Det kommer ikke Qvinden ved."

„Spartanerinderne, Romerinderne elskede deres Fædreland — har I ikke læst det? —"

„Til at læse har jeg ikke Tid; det var ogsaa bedre for Dig, om Du levede mere i Verden, end i Bøgerne. Kom, vi ville see til Hønsene! —"

Lanten gik; Paula fulgte hende, men tabte sig snart i Havens eensomme Gange.

*

*

*

Stedse mere høimælede bleve Rygterne om Prindsen af Oraniens Udnævnelse til Stattholder, saavelsom om Ophævelsen af det evige Edikt. De taug ei heller, da Cornelius og Johann de Witt en Dag kom til Dordrecht. Lænddrosten indelukkede sig, som syg, og Ingen fik ham i Tale; ogsaa Johann's Ansigtstræk, som ellers altid hyklede Rolighed, viste Spør af dybe Sorger.

Kongen af Engelland havde udstædt en Proklamation til Nederländerne, hvori han indbød Alle, som vare utilfredse med deres Staters Regjering, til at nedsætte sig i Engelland. Det gjorde Folket opmærksomt paa Regenternes Feil. Oprør raste i Dordrechts Gader, og Ordet gik, at Prindsen selv vilde komme til Staden, og forlange, at vorde gjenindsat i sine Forfædres Rettigheder.

„Det er altsaa kommet saavidt! sagde Landdrosten, liggende paa sin Seng, i fortrædelig Tone til Raadspensionairen: Saavidt er det kommet, at man vil sende en Deputation til Prindsen, for at bede ham hidkomme og ordne Regjeringen i Dordrecht?“

„Desværre — det er saa! svarte hans Broder: I Morgen er Prindsen her; jeg selv vil gaae ham imøde med Oldborgemeistrerne.“

„Du selv? Aldrig!“ raabte Cornelius opfarende. — „Vil, dristige Mand, svarte Johann alvorligt: at Din Hefstighed Intet formaaer i Dordrecht mere. Pøbelen raser; af det nye Orgel i den store Kirke er de Bitternes Baaben nedrevet og Oraniens Billed er sat istedet. Bagten paa Raadhuset har slaaet alle Stolene sammesteds istykker, under det Udraab: Nye Herrer, nye Hynder! — Maal og Vægt have Rjæbmændene sønderslaget med det Skrig: Nye Herrer, nye Maal! — Ja, det skønne Billed paa Raadhuset, som fremstiller Dig, i Din hele Glands, paa Kuyter's Skib, er nedrevet, Dit Hoved udskaaet og hængt i Galgen.“

Tønderstjærende sagde Landdrosten: „Saa er det paa Tiden!“ —

„Du har Ret! gjenmælte Johann: Dog maae vi være forsigtigere, end nogen sinde. Fra Taarnene baje alt orangefarvede Faner, og — hører Du, hvor de raabe?“

Indeligt hørte man Folket raabe: „Oranien leve!“ — Cornelius sagde: „Skaf mig Saarlægen Tihelaar hid!“

Den gamle Graaf var det, der ledte de dordrecht'ske Borgere's Skridt. Næste Morgen jubledes den hele

hele Befolkning Prindsen af Oranien imøde. Deridende Borgere holdt i Gaderne, smykkede med orangefarvede Baand, og sluttede sig til Prindsen, som, tilfods og med blottet Hoved, gik mellem de Deputerede gennem Staden til Raadhuset. Hans skønne Anstand, hans herlige Skabning, hans ædle Ansigt vakte almindelig Beundring, og Kanontordenen, Klokkeringningen, forøgede Indtogets Høitidelighed.

Paa Raadhuset bød man Prindsen en Plads i det gamle Raad; men Graaf greb Stolen, og fastede den bort med de Ord: „Stattholderstolene tilintetgjøres ved det evige Edikt. Vi tilintetgjøre dets Evighed. Den fyrstelige Stol hid for Hs. Høihed!“

Man bragte en ny Glædesstol med Prindsens Baaben, og stiltiende tog han mod den, saabelsom mod Titelen Høihed. Johann de Witt blegnede; dog fattede han sig hurtigt igjen, og med venlig glatte Ord, vendte han sig til Prindsen, tolkende ham Staden Dordrechts Glæde over hans Komme. Han yttrede derhos, hvor gjerne Regenterne, i Landets Bestyrelse, vilde følge Hs. Høiheds Anskuelser — men Stattholderkabet berørtes ikke med et Ord. Prindsen takkede i almindelige Udtryk, og Sessionen ophævedes, uden at nogen Beslutning, med Hensyn paa Fremtiden, var fattet.

Men da Prindsens Vogn kom til den nye Bro, omringedes den af bevæbnede Borgere, og den gamle Graaf raabte ind: „Har man udnævnt Eders Høihed til Stattholder?“

„Jeg har Aarsag, at være tilfreds med Regenternes Foranstaltninger!“ svarte Oranien, thi ved hans Side sad Johann de Witt.

Den gamle, tunghøre Graaf lod Prindsen gjentage disse Ord, saa ogsaa de forsamlede Borgere hørte dem, og svarte derpaa høimælet: „Men vi ere ikke tilfredse, vi ville ikke være det, før Hs. Høihed er udnævnt til Statholder.“

„Biv! Oranien!“ raabte Johann de Witt. — „Ha, Judas! skreg den gamle Graaf: Tilbage til Raadhuset! Der skal Hs. Høihed udvælges til Statholder!“

„Lad den Tanke fare, I gode Mænd! bad Oranien: I vide, at jeg, ved en Eed, ved det evige Edikt, har forbundet mig til, aldrig at stræbe efter Statholderværdigheden.“

„Løst være denne Eed, sonderrevet det evige Edikt!“ jublede Borgerne, og Bognen vendte om til Raadhuset.

*

*

*

Ringende over mørke Anslag, sad Cornelius de Witt paa sin Seng, og spurgte sin Hustru: „Hvad betyder da den Kanontorden nu igjen?“

Fru de Witt brast i Taarer, og sagde: „De have paa Raadhuset valgt Prindsen af Oranien til Statholder, sonderrevet det evige Edikt, opbrændt det paa Retsbordet, og udenfor staae to Raadsherrer, som forlange, at Du skal underskrive Akten, hvorved Prindsen erklæres for Statholder og det evige Edikt ophæves.“

„Lad dem kaste ud af Huset! raabte Cornelius: Hvad jeg og min Broder, i 19 Aar, have bygget, vil jeg ei tilintetgjøre med et Pennestrog.“

„O, min Herre og Gemal! tog Fru de Witt Ordet: Fare truer Eders Liv; Borgemeester Hallings Huus er blevet sløiset, fordi han ogsaa vilde modsætte sig. Selv fik han, i Skulderen, et Hug af en Slagterøkse. Døden er svoren Enhver, der ei vil erkjende Prindsen som Statholder — jeg beder Eder!“

„Hvad, Du understaaer Dig — ? raabte Cornelius med raa Stemme: Kan Du Andet, end adlyde? Formange Rugler have, i det sidste Søgslag, omsuust mig, til at jeg skulde frygte Døden. Jeg underskriver ikke!“

Landdrostinden gik grædende bort, men kom fort efter tilbage med sine Børn, og bad ham forbarne sig over dem, om han end ikke vilde tænke paa sig selv.

Cornelius, som betænkte, at hans Modstand vilde spærre hver Udvei, sagde: „Undskyld mig hos Raadsherrerne — jeg er syg, og kan ikke skrive.“

Men de vare ikke tilfredse dermed; Cornelius maatte virkelig sætte sit Navn under Dokumentet.

Neppe havde han igjen beroliget sig lidet, før Johann de Witt styrtede aandløs ind. „For Himlens Skyld, Svigerinde! raabte han: Skaf hurtigt Raad! Jeg har indbudet Prindsen til Middag og til Bal i Aften i Eders Huus.“

Fru de Witt gik, at træffe de fornødne Anordninger i det med allehaande Forraad opfyldte

Huus. Landdrosten erklærede, ei at ville komme til Bordet, og Paula vilde blive hos den Enge.

Cornelius var, efter den heftige Sindsbevægelse, falden i en dyb Søvn, da Paula listede sig ned i Haven, som, i hollandsk Pragt, var en af de første i Landet. Vel vilde de Franske ikke rose de i Form af Theepotter og Kopper klippede Taxustræer, der prydede Alleerne, ligesom for at prise Nationens Yndlingsdrik; men den strenge Regelmæssighed og Orden, forbunden med Nytte, som man opdagede overalt, vakte behagelige Følelser. Paula aabnede en Gitterport, som førte til Landdrostens herlige Drangerier, og ilte gjennem en Allé af Oranger træer til et Lusthuus af Myrther og Laurbærræer. Hendes Fader havde bedet hende sætte en Laurbærræends til Prindsen; paa Ballen om Aftenen skulde den sættes paa hans Hoved. Hurtigt begyndte hun derpaa, thi alt dalede Solen, og Gæsterne vilde vist snart staae op fra Middagsbordet.

En Raslen ved Gitterporten forstyrrede hende i hendes Arbejde. Hun saae op, og saae en Ungling nærme sig. Forundring greb hende. Det var jo ham, ja, det var Oranien — men, hvormeget skønnere, ædlere, end hun havde seet ham i sin Faders Huus — ja selv i sine Drømme! En staaiblæet Rustning dækkede den unge Krigers ranke Legeme; et orangefarvet Livbelte og Armbind, saavel som ringe, gyldne Brystskjæder, og en kostbar Kniplingskravet, betegnede Prindsen. Hans rige, halvmørke Haar, nedbølgede paa begge Sider af den høie Pande; Romernæsen og de store, mørkebrune Dine, gave Ansigtet Høihed, og den smuktdannede Mund udbredte en usigelig Ynde over den ungdommelige Helts Træk,

der var bestemt til, at grunde Europa's Egeværget mod Frankrigs Overmagt. Hurtigt nærmede han sig Paula, og trykte hendes Haand mod sine Læber.

„Saa er det intet Billed af min Phantasie, saa er det Eder selv, jeg seer, hulde Jomfru!“ sagde han inderligtbevæget.

„Statholder af Holland begyndte Paula, men hurtigt afbrød han hende: „Hvad jeg er, er jeg ved Eder. O hulde Pige, i Din Faders Huus, hvor Forræderi og Fordærvelse omgave mig, saa jeg kun i Dit Engleansigt Sandhed og Bels villie. Som min Skjtsaand, stod Du blandt Dæmonerne, der havde sammensvoret sig til min Undergang; Dine Blikke gave mig Mod og Tillid til Gud; i Slaget omsvævede mig Dit Billed, og disse Træks himmelske Mildhed lagde en Løkke paa min Driftighed. Her traf jeg Dig ikke; Seier vandt jeg over mine Fjender, men Dig saa jeg ei, og en bange Anelse greb mig. Neppe rørte jeg noget ved Fjendens Bord; ei heller aflagde jeg mit Pandser. Ligesom fordum Henrik den Sjertes Hjerter slog Ravaillac's Dolk angstfuldt imøde, saaledes havde en usigelig Angst grebet mit; men nu seer jeg Dig, og Himlens Fred nedstiger over mig. Hulde Pige, fremmede for disse Egne ere Dine Træk, som Din Sjæl. Kun i Raphaels Englegestalter troede jeg at see Dig; Nederlands Malere foresvævede aldrig et Billed, som Dit.“

Aldrig havde Paula hørt Prindsen tale saa; skjælvende taug hun. Ogsaa han stod stiltiende for hende, tabende sig i hendes Beskuelse.

„For hvem fletter J denne Laurbærfrands?“
spurgte han omsider.

„For Seierherren, for Eder!“

„O, saa lad mig modtage den her, ei i Festens Tummel, her, af min Skytsaands Hænder, i disse fortryllende Omgivelser, fjernt fra Kamp og Strid, her, her, hulde Paula, her krone J mig til Eders Helt! —“

Han knælte for Pigen; Paula bekrandsede den knælende Helt, og sagde: „Aftensolen forgylder Eders Laurbær — de gløde som en blodrød Krone! —“

„Og skulde en Krone være mig bestemt, svarte den unge Krigshelt: aldrig kan den skjenke mig et saligere Dieblif, end det, jeg nu nyder!“

Han stod op, brød en blomstrende Myrthegreen, og vedblev: „Forund mig nu, at slynge denne Green gjennem Eders Haar — maaskee vil snart en ædel Yngling“

O, aldrig, aldrig! afbrød Paula Prindsen: Aldrig! For mig blomstrer Myrthen ei.“

„Og hvorfor ikke? O, var det muligt!“ — raabte Oranien, fæstende det i Kjærlighed glødende Die paa hende.

Da hørtos Stemmer ved Gitterporten, og Paula flyede gjennem en siden Dør, der førte til Landdrostens og hans Huisfrues indre Gemakker.

Tapedøren, hvorigjennem Cornelius de Witt kom, fra sit Sovestue, ud i Gangen, som førte til Orangeriet, var lukket; men hans Stemme naaede Paula's lyttende Øre. Han talte til Tiheslaar, sin Saarlæge: „Tredive tusind hollandske Gyllden og en indbringende Tjeneste ere Eders, hvis J

træffer Prindsen godt. I Aften, paa Ballen, vil min Broder foreslaae ham, at besøge mig paa mit Bærelse, og under det Paaskud, ad en tortere Bei at føre ham tilbage til Dandsefaleu, lade ham gaae gjennem Tapetdøren. Der træffe ham Eder's Dolk. Heste staae sadlede, rede at befordre Eder's Flugt. I iler til Utrecht, hvor Franskmændene staae. Der afgiver I dette Brev til Oberst Nombas — saa frelser Holland, thi under Prindsregjeringen maatte det gaae tilgrunde."

Uden at agte paa de Grunde, hvormed Moderen vilde besmykke sin Handling, svor Tihelaar en frygtelig Eed, at vilde fuldbyrde den.

Rædsel greb Paula. Alt saa hun den Elsktes Blod flyde paa den Trappe, hvorpaa hun stod. Men hendes Sjæl overvandt hendes Legems Ryggelse; styrket af en uævnelig Magt, der næsten altid staaer hjælperlig ved Menneskets Side i dets tungeste Dieblikke, listede hun sig ned ad Trappen, luskede omhyggeligt den hemmelige Gang til Orangeriet, og kastede sig fortvivlet ned i det samme Lysthuus, hvor hun, for saa Minuter siden, havde fornummet dette Jordlivs høieste Salighed.

Skulde hun robe, hvad hun havde hørt? Skulde hun overantvorde sin Onkel, sin Fader, til Bøddeløven? Og hvorfor? For en ungdommelig Elskovsdrøms Skyld! Fordi hun elskede sin Slægts, sin Faders Fiende! — Hun skjalv. Hun, en Kvinde, opdragen for huuslige Syssler, skulde, med uovet Haand, gribe ind i Politikens Rabaler? — Behøvede Gud da hendes svage Arm, for at beskytte Oranien? — Men paa sine Straalevinger bar hendes Genius hende over Støvet. Gud og For:

syn! For disse lysende Tanker veeg hendes Sjels Mørke. Hvad var de Witt's jordiske Lykke mod hans evige Saligheds Forliis? Hvad kunde den Kjærlige Datter vel bedre gjøre mod sin Fader, end tage den gruelige Blodskyld fra hans Sjel? Den Magt, der saa vidunderligt havde hidført hende til Oraniens Frelse, vilde ogsaa hjælpe hende at fuldt bringe den, og at hendes Faders Hoved faldt, det vilde Kjærligheden aldrig tillade,

*

*

*

Vilhelm af Oranien paaklædte sig til Ballet, hvor han haabede, at finde den i Stilhed længe tilbedte Pige, hvis Gjenkjærlighed han i Dag havde læst af hendes inderlige Blik, da der meldtes ham en ung Officeer, der kun vilde betroet Hs. Høihed selv sit Navn og sit Anliggende. Lykke og Kjærlighed havde i Dag rakt Prindsen deres Tryllebøger; derfor glemte han nu noget af sin sædvanlige Besindighed, idet han indrømmede Officeren en Samtale under fire Pine. Denne stod stiltiende for ham — han syntes at ryste. Da greb en ond Aelse Prindsen — han tog fat i den Fremmedes Kappe og raabte: „Siig mig, hvo Du er, saasandt Du elsker Dit Liv!“

Ubestrivelig var hans Forundring, da Kappen blev i hans Hænder, og den hulde Paula dødsbleg sank om paa en Stol, med det Udraab: „Mord! Saarlægen Tihelaar — Landdrosten — Skaansel for min Fader! —“

Oranien søgte at berolige hende. Men da han, ved Spørgsmaal, havde faaet Visshed om den

stræffelige Hemmelighed, sank han for hendes Fod: der med det Udraab: „O, Du min Skytsaand!“

„Skaansel for min Fader!“ bad Pigen. — „Og Du kan endnu bede derom? O, bedrøv mig ei! sagde Oranien: Johann de Witt's Frihed skal ei worde antastet et Dieblif, ved min fyrstelige Vre!“

„Saa er mit Vrinde fuldbragt!“ sagde Paula, gripende efter sin Kappe.

„O, tøv endnu et Dieblif! bad Prindsen: See, maastee tilsmiler mig aldrig mere hellig Kjærligheds Lykke — ei ved den engelske Kongedatters Side, i Høiheds Skjød. Lad mig fastholde Tidens rullende Hjul et Dieblif, for at nyde en Salighed, som, i Erindringen, vil ledsage mig mit hele Liv.“

Dermed trykte han, paa Jomfruens hidtil uberørte Læber, sin og hendes første Kjærligheds første, hellige Kys.

*

*

*

Dordrecht's skønneste Qvinder vare, i glimrende fransk Pynt, forsamlede i Landdrostens Huus, og deres Samtaler havde kun een Gjenstand — Prindsen af Oranien. Neppe bemærkede man, i Forventningens Utaalmodighed, Vertindens Vengstelighed, Paula's Dødsbleghed, og Raadspensionariens betænkelige Mine. Med Glid havde Denne valgt Prindsen af Oraniens Roes til Samtalens Gjenstand; ideligt gjentog han, at Prindsen vilde worde den nederlandske Friheds Hævder, ligesom hans Bedstefader havde været dens Stifter, og at Himlen havde sendt ham, for at ende Fædrelandets nærværende Nød og Forvirring.

Misundeligt betragtede den ham omgivende Prag, sagde derpaa en gammel Borger til Johann de Witt: „Den umaadelige Luxus er det, der styrter os i Fordærvelse; istedetfor at Hollænderne, som i forrige Tider, skulde lade sig nøie med simple Klæder af stærkt Løi, uden Vosament og Snore, optager han alle de Moder, der opfindes i Paris og Montpelier. Forsædrene byggede borgerlige Baaninger, som de forsynede med nyttigt og nødvendigt Huusgeraad; men nu skulde man tænke, at Kjøbmænd vare Tyrer og deres Huse Palladser. O, hvor ere de nu, de Tider, da Generalstaterne besittede sig paa saadan Simpelt, at en spansk Gesandt i Haag, som spurgte, hvo de Herrer vare, sagde, da han fik det at vide: „Det er flette Raadgivere, som have opmuntret min Konge til Krig mod dette Land; da dets Regenter leve saa sparsomt, vil Krigen worde ført paa min Konges Beføstning!“ — Ja, dengang kom Regenterne tilfods til Landdagen, og bare deres Madpose paa Ryggen.“

Johann de Witt vilde svare, da afbrøde Bevæbnedes Godtrin den larmende Dandsmusik, og man hørte det Raab: „Luk op, i Statholderens Navn!“ — Bludselt blinkede Hellebarder i Dandsesalen, og med stum Forundring erfarede den forsamlede Mængde, at Landdrosten og Saarlægen Tihelaar strax skulde føres som Statsfanger til Haag.

Jammer og Beeklage opfyldte nu det Huus, der nys havde været Glædens Hjem, og Gæsterne forlode det strax. Johann de Witt, som undrede sig over, at Lynstraalen var gaaet ham forbi, besluttede siebliffeligt, med sin Datter at vende tilbage til Haag, og ledsagede sin Broder.

I Haag bleve Brødrene de Witt strengt bevogtede, Skjøndt Raadspensionairen ikke var Fange. Han levede i bestandig Uro, sov i sine Klæder, og søgte kort efter om Tilladelse til at nedlægge sin Post som Raadspensionair; hans Begjering bevilgedes, og det stillede ham frit, at vælge sig et andet Embed. Han skrev ogsaa til Oranien, og erklærede sig beredvillig til, at forsvare sig mod al Bagtalelse, hvorpaa Prindsen, koldt og høfligt, svarte, han laante aldrig sit Ore til Bagtalelse, men holdt sig kun til Kjendsgjerninger.

Lykken havde imidlertid begunstiget Oraniens Kjæfthed og Virksomhed. I Rotterdam, Delft, Middelburg, Harlem og Dryden sandt, næsten paa samme Tid, et Folkeoprør Sted, og disse Stæder erkjendte Prindsen som Statholder. Provindsen Seeland erklærede sig ligeledes for ham. Saaledes gik det da til, at Generallstaterne af Holland og Westfriesland samledes i Haag, for at tilintetgjøre det evige Edikt og udnævne Vilhelm af Oranien til Statholder, Generalkapitain og Admiral over de forenede Nederlandes Land og Sømagt.

Saaledes udrustet med uindskrænket Magt, anvendte Statholderen Alt, for at redde Staten. Armeen satte paa bedre Fod, Fæstninger anlagdes, frivillige Bidrag indsamledes, og hele Landets Kraft satte i Bevægelse. Snart fløi Prindsen til de oprørske Stæder, for at berolige Gemytterne; snart stillede han sig i Spidsen, stundom for en ringe Hær, og mødte, næsten altid med Held, den overalt fremtrængende Fjende, hvis Driftighed og Selvs-

tillid tog af i samme Forhold, som Nederlandenes Forvalning tiltog i Stykke.

*

*

*

Og Du kan endnu nære det Haab, at vor Magt vil leve op igjen? sagde Landdrosten en Dag til sin Broder: „Nei! Lad os døe.“

„Det bliver det Sidste! svarte Johann de Witt: Jeg haaber Faren er forbi. Lykken har endnu ikke vendt mig Ryggen. Hvor var det elers muligt, at jeg kunde undgaae enhver Undersøgelse, og hvorledes gaaer det til, at Befalingen, isøige hvilken Du skulde lægges paa Pinebænken, for at bringes til Bekjendelse, er tagen tilbage?“

„Det vilde heller ikke have nyttet dem! raabte Landdrosten: Og om de hugge mig i hundred Stykker — jeg bekjender Intet. Troer man, at kunne omgaaes mig, som den usle Tihelaar?“

Johann svarte: „Du har dog ikke kunnet nægte, at jo Tihelaar er Dig nøie bekjendt, og ved Din Hefstighed har Du saaledes indviklet Dig i Dine Udsagn, at Reiten, ogsaa uden Din Bekjendelse, maa erkjende Dig skyldig.“

„Jeg veed det! gjenmælte Landdrosten: Døden er mig ogsaa velkommen; min Sygdom, vor undergangne Lykke, den Trældom, vi gaae imøde — Alt gjør mig Livet forhadet. Døden komme kun — jo før jo hellere.“

„Og om Du nu frikjendtes, Broder?“

„Det er umuligt!“ —

„Men om nu saa var, saa flygte vi fra Holland til Franskmændene; vore Tilhængere følge os.“

Seiren tilsmiler os atter, og snart herske vi igjen i Fædrelandet."

"Du drømmer!" sagde Cornelius.

"Her beviser jeg dog det Modsatte! svarte Johann: Her ere Breve fra Oberst Mombas. De melde, at Kongen af Frankrig tilbyder os sin Armee; her ere Skrivelser, som melde, at vore i Omegnen forsamlede Tilhængere, adskillige Tusinde i Tallet, ville trænge ind i Staden, forklædte som Fiskere og Bønder, for at befrie Dig. Prindsen staaer med sin Hovedmagt ved Wesel."

"Ha! Hævn over Oranien! raabte Cornelius: Men, tilføiede han, fuld af Fortvivlelse: det er forslidde; de finde kun mit Ligt."

Paula styrtede ind i Bærelset; hende fulgte Hofretssekretairen i sin Embedsdragt. "Jeg skal meddele Eder, Cornelius de Witt, Hofrettens endelige Dom, underskrevet af Hs. Høihed!" begyndte han høitideligt. Paula betragtede ham, snart med dødsblegt, snart med blussende Ansigt. Brødrene de Witt tvang sig til at synes rolige. Dommen lød saaledes:

"Da den hollandske Hofret har seet og examineret de Skrifter og Vidnesbyrd, som af Fiskalen ere fremlagte mod Oldborgemeester og Landdrost de Witt, saa erklærer den hermed, at han skal have forbrudt alle sine Embeder og Værdigheder; den forviser ham ydermere, for stedse, af Holland og Westfriesland, og han har at forføie sig bort snarest muligt. Endeligen skal han ogsaa betale alle Sagens Omkostninger."

„Jeg gratulerer Eder, mine Herrer! sagde Secretairen tørt, efter at have oplæst Dommen: I Haag har man ventet noget gandske Andet.“

Da han var borte, opløstede Paula takkende sine Hænder mod Himlen, og sagde: „Fader, Onkel, priser dog med mig Guds Naade og Oraniens Mildhed!“

Men mørkt saae de Begge ned for sig, og Johann sagde: „Banartig er den Datter, der roser sin Faders Dødsfjende! Din Time er nu kommen; siig, veed Du Noget af det skjændige Forræderi, der for stedse tilintetgjorde Din Faders Forhaabninger?“

„Hun veed det! raabte Cornelius: See kun, hvor hun blegner, hvor hun skjælver! En Slange har Du opfostret i Din Barm.“

Neppe formaaede Paula, skjælvende at svare: „Endnu er det mig ikke klart, hvad I mener, min Fader.“

„Siig! vedblev Johann, og hans Træk blev ve stedse mørkere: Hvor var Du, da Ballet i Dordrecht begyndte — da var det, vor Ulykke brød løs.“

Paula taug. „Det hedder, tog Cornelius Ordet: at en ung Officør har aabenbaret Prindsen vort Anslag. Har Du talt med ham? Kender Du ham? Hvo var det, Ulykkelige?“

„Det var mig selv!“ svarte Paula, neppe hørligt. Landdrosten soer op, og den gigtssvage Arm greb efter Sværdet, men mægtede ei at føre det. Johann raabte, greben af den dybeste Smerte: „Skjændige, Ureløse! Hollands første Jomfru —

i Mandssdragt — i en Ungersvends Kammer —
for at forraade sin Fader — forbandet være Du! —

„O Fader, forband mig ikke! tog Paula Ordet, og Følelsen af hendes Uskyldighed indgjød hende høit Mod: Ureløs er jeg ikke. Ei strafværdig Kjerlighed drog mig til Oranien — kun det Onske, at forhindre et Mord, kun den Pligt, at frie min Faders Sjæl fra Blodskyld — skulde end hans timelige Belfærd gaae tilgrunde derved!“

„Daare, Løgneriske! raabte Landdrosten: Tilkommer det Dig, at bedømme Din Faders Handlinger? Skal Du staae til Ansvar derfor? — Det er Følgen af Din tøfsede Opdragelse, Broder. Kvinder maae kun have Sands for Lydighed, Kjøfken og Amnestue; hvo der vil bibringe dem mere, maae bittert angre det.“

„Bort fra mine Dine, Du er ikke min Datter mere!“ sagde Johann.

„O, min Fader! raabte Paula, og stræbte forgjæves, at omslynge hans Knæ: Tilgiv mig, forband mig ikke! Afslaae ei min sidste Bøn: opgiv alle ærgjerrige Planer for Fremtiden, erkjend Oraniens Mildhed, modarbeid ikke Eders Lands herre mere — sandelig, sandelig, Gud, som har fornedret Eder, vil da ophøie Eder igjen!“

Landdrosten kunde ei betvinge sig længer. Med et Slag strakte han den Knælende til Jorden; bløddende stod hun op, og med et dybt Suk forlod hun Værelset.

*

*

*

Neppe havde Paula fjernet sig, før der høretes Lummel og Skrig paa Gaden — Den milde

Dom over Landdrosten havde bragt Folket i Oprør. Johann de Witt lod hente en Vogn, for at føre Broderen hjem, hvor hans Venner ventede ham. Han havde just aabnet Fængslets yderste Dør, da det forsamlede Folk udbrød i det lydelige Raab: „Der have vi dem!“ — En Garde raabte: „I Mænd, der komme Forræderne — driver dem tilbage i Fængslet, eller slaaer dem ihjel!“ —

Borgervagten betydede begge Brødrene, at gaae tilbage. Raadspensionairen vilde gjøre Indvendinger, men den Tid var ikke mere, da man lyttede til hans Stemme, som til et Orakel. Spændte Bøsser tvang ham til, siltende at vende tilbage til Fængslet.

Stedse lydeligere blev imidlertid Tumulten i Gaderne, og nu freg Folket: „Landdrosten vil flye!“ — Stene og Rugler fløi gennem Fængselsvinduerne; nogle Borgere stige endogsaa op paa Tagene af de omliggende Huse, for at bevogte alle Fængslets Udgange. To Borgerofficerer tilligemed fire Borgere gik ind i Fængslet, og fandt Landdrosten liggende paa en Seng i sin Slopok. Johann de Witt sad hos ham paa en Stol, og læste i Bibelen. „Mine Herrer! tiltalte han Officererne med sin sædvanlige Mandsnærværelse, som endnu var blevet ham troe: Beskytter os mod Folkets blinde Raserie. Det gaaer mig, som Frelseren i Evangeliet — jeg maa ogsaa sige: „Fader, forlad dem, thi de vide ikke, hvad de gjøre.“ Just for disse rasende Borgeres Skyld har jeg modsat mig Prindsens Udnævnelse, fordi jeg troede, at Adelen, under hans Regjering, vilde undertrykke dem.“

Officererne laante Øre til Johann's Ord. Ja, hans Betsalenhed virkede endnu engang saa mægtigt, at de satte sig ned, for at spise til Middag med Fangerne. Imidlertid grebe alle Børgertompagnier til Vaaben, og dannede, fra Fængselsporten, to Rækker. Tre Compagnier af Prindsens Kavallerie, som laae i Haag, vilde adskille dem, men dreves tilbage af de rasende Borgere. Da Officererne opholdt sig saalænge hos Fangerne, reiste sig en frygtelig Tumult. Alle skreg, at Brødrene vare undbegne. Officererne bade nu Disse vise sig ved Gitteret, og derved tilveiebragtes for Diebliffet nogen Rolighed.

Men den varede kun kort. „Hvortil bevogter man de Forrædere? raabte en Kvinde: Slaaer dem ihjel — saa behøve vi ei at passe paa dem mere.“

„De flygte ufeilbarligt næste Nat!“ raabte en Borger.

„En Mængde fordægtigt Paf har man bortviist fra Portene! sagde en Anden: Man vil maaskee befrie Forbryderne, og plyndre Byen!“

„Vi ville bringe dem til Raadhuset! sagde Officererne, som just kom fra Fangerne: Derfra kunne de ikke undvige.“

„Hvortil de Omstændigheder! raabte en fyrig ung Borger: Vi ville slæbe dem op paa Galgebakken, og skyde dem der! Følger mig, I Mænd!“

Og med en stor Smedehammer sprængte han Fængselsdøren; blodtørstig styrtede en rasende Hob efter ham. To Mellemdørre, saavelsom den til Fangernes Bærelse, opbrødes med Ører.

Med Bibelen traadte Johann de Witt de Rasende imøde, og sagde: „Mænd, Borgere, hvad ville I? Hvortil saadan Vold?“

Det eneste Svar var: „Herned med Eder!“

„Hvad have I fore med os?“ spurgte de Witt videre.

„Vi ville slaae Jer ihjel!“ lod det eenstemmigt tilbage. Samme Dieblif rev man Cornelius op af Sengen, og drev ham til Døren med det Ud- raab: „Afsted, Du Hund!“

Johann greb sin syge Broder ved Haanden, og førte ham, under Folkets idelige Puffen og Stø- den, ned ad Trapperne. Da han traadte ud af Fangehuset, saae han den store Plads udenfor sam- me gandske opfyldt med bevæbnede Borgere og ra- sende Pøbel, og fra mange tusinde Læber lod hans Dødsdom. Kort efter blev han, af et Spyd, saa- ret i Diet. Endnu engang fatttede han sig, og vil- de gaae bagved Borgerne, som førte ham. Men Nogle grebe ham, for at slæbe ham til Retterste- det; En sigtede paa ham, og da hans Gevær slog Klif, vendte han det om, og slog ham til Jorden med Kolben. Dog reiste han sig igjen — men nu hørte han den bag ham myrdede Landdrosts sidste Jammertoner, hvorpaa Johann, med det Udraab: „Ere I Mænd, ere I Borgere?“ fastede sig til Jorden, hyllede sig i sin Kappe, og lod sig rolig myrde.

*

*

*

Saa snart Brødrene de Witt vare døde, syn- tes Borgernes Raseri hændampet. Alle de Bevæb-

nede adskiltes, og lode de døde Legemer ligge. Men nu begyndte Pobelens Raserie at feire djævelske Saturnalier. Man slæbte Eigene til Retterstedet, hængte dem paa Stigen, Raadspensionairen et Trin høiere end Landdrösten, rev Klæderne af dem Begge, og bar dem til Skue om i Staden.

Den gamle Graaf, der, her som i Dordrecht, væbnede Borgerne mod Brødrene de Witt, uden dog at have sluttet sig til Morderne, raabte: „Nu vil jeg gjerne døe, nu, jeg har hævnnet min Søns Død!“ — En af de Rasende affskjær Raadspensionairens Fingre, hvormed han havde gjort Ed paa det evige Edikt, og nu bleve de ulykkelige Brødres Lemmer en Gjenstand for Handel. Man salbød dem paa Gaderne: en Finger for 30, et Öre for 40 Stiver, o. s. v.

Om Natten erholdt de Witt's ulykkelige Datter Tilladelse til, at udsende nogle Tjenere, der skulde opkjøbe hendes Faders og hendes Onkels adspredte Lemmer. Ogsaa Levningerne af Eigene udleverede man hende fra Retterstedet, og, ledsagede af Borgervagten, lod Paula dem, midt om Natten, føre til Kirken, hvor hendes Moder hvilede. Ved hendes Side bisattes de, og Begravelsen tillaaedes omhyggeligt. Pobelen svor, at aabne Graven næste Dag, tage Eigene ud; brænde dem til Aske, og strøe den til alle Verdens fire Hjørner, paa det intet Minsesmærke skulde kunne reises de Forhadte i kommande Tider. Imidlertid forhindrede dog Borgerne denne Udaad.

Den frygtelige Omskiftning, Paula havde erfaret, havde vakt hende af hendes Drømmeliv. Hun
(13*)

handlede med Fatning og Besindighed, fordi hendes Frygt, som hendes Haab, ei havde nogen jordist Gjenstand mere. — Selv hendes Kjærlighed havde naaet sit jordiske Maal, og herefter maatte hun snarere flye, end søge Oranien, hvis hendes Kjærlighed skulde forklare hendes Liv og hverken vorde farlig for hendes Rygte, eller for hendes Rolighed. Derfor vilde hun ei heller anbefale sig til Statholderens Beskyttelse. Samme Nat, hun havde opfyldt den sidste Pligt mod sin ulykkelige Fader, flyede hun, blot medtagende sine Juveler, fra Haag, til et Landssted i Omegnen af Dordrecht, som Fru de Witt havde arvet efter sine Forældre, og hvorpaa hun, siden Mandens Fængsel, havde boet. Forgjæves forestillede hendes Kammerpige hende, hvor usikre Veiene vare, thi Fjenderne streifede om overalt. Hun svarte: „Min Ulykke er saa stor, at selv de raaste Gemytter maa føle Urefrygt og Medlidenshed, naar de høre, hvis Datter jeg er.“

Paula traf sin Tante mindre rystet af Ulykken, end hun havde ventet. Diebliffets Sorger fortrængte, hos hende, Skrækken over det, der nys var forsvundet. Sysselsat med sit landlige Huusvæsen, frygtede hun hver Time, at see det forstyrret ved et Oversfald af Luxemburg's grusomme Krigere; denne Marskalk stod ved Utrecht.

„Vil Du ikke skrive til Statholderen, og bede ham beskytte os mod Franskmændene? sagde Fru de Witt til sin Niece: Egnen er nu uden alt Forsvar; thi ogsaa de Ryttere, Prindsen havde opstillet ved Stranden, have faaet Ordre, at støde til ham.“

„Skriv selv, Tante! bad Paula rødmende: For mig sommer det sig ikke. Oranien vil vel heller ikke have Tid, at sørge for os. Det hedder, at han, en anden Scipio, vil føre Krigen over i Sjendens Land, medens hans eget er haardt betrængt.“

„Hvor Du dog kan stille Dig! svarte Fru de Witt: Jeg tænkte, Du kjendte Prindsen nøie nok, for at kunne henvende Dig til ham. Jeg har forlængst mærket, hvad Du føler for ham. I andet Fald havde Du nok ægtet Admiral de Ruyter — saa havde Alt faaet et andet Udfald. Din ubesindige Kjærlighed har voldt min Mands og Din Faders Undergang, og nu vil Du ei engang skrive til Oranien — Du nægter vel endogsaa, at Du elsker ham?“

„Nei! tog Paula Ordet: Jeg elsker ham, men min Kjærlighed er ei af denne Verden.“

„Hvor Du nu igjen taler underligt! sagde Fru de Witt: Hvad kunde en Kjærlighed hjælpe mig, som ei var af denne Verden? Men — de Bøger have gjort Dig toffet i Hovedet.“

Fru de Witt's Frygt var kun altfor grundet. Luxemburg's vilde Skarer trængte frem fra Utrecht til Dordrecht; Oraniens Nederlag ved Woerden havde givet dem Mod. Landboerne samlede sig, for at gjøre dem Modstand, men maatte snart vige, og de ulykkelige Nederlændere, der af Franskmændene behandlede som Kjættere, maatte taale de rædsomste Grusomheder.

Fru de Witt's Landsked blev forstaaet, da Oberst Nombas havde valgt det til sit Qvarteer. Men for Paula begyndte nu en ny Række af Lidelser. Obersten saa ei mere i hende den mægtige Raadspensionairs Datter, som ved en Forbindelse med ham, havde bragt ham Rigdomme og Crespofter; men endnu stedse var hun Gjenstanden for hans brændende Lidenstkaab, og han fandt det ubegribeligt, at hun endnu forsmaaede denne.

„Aldrig skal jeg haabe? sagde han engang til hende: Velan, saa vil Seierherren gjøre sine Retligheder gjeldende!“

„Seierherre vil Oranien worde! svarte Paula: Kjender I den Epaadom, der er funden i Carmeliterklostret i Mecheln?“

„Vel kjender jeg den! tog Nombas Ordet: Liliens Sæd skal komme i Løvens Land, og undertrykke Løvens Sønner.“

„Nei! raabte Paula: En Søn af Løven skal reise sig, og han skal beseire Liliens Sønner, og de skulle flye, som Skyer for Stormen! —“

„Men! sagde Nombas med et harmsfuldt Smil: Her idermindste skal Liliens Søn seire — Du er i min Magt!“

„Tilbage, Usling! raabte Paula: Jeg tilhører ikke mere denne Jord. Hører Du Kanontordenen? Det er Oranien. Seer Du hans Bannere vaje ned fra Høiene hist? Det er ham, som kommer at frelse mig! —“

Virkeligt var det Oraniens Skarer, som nærmede sig. Ingen ahnede Tyrstens Beslutninger,

for han udførte dem. Medens Luxemburg adspredte sin Magt, vilde han fordrive ham fra Utrecht.

Hurtigt traf Mombas Forsvarsanstalter. Landstedet blev af Angriberne stødt i Brand. Paa dets Balkon bemærkede Oranien en qvindelig Skikkelse, som svang en orangefarvet Fane. En dunsfel, dog salig Ahnelse sagde ham, hvo det var. Da de Franske vare fordrevne, bød han, at man hurtigt skulde slukke Branden, og selv ilte han op paa Husets italienske Tag. Der fandt han den Elskede — affjelet, tildeels forvandlet til Aske. Han lod hende begrave i Haven ved Huset, og fældte hede Taarer ved hendes Urne. Selv paa Storbritanniens Throne, formælet med Kong Jaks Datter, forlodes han aldrig af den smertelige søde Erindring om hans Ungdoms Elskede.

Elisa v. Hohenhausen.

Marsehandiserdatteren Amalia Laurier.

Sankesuld gjennemvandrede den unge Grev Cellerier, der beklædte en Post ved Ludvig den Sextendes Hof i Versailles, en smuk Sommerdag Paris's Gader. I faa Maaneder havde denne Hovedstads Beboere forandret sig overordentligt. Kjøbmænd, Kunstnere, Borgere og Haandværkere, som endnu for kort siden, med ængstelig Høflighed, vare gangne afveien for hver Adelsmand, de mødte paa Gaden, saae man nu skride stolt og trodsigt frem; frit og lydt talte man, i alle Kaffehuse, om politiske Gjenstande, uden at Noget syntes at bekymre sig om Politiets Arme, hvilke man tilforn havde frygtet ligesaa meget, som den Ondes Snarer. Ingen skjælv mere for de Stores Vilkaarlighed, thi selv den Ringeste havde hørt, at han, for Lovens Domstol, gjaldt ligesaa meget, som Hoffets fornemste Herre.

Det lange Tryk, som i Aarhundreder havde martret de lavere Stænder, havde opflammet deres Lyst efter Hævn over de Store; i alle Miner, i alle Ytringer, aabenbarede sig det Ønske, at gjengjælde de virkelige eller formeente Uretfærdigheder, og Borgersaavelsom Bønder ventede, fulde af Forbittrelse, paa Tid og Leilighed til at give deres længe tæmmede Brede Tøilen. Dette var Folkets almindelige Stemning, da den unge Grev Cellerier i Paris vilde hæve 700,000 Daler, for at følge efter sine allerede udvandrede Slægtninger og Venner. Just som han traadte ind i Gaden Gravières, saae han pludseligt en Hob bevæbnede og lar-

mende Menneſker, ſom, ved deres vilde, truende Ekſig, allerede i lang Graſtand bebudede, at de ſøgte et Offer for deres Mordlyſt og Hængjerrighed. Han vilde vende om — da kom ham, fra Templegaden, en anden Lande imøde. Forfærdet ſaae han ſig om, idet han ſøgte et Tilflugthed, men næſten alle Huſe vare lukkede af Frygt for den tøileløſe Pøbel.

„Hvad befaler De, min Herre?“ ſpurgte en ſmuk ung Pige, ſom ſtod udenfor en Marſchandiserbod, og ſaae den Fare, hvori han ſvævede.

„Et Vord, et Skab, Stole, hvad De har!“ ſvarte Greven, nærmende ſig hende. — „Saa beſhag, at træde ind! Opad Trappen! Ovenpaa er et Magazin — der finder De Alt, hvad De behøver.“ Med de ſidſte Ord greb Pigen ham ved Armen, drog ham med Magt ind i Huſet, og førte ham op ad Trappen, ind i en ſtor Sal, hvor der ſtod en Mængde Møbler af alle Slags. Bildtſkrigende, forbandende Kongen og Adelen, drog Pøbelen forbi.

Tellerier var ligesaa rørt af den unge Piges Edelmødighed og Deeltagelſe, ſom fortryllet af hendes Skjønhed. „De har frelſt mit Liv! ſagde han, trykkende hendes Haand mod ſine Læber; Hvorledes ſkal jeg takke Dem derfor?“

„En god Handling belønner ſig ſelv, og jeg troer, at have øvet en ſaadan!“ ſvarte Pigen, idet hun rødmande vristede ſin Haand fra ham. „De boer vel ikke i Paris?“ tilſvarede hun efter en Pauſe.

„Jeg lever meelt i Verſailles!“ ſvarte han. — „Det har jeg gjettet! De lever ſikkert ved Hoffet — ikke ſandt?“ Greven bekræftede Spørgsmaalet. — „Det er ikke godt! ſagde den Lille hoveddryſtende:

Jeg tør vedde, De er ingen god Patriot — De elsker ikke Folket, men Dronningen og Greven af Artois."

"Men finder De det da dadelværdigt, at jeg elsker dem?"

"Ja, Alle tale jo slet om dem."

"Har De Forældre, kjære Pige?"

"Begge mine Forældre ere døde; en Tante har opdraget mig."

"Deres Tante er falsk, ondskabsfuld, grusom."

"Min Gud, hvor kan De tale saaledes om en agtværdig Kone, som De slet ikke kjender, min Herre?"

"Kjender De da Dronningen?"

Den unge Pige rødmede. Hun syntes at overbeie Noget. Fuld af fortryllende Ynde neiede hun for Greven. "Jeg har Uret, min Herre! sagde hun smilende: Og jeg takker Dem for det Bink, De har givet mig. Men min Tante er Dem sikkert ligesaa fremmed, som Dronningen mig."

"Og som De selv var mig for en halv Time siden!" svarte Greven, idet han spurgte om Prisen paa et Skab.

"De vil dog ikke belønne mig for den ringe Tjeneste, min Herre? Lad mig beholde den Troe, at De sætter en anden Priis derpaa."

Greven var dybtørt; fyrigt kyskede han den skønne Ubekjendtes Haand, og hun drog den ikke fra ham. Nu havde den larmende Mængde fordeelt sig; Gaden var atter fri, og Tellerier spurgte om sin skønne Frelserindes Navn.

"Amalia Laurier. Og Deres?"

„Jeg hedder Henrik, Greve af Cellerier.“ — Amalia sukkede, og Begge saae paa hinanden med et sorgmodigt Blik. Hvi maatte han være Greve, hvi hun ingen Grevinde? Gjerne havde han, i dette Dieblis, frasagt sig alle sin Stands Forrettigheder, hvor høit han end ellers vurderede dem, thi endnu havde han aldrig følt for nogen Pige, hvad han følte for Amalia, og hvad han neppe torde tilstaae for sig selv.

Den unge Greve var opdragen i sin Stands Fordomme; han elskede sin skønne Frelserinde, men den Tanke, at ægte en Borgerlig, en Møbelhandlerkes Niece — derved at udsætte sig for sin Faders Uvillie, sine Jevnliges Spot, syntes ham utaaleligt. Imidlertid vendte han allerede næste Dag tilbage til Paris. Han havde kjøbt et meget kostbart Perlemors Etui, riigtindsattat i Guld, og givet til Amalia dermed.

Han traf hende hjemme — hendes Tante var bortreist. Og saa hun syntes at glæde sig inderligt ved hans Besøg, ja endog at have ventet ham; idermindste gik hun meget bedre klædt, end Dagen tilforn. Rigtignok fattedes hende den store Verdens Tone og Bæsen; men i hendes Tale, i hendes hele Udseende, herskede saamegen Dannelse, at de tre Timer, han tilbragte hos hende, forekom ham som ligesaa mange Diebliske. Ved Afskeden overrakte han hende sin Foræring; hun tog, uden mange Indvendinger, derimod, men fremtog strax, af en stor Ibenholts Kuffert, et meget kostbart Reliquieskrin af Guldtraad, og overrakte ham det, sigende: „Fr. Greve,

lader os bytte ! Dette er Alt, hvad min Moder har efterladt mig af Kostbarheder."

Henrik tog Skriner, og trykte det, med lidenskabelig Varme, mod sine Læber. Amalia, som vel indsaae, at disse Rys havde deres Grund i en gandske anden Følelse, end i Urefrygt for Reliquierne, slog høitrødmende Dinene til Jorden.

„Jeg haaber, sagde hun : jeg haaber og ønsker, Hr. Greve, at dette Skriin maa bringe Dem Lykke; derfor giver jeg Dem det."

„Aldrig, aldrig skal jeg stille mig derved ; gid jeg kunde tage Deres Hjerter med !" raabte han.

Frommehvirvel, Klokkeringning og heftig Skrigen afbrød Henrik's Tale. Begge iilte til Vinduet : „Kongen har affædiget Folkets Yndling ! raabte nogle Stemmer : Necken er forviist."

Greven vilde haste bort, for hurtigt at komme tilbage til Versailles. „Det vil koste Dem Livet — bliv her !" raabte Amalia grædende, thi bevæbnede Hobe gjennemstormede Gaderne, og ihjelslog uden Barmhertighed Enhver, som hørte til Hoffet og var dem forhadet.

Henrik trykte den skønne, jamrende Pige mod sit Bryst. „Vi sees igjen ! sagde han trøstende : Men nu maa jeg forlade Dig, thi min Pligt byder mig ile min Konge til Hjælp."

Amalia kunde ikke tilbageholde ham længer. Men med den fyrigste Inderlighed bad hun for den Elskedes Liv, hvis Farer hun saa gjerne havde deelt.

Tingenes politiske Etilling blev med hver Dag mere forviklet, og med virkelig Fortvivlelse tænkte Henrik ofte paa det Dieblig, da han maatte forlade sit Fædreland og Amalia. Han følte, at han ikke vilde kunne skille sig fra hende, uden tillig at frasige sig sit Livs høieste Lykke; men han vidste ogsaa, at hans adels stolte Fader, som Revolutionen havde Indgydt et uforsonligt Had til Borgerstanden, aldrig vilde samtykke i en ulige Forbindelse. Da den længe befrygtede Tidspunkt kom, og han maatte sige hende Farvel for stedse, iulte han forklædt til Paris. Den ulykkelige Pige, som elskede ham med den meest brændende Eidenstabs, indsaae, at hans Liv stod i formegen Fare, til at han længer kunde forblive i Frankrig; thi alt havde Udskillige af hans Slægtninge blødt under Guillotinen, og den samme Skjebne ventede ham, saasnart man opdagede hans Opholdssted.

„Nei, nei! raabte hun i Dødsangst: Du tør ikke tøve længer! Men jeg vil opoffre Dig Alt, hvad der ellers er mig dyrebart paa Jorden, Alt, min Familie, mit Fædreland, mit gode Navn, thi, om end ingen Præst har hørt de Eder, jeg har svoret Dig, saa har Gud dog hørt dem, og jeg vil holde dem! Jeg vil blive, hvor Du bliver — jeg vil leve og døe med Dig!“ —

Henrik var henrykt over sin Elstes uendelige Omhed. Han sluttede hende i sine Arme, og lovde hende, saasnart de vare komne til Italien — thi did vilde han flye — at gjentage sin Eed for Altret. For desto sikkrere at undgaae enhver Efterskræbelse, besluttede Henrik, at reise forud til Tus

rin; hun skulde, saasnart muligt, følge efter. Med mange Taarer sagde de hinanden Farvel.

Skjændt omgiven af Speidere, naaede Greven lykkeligt Turin, hvor just dengang Greven af Artois — siden Frankrigs Konge — befandt sig tilligemed en Mængde andre franske Flygtninge.

Henrik talte først 21 Aar, men ved sin Dygtighed, og især ved sin Trostreb mod den kongelige Familie, havde han allerede, i høi Grad, vundet Grevens Tillid. Denne Syrste betroede ham det Hverv, saasnart som muligt at reise til Neapel, for, hos Hoffet der, at underhandle for de franske Prindsler. Ogsaa Dronning Maria Antoinette betroede ham Breve, som han personligt skulde overrække hendes Søster, Dronning Caroline af Neapel.

Med Længsel og Utaalmodighed ventede han der for Amalia's Komme — hun udeblev længer, end han havde ventet. Allerede begyndte han at frygte, der kunde være tilstodt hende et Uheld paa Reisen — da kom hun velbeholden. Ihvormeget han end glædede sig derved, torde han dog ikke vove at indføre sin Elskerinde hos de øvrige Udvandrede, hvis han ikke vilde udsætte sig for den Fare, at see sin Hemmelighed røbet.

Strax næste Morgen tiltraadte han derfor sin Reise til Neapel; Amalia ledsagede ham i Pagedragt. Undervejs lode de sig vie af en romersk Præst, efter den katholske Kirkes Ritus, og Ingen var nu lykkeligere end de. Men af, hvor hurtigt og stræffeligt skulde denne Lykke ende!

I Neapel befandt sig ligeledes mange franske Emigranter, og Grev Cellerier fandt det derfor raadeligt, ogsaa her at skjule sit Giftermaal. Amalia maatte derfor kalde sig Fru d'Arval, og han udgav hende for en Slægtning.

Inden vi fortsætte vor Historie, maae vi kaste vort Blik paa nogle Personers Aand og Caracteer, som dengang spillede en mere eller mindre vigtig Rolle i Neapel.

Kong Ferdinand IV var En af sin Tids meest borneerte Fyrster. Han bekymrede sig slet ikke om sit Riges Regjering, og deri gjorde han vel, thi han forstod sig slet ikke derpaa. Om Morgenene hørte han Messe, spiste, gik paa Jagt eller Fiskerie, spiste igjen, hørte andengatig Messe, spiste tilaften, og gik derpaa tilfængs. Dette var hans Forretningers sædvanlige, dagligt tilbagevendende Kredsløb. Han vidste alle Jagtudtryk, alle sine Hundes Navne paa sine Fingre, men Navnene paa de vigtigere Byer i hans Kongerige, vare ham gandske ubekjendte.

Dronning Marie Louise Caroline, født Erkehertuginde af Østerrig, var femten Aar gammel, da hun blev gift med Ferdinand. Hun var høvmodig, iilsindet, herskesyg, hævnjerrig, og stræbte uophørligt efter større Magt, ei for selv at benytte den for sine Diemed, men for at give den i sine Yndlingers Haand. Hun straffede altid, tilgav aldrig en Fornærmelse, og levede uafladeligt i Strid med Andre. Mennekesblod lod hun udgyde strømmehvis, og besad, hverken i aandsigt eller i legemligt Hensyn, eet eneste af hine Fortrin, hvorved hendes ædle og ulykkelige Søster, Maria Antoinette, udmærkede sig saameget.

Egentlig regjerede Caroline ligesaaalidet som Ferdinand, i Neapel; thi den egentlige Herre var en irlandsk Baronet, ved Navn Racton, ikke Acton, som han kaldte sig. Denne Mand, der var født 1737 i Besançon, havde i Aaret 1793 naaet sin Magts høieste Spidse. Han havde fundet Raade for Dronningens Dine; ved hendes Gunst svang han sig op til Neapels Tyran, og gjorde sig selv til Engellands Glæde. Han elskede Arbeid, var en snu Politiker, men gjerrig, løgnagtig, troløs, og hans Had kjendte ingen Grændser. Hans største Glæde var det, at skuffe Anden ved falske Løfter, og man kunde ikke tage sig nok ivare for hans Rænker. Da han vidste, at naar Dronningens Tilbøielighed faldt paa en Anden, vilde hans Fald være uundgaaeligt, omgav han hende med Speldere overalt.

Da Grev Cellerier kom til Neapel med Amalia, var ogsaa Lady Hamilton der, hiin Dame, der, ved den Blodsudgydelse, hun 1799 foranledigede i Neapel, er bleven endnu mere bekjendt, eller rettere berygtet, end ved sine utallige Amouretter, sine mimiske Fremstillinger, og sine sælsomme Skjebner. Man ansaae hende for en naturlig Datter af en engelsk Adelsmand. I sit trettende Aar blev hun Barnepige i London. Siden kom hun, som Stuepige, i Tjeneste hos en Kjøbmand, steg til Kammerjomfru, og da hun havde Talent og Tilbøielighed til theatralske Fremstillinger, lærte hun, med største Ivet, de bedste Scener af engelske Sørgespil udenad. Men hendes Frue jog hende bort, da hun havde hende mistænkt for et Tyveri, og den skønne Emma, som dengang neppe ahnede, hvilken græsselig Rolle hun vilde komme til at spille i Verden, traadte i Tjeneste hos en Gjæstgiver, i hvis Huus hun

førte et meget udsøgende Liv. En af hendes Elskere rev hende omsider bort fra denne Eastens Ugrund, men fra ham bortførtes hun igjen af en Anden. Nu kom hun i den ynkeligste Forsatning, men hendes Skjæbnes Vendepunkt var ikke lange borte. En Charlatan, ved Navn Doctor Graham, havde opfundet en Trylleseng, som skulde gjenoprette de forlorne Kræfter. Hans Opdagelse fandt, hos Londons Indvaanere, betydeligt Bisald, og Doctoren, som selv var fortryllet af Emma's Skjønhed, besluttede, at faare hende til sin Hygæa, for at give hiin Opfindelse endnu større Tiltrækkelsekraft.

Den unge Pige fandt, i Hygæa's Rolle, en Mængde Tilbedere. Malere skildrede og Digtere besang hende. Hendes Yndigheder bleve en Gjensstand for almindelig Beundring, og selv de første Pairs ønskede, at see den Skjønne, som, for saa Uger siden, hyllet i smudsige Pjalter, havde været nærved at sulte ihjel. En anseet Mand, Carl Grenwille, forelskede sig dødeligt i Cyrenen, tog hende bort fra Doctoren, og vilde endogsaa ægte hende, fordi han ansaae hende for et Dyds og Ustylds Mønster. Men den Haardhed og Grusomhed, hvormed hun behandlede de Børn, der vare en Frugt af denne Forbindelse, overbeviste ham om det Modsatte, og da han desuden frygtede, at lægge sig ud med sin Onkel, Lord Samilton, som var engelsk Gesandt i Neapel, opsatte han Egtteskabet. Da han imidlertid haabede, at hans Elskerinde vilde kunne bære Onklens haarde Sind, sendte han hende til Neapel, at hun personligt kunde fremstille sig for sin Fjende og søge at vinde ham for sig.

Men nu blev Lorden selv saa fortryllet af hendes Skønhed, at han tog hende tilægte.

Nu begyndte Lady Hamilton en gandske ny, en glimrende Løbebane. Malere, Billedhuggere og andre Kunstnere dannede snart et Hof om hende, thi hun gav mimiske Fremstillinger, som snart forskaffede hende saare betydelige Indkomster og et overordentligt Ry. Med et simpelt Shawl vidste hun nemlig at klæde sig som en Helena, eller som en Aspasia, og alle mulige Stillinger viste hun sig i. Hun er Opfinderke af Shawldansen, som endnu, skjøndt saare usuldkomment, fremstilles paa nogle europæiske Scener, men, udført af hende, vakte den største Beundring.

Dronning Caroline fik snart Godhed for den kunstrige Gesandtfrue, og udnævnte hende, med Acton's Samtykke, til sin Favoritinde. Hun drev sin Daarskab saavidt, at hendes Veninde maatte sove hos hende, ja, hun forlangte endogsaa af de fornemste Damer, at de skulde behandle den fordums Bolerke med samme Hviagtelse, som hende selv. Adskillige vægrede sig derved, og yttrede deres Uvilje; Emma erfarede det, indviklede dem i en politisk Undersøgelse, og ikke sjelden maatte de bøde med Livet.

Nelson kom, fra Abukir-Slaget, tilbage til Neapel. Han modtoges som en Gud; ogsaa Emma lønnede ham for hans Seier. Da de seierrige Franskmænd nærmede sig, og Folket gjorde Oprør, viste hun sin kongelige Veninde den største Hengivenhed, og flygtede med hende til Sicilien. I Maret 1799 vendte hun triumpherende tilbage med den kongelige Familie, og nu fløde, ifølge hendes Raad,

Strømme af Blod. Den skønne Furie, Emma, var endnu langt uforsønligere, end Caroline. Helten Nelson udførte størstedels hendes blodtørstige Anslag; hun steg stedse høiere i Dronningens Gunst, og Denne overøste hende næsten dagligt med Beviser derpaa. Men pludseligt kaldtes Lord Hamilton tilbage af sin Regjering; ærgerlig over, at see sig forstyrreret i sin Kjærlighed, tog Nelson sin Afsked, for at følge Tryllerinden. Men Denne modtoges ikke paa det Bedste. Hemmeligt nedkom hun med en Datter, som Nelson siden erkjendte for sin. Efter Admiralens Død forsvandt ogsaa hans Elsterinde af Verdens Skueplads. Hun havde hengivet sig de uværdigste Lidenstkaber. Hele sin Formue bortødslede hun, saae sig nødt til at forlade England, og døde 1815, i Nærheden af Calais, i ret ugle Omstændigheder.

Vi have troet, at maatte anføre disse Kjendsgjerninger og Træk af en Dames Liv, som ogsaa i nærværende Historie spiller en frygtelig og vigtig Rolle.

Herpaa vende vi tilbage til vor Fortælling.

Cellerier, som besøgte de fornemste Kredse i Neapel, og som, formedelsk det Hver, han, ved Hoffet her, skulde udføre for de franske Prindsers, maatte lægge megen Vægt paa den mægtige og indflydelsesrige Lady Hamilton's Gunst, forsøgte ei, at gjøre hendes Bekjendtskab. Den unge, vakre Fransmand havde den Lykke, eller rettere den Ulykke, ved sin Underholdning saavelsom ved sit Udvortes, at vinde hendes Bifald, ja, hun gav ham de tydeligste Beviser paa sin Velvillie. Digtignot var

Lady Hamilton allerede over de Tredive; men lig en anden Minon, stod hun endnu i sin Skønheds fuldeste Blomster, og forstod fra Grunden den Kunst, at gjøre sine Yndigheders Magt gjeldende. Hun kjendte Mennesker for vel til at oversee det Indtryk, hun havde gjort paa Greven, og hendes Plan, at ombytte den gamle, gnavne Lord, der saa ofte plagede hende med sin Spleen, med den unge, rige Fransmand, var en ganske naturlig Tanke hos en Kvinde, som, vant til bestandig Afveksling, altid tænkte paa, at gjøre Erobringer. Cellerier kom dagligt i hendes Huus, og snart vare de glemte, de Trostabsæder, han saaitid havde svoret Amalia. Imidlertid havde Lady Hamilton overtaget en Rolle, som maatte falde hende meget vanskelig, da den var hende aldeles fremmed. Hun vilde nemlig ansees for en dydig Kone, for at forhøie Tilbederens Lidenskab og naae sit Maal desto sikkrere. Derfor besvarte hun de hedeste Kjærlighedsforsikringer blot med et venligt Blik, eller med et Smil, og ofte forestilte hun ham, hvorlunde hun havde en Egteskælle, som hun jo rigtignok ikke kunde elske, men som Pligten dog bandt hende til.

En Dag, da han vilde besøge hende, saae han hende kjøre ud, blot ledsaget af en Kammerpige. Han tog strax en Vogn, og fulgte, i en Grastand, efter. En Miilsvei borte holdt hun ved en Lund, som hun, det vidste han — meget ofte pleiede at besøge for de derværende Ruiners Skyld. Her steg hun af, gik til Ruinerne, satte sig under en tætblad det Eeg, og begyndte at tegne. Hun havde flædt sig endnu mere fortryllende, end sædvanligt. Greven nærmede sig langsomt, læsende i en Bog, som

om Tilfældet førte ham hid. Lady Hamilton op-
 løstede, da hun hørte ham gandske nær, sit Hoved,
 og rødmede. Han bad om Tilladelse til at see
 hendes Tegning, og roste den over alle Grændser.
 Herpaa nævnte han hende et Gravmæle som det
 mærkværdigste Monument her i Egnen. Da det
 laae temmelig fjernt fra Veien, bad hun, han vilde
 følge hende did. Han bød hende sin Arm, og vo-
 vede at trykke hendes skønne Haand, hvilket hun
 gjengjaldt, idet hun sukkede. Han fornyede sin Bøn,
 og langt om længe tilstod hun ham sin Gjenfærlig-
 hed. Men der vare mangfoldige Hensyn at iagttas-
 ge; man maatte være yderst forsigtig, at ikke Hem-
 meligheden skulde vorde røbet, og under denne Bæ-
 ringelse lovede Lady Hamilton, hver Dag at kom-
 me til Lunden. Cellerier ansaae sig for den lykkes-
 ligste af alle Dødelige, og den stakkels Amalia suk-
 kede allerede, eensom og forladt, paa sit Kammer,
 thi hans diplomatiske Forretninger maatte tjene til
 Paaskud, naar der tidt henrandt en heel Uge, uden
 at han saa hende een eneste Gang.

Fra nu af mødtes Henrik og Emma dagligt
 ved Gravmælet. Snart kom hun som en Landsby-
 pige, snart i en elegant Romerindes Costume, snart
 i fransk Dragt — aldrig bar hun de samme Klæ-
 der. Den Forsigtighed, man maatte iagttage, syn-
 tes at fordrø disse Forklædninger, men den erfarne
 Rokette havde derhos den Bihensigt, altid at vise
 sig i ny Ynde for den lidenskabelige Tilbeder.

„Hvad hedder den Dame, som boer hos Dem, og hvo er hun?“ spurgte Lady Hamilton en Dag, med temmelig mørk Pande, Grex Cellerier.

„Det er en Slægtning af mig, Fru d'Arval, der ogsaa er emigreret!“ svarte han slagen, thi aldrig havde han ahnet, at Amalia's Ophold i hans Logis kunde være Lady Hamilton bekjendt, da hun boede langt fra ham.

„Deres Slægtning er ung og smuk; det er rigtignok en Fordeel for Dem, men en Feil i mine Dine. Jeg beder Dem fjerne hende, thi jeg er ikke tilbøielig til, at dele en Mands Kjærlighed med Andre. Vælg mellem hende og mig.“

Greven elskede rigtignok med brændende Eidskab; men hans Godhed for Amalia var dog ikke slukt endnu; han havde tvertimod ofte bebreidet sig sin Utrofskab og Utafnemmelighed mod hende.

„Det vilde være høist uretfærdigt, svarte han fast: om jeg vilde overlade en trængende Slægtning, for hvem det er umuligt, at vende tilbage til sit fjerne Fædreland, til Elendigheden.“

„Denne varme Hengivenhed rører mig, svarte den listige Syrene: og jeg ønsker hjerteligt, at kalde hende min Veninde. De maa forestille mig for hende. Jeg er overbevist om, at vore Sjele snart ville harmonere.“

„Jeg skal opfylde Deres Ønske!“ sagde Greven, idet han stræbte at skjule sin Frygt. Han grublede paa Midler til, at rede sig ud af denne høist ubehagelige Forlegenhed, som Emma imidlertid slet ikke syntes at bemærke.

Noogle Dage efter denne Samtale fortalte Amalia ham, hvorlunde hun havde gjort Bekjendtskab

med en meget smuk og godhjertig Neapolitanerinde, som maatte lide meget af sin raae, udsvævende Mand, og holdtes i den paafligste Trældom. Signora Savoranti var saa elskværdig, saa aandrig, saa henrivende, at hendes Roes, hvoraf Amalia's Læber fløde over, vakte det levende Ønske hos Grev Tellerier, ret snart at gjøre Bekjendtskab med dette Indbegreb af al qvindelig Skjønhed og Dyd. Han sagde Amalia Intet, men gav en Betjent Befaling, strax at melde ham det, naar Signora Savoranti besøgte Amalia næstegang.

Næste Dag var Henrik just hos Prindsen af Rocca Romana, da Ejeneren bragte ham den Efterretning, at den skønne Savoranti var hos Amalia. Strax ilte han hjem, traadte ind i Amalia's Bærelse, og saae, til sin ikke ringe Forundring, Lady Hamilton sidde, klædt som Neapolitanerinde, hos hende paa Sophaen. Det var ham mere, end et Tordenflag; trods al den Aandsnærværelse, der ellers var ham egen, formaaede han dog el at fatte sig. Amalia undrede sig over hans paafaldende Udsærd. Lady Hamilton fjernede sig, efter at have taget den smukkeste Afsted fra sin „høitelskte Veninde,“ som hun udtrykte sig.

Bestyrret spurgte Amalia om Grunden til hans sælsomme Forhold; hun vilde endelig vide hvorfor da hendes fortræffelige Veninde Savoranti ikke havde behaget ham. „Jeg studede kun, kjære Amalia, sagde han: over denne Dames overordentlige Liighed med den engelske Gesandt Lord Hamilton's Gemalinde; ja, Liigheden er saa stor, at jeg næsten troer, Begge ere een og samme Person.“

„Det er umuligt! svarte Amalia: Signora Savoranti er en Neapolitanerinde, ligesaa smuk, som ulykkelig. Hun har skjenket mig sin Fortrolighed, og jeg hende min. Hun er den første Italierinde, med hvem jeg kan tale aabenhjertigt, og jeg er meget lykkelig, at jeg kan udøse mit Hjerte i hendes Barm.“

„Jeg vil ikke haabe, kjære Amalia, svarte Greven: at Du har indviet denne Dame i vor Hemmelighed.“

„Du er dog ikke vred, min Henrik? spurgte hun, idet hun smigrende kyssede ham paa Panden: Jeg har betroet hende Alt. Det er jo saa sødt, at tale om Den, man elsker.“

Denne Opdagelse satte ham næsten i endnu større Forlegenhed, end nys det uventede Syn af Lady Hamilton. Han ahnede allerede de sorgelige Folger. Imidlertid søgte han at skjule de ubehagelige Følelser, Amalia's Fortrolighed havde vakt i ham.

Om Aftenen kom Grev Cellerier til Fyrsten af Strongoli, hvor Lady Hamilton allerede var i Begreb med at forlyste Forsamlingen ved sine misfiske Spil. Hun fremstilte just den forladte Ariadne. Alle Tilstedeværende fortrylledes af hendes Kunst, thi neppe har nogeninde selv den meest fuldendte Skuespillerinde kunnet udtrykke Lidenskaber og Følelser saa levende, som hun formaaede det. Bøvel: diis gif hun fra Forundring til Ubillie, fra Spøg til Brede, fra Kraft til Mæthed, og hvergang vidste

hun at indaande Tilstuerne de samme Tølelser, hun skildrede saa naturligt.

Da Mimespillet var tilende, nærmede Greb Tellerier sig hende. Han sandt hende saa munter, saa smilende, saa naiv; dog var det ham umuligt, at faae et Blik eller et Ord af hende, som havde kunnet hentydes paa deres gjensidige Forhold.

Det forvirrede ham. Aldrig havde han troet, at hun, i saa høi Grad, kunde beherske sine inderste Tølelser, og da det ei vilde lykkes ham, at bringe det til en Forklaring, gik han hjem, i dybe Tanker over Alt, hvad der i Dag var skeet og maaskee endnu kunde skee. Hun havde, til næste Dag, bestemt en Sammenkomst i Torre del Greco, og vilde derpaa, i hans Selskab, bestige Vesuv; men han kæmpede længe med sig selv, om han ogsaa skulde komme. Imidlertid beherskedes han dog for mægtigt af sin Eidskab til ei at holde sit Løfte. Til det bestemte Klokkeslet naaede han Torre del Greco, men Lady Hamilton var der ikke. Dog udeblev hun ikke længe; klædt som en Pige fra Livoli, traadte hun til ham. Hun syntes ham i Dag mere fortryllende, end nogensinde; Rolighed og Munterhed lyste af hendes Træk. Mogle Fremmedes Komme, som vilde samme Vej, forhindre enhver fortrolig Meddelelse; stikriende steg de op ad Bjerget. Greven søgte Emma's Dine; hun undveeg hans.

Da de havde naaet Bjergets halve Høide, kom de til en Eremitage, hvor en pengegjerrig, forslagen Skjelm, under det hellige Paaskud, at han blot sysselsætter sig med det Himmelske, drager

en meget betydelig Fordeel af Jordens Frugter. Denne Eneboer er intet Andet, end en listig Kræmmer, som salbyder Lacrymæ Christi, Paradiisfigner og kostelige Viindruer.

En stor Bog ligger altid paa Bordet i Eremitagen, og enhver Reisende, som indfører sit Navn deri, pleier gjerne at tilføie en Tanke, et Sted af en Skribent, et Tankesprog, eller deslige, hvilket kan tjene til Maalestof for hans aandige og sædelige Dannelse. Saaledes finder man her alvorlige Moralsententser og fromme, religiøse Tanker, blandede med lystige Indfald, tvetydig Skjemt, ja endog med virkelige Skjændigheder; thi Enhver kan skrive, hvad ham lyster. Ogsaa Grev Tellerier og hans skjønnede Ledfagerinde besluttede, at indskrive sig, og, blot sysselsat med sin nærværende Stilling, skrev han, under sit Navn, de Ord:

„Det skrækkeligste Sandhedslys er tusindgange mindre paaenligt, end Uvisshed.“

Emma stod imidlertid i nogen Grassand. Da han havde lagt Pennen bort, hidulste hun med flammende Blik, og skrev det eneste Ord:

„Hævn!“

Alart saae nu Greven, at der, i Emma's Hjerter, raste et andet, frygteligere Besub, og at han ikke kunde troe hendes Ansigt's tilsyneladende Rolighed og Munterhed. Imidlertid tog han dog hendes Krigserklæring for Spøg, og fortsatte sin Valfart med hende. Kort efter deelte Selstabet sig; de fleste havde ikke Mod, at gaae videre.

Greven naaede imidlertid, med sin ledsagerinde, Toppen af det ildsprudende Bjerg, som danner et Bæger, i hvis Grund og Midtpunkt Kraterets Svælg aabner sig. Tyk Røg opstiger i Almindelighed deraf, og gandske tydeligt hørte man det truende Bjerg brøle som en Torden. En uhyre Steen opkastedes pludseligt af Afgrunden, og nedfaldt ikke langt fra de Elskende. Rejserne raabte, at hver, som vilde redde Livet, maatte flye, aldenskund et pludseligt Udbrud let kunde skee. — Nu opstod en almindelig Forvirring. De Rejsende, som endnu vare undervejs, tumlede forfærdede tilbage; Alle toge Flugten. Kun Lady Hamilton og Greven bleve paa Bjerget. Deres Fører opfordrede dem gjentagne Gange til at stige ned, og Henrik nærmede sig Emma, der endnu var traadt Vulkanens Aabning nogle Skridt nærmere.

„Kom! bad han hende: Her er vort Liv i Fare.“
 „Gaae, hvis De frygter! svarte hun ligegyldig: Jeg vil blive her.“

„Jeg forlader Dem ikke! sagde han: Vi ville gaae tilgrunde med hinanden, da De saa vil det.“

Vulkanen spyede imidlertid skræffelige Røgstrømme, som, da det just var blikstille, hævede sig til en kæmpemæssig Svile, der, blandet med tusindfærvede Flamme, steg op mod Himlen. Brændende Aske og gloende Stene faldt ned overalt. Faren forøgedes med hvert Dieblik. Men Lady Hamilton saae det ei, eller vilde ikke see det. Greven kunde ikke udholde, længer at see hende i denne Fare. „Kom! sagde han: Kom, at jeg ei skal nødes til, at bebrejde mig Deres Død!“ — „Hvo har da sagt Dig, raabte hun vredt: at jeg vil fortsætte

mit Liv? Troer Du, at det, efter Din skjændige Troløshed mod mig, endnu har Værd for mig?" — „Jeg veed det, svarte han: jeg veed, at jeg har feilet, men De har Intet at beklage Dem over. Jeg kjendte og elskede Amalia, inden jeg saa Dem. For Deres Skyld blev jeg troløs mod hende."

„Hvad spørger jeg om Amalia? Du har be-
draget mig! Jeg troede, Du var fri, og Du var
det ikke. Jeg har spurgt Dig derom, og Du har
svart mig falsk, ved Din Vre har Du svart mig
saa! — Jeg har villet erfare Sandheden. Derfor
søgte jeg min Medbeilerindes Bekjendtskab. Hendes
forhadte Mund har robet mig hendes Kjærlighed;
hun har rost sig af Beviser paa Din Gjenkjærlig-
hed. I en Række af fjorten Dage, indtil det Dø-
dlig, Du overraskede os, erfarede jeg, fra Time til
Time, Alt, hvad Du gjorde, thi denne Skabning
aabenbarede mig Ting, som sønderrev mit Hjerte.
Iøvrigt fortaug jeg vort Forhold for hende. Du
maa tilstaae, at Du slet ikke har bemærket den fryg-
telige Qual, hendes Bekjendelser voldte mig. Det
Haab holdt mig opret, at Du vilde erkjende, hvad
min Kjærlighed er værd."

Emma henfaldt, ved disse Ord, i Taarer;
Greven knælte for hende, og søgte at trøste hende.
„Nei, nei! raabte hun: Intet kan lindre min
Smerte, saalænge jeg maa see dens Ophav! Denne
Qvinde maa bort, langt bort herfra — først da
vender jeg tilbage til Dig."

„De fordrer noget Umuligt! svarte Henrik:
Hvor kunde jeg forlade hende, som har forladt
Alt, for at følge mig? Hvorhen skal hun vende sig?

Til sin Familie, som vil forstøde hende? Til sit Fædreland, hvor Døden venter hende?"

„Lad hende vende sig, hvorhen hun vil! raabte Lady Hamilton: Hendes Skjebne vedkommer ikke mig. Hun er mig en Vederstyggelighed.“ Idet hun sagde dette, nærmede hun sig det ildsprudende Bjergs Svælg med saadan Bestemthed, at Greven gjøs.

„Mit Valg er gjort! raabte han raft: Dem forlader jeg ikke. Jeg skal skille mig fra min Slægting. Ved min Tilbagekomst til Neapel skal jeg træffe de fornødne Forholdsregler, for at sikke hendes Fremtid.“

Emma saae mistroisk paa ham; han udholdt det gjennemborende Forsterblik, uden at vakle. „Naar saa er, sagde hun nu: da er ingen Tid at spille. Bort fra dette frygtelige Eted! Mit Liv er mig atter kjær, da jeg kan dele det med Dig. Men inden vi gaae herfra, ihukomme Du endnu engang, hvi vi ere hidkomne. Senrik, jeg tilsværger Dig, ved den Vulkan, hvis Flamme rase om os, at den Ild aldrig slukkes, hvoraf jeg brænder for Dig!“

Senrik gjorde den samme Eed; de ømmeste Kys beseglede den, og medens Besub fordobblede sin Torden, medens gloende Stene og Klippestykker fløi trindtomkring, og en uhyre Ildstøtte hævede sig mod Himlen, tiltraadte det forsonede Par Tilbageveien.

Redgangen af Bjerget, der altid er forbunden med Banskkeligheder, blev i dette Dieblis endogsaa frygtelig. Dog naaede de velbeholdne Eremitagen; men Alle vare undskyede, endogsaa Eremiten havde grebet Flugten. De fortsatte deres majsommelige

Bei, og ilte ned til Torre del Greco, hvor Alt var grebet af Angst, Skræk og Forvirring.

Lady Hamilton frygtede, uagtet sin Forklædning, at vorde kjendt, og reiste derfor usfortøvet, gandske ene, i en Hyrevogn. Greven blev tilbage; hans Reisesæller bestormede ham med nysgjerrige Spørgsmaal. Bjerget ophørte, lidt efter lidt, at udfaste Flammer og Stene, Røgstøtten tog af, Kolligshed vendte tilbage.

Om Aftenen kom Henrik tilbage til Neapel, uden at hans troe Hustru ahnede, hvilken Fare der havde truet ham, eller hvilken der truede hende. Det var virkelig ikke hans Hensigt, at opoffre hende for Lady Hamilton; han ønskede blot, at berolige Denne i hendes Bredes første Dieblikke, og smigrede sig med det Haab, at et eller andet gunstigt Tilfælde skulde komme ham til Hjælp, saa han, uden Fare, gandske kunde løsrive sig fra den skindsyge Engellænderinde. Næste Dag besøgte han hende.

„Husser De endnu Deres Løfte?“ tiltalte hun ham, i alvorlig betydningsfuld Tone. — „Jeg skal, saasnart muligt, opsoge en Leilighed, for at overbevise Dem derom.“

„Jeg er Lidet, men Besub destomere! De har kaldt det til Vidne paa Deres Løstes Oprigtighed, og i Sandhed, det har vel Magt til at straffe en Meeneed.“ — Herpaa taltes ikke videre om denne Gjenstand; Lady Hamilton var ligesaa venlig og munter, som sædvanligt.

Nogle Dage efter havde Greven, i diplomatiske Anliggender, Audients hos Dronning Caroline. Da den var tilende, og han vilde fjerne sig igjen, nærmede Monarkinden sig ham fortroligt, og spurgte i sin eiendommelige, hemmelighedsfulde Tone: „De har et ungt Fruentimmer, en Slægtning hos Dem, Hr. Greve?“ — „Ja, Deres Majestæt!“ svarte Henrik. — „Deres Venindes Nærværelse her i Neapel kan sætte Dem i Forlegenhed.“ — „Nig, Allernaadigste?“ — „Ja, Dem! Følg De mit Raad! Send De hende tilbage til Frankrig; derved vil De spare Dem selv mange Ubehageligheder.“

Greven bukkede, uden at give noget med Dronningens Ønske overeensstemmende Svar. Thi af det, hun sagde ham, erkjendte han tydeligt, at Lady Hamilton vilde betjene sig af Dronningen, for at naae sin Hensigt. Denne snedige Fremgangsmaade oprørte og forbittrede ham, og bestyrkede ham i den Beslutning, saasnart muligt at sønderrive ethvert Baand, som knyttede ham til hende.

Misfornøiet forlod han Dronningen, og endnu mere misfornøiet og bekymret blev han, da han, fra den franske Gesandt, Baron Talleyrand *), fik en Tilskrift af følgende Indhold:

„Hr. Greve!

De tilgiver, at jeg maa useilige Dem med et ubehageligt Andrag. En officiel Note fra Minister Acton betegner Fru d'Arval, Deres Slægtning, som en Da-

*) Denne Baron Talleyrand var en Broder eller Nærpaarørende af Fyrst Talleyrand, vor Lands nævnte Kundigste Diplomat.

me, der bekjender sig til revolutionaire, for Thronens Sikkerhed farlige Grundsætninger og man opfordrer mig til, at foranledige hendes Bortreise fra Neapel, hvorved hun vil undgaae en formelig Forviisning o. s. v.
Talleyrand.

Grev Tellerier gik strax til Gesandten, der var ham bekjendt som en retskaffen Mand, forsikrede ham, at denne Fru d'Arval, nemlig Amalia, var ligesaa royalistiskfindet, som han selv, og at hun hverken vilde sige eller gjøre det Mindste, der kunde være farligt for Kongedømmet. Lillige bad han Talleyrand tage sig af hende og berigtige Minister Acton's Anskuelser.

Talleyrand lovede, at give et passende Svar paa Acton's Note, og raadte ham, selv at tale med Ministeren, hos hvem han tilbød, at skaffe ham Audients.

Greven gik derpaa til Lady Hamilton. Hun var allene, sysselsat med at tegne en maurisk Dragt, som hun vilde lade forfærdige. Med hykkelsk Nalivitet spurgte hun ham, om Amalia snart reiste.

„Da De har paataget Dem, at bevirke dette, raabte Greven bittert: saa behøver jeg ikke at besymre mig derom.“

„Jeg forstaaer Dem ikke!“ svarte hun blidt, idet hun vedblev at tegne, rimeligviis for at undvige hans Blik.

Nu spurgte han: „Hvo, uden De, har da bevæget Dronningen til at raade mig, at jeg skal bortsende Fru d'Arval? Hvo, uden De, har formaaet Minister Acton til, officielt at andrage paa hendes Bortreise, skjøndt hendes politiske Anskuelser ogsaa ere mine?“

„Kan De da være vred paa mig derfor? sagde Emma smilende: Maa jeg ikke komme Deres Mod en Smule til Hjælp? De veed ikke, hvor inderligt jeg elsker Dem, og hvad Priis jeg sætter paa, udelukkende at besidde Deres Hjerter.“

„For at naae Deres Diemed, betjener De Dem af meget tvetydige Midler!“ svarte Greven forbitret, men han kunde ikke vedblive, thi i dette Dieblif traadte Lord Hamilton ind i Stuen. Denne Lord var en Lærd af første Rang, en stor Liebhaber af alle Kunstsager og Antiquiteter — dog med Undtagelse af gamle Damer —; han vilde have Ord for, at beskytte Kunstnere, der, med deres Arbejder, dyrt maatte betale ham den Smule Godt, han gjorde dem; han var en sand Skakerjode, der allevegne søgte at kjøbe let, for at sælge dyrt, uden i mindste Maade at bekymre sig om den Værdighed, han befærdte. Han havde just sluttet en Handel, som vancærede ham, men han var ude af sig selv af Glæde, thi han havde vundet et Par hundrede Pund derved.

Greven, der nu, i høieste Grad, var forbitret paa Lady Hamilton, og ei havde Lyst til at underholde sig med Lorden om den Profit, hans sidste Kjøbmandskab havde indbragt ham, ilte hjem, hvor han fandt et Brev fra Baron Talleyrand, der underrettede ham om, at Minister Acton endnu samme Dag ventede ham til Audients.

Acton, der var en Fiende af alle Franskmænd, og i Særdeleshed hadede Greven, fordi Denne,
51 B. (15)

hos Dronning Caroline, besørgede et hemmeligt Hver, hvorom han, den almægtige Minister, ikke forud var underrettet, modtog ham med oprørende Hovmod. Han paastod paa det Bestemteste, at Amalia nærede revolutionaire Grundsætninger, og at hun maatte forlade Kongeriget; som om en ung Kone, uden Forbindelser og uden Formue, kunde omstyrte en Throne!

Efter en heftig Ordvexling erklærede Tellerier, at han paa det Kraftigste vilde beskytte sin Elægtning, at han var overbevist om hendes Uskyldighed, og at han tog alle Ansvar paa sig.

Acton undrede sig over den unge Mands Modstand, og svarte, at han skulde indhente Forholdssordre fra Kongen, og meddele ham samme.

„Lyder den ikke gunstigt, min Herre, svarte Greven: saa skal jeg have den Ære, at tale med Dem.“

Den hovmodige Minister studsede, blev bleg, vilde tale, men betvang sig; bukkede, og Begge skiltes forbittrede fra hinanden.

Henrik iulte nu hen til Emma. Paa hans Mine saae hun strax, at han var opbragt, og ansendte alle sine Tryllekunster, for at formilde ham. Men forgjæves.

„Emma! begyndte han i alvorlig og høitidelig Tone: Deres Udsærd er saa sælsom, at jeg ei kan dølge min Forundring derover. Den Forsølgelse, Amalia maa lide, anseer jeg for Deres Bærf. Ved Ministeren og ved Dronningen vil De bevirke

hendes Forviisning. Overlad det til mig, at fjerne hende, eller tilintetgør mig med hende!"

„Elsker De hende da saa høit?" raabte Lady Hamilton. — „Jeg vilde føle mig fornærmet i hende!" — „Af, jeg seer vel, hvor kjær han er Dem! sagde Emma, idet hun slog Hænderne sammen: Skaffer man hende ikke bort med Magt, da kommer hun nok aldrig til at forlade Neapel. Og dog har Du lovet mig, at fjerne hende!" tilføiede hun i mildere, bedende Tone.

„Ja, dengang troede jeg, De var oprigtig; men det er De ikke!"

„Jeg er, som jeg maa være, og som hver Kvinde, i mit Sted, vilde være. Driø mig ikke til det Yderste! Ihukom det Ord, jeg hos Eremiten paa Besuv skrev i de Reisendes Bog!"

„De skulde før bede mig glemme det! gjemalte Greven: Men troe ikke, at jeg frygter Deres Hævn, eller at jeg giver efter for Dem!"

Da fulgte et heftigt Optrin. Lady Hamilton nægtede paa det Bestemteste, at gjøre sin Uret god igjen, og Greven gjentog ligesaa bestemt, at han vilde følge Amalia, hvis man tvang hende til, at forlade Neapel. Meget forbitret skiltes de ad, og Tellerier ilte hjem.

Amalia var bedrøvet og bleg, da han indtraadte; han saae hende tørre sine Øine. Strax formodede han, at den ondskabsfulde Engellænderinde atter havde været virksom. Han bestormede sin Hustru med Spørgsmaal, og efter lang Bægning

tilstod hun: Donna Savoranti havde, under den dyr-
 beste Tausheds Segl, betroet hende, at hans Foræls-
 dre havde erfaret den hemmelige Forbindelse, at de
 vare meget forbittrede derover, og at de truede ham
 med Forfølgelse, hvis han ikke skiltes fra hende,
 Ogsaa havde Donna Savoranti, af en Ven, der
 var Minister Acton's Fortrolige, erfaret, at Sen-
 rik's Frihed virkeligen var udsat for den største
 Fare, og at der, for at forebygge en Ulykke, ingen
 anden Udvei var, end at hun hemmeligt maatte
 forlade sin Mand.

„Ak! vedblev hun grædende: Jeg har ikke følt
 mig stærk nok til at bringe dette smertelige Offer;
 jeg har, ei veed jeg af hvad Grund, befrygtet, her
 maatte ligge en skjult Snare, og derfor har jeg
 vægret mig ved, at følge Donna Savoranti's
 Forslag.“

Studsende hørte Greven til; han maatte be-
 undre Lady Hamilton's Forslagenhed. Nu var den
 sidste Gnist af Kjærlighed til hende slukt i hans
 Hjerte. Saamegen Træskhed, saamange ondskabss-
 fulde Rænker, maatte oprøre hvert Menneſkes
 Følelse! — Han svarte Amalia, at han saa-
 velsom hun vare Offre for et djevleſt Complot,
 men at hans Frihed ſlet ikke truedes af nogen Fare.
 Hun maatte love ham, for Fremtiden at meddele
 ham Alt, hvad Donna Savoranti fortalte hende.
 Han besluttede ogsaa, ſaavidt muligt at hindre La-
 dy Hamilton fra, at komme til Amalia.

Herpaa reiste han ſtrax til Caferta, hvor Dron-
 ningen juſt dengang befandt ſig. Ved ſmaaſe For-

æringer havde han vundet hendes fortrolige Kammerpige, Gioja, Lady Hamilton's Dødsfjende. Hun skaffede ham Audients hos Dronningen.

Denne ventede ham i Parken, hvor han fandt hende allene med Fyrstinde Belmonte *), der ligeledes var Lady Hamilton's Fjende. Fyrstinden fjernede sig, og efter en ubetydelig Ordveksling gik Greven over til sit egentlige Anliggende. Uden at nævne Lady Hamilton, beklagede han sig over ondskab:

-
- *) Fyrstinde Belmonte var Fresbame hos Dronning Caroline, og hendes virkelige Veninde. Hun ærgrede sig usigeligt over det uværdige Forhold, som fandt Sted mellem hendes Monarkinde og Lady Hamilton, og søgte adskillige Gange at lede Dronningens Opmærksomhed paa det Vanærende i slig en Forbindelse. Men hendes Iver blev ilde optagen, og Caroline blev engang saa opbragt, at hun gav hende et Øreflgen. Det kunde Fyrstinden ikke forvinde. Som ægte Italienerinde svor hun Dronningen et dødeligt Fjendskab, og da de Franke, 1798, nærmede sig Neapel, søgte Fyrstinden af Belmonte at ophidse Lazaronerne mod Caroline; hun hjalp til, at stifte Republiken, og drev Sagen saa vidt, at hun endogsaa, i Theatret San-Carlos besteg Scenen, og, for det her forsamlede Folk, aabenbarede alt det Uværdige i Dronningens Privatliv. 1798 blev hun fængslet, dømt fra Livet, og hængt i sin Hofdragt. Forgjæves vare alle Forbønner. Caroline svarte: „Enten maa jeg i Galgen, eller hun!“ Fyrstinden var En af Italiens Skjønneste, æstetisk og meest dannede Qvinder.

fulde Rænker, som smededes imod ham, for at skille ham fra hans Slægtning. Han viste sig meget harmfuld over de Skridt, Minister Acton allerede havde gjort i dette Anliggende, idet Denne, gandske mod sin Overbeviisning, blot foregav, at den unge Kone nærede revolutionaire Grundsætninger, Skjøndt hun var Kongedømmet ligesaa hengiven, som han, Greven, selv.

„Deres Majestæt, sluttede han: er min eneste Beskytterinde, og derfor har jeg vovet, at henvende mig til Dem derom. Jeg anraaber Dem om Retfærdighed. De vil vide, at skaane mig for Ubehageligheder, som jeg paa ingen Maade fortjener.“

Med Uvillie hørte Dronningen paa ham. Hun syntes forlegen for et passende Svar, forsikkrede derpaa, hun maatte studse ved hvad hun havde hørt, men hun kunde ikke blande sig i Forelstedes Stridigheder; hendes Minister besad hendes fuldkomne Tillid, og han maatte vide, at bedømme den Fare, der kunde reise sig af denne eller hiin Persons Opførelse i Neapel.

„Men, Deres Majestæt, raabte Greven Krænket: det er ligesaa rasende, at paastaae, at min Slægtning nærer revolutionaire Grundsætninger, som om Noget vilde sige, at De vilde forvandle Neapel til en Fristat. Jeg gjentager, at blot Skinsyge driver sit Spil her, at den væbner sig med Bagtalselse, og at Deres Minister, blot af Had til alle Franskmænd, anstiller sig, som om han troede den affindige Anklage. Han bekymrer sig kun lidet om en ung Dames Ytringer; det er ham blot om at gjøre, at krænke og fornærme mig. Til Lykke er han imidlertid Adelsmand, og jeg er det ligeledes.“

„Hvad vil De sige dermed?“ spurgte Dronningen noget bestyrtet.

„At han uden tvivl vil have Mod til at gøre mig den Gyldestgjørelse, jeg, efter Gens Love, kan fordre af ham.“

„Det vil sige, med andre Ord, gjenmælte Caroline: han skal vogte sig for Dem, som for en Banvittig. Velan, saa vil jeg blande mig i dette Unliggende. Deres Slægtning skal ikke reise uden Deres Billie; men De giver mig Deres Bæsbord, at De, inden to Maaneder, vil stille Dem af med hende.“

„Jeg tænker ei, at ende mine Dage i Deres Stater. Tiden nærmer sig, da jeg maa drage i Krig. Jeg forlader Neapel, for at tilbyde min Konge min Tjeneste, og da skal jeg sikkert ikke lade den Ulykkelige blive tilbage.“

„Men De har jo dog lovet, at sende hende bort? sagde Dronningen, idet hun saae stift paa Greven: Hvi vil De ei opfylde en saa høitidelig Forpligtelse?“

Disse sælsomme Ord røbede tydeligt nok, at Caroline var Lady Hamilton's Fortrolige. Greven forbittrede sig derved endnu mere.

„Det Løfte, svarte han, i uvillig og trodsig Tone: det Løfte, hvoraf man roser sig mod mig, gav jeg under Betingelser, som, fra den anden Side, ei ere opfyldte, og min Forpligtelse er altsaa hævet.“

„Greve! sagde Caroline; Betænk, at De er i Neapel; vær fornuftig, og bring Ingen til det Yderste.“

Herved ophørte Samtalen; et Vink af Dronningen kaldte Fyrstinde Belmonte tilbage. Greven anbefalte sig, og gik næsten ligesaa utilfreds bort, som han var kommen.

Da han var kommen tilbage til Neapel, begav han sig strax til Baron Talleyrand, sagde ham, at Dronningen, i en Audients, hun nys havde givet ham, havde forpligtet sig til, at ophæve hans Elægtningss Forviisningsdom, og bad ham, herom at underrette Minister Acton. Talleyrand gjorde dette siebliffeligt, og Cellerier glædede sig ved Seiren over den hovmodige Minister.

Lady Hamilton syntes nu slet ikke at bekymre sig om ham mere. Deres Forbindelse var opløst; ogsaa den saakaldte Donna Savoranti's Besøg op- hørte under det Paaskud, at hun vilde gjøre en Balfart til Loretto. Dette var Greven særdeles be- hageligt, thi nu troede han, at være hende gandske qvit. Da han næstegang igjen kom til Hoffet, nærmede Minister Acton sig ham.

„Jeg ønsker Dem til Lykke, Hr. Greve! sagde han med mørk Mine: Til Lykke med den Seier, De har vundet over mig. Gid den maa bringe Dem ret mange Fordele!“ — „Min Herre! svarte Cellerier: Jeg har ingen Seier vundet, men kun min Ret. Jeg beklager, at Deres Excellents ikke vilde unde mig den.“

„ — De vilde jo ikke tage derimod! Sagde jeg Dem ikke, da vi skiltes ad, at jeg vilde ind- hente Kongens Befaling?“

„Just derfor frygtede jeg, De var utilbøielig til at opfylde mine Ønsker, og desaaarsag vendte jeg mig til Dronningen.“

„Det kan De let; De seer hende jo ofte nok.“ — Cellerier svarte ikke paa denne Bemærkning. Ministerens Dine flammede af Brede. „Benzyt imidlertid kun Deres Credit! vedblev han: Benyt den, saalænge den varer.“

Hermed gjorde han ham en stolt Compliment, og forlod ham. Han studsede ved denne Krigersklæring, hvilken allerede Klogskaben burde fraraadt Ministeren; men Dennes Overmod gif saavidt, at han tidt, i sin Brede, overskred alle et viist Maasdeholds Grændser.

„Her er en utaalelig Hede i Salen; kom med mig ned i Haven, at drage frisk Luft!“ sagde, samme Aften, Fyrstinde Belmonte til Grev Cellerier. Han fulgte hende, thi det ahnede ham, at en Hemmelighed laae til Grund for denne Indbydelse. Da han var allene med Fyrstinden, tiltalte hun ham sagte: „Marquise Gonséca er min Veninde; hun interesserer sig levende for Dem, og idet jeg forbinder mig Dem, ønsker jeg, at vise hende en Arctighed. Tænker De endnu at blive længe i Neapel?“

„Mine Forretninger ere ikke tilende; derfor kan jeg endnu ikke reise.“

„Desværre, desværre! Det vil ikke bekomme Dem vel, om De forlænger Deres Ophold her; jeg frygter endogsaa, De vil udsætte Dem for den største Fare.“

„For hvilken Fare, naadigste Frue?“

„Jeg veed ikke, men De er ikke sikker. De har her tre Fjender, en Engellænderinde, en Minister, og en hun standsede; ogsaa Greven taug.

„Ja ! tog Fyrstinden atter Ordet : Neapel er intet Opholdsted for Dem. Man tilgiver Dem hverken Deres Utroskab , eller Deres Driftighed. Jeg frygter, man bereder Dem en frygtelig Straf.“

Henrik takkede hende for den velmeente Advarsel, og svarte, hans Pligt bød ham byde hver Fare Trods ; han vilde, saavidt muligt, tage sine Forholdsbegler. Derfor bad han Fyrstinden meddele ham, hvad hun videre maatte erfare.

De adskiltes. Fyrstinden vendte tilbage til Selskabet ; men Greven gik Haven rundt. Han kom til en Klippegrotte, hvorfra adskillige Stemmer lode ham imøde. Han blev staaende. Man talte om Kunstsager, og En af de Tilstedeværende sagde, at Lady Hamilton just, hos en meget dulig Kunstner, lod forfærdige en Ring, hvori befandt sig en Rubin, som Ordet „Hævn“ skulde graveres i. Man holdt det for Lune ; men Greven var langt fra, at tage Sagen saa let. Med Sikkerhed vidste han nu, at han var en Gjenstand for Engellænderindens Forsølgelse. Gjerne havde han nu forladt Neapel, men han torde ikke uden Dronningens udtrykkelige Tilladelse.

Amalia havde, i nogle Dage, været plaget af en snigende Feber og en tør Hoste. Hun agtede ikke derpaa, men Tellerier var desto betænkeligere derved. Han var bekjendt med den første Læge i Neapel, Doctor Cirillo, en Mand af sjelden Læredom og praktisk Indsigt. Cirillo elskede sin Videnskab, fordi han ansaae den at være heldbringende for Menneskeheden, og med entusiastisk Iver bragte

han den i Anvendelse. Han talte uden Selbroes, var beskeden, menneskekjærlig, negennyttig og velgjørende; hans hele Stræben havde kun eet Maal: at bidrage saameget, som han formaaede, til Fædrelandets og Menneskehedens Held. Under den neapolitaniske Revolution kaldtes han i den lovgivende Forsamling, og ved Kongeparrets med Blod betegnede Tilbagekomst havde han, med mange Andre, den Skjebne, at vorde dømt fra Livet. Imidlertid tilbød man ham Benaadelse, naar han vilde bede Kong Ferdinand IVde om Forladelse, fordi han, i Dennes Fraværelse, havde forvaltet de ham overdragne Embeder. Men Cirillo sagde: „En Konge, som flyer, kan ei af sine Undersaatter forlange noget Regnskab for deres Forhold. Hans Flugt giver dem deres Uafhængighed tilbage, og naar han forlader Fædrelandet, som han føler sig udulig til at beherske eller beskytte, saa ere de berettigede til at gjøre, hvad de agte nyttigt og nødvendigt til deres Frelse. Jeg vil derfor ikke bede om en Tilgivelse, som jeg ikke behøver. Mit Liv staaer i Ferdinand den Fjerdes Haand; han kan tage det, eller lade mig beholde det.“

Og Ferdinand den Fjerde tog det. Dette forfaldt i hiin ulykkelige Tid, da Hoffet i Neapel traadte i den franske Velfærdskommittees blodige Spor, som, ledet af Robespierre, Marat og Andre, udøste Strømme af Blod.

Cirillo ilste strax den ulykkelige Amalia til Hjælp. Længe iagttog han, med den meest anstrengte Opmærksomhed, alle Symptomer. Om Aftenen kom han igjen; Morgenen efter ligeledes. Han forordnede lindrende Medikamenter, og da han gik,

tilhviiste han Greven: „Besøg mig om tre Timer; jeg maa nødvendigst tale med Dem.“

Disse hemmelighedsfulde Ord giennemrystede ham som Dødens Gysen. „Hvad kan han dog ville mig? tænkte han: Hvorfor skal jeg forlade mit Hjem, min syge Hustru?“ Han havde tunge Ahnelser; dog haabede han endnu stedse, at de skulde være ugrundede. Længt om længe vare, under ubestrikelig Angst og Uro, de tre Timer henrundne, og han gik.

Han fandt Doctoren ved Arbeidsbordet, der var besat med duftende Blomster og — med Dødsningebæen. I en Hovedpande stode Roser og Lilier. Lægen forlystede sig ved denne Contrast. Han havde Philosophie fælles med Horats, og hans Arbeidsværelse syntes en i Livet overført Ode af denne store, aandrige Digter. Da Cirillo saa Greven, stod han op, greb, med deeltagende Mine, hans Haand, og trykte den hjerteligt. Derpaa satte de sig.

„Kjære Greve! sagde han: Er det sandt, hvad De saatidt har yttret for mig, at Lægens Kald har mange Behageligheder, saa er det dog ogsaa igjen forbundet med mange Sorger. Lægen har ofte piinlige Pligter, som han maa opfylde, og i dette Tilfælde befinder jeg mig just nu. De er ung, fuld af Følelse, og sikkert interesserer De Dem levende for Deres Cousine, Fru d'Arval. De ønsker hendes Helbredelse!“

„Al gandske Hjerter, og ingen Priis vil være mig for høi, intet Offer for stort.“

„Alf, kjære Barn! Min Alder berettiger mig til, at give Dem dette Navn; — hvad De ønsker, er uopnaaeligt.“

„Hvad siger De?“ raabte Greven, overvældet af Skræk.

„Døden har betegnet dette Bytte, og vil aldrig lade sig det fravriste.“

Denne skrækkelige Opdagelse bragte den unge Mand hartad til et Slags Banvid. Da han kom til sig selv, fastede han sig for Lægens Fodder, og besvor ham, at gjenkalde den udtalte Dødsdom. Men med taarefuldt Blik rystede Cirillo paa Hovedet, idet han sagde: „Det kan jeg ikke!“

„Hvad er det da for en frygtelig Sygdom, som skal berøve mig min elskede Hustru?“ spurgte Henrik.

„Det er ingen naturlig Sygdom. Jeg seer her Virkningen af en frygtelig vegetabilsk Gift, hvorimod ethvert Middel vilde være frugtesløst.“

„Gift har hun altsaa faaet?“ raabte Greven, vridende sine Hænder.

„Ja, hun døer som Offret for en græsfelig Forbrydelse. De veed uden tvivl, hvem De kan anklage derfor?“

Uden Tilbageholdenhed fortalte Greven Alf, hvad der havde tildraget sig. Cirillo foer gysende sammen, og Hiin besvor ham paany, at udfinde et Redningsmiddel.

„Jeg kjender ikke et eneste. De neapolitaniske Gifter have en Virksomhed, som Intet formaaer at opholde. Maaskee feiler jeg, men alle Symptomer ere forhaanden. Dølg den skrækkelige Hemmelighed for den Ulykkelige; forsøg hende de sidste Dage

bliffes Bitterhed. Søg at beherske Dem selv; ders ved vil De spare hende megen Angst. Hun vil ingen Fare ahne; hun vil opgive sin Aand, uden at troe, at hun er syg."

Hvo formaaer at skildre den uhykkelige Mands Sindssforfatning? Han var ude af sig selv af Smerte og Fortvivlelse. Indvortes Bebreidelser marrede ham; han anklagede sig selv som Medskyldig i Amalia's Død. Hans Utroskab mod hende havde jo foranlediget den. Han elskede virkelig Amalia, om ei med brændende Eidenstabs, saa dog med inderlig Omhed, hvortil ogsaa hendes Skjønhed, hendes Ynde, hendes Trost, de store Offre, hun havde bragt ham, og den Taknemmelighed, han skyldte hende, fuldkommen berettigede hende. At han hypsigt lod sig henrive af sine Sandser, kan vel aldrig rettfærdiggjøres, dog idetmindste undskyldes.

Neu, i dette Dieblis, da den grusfulde Død truede hende, nu sølte Greven først gandske, hvor dyres bar Amalia var ham. Thi i Almindelighed lære vi først at kjende det Godes Værd, naar vi ikke kunne beholde det længer.

Lægen søgte at berolige den Fortvivlende, at formilde hans Samvittigheds Bebreidelser, at lindre hans Smerte. Hans inderlige Deeltagelse, hans Trost, hans Taarer, viste den herlige Mands Carac-teer i al dens Skjønhed og Værdighed. En Læge, der virkelig viser sig dette Navn og sit høie Kald værdig, er sikkert, blandt alle Venner, den Fuldkomneste og Elskværdigste, ja, blandt alle Lærde, den Nyttigste.

Greven fulgte Cirillo's Raad; hans Ejel laae hartad under for den Ansirengelse, han maatte opbyde, for at beherske sig selv.

Den arme Amalia iilde, med hurtige Skridt, Døden imøde, uden at ahne sit nærforestaaende Endeligt. Hun talte ideligt med sin Egtesælle om sin Helbredelse, som, efter hendes Mening, ikke kunde være langt borte, og om den Glæde, det vilde volde hende, at reise med ham. Han tilsmilte hende venligt, og hans Dine svømmede i Taarer. Han maatte stille sig glad og munter, medens hans Hjerte sonderredes af tusinde Qualer.

Under hendes Sygdom sysselsatte han sig udelukkende med hende; alt Under blev opsat. Kun det Onske nærrede han endnu, at hæve sig paa Lady Hamilton. Alt Under glemte han hos Amalia. Ofte randt det ham i Tanke, at han maaskee kunde seile, at Emma maaskee ingen Deel havde i Forbrydelsen; men snart tilregnede han hende den igjen, i samme Grad, som den blodtørstige Acton, der hadede alle Franske mænd, og ham især.

En smuk Foraarsaften sagde Amalia: „Jeg føler med hver Dag, at min Sygdom tager af. Nu vil mit Onde snart ophøre. Og saa — ikke sandt, min Elskede? — saa forlade vi Neapel, og reise til et andet Land; thi — jeg tilstaaer det — Menneskene her behage mig slet ikke. Rigtignok er det et skønt, et herligt Land, endnu skønnere, end vort Frankrig. Men hvad hjælper mig alt dette, naar jeg, ved hver Frugt, jeg plukker, maa frygte en Skorpion, under hver Blomst en Dgle? Og Menneskene! Menneskene! De synes mig her tildeels endnu giftigere, end hine Dyr! — Hvor ulykkelig havde jeg kunnet worde, hvis jeg havde fulgt Donna Savoranti's Raad! — Men nei,

jeg forlader Dig ikke, min Henrik. Med Dig vil jeg leve, lide og døe. I Dine Arme vil jeg døe! Lad mig nu slumre lidet ved Dit Bryst. Jeg er meget træt."

Henrik tog hende i sin Arm, og hun boiede sit skønne Hoved mod hans Bryst. Aftenrødens Purpur skinnede paa hendes blege Kind, hendes Slummer syntes blid og rolig; men hendes Ansigt var heel forandret. Han holdt hendes Haand i sin; da bemærkede han, at hendes Vandedræt stedse blev svagere, hendes Haand stedse koldere. Han boiede sig over hende . . . hun aandede ikke mere. Hun var hedengangen til et skønnere Land, til den evige Freds Land, hvor ingen Skorpion lurar under Frugterne, ingen Døgle under Blomsterne, hvor ingen giftige Dyr findes, ingen giftige Mennesker, hvor ingen Dyd maa bestige Rettersædet, og ingen Ustyldighed snigmyrdes.

Blidt lagde Henrik det dyrebare Liig tilbage paa Leiets, og bønfuldt Himlen om Forbarmelse. Saa Dage efter stædtes den Døde til Hvile; et smukt, simpelt Gravmæle betegner nu hendes Hvilested. Henrik kunde ikke følge hendes Liig, thi selv stred han med Døden. Først efter to Maaneders Forløb lykkedes det hans tro Ven, Lægen Cirillo, at tilbagegive ham Livet, men hellere havde han ønsket sig Døden; han sølte gandske, hvormeget han havde tabt. Længe efter sølte han sig saa svag, at han hverken kunde tænke paa at tilfredsstille sin Hævn, eller paa andre Fremtidsplaner.

Under hans Sygdom havde Dronningen ofte ladet spørge til ham. Gioja, hendes fortrolige Kammerpige, som maatte besørge dette Hverv, sagde ham, at Hendes Majestæt ønskede at see ham, saasnart han torde gaae ud.

Ihvor liden Lyst han end havde til at adlyde denne Befaling, vogtede han sig dog vel for at ytre det. Han lod Dronningen svare, at han, saas snart det var ham muligt, skulde bevidne hende sin Ærefrygt. Ogsaa Lady Hamilton og Minister Acton havde gjentagne Gange ladet spørge til ham.

Da hans Sundhed var gjenoprettet, begyndte han at tænke paa sit Forsæts Udførelse. Den ligesaa elskværdige, som tappre General Filangieri, besøgte ham meget ofte. Greven torde gjøre sikker Regning paa hans Venstreb.

„Vilde De, spurgte han ham en Dag: vilde De sekundere mig i en Tvekamp, som Ære, Pligt og Kjærlighed byde mig?“

„Med Fornøielse! svarte Filangieri: De kan gjøre Regning paa mig, ihvem det saa gjælder.“

„Lov mig kun ikke for meget! tog Greven Ordet: De kjender endnu ikke min Fjendes Rang og Navn.“

„Eigemeget! Nævn mig ham kun, og var det end Acton selv — jeg vilde dog ikke tage mit Ord tilbage.“

„Nu, ham er det just, jeg maa udfordre; over ham er det, jeg maa tage en glimrende Hævn.“

„Kongeriget vil reise Dem Altre og Ærestatter, hvis De befrier det fra denne Ridding! Kun frygter jeg, at han ikke vil modtage Udfordringen. Forrigt kan De gjøre Regning paa mig. Jeg vil

prise mig lykkelig, naar jeg seer Skurken ligeover for Deres Klinge."

Greven og Silangieri adskiltes, og kort efter fik den Første et Brev fra Dronningen, som meldte ham, hvorlunde hun med Visshed havde erfaret, at hans Helbred nu tillod ham, at overtage sine sædvanlige Forretninger. Hun bød ham derfor indfinde sig i Palladset næste Morgen. Aldrig var nogen Befaling kommen ham ubeleiligere; thi han havde ønsket, at kunne ende sin Tvekamp med Acton, inden han viste sig for Dronningen.

"De har havt et stort Uheld, Hr. Greve! sagde Caroline, efter at hun havde underholdt sig med ham om nogle politiske Gjenstande: De har mistet en elsket Slægtning. Hendes Død maa have berøvet Dem meget; men forøg ikke Deres Ulykke ved farlige Beshyldninger. Lad ei en ugrundet Mistanke forlede Dem til ubesindige Skridt. Naar vel kan maaskee endnu vorde Dem et meget behageligt Opholdsted."

"Ja, Deres Majestæt! svarte han: Jeg har lidt et uerstatteligt Tab. Jeg vilde føle det mindre smerteligt, hvis Alt var tilgaaet naturligt."

"Jeg har sagt Dem, afbrød Dronningen ham: at De ingen uheldbringende Formodninger bør nære! Følg mit Raad; tænk ikke videre paa det Forgangne. Deres egen Interesse, saavelsom min ulykkelige Søster, Marie Antoinettes, kræver, at De maa besøge Minister Acton. Han vil modtage Dem saa vel, som De fortjener; han vil vise Dem, at han ingenlunde hader Frankrig, ihvormeget De end

frgter ham. Vilis Dem heller ikke forbittret mod en elskværdig Kone, mod Emma — — "

Her kunde han ikke længer betvinge sin Brede. „Jeg har Intet at skifte med en ussel Giftblanderske!“ sagde han bestemt.

„Hvad siger De, Greve! raabte Dronningen bebreidende: De vover en skrækkelig Beskyldning, som Intet kan retfærdiggjøre — en Beskyldning, som De idetmindste af Klogskab burde tilbageholde, og som jeg forbyder Dem at gjentage! — "

„Dette vil være det Eneste, hvori jeg ei kan adlyde Deres Majestæt! Jeg kan ikke glemme, hvad jeg har seet, hvad jeg veed, og hvad der er skeet. En afskyelig Forbrydelse er begaaet. Jeg veed dens Ophav, og skal tage en Hævn, som man ei skal glemme saa let!“

„Det lader De blive! sagde Dronningen i streng Tone: De er en Rasende, som ei forstaaer, at veie sine Ord. Forhold Dem rolig! Begaaet Intet, som kan vække Opsigt, thi i saa Fald maatte jeg forene mig med Deres Gjender!“

Dronningen, der sikkert var ført bag Lyset, og selv troede paa sine Yndlingers Uskyldighed, søgte at forandre Grevens Mening. Længe talte hun med ham, uden at opnaae sin Hensigt, og da han gik, ledsagede hun ham med Trusler, idet hun bitstert beklagede sig over hans rebelske Aand. Han gik til Cirillo, hvem han troede at skulde sit første Besøg. Lægen havde Selvskab: to Mænd, som spillede en mærkværdig Rolle i den neapolitaniske Kæde
(16*)

volution. De skulde spise hos ham. Ogsaa Greven indbødes til at deeltage i det philosophiske Maaltid.

Pater Pistiri, den Ene af hine Gjæster, horte til Franciskanerordenen. Han var endnu ung, fuld af Sundhed og Kraft; han yttrede en brændende Længsel efter at erfare nye Begivenheder og efter at bidrage Noget til sit Fædrelands Gjenfødelse. Han var ligesom i sit Væsen, veltalende, mere modig end koldblodig i Taler, og besad alle borgerlige Dyder, hvorved Mennesker tiltrækkes og ledes i en politiskbevæget Tid. Med disse Egenskaber forbandt han en overordentlig Forsiølseskunst, et Slags Munkeskinnhellighed. Pater Pistiri havde alle øvrige Republikaneres Stjebne.

Den anden Gæst var Ridder Luigi Schiapani, en kalabresisk Adelsmand, smuk og tapper, fleg og forvoven. Han elskede med samme Varme, Muser og Baaben, Damer og Frihed; fuld af Aand og Dybsind henkastede han tidt, under Skind af Spøg, en mærkværdig Tanke. Rolighed taalte han ikke; midt i de revolutionaire Bevægelser hige de han efter Forlystelser. Ogsaa han endte sit Liv efter en Krigsbretsdom, thi næsten alle Mænd, af hvilke Neapel kunde være stolt, døde ved Bøddelhaand og Kongevillie.

Muntert sluttedes Maaltidet; endogsaa Greven syntes ligesom at glemme sin Smerte. Underholdningen var interessant. Der kom endnu flere Gjæster, og først langt ud paa Aftenen skiltes man ad. Klokkeren slog allerede 11, da Doctoren erindrede, at Brev Tellerier var Rekonvalescent. Ridder Schiap:

piani fulgte ham gennem adskillige Gader ; ved et Hjørne adskiltes de.

Paa den anden Side af Gaden snege sig lumst, hyllede i deres vide Rapper, tre Banditer. Greven havde bemærket dem ; han iagttog enhver af deres Bevægelser. Da han saa, at det gjaldt ham, satte han sig i Forsvarsstand, og kaldte ogsaa Ridder Schiappiani til Hjælp. Hans Raab, saavel som hans raske Forsvar, foruroligede dem. Pludseligt hidsilte Schiappiani med blank Kaarde, og angreb Snigmorderne saa tappert bagfra, at de, strækkede ved den uventede Forstærkning, toge Flugten. En af dem var imidlertid ikke saa heldig. Han blev paa eengang gennemboret af Schiappiani og af Greven ; dødeligsaaret sank han til Jorden.

Larmen lokkede Folk hid ; Skirrerne indfandt sig ogsaa. De bære den Døende bort, og Mogle af dem fulgte Greven og Ridderen til deres Logis.

Cellerier var overbevist om, at dette Overfald var foranlediget af Acton. Men han havde intet Bevis, thi den Eneste, som havde kunnet give nogen Oplysning, døde allerede før Daggry, uden at have aabenbaret noget.

Rygtet om det snigmorderske Overfald udbredte sig hurtigt i Staden ; den franske Gesandt, Baron Talleyrand, var En af de Første, som kom, at tilbyde Greven deres Tjeneste. Dronningen syntes slet ikke at tænke paa ham mere. Hun var for opbragt over, at han havde tordet modsætte sig hendes Villie.

Silangieri kom strax næste Morgen, at besøge sin Ven Cellerier.

„Veed De, spurgte han: fra hvem de Dofker fik kom, som havde skullet træffe Dem?“

„Om jeg veed det? Jeg maatte være blind, om jeg ikke skulde gjenkjende min feige Fiende. Da han snigmyrder, har han neppe Lyst til at flaaes. Imidlertid vil jeg dog gjøre et Forsøg.“

Han gik til sit Arbeidsbord, og skrev følgende de Brev:

„Excellents! Tre Banditer have afvigte Nat været leiede til at snigmyrde mig. Gud og en Vens Bistand har frelst mig. Jeg er overbevist om, at De besidder meer end Midler nok til at forskaffe Dem nøiagtig Kundskab om Alt, hvad der forefalder, og derfor beder jeg Dem — Dem allene, Excellents, forstaaer De vel? — at underrette mig om, hvo der har underkjøbt hine Menneſker til at tragte mig efter Livet. Jeg ønsker to Vidner ved denne Leilighed, Eet paa Deres Side, og Eet paa min. I Morgeneſtormiddag ſkal jeg, med En af mine Venner, have den Ære, at besøge Dem. Jeg er &c. &c.“

Denne Skrivelse gav han En af sine Betjente, med Befaling, at overbringe Ministeren den. Han lovede Tjeneren sex Zechiner, naar han kunne aflevere den i Ministerens egne Hænder. Dette Mid-
del virkede ſaa kraftigt, at Jacintho trængte sig frem til Acton, og virkelig fik et Beviis for Brevets rigtige Aflevering, hvormed han triumpherende kom tilbage.

Næste Morgen Klokken sex var det Hotel, hvori Grev Cellerier boede, omringet af neapolitaniske Soldater. En Capitain traadte, ledsaget af en Politiaagent, ind i Grevens Bærelse, og betydede ham, at han inden en Time skulde forlade Neapel. Forundret over denne strenge Forholdsregel, erklærede han, at han, som Franskmand, kunde gjøre Forbring paa den franske Gesandts Beskyttelse, samt at han ikke reiste, før han havde talt med Baron Talleyrand, ei heller før man sagde ham, af hvad Grund man tillod sig en saa oprørende Fremfærd imod ham.

Hans Fasthed indgjød Officeren Agtelse; han gik, for at hente ny Forholdsordre.

Baron Talleyrand sendte sin Secretair, for at forestille Greven, at han, som Udvandret, ingen Ret havde til Gesandts umiddelbare Beskyttelse; han meddeelte ham en officiel Note, hvori Minister Acton underrettede Talleyrand om, at Kongen havde seet sig nødsaget til, at forvise Grev Cellerier. Man havde truffet alle mulige Foranstaltninger, for ei, ved denne Forviisning, at sætte ham i nogen Forlegenhed, og derfor tinget ham med en amerikansk Fregat, som vilde seile til Genua. Man tilbød ogsaa, at forsyne ham med Penge, hvis han skulde behøve dem.

Medens Cellerier modtog disse Efterretninger, kom Officeren tilbage med skjærpet Befaling, at han maatte bruge Magten, hvis Greven ikke godvillig adlød. Han saae sig altsaa nødt til at give efter for det skjændige Tyranni. Dog blev Aarsagen til den voldsomme Medfart ham ikke fremmed. Den

feige Acton kunde kun paa denne Maade befrie sig fra en tapper Modstander. Da Greven saae, at al Modstand vilde være spildt, forlod han, med sine Folk, Neapel, og steg ombord paa det amerikanske Skib.

Samme Dieblig overrakte en Lazzaroni ham en Billet. Han fandt kun eet eneste Ord deri, og det havde Lady Hamilton skrevet:

„S æ v n.“

„Ha, skjændige, forvorpne Qvinde! raabte han rasende: Hertil forfølger Du et Offer, som undgik Din giftblandende Morderhaand!“

Han sønderrev Papiret, og kastede det i Balsgerne.

Brudstykke af en Danskers Reise
 fra Warschau til Krakow og Wieliczka,
 i Breve til en Ven 1829.

— — — Vi har havt en smuk Dag. Det var ei omsonst den 27de Juni, nu er det henimod Aften. Tordenen har rensset Luften og det er deiligt kjoligt. Vi ere floine hertil fra Konsti, hvor vi have overnattet. Flyve er ogsaa det bedste, man kan gjøre i Polen. Hvilke Veie og hvilke Vertshuse paa denne Side Hovedstaden! Egnen begynder nu at blive lidt smukkere, altsom vi paa et Par Mil har nærmet os Grændsen mellem det lille Kongerige Polen og den endnu mindre Republik Krakow. Velkommen, I blaalige Karpather! Stolt kneise I hist høit op over Horizonten.

Hvilke forunderlige Oprodninger har ikke her fundet Sted i Jordsmonnet — den slibrige Leer, vi ælte os frem i: det er stundom udgravet i de sælsomste Former, snart isolerte, snart i lange bugtede Rader, og det i Dybder, Afgrunde, Raviner, hvori hele Regimenter, ja Kirker med deres Taarne kunne skjule sig, uden at Rogen skulle ynte om, at de vare der. Jeg seer store Strækninger saaledes, det maa være skeet ved Vandets Magt; men hvorledes? Jeg begriber det ikke.

Egnen seer meget bar ud og Skovene ere langt fjernede. Vi ere paa Høiderne, men i Dalene er det muntert og livligt. Der ere mange Mennecker, man luger, hypper, slaaer Høe, pløier her med fire Stude, som man før i Sandet gjorde det med Een. Hist ligger

en lille Landsby — vakkert indføbt i Grønt paa Kro-
nen af en Klint; den smiler venligt ved den dalende
Soels rødmeende Straaler. Jeg er ret Solen taknem-
melig derfor, og glemmer vor lede Postilion, der
— saameget Ondt han end maa døie derfor — dog fra
sit stolte Rudskeæde med ubarmhjertige Hidskesnert strafs-
fer paa den bare Skjorte hver Bonde, der ei betids
nok eller sjernt nok undviger ham, naar han derimod
lavt krybende vil kysse min Haand for hver en Snaps,
jeg lader ham stykke ned. En smuk Aften vil have ven-
lige Materier: jeg gad kunnet male det lille nøgne
Barn, der hist er løbet hen til sin bortgaaende Moder,
og snart kysser hende paa den ene, snart paa den anden
Haand, for dog at formaae hende til at blive. Jeg
gad kunnet male det heel venlige Syn af en gandske
anden Natur: ogsaa et nøgent Barn. (Ja,
i Polen hører heel eller halv Nøgenhed til Dagens Dre-
den.) Midt i den stille Landsby, vi nu fare igjennem,
sidder det sødt slumrende ved Foden af et stort Helgens
billede.

Vi have en Stad til Venstre. Joermænden kalder
den Miasta. Vi rusle den forbi. Skoven foran
os ligger vist paa Grændsen mellem Polen og Krakow.
Ogsaa den maae vi forbi, og allerede lede vi efter Wi-
lerkowice — vor sidste Station, vi hvert Dieblig troe
at opdage, men Regningen er gjort uden Bert: — med:
eet vrier vor Rudske af tilhøre, og stryger nu henad den
mindste Bei nogenstinde en Britsch med 3 Heste før rulle-
de paa, og vi? — Ih, vi fulgte saa troligt som en
Estersætning sin Forsætning, og saa tillidsfulde som
Danske kunne følge en Polak, der med en Logik, vi ikke
forstode, og paa Polst, vi ligesaalidet forstode, beviste,

at han havde Ret til at forlade den slagne Landevei, og føre os imellem Afgrunde, stundom saa dybe og af Regnen saa udflaarne, at vi havde god Grund til at takke vor gode Genius, der hjalp os heeltindede derfra, og det i Tusmørket.

Endelig kom vi da mellem en Deel Kridbjerg — over en Elv — i en Landsbye et tandem finis coronat opus — ved Enden af den til vort saare hyggeligt beliggende Posthuus med sit nydelige Haugeanlæg og Ruderær af gammel Stads.

Det varede ei længe, saa vare vi ogsaa derfra, og joge til Grændsestedet. Her var Kofsstationen, Alt frigerst, og den nedhidsede røde og hvide Bom vort nec plus ultra, indtil vore Passer vare undersøgte og befrevne baade paa Russt og Polst. Langt om længe var da og dette vigtige Eftersyn tilende, Bommen aabnedes, og nu stoi vi i et ægyptisk Mørke ud af Polens og ind i Republikens Territorium. Paa herlige Kalkveie — saa hvide, som om Vinteren havde pudret dem, naaede vi da endelig Krakow — sidde nu efter 2 Dages modige Kjørsel i Kongen af Ungarn, og Jødefactoren — dette Pragtstykke i hvert polst Værtshuus — har meldt sig.

Vi komme en Dags Tid til at slaae os til Rolighed her, først da ventes en Vogn fra Olmutz, vi kunne følge tilbage med. Hvad jeg i dette Mellemrum kan see, saaer Du; men glem ikke, jeg stedse staaer ligesom paa Galdrebet, at mine Tagttagelser derfor maa bære Bræget deraf. Gud Nat! Jeg er træt, nu er det paa de Tide, man føier sig tilsengs.

Krakow er et interessant Punct; der ere ikke mange Steder, som har havt en høiere historisk Betyd-

ning. Hørmangen Vulkan har ikke brændt og er udbrændt her, efter at have kastet sin Lav og Aske vidt omkring sig, indtil dens Fyrhøder endeligen blev lagt op i Domkirken, for at slaae sig til Rolighed paa Klippen der, høit over Land og Bye.

Her er da ogsaa det sidste Skimt af polsk Frihed, — men under et andet Firma: „Kra k o w!“

En mægtig Beskyttelse har denne Møe. Da hendes alderstegne og dog urolige Moder efter en langsom melig Svækkelse og tre frampagtige Feberanfald endelig opgav Vanden i Armene paa sine kjære Naboe, der med megen Egesfremhed selv havde indsat sig til hendes Arvinger, — toge de sig en Stund efter (1815) faderliggen af hendes Datter, gjorde denne fri og ledig, gav hende Lødet at rutte med og tillige — vistnok for al den Forsmædelses Skyld hendes gode Moder saalænge havde maattet døie, — den hellige Forsikkring om en evindelig Uantastelighed (Neutralitet).

Kunde det nu end stundum falde Datteren ind at gruble lidt over sin Stilling, og tænkte hun da:

„Åh, man har jo ikke længere Fred, end Ens Naboeer ville, og hvilke ere nu disse Naboeer? Kan Østerrigeren ikke forliges med Russeren, eller rage de og Preusserne i Totterne paa hinanden, — saa man da aldrig Sligt før? ma foi, er jeg da ikke udsat for, at Enhver af dem tager mig med Vold?“

Saa — i hvor betænkeligt det end synes — tænker hun dog, som hun bør, om igjen, lider paa Uantastelighedens Evindelighed, og er jo — tryk for sin Være! — *)

*) Kaster man blot et Blik paa Kartet, seer man snart, at Krakow er et vigtigt strategisk Punct. Det er et Fo-

Omtrent 96000 Indvaanere har Republikken her paa 22 Qvadratmiil. Hovederhvervsgrenene ere Agerdyrkning, Qvægavl, nogle Fabrikker, og en tilsyneladende ret livlig Handel med Salt, ungerst Viin, Træ, Vox, Honning, Fisk, Linned o. s. v.

Forfaringen er demokratisk, men skal ikke lugte lidet aristokratisk. Folkerepræsentationen har den lovgivende Magt, samler sig hvert Aar i December Maaned, og bestaaer af Medlemmer, der baade ere udvalgte af Folket selv og af Senatet, Domkapitlets Prælater, Universitetets Doctorer og Fredsdommerne. Den executive Magt ligger derimod i Præsidentens og Senatets Hænder. Af disse Senatorer have nogle deres Embeder paa Livstid, Andre kun paa eet Aar. Præsidenten beholder Sit i tre Aar, men kan, om man er tilfreds med ham, atter blive udvalgt, og det er Folket, der vælger ham og Størstedelen af Senatorerne, naar Resten vælges af Domkapitlet og Universitetet.

cus for Veis og Handels-Straalerne mellem Polen, Galizien, Ungarn, Mähren og Schlesien; ogsaa ligger Byen ved Weichselen, som allerede derfra er seilbar. Har den end i taktisk Henseende ikke samme Værd, da den baade er behersket af Podgorze og Broniclawahøjderne, saa ville maaskee dog Forstaaendigheder paa disse kunne skabe et Coblentz og Ehrentbreitstein af Krakow og dens Omegn. Yderst vigtig bliver Staden stedse for den af de Krigførende, som først sætter sig i Besiddelse af den. Det er vist ikke omsonst, at Østerrige har beholdt Podgorze, der ligger lige over for, og saa tæt ved Krakow, at den næsten er Kjøb af dens Kjøb og Been af dens Been.

Men jeg maa ud, den 28de Junis første Solstraaler spille saa muntert ind til mig, ogsaa lyder Sangen over til os fra Gjenbokirken, det er Messen og Søndag. Paa min Ære, man kan blive meer andægtigt stemt i dette Bertshuus, end i mangt Andet. Imidlertid saa musikalske som Böhmerne — ere Polakkerne ikke, det har jeg allerede hørt.

Krakow er nok værd at see, den har dog en heel anden Carakteer end Warschau. Hvor forskjellig er ikke Folkevrimlen: Polakker, Gallizier, Ungarer ic. i deres nationale Dragter. Bistnok have de Alle i Dag deres Risteklæder paa, men Polakkerne ere endnu de smudsigste; de Andre see idetmindste reentligere ud, og Mangen af dem har noget heel Krigerisk baade i Paaflædning og Anstand.

Husene, Palladserne, Kirkerne, Kapellerne, Alt har et stolt alvorligt Alderdomspræg, noget vist rigsskads mæssigt, som er umiskjendeligt. Mangt et Lag er paa sin Italiensk skjult ved en Utrika, og synes derfor fladt. Murene ere baade tykke og høie, Bærelserne ofte hvælvede. Der maatte kunne blive et Saragozza af Krakow, naar Beboerne vare ligesaa offensive tilhinds, som deres Boliger og Bygninger ere defensive.

Høit op over Staden kneiser paa en Klippe den gamle Kongeborg. Uhyre Mure omgive den, og en Mængde Ud- og Tilbygninger give den paa sit stolte Standpunct et underligt forvirret Udseende. Til forskjellige Tider maa her have været nedrevet og tilbygget. I Middelalderen kan den have været en haard Nod nok at knække, — men nu — man slaaer paa anden Stræng — er selve Tiden voxet den over Hovedet. Jeg synes, man har gjort Ret i, at gjøre den til Opholds-

sted for flere milde Stiftelser: saadanne ligge jo ved selve deres Natur Himlen nærmere end Jorden. Og: saa her har Meget begyndt at faae et fredeligere Udseende: Hvor Volde og Værker for hævede sig til Forsvar, der skabes nu Alt om til Promenader, og — hvor Kartovnen brølte vildt, nu Lærken flaaer saa glad og mildt.

Jeg seer en venlig, nydelig Gang slynge sig opad denne Klippe.

Hvilken Skof af Kirker! Man regner paa en 70 Stykker. J meer end 30 troer jeg imidlertid ikke, der holdes Gudstjeneste, som do ogsaa synes nok for en Befolkning af circa 26000 Mennesker, hvoraf $\frac{1}{4}$ Deel skal være Jøder. Ogsaa Protestanterne have en Kirke her. Mangt Eet af de forladte Gudshuse seer meget brøstfældigt ud. Her er tillige ikke saa Kloostere; Etaden ligger jo i den enesaliggjørende Kirkes Favn. Rige ere de ikke Alle. Hist prunker Eet med en barst Mine, man læser: Noli me tangere! saa klart paa Jerndøren og de smaae Vinduesglugger med baade Jernstænger og Staaltraad vel forsynede. Derinde smægte Nonner, siger man.

I et Par Dages Tid er jeg dog kommet Syden en Deel nærmere. Vidste jeg det ikke af Andet, behøvede jeg blot at aabne Vinene. Her er endog i Overflodighed Kirsebær og Jordbær tilkjøbs, og mangen Blomst udsprungen under Guds fri Himmel, der endnu i Warschau var langt tilbage. Midt i Staden omtrent ligger det store uregelmæssige Torv, belempret af en Skof usle Udsalgs Boder. Raadhuset lider ikke derved, det er ikke smukkere end Boderne; men d a s Enchhaus havde noget saa borsagtigt, saa grandieust i sit

Ydre, at jeg nok ville ønske det, at kunne stille sig lidt bedre tilfæne, — og dog, saalænge det som en Elefant kun føder en Myg, (j-g saae ikke uden nogle faa Risser, Foustager og Meubler derinde), holder det sig maa: skee beskedent eller klogt nok bag de jammerlige Boder, og hvo kan laste det gamle Skrog derfor.

Gaderne selv ere ret brede og lyse, men Bontikferne synes mig ikke rigt udstyrede, og for Udsillingen af Varerne har man her ligesaa lidet Talent som i Warschau.

„Schönes Tuch, meine Herren! Wollen Sie Ducaten wechseln? Was wollen Sie? Ein schöner Pfeifenkopf? Kaufen Sie doch dieses — jenes! Sie sollen es wohlfeil haben, um einen Spottpreis, o. s. v. rullede os nu med eet imøde af en Skot Mænd, Qvin: der og Børn. Det ene Spørgsmaal oppebiede ikke det Andet. Rykkede Een i Ermet, trak en Anden i Kjole: fligen. Medens de Yngre og Yngste saaledes klyngede sig om hver en Fremmed, Skjebnen førte ind i deres Gade, havde Alderdommen paa Bænkene ved Husene Rydels: ser af en høiere Art: Hvor mangt et Hoved laae ei her ømt i Næstens Skjød, hvis flittige Haand i lut: ter Smaamord yttrede det hjerteligste Vennesind. Vi vare, som Du vel allerede halvt har forstaaet, komne ind i Jødegaden, et Sideslykke til den i Frankfurt, og dog maa: see i endnu en høiere Potents. Sorte polske Jøder med høie Huer og Skjæg, alle Qvin: derne hvide, smudsige og forrevne paa sin Polst, og nu de forrvillede Hvideløg! — — — Vor Fac: tor havde ført os ind i denne Gade; deels vilde jeg kjøbe nogle Smaaring, deels ogsaa see, hvorledes en Bontik — et Huus saae ud der. Det er imidlertid ikke

saa let en Sag at komme ind i en saadan Braa i Kra-
 kow. En lille Dør aabner Veien til en stummel, sug-
 tig Art af hvælvet Forstue, hvor en dunkel Sti leder
 igjennem et engelsk Anlæg af Kasser og Smuds, Fou-
 stager og gamle Klæder, til et andet og atter et andet
 Afstykke, der enten er smaaligt som en Celle, eller stum-
 melvornt stort, det Ene adskildt fra det Andet ved alens
 tykke Mure, og kun sparsomt oplyst af Glugger, saa
 smaae, at en Solstraale kun sjelden forvilder sig der-
 igjennem. Endeligen langt om længe naaer vi da til det
 Allerhelligste: Boutiken; men her er det saa bølge-
 mørkt, at vi maa standse, for at Nøt kan komme til
 at see og orientere sig. Knap et Skridt foran os have
 vi Skranken, Gulvet selv er belagt med Barer, der ere
 opstablede ovenpaa hinanden og af den forskjelligste Art.
 I fortrolig Klynge ligge her Penneknive og Fruentim-
 merstads, Sukkertøi og Tobak, Piber og Potter o. s. v.
 Imidlertid fik jeg en Pennekniv, og takkede Gud, da
 jeg atter saae Dagens Lys. Et Mærke som hiint maa
 dog ogsaa her være Kjærlighedsguden gunstigt: Jeg saae
 nemlig der et halvtgammelt Par sidde Haand i Haand
 — Side om Side, og tale saa betydningsfuldt til hinan-
 den paa Polst, at jeg forstod det paa Dansk.

Dette var nu min Formiddags Vandring, en Vans-
 dring efter Næsen, som man siger. Saaledes søger
 jeg først et almeent Begreb om det Sted, til hvilket jeg
 kommer; siden træder jeg til den næiere Anatomie. En-
 hver har jo sin Maade. Middagstimen nærmede sig,
 ogsaa den har sin Nøt; men en krakowisk Gjestgiver
 unddrager sig Ansvaaret for sin Verdens Mager; thi
 søgte vi og fandt et tydsk Episequarteer; dog, hvi net-

op et rydst? Ih, kjære Ven! Hvo vilde vel med selve den bedste Appetit kunne æde sig igjennem en heel polsk Episefeddel, for at blive mættet paa Dansk!

Vi skulle nu høit tilbeirs, det gjælder den gamle Kongeborg paa sin Ralkflippe.

En herlig Udsigt! Under vore Fødder det alvorlige Krakow med dens Forstæder Casimir, Stradow og Alepars. Høit reise sig Taarne over Taarne, hver af sin forskjelligte gothiske Form, ligesom de Kirker, de hvile paa. Fra de venlige Hauger svinge alstensk Træer i et grønspraglet Klædebon deres syldige Kroner ungdommeligen op over de alderstegne Bygninger. Tæt om Borgklippen er Alt Promenade, hvori en stor Brimmel af saa heelt forskjelligt klædte Mennesker vælter sig frem! Hift kaster den lille Rudawa sig saa fortrølig i den langt stærkere Weichsels Faan, for med den at ile ad fjerne Østersøe. Podgorze kaldes hiin Bye, der ligger Krakow saa nær, som det var dens Egtemage. Broen, Du der seer, er det Baand, de begge paa hver sin Bred have fæstet imellem hinanden; dog staaer Du i Podgorze, da er Du i Gallizien. Res publikaner her, men Intet mindre der!!

Og nu det herlige blaaligrøde Teppe hift, der fra Himmelsofret er rullet ned til Jordens Gulv? Ih, det er Karpatherne. Kul Tæppet op, og Du seer ind i Ungerland. Men de tre Høie der, er det Kæmpehøie fra vort Nord? Nei, der hviler Kong Krakus, som grundlagde Krakow, her hans Goster Dronning Wanda, og Storhøien hift, det er den kraftfulde ædle Kościuszko's Monument.

Lader os træde ind i Slotsgaarden! Bygningen formerer her en regulair, treetages Firkant. Aldrig

saae mit Die en saadan Mængde af Soiler — flablede ovenpaa hinanden. Udenfor enhver Etage bære disse Soiler et Gallerie, hvorpaa man hartad trindtom kan komme fra det ene Fløi i det Andet. Imellem disse Soilerader er desuden hele Muren oversmurt med maadelige Frestomalerier. Hvor bunter seer ikke Alt det ud! En smagløs Idee, der naturligtviis har betaget Slottet sit Syn. Denne Deel af Bygningen skal være opført saaledes, som den nu er, efter den Fortsættelse Slottet leed ved Carl XII. Indeni fandt jeg intet egentligt Seeværdigt, kan imidlertid ikke lade være at nævne Loftdecorationen i en af de gamle Sale. Den skylder, siger man, Sigismund I. sin Tilværelse, og er det saa, har den høifalige Herre havt en egen Smag. Tænk Dig nemlig, hele Loftet dannet af lutter firkantede, forgyldte og stærk fremspringende Snirkler, stik et Karikaturhoved frem igjennem enhver af disse Snirkelfirkanter, lad alle disse Hoveder gloe paa Dig — Kroppene lægger Din Phantasie nok af sig selv bagved og indensor, — og Du vil paa min Værelse tilstaae mig, at i en Nervefeber kunne de Hoveder blive drøie nok at trækkes med. Sagnet vil, at Hs. Majestæt i et satirisk Lune skal have ladet dette gjøre saaledes.

Men Vesperen toner høitidsfuldt ud af Domkirken, der ogsaa ligger paa Klippen, Side om Side med Borgen.

Hvilken Pragt! Men Pragt og Smag er, som Gud og hver Mand veed, to heel forskjellige Ting. Skulde ikke hvert Aarhundrede, jeg havde nær sagt, hver Tidsalder, have skænket Kirken et lille Provesynkte af sin

Emag? Jeg er nærvæd at troe det. Her er en 50
 Altare og en Snees Kapeller, ikke Eet som et Andet.
 Hvormange Slags Mausoleer over Konger, Biskopper
 og andre høibaarne, om ikke høiveldsde Herrer!
 Hvormange Slags brogede Marmor og artistiske Pro-
 ductioner af alskens Art, hvormegen Forgyltning og hvors-
 meget Snirkelvæsen er ikke her! Af dette hellige Pul-
 terkammer maatte mange fattige Kirker rigeligen kunne
 ndstjores til lige Fordeel paa begge Sider. — Jeg lider
 ikke, at man nede i Kirken — ogsaa her — ikke kan see
 Høialteret. Hvorfor ikke? Ih, Diet hist! Er det
 ikke skjult af Kirkens høie Patrons — den hellige Sta-
 nislai Sarkophag? Guds Alter har da maattet vige
 for Afgudens. Her hviler han, den hellige Mand,
 som Blodhunden Boleslaus 1070 dræbte foran Alteret:
 Stanislaus var Biskop og bovede at sætte Kongen i
 Band. Prægtigt hvile og hans Been paa et Alter i en
 massiv Sølofiste, der bæres af fire Figurer, ligeledes
 af Sølv, trindt omgivet af sort Marmor og forgyldte
 Metalpiller med en skinnende Kuppel over det Hele,
 hvilken Rigdom! I Guld strutte alle de Messeskaaber,
 Kleresiet prunker med. Selve Høialteret fordunkles
 af denne Pragt. Paa mig gjør en sliq intet Indtryk,
 dertil usurperer den altfor voldsomt min Sandselighed,
 mit hele Væsen protesterer imod den, kort sagt — jeg
 føler — Gud skee Lov — jeg er Protestant.

Mange store Erindringer har dette Tempel. Hvor
 mindviet man end være i Historien, vil dog snart dens
 Muse, idet hun med den ene Haand kaster sit tætte Slør
 over mangt et glimrende Mausoleen, med den høit flam-
 mende Fakkell i den Anden, lede Tilskuerens Blik ad sine
 helligste Skatte selv i den simpleste — dunkleste Bræa.

I et stummet pragtfuldt Gjemme, dybt under Kirkehallen, steg jeg ned: Høitidsfuldt hengungrede Orgelet ligesom en Liigsang over mit Hoved, da kastede jeg i dyb Erfrygt mit Die fremad. Her hvilede et trefoldigt Kloverblad paa Jorden. Storm og Uveir havde til forskjellige Tider og fra forskjellige Steder hid henvistet det, og jeg traadte til det midterste Blad, stirrede derpaa og saae ved hiin flammende Fakkels lyse Skin, at der stod skrevet og det i Diamanters Id: „1683,“ det reddede Europa,“ men og i blaaligt Svovellys jeg saae mangt et sælsomt Ord, saasom: „BOLD — Utafnemmelighed“, da kastede jeg Diet paa Sværd, Krone og Scepter, de havde ogsaa ligget her 1772—1793—1797, dog i det samme flirredes der ligesom med Lænker, da vendte jeg mig sukken til det Ene af Sidebladene: Herligt flammede der i Æthers glands en til samme flettet Heste og Borgerkrands, men inden i den stod skrevet med Blodtaarer: „finis Poloniæ — 1794.“ Paa det tredie Blad prunkede Ero: skabskrandsen og mangan tapper Daad, og i et blændende Lys brændte Ord som disse:

— — — — — ultimus ex acie descendens,
 — — — — —
 — — — — — vita gloriæ et patriæ sacrata functus est
 — — — — —
 — — — — — popularis populari duci mittes
 hoc monumentum lacrymis suis irrigatum
 posuit.

Jeg gjenkjendte denne Indskrift; var den ikke indgravet paa den Mindesteen, som ved Elsterens Bred sattes paa det Sted, hvor han — En af de Braveste (saa kaldtes han) blandt de Brave fandt sin Død, og var ei Stenen bedækket med utallige af hans Lands:

mænds Navne, der skulle endnu ligesom bringe ham den sidste Hylдинг?

Da forlod jeg det hellige Kleeblad, men min polske Ledsager bødte sig dybt for de Liigkister, som indstuttede de hensmuldrende Been af de tre i Historien lyslevende Helte: Johan Sobieski, Thaddæus Kosciuszko og Joseph Poniatoſski, og han, min Ledsager, gjød Olie i den Lampe, som stedse brændte der i dette Frihedens sidste Asyl!! —

Kosciuszko's og Poniatoſski's Kister fandt jeg forsynede med flere offentlige og fornemme Segl. Frygter man maaskee et Reliquiethverie? Eller vil man maaskee saaledes forebygge, at Heltebenene ikke skulle gaane igjen? Eller blive de kun saaledes ligesaa passive som de paa St. Helena? —

Jeg havde nu seet Krakows Pantheon, men der var i Kirken endeel, jeg dog vilde faste Diet paa; jeg gik derfor ind i Sacristiet til en der siddende Geistlig, som, man sagde mig, forstod Fransk. Jeg fandt ham halv sovende over sin Breviar, som han tryggede Drøv over, skjøndt det nok er muligt, han-tillige der skulde ruge over sin Kirkes Skatte. — De Troende selv kan man dog ikke til Gjengjeld skænke ubetinget Troe! — Og hvore meget har denne Kirke ikke tabt? Munken, som paa min Bøn derom, lovede at vise os omkring, sukkede dybt, naar han tænkte derpaa. Han sad her midt i sit Allerhelligste: Kirkens egentlige Skatkammer. Det var ogsaa en god, ærlig Boutik: Skat ved Skat, Skuffe ved Skuffe. Morer det Dig at kjende Naturen af saadanne Skatte i en chatolſk Kirke, vil jeg nævne Dig nogle af de vigtigste her, skjøndt der vare langt flere, ligesaa kostbare, men jeg vil ikke trætte Dig med

en Katalogus. At den hellige Stanislaus der spillede en stor Rolle, vil Du let begribe.

Først og fremmest fandt Du derfor her denne hellige Mand's Hoved, der stod i en Guldbuddige, saa tung, at jeg efter Bogstaven knapt kunne løfte den. Et lille Bindue var den foroven forsynet med til Dienslyst for de Troende.

Endvidere Hans Armpibe, yderst rigt indsat i Guld; herpaa var og den høifalige Herres Ring anbragt. En stor Mand maa han have været, thi to af mine Fingre gif mageligt ind i denne Ring. Bigotterie havde hængt mange nymodens kostbare Ringe ved Siden af den.

Hans Bispehue. Al, havde Christus havt Halvdelen af al den Rigdom, da han sagde: „Menneskens Søn har ikke det, hvortil han kan helde sit Hoved.“ Den var som besaaet med Perler, Guld og Edelstene.

Og endeligen Billederne af de vigtigste af hans hellige Gjerninger, som for flere Aarhundreder siden af en Dronning vare baldyrede paa Flaget af en Processions-Banner. Det var virkeligen et mærkeligt Stykke som Vidne om Tidens Kunst og Aand. Hver Gjerning var her forestillet i sin Firkant af Flaget. Alt var en relief, stundom een Tomme høit, Alt i Perler, Guld og buntet Farveskjær. Den sal. Dronning maa have havt drabelige Fingre. Lidt Hjelp har Hendes Majestæt vel ogsaa havt!

Men Helligdommens Helligdom her var et verita belt Søm af Christi Kors. At det Rum, hvori det var indsluttet, ligesom den derover hvilende Krone og hele Indfatningen var af Guld, forstaaer sig af sig selv. Da Præsten ærbødigen tog Kronen af, for at

vise os Sommer, sølte jeg tilfældigviis derpaa. I samme Dieblig kastede han et strængt Blik paa mig, vædede sit Kommotørklæde og bortvidskede saaledes den Smule Protestantisme, som her kunde have indrustet sig til stor Forargelse.

Boleslaus havde gjort en god Fangst: erobrede nemlig i Kiow et Guld kors. Saae man nøie til, da fandt man det besaaet med lutter bitte smaae Rosaker tilhest.

Ogsaa den hellige Florians Hoved prunkede her i en Guldbuddige, som jeg ligeledes kun med Besværlighed kunde løste.

Fire og tyve skjønt forarbeidede Guld kalke havde Kirken ogsaa havt, men af dem havde Rosciuszko udbedet sig de 23, saa her nu kun var een Eneste tilbage. Skjøndt Munken erklærede, de vare brugte til Fædrelandets Forsvar, saa fortrak sig dog hver Mine i hans Ansigt, da han talte derom.

Biskop Lipski har bestemt af de Høiærværdigste været den Høistforsængeligste. Aldrig har jeg seet en Bispehue saa besat med Verler, Saphirer, Smaragder, Hyacinter, Opaler og Diamanter, som hans.

Clemens den 12te havde til Kongen af Polen skænket en pragtfuld Guldbouquet, som han igjen gav til Kirken.

Læg nu hertil en 3 Ulen hoi, særdeles kostbar Bispestav, Christus paa Korset, Alt af Sølv, saa tung, at to Mænd neppe ved Processionerne kunne bære den, og jeg vil ikke sætte Din Taalmodighed længere paa Prøve.

Jeg var imidlertid Munken taknemlig for, at han for mig havde gjemt det Bedste tilsidst. Det var den simple Staatsabel, Poniatowski havde paa, da han druknede. Paa Klingen stod, at den 1808 var skænket ham af Krigerne for hans Tapperhed. Her var desuden

hans Marstalskaabe, Feltkrucifix, og alle de Orde-
ner, han havde været prydet med.

Af alle Kapellerne interesserede Sigismund I
mig meest, det var simplere end de Andre, og
herligt faldt Lyset fra den høie Kuppel ned deri.
Kongens Feltorn staaer ogsaa her. Hs. Majestæt skal
med egen Haand have forarbejdet den; han maa
have været en dygtig — om just ikke smagfuld
Haandværksmand, og det paa mangen Viis; thi
baade tilskrives en Dør oppe paa Stottet ham, og
en Guldkalk, man viste mig, skal ligeledes være
af ham.

Seeværdige Malerier have kun faa Kirker her.
De mærkelige fandt jeg i Sigismund August's
Kapel. Det er Lidelseshistorien. De ligne Albrecht
Dürers Smag, men ere neppe af ham.

Enkelte ret smukke Epitafier seer man hist og
her. I det Hele taget synes mig de over Biskop-
perne prægtigere end dem over Kongerne. Først
Kirken saa Thronen — det er som sig bør og bør
i et catholisk Tempel! — (Det er ikke alene Rav-
nene: Henrik 4de, saavel i Tydskland som Frank-
rige, der have kommenteret opbyggeligt til denne
Text. Selve Guds Throne — det er jo dog paa
en Maade Høialteret — staaer jo her, som jeg før
viste Dig, bagved Kirkens Throne i den canoniseerte
Biskops Alter; Du seer ogsaa tusinde Gange, at
en saadan Helgen faaer langt mere Dyrkelse, end
Billedet af den Korsfæstede!) Biskop Soltif, der
havde gjort fælleds Sag med Kosciuszko for Polens
Frihed, blev paa sin Russisk transporteret til Sibe-
rien. Flere Aar efter fik han imidlertid sin Frihed,
men Sorg og Elendighed havde undergravet hans

Helbred. Saa glad man saae denne fortjente Mand vende tilbage, saa forrigfuld saae man ham føie Stund efter døe. Det er en bizar Idee, at man paa hans Epitafium, der naturligviis emblematisst indholder gandske andre Ting, har i hvidt Marmor anbragt en Afbildning af den Kareth med 6 Heste for, hvori han, omringet af en Rosaf-Esforte tilhest, føres bort.

Det var mig ligeledes besynderligt at see saas danne Liiastene, som hos os ligge i Kirkegangene, her indfattede i Kirkemuren. Da nu de Døde der almindeligviis forestilles liggende, og det i en temmelig høi Relief, frygter man hvert Dieblif for at see dem vælte ud, og gjør uvilkaarligt Plads for dem.

Hvor man elsker det Brogede her. Saa overladt end Kirken er med Prydelse, ere dog alle Vilslerne behængte med lange Strimler rødt Uflast, og oventil er det ene Hantelice ved Siden af det andet.

Vesperen var allerede en Stund forbi og ingen Gudstjeneste meer, da traadte en Præst frem og udtalte høit nogle mig — naturligviis — uforstaaelige Ord. Jeg spurgte om, hvad de betydede, og man svarte, det var nogle gudelige Ord, en her baade Dag og Nat vagtholdende Præst timeviis havde at fremsige, naar der ellers ingen Tjeneste var.

At denne Kirke er meget gammel, behøver jeg ei at sige Dig. Hvormangt et Monument vidner ikke derom? Allerede i det tiende Aarhundrede skal Minceblaus her have oprettet et Erkebispedømme og Kirken være blevet erkebispelig; den afbrændte imidlertid senere, og skulder Biskop Rankenus 1520 en Deel af sin nuværende Skikkelse, hvilket en latinsk Indskrift paa den ene Kirkedør fortæller.

At de polske Konger her lode sig krone, ligesom de for Størstedelen findes begravede her, er da beskjendt nok.

Ved at gaae ned af Klippen saae jeg det Punct, hvorigjennem Slottet i Aaret 1772 blev overrumplet og indtaget. Denne lille Anecdote vil som Soldat interessere Dig, den viser da og, baade hvad dristige, snilde Folk ere istand til, og udtaler tillige i selve Contrasten tilgavns sit: „Pas paa Din Tønde som en Mand?“ thi ellers — — —

I Krakow laae under de daværende Uroligheder en russisk Garnison, der havde svagt besat det befæstede Slot. Det var den 2den Februar, da de Confoedereerte fattede den Plan, at sætte sig i Besiddelse deraf, som de udførte saaledes: Aarle, længe før Dag, sneg en Lieutenant Bytranowski sig med henimod 80 Mand til et Sted i Nærheden af Weichselen, hvor en Kloak fra Slottet havde sit Udlob; her trængte han og hans Mandskab sig ind. Det var en Defilee i Ordets alleregentligste Forstand, ikke Spørgsmaal om, med militair Anstand eller i et martialsk Tridt at nærme sig sin Fjende. Nei, Almarschen, saa vovelig den var, gif heel beskjedent for sig — paa alle Fire — Een for Een. Saaledes lykkedes det ogsaa at komme op i Slottet. Nu gif det løs paa Hovedvagten. Russerne havde allermindst drømt om disse ildelugtende Spørgesser, studsede og vare Krigsfanger. En af dem undslap imidlertid, og kom over Muren ned i Byen med Efterretning om, hvad der var paa færde oppe paa Slottet. Dette blev da og strax angrebet; men de Confoedereerte aabnede en saa virksom Fld, at man ansaae dem langt talrigere, end de virkeli-

gen vare. Et lille Corps, de Consoedereerte havde i Nærheden, fik nu Efterretning om, at Overfaldet var lykkedes, gik mod Krakow, slog Russerne, og kastede endnu samme Aften en tilsrækkelig Garnison ind i Slottet.

Men op og ned i Krig det gaar,

Saa mangt et Sted dog skrevet staaer.

Russerne fik ogsaa Forstærkning, Slottet blev beleiret, forsvarede sig tre Maaneder hjækt, og da — ja da capituleerte det.

Det var nu henimod Aften; fra Slottet havde jeg seet Kosciuszko's Høi; hvad naturligere, end at jeg saa nær muligt vilde betragte dette stolte Minde om høi Fortjeneste og national Hylдинг af denne. En smuk Bei gik did. Paa det øverste Punct af de Høider, som her beherske Omegnen, ligger Mohita Kosciuszki, (Kosciuszko's Høi) en sand Ræmpehøi, hvis øverste Top ligger Himlen 300 Fod nærmere end dens meget brede Fod. Ud en Sneglegang kommer man hist op. Ikke mangen Høi lagdes med mere Hjertelighed end denne: Folk af hver en Stand og hver en Alder, Mænd og Qvinder, den Rige som den Fattige, rækkede egen Haand til dette Arbeide, som først efter tre Aar fuldendtes. Hvor findrigt valgtes ogsaa Stedet! Herfra neddaler Egnen mod Krakow og en stor Deel af det flade Polen, hvis Indvaanere derfor dagligen skue Høien som det Lys, der er sat paa Stjæppen, medens østerrigiske Folkeslag fra Karpathen: Siden tillige kunne betragte den, og vistnok taknemlig genminde den Klinge, Kosciuszko — sig til Hæder bar (Johan Sobieski's). Ja selve de Høiders

Ravn, hvorpaa dette Minde reistes, taler sit eget Sprog til hver Polak: fra Odels Tid kaldtes de nemlig „Bronislawas,” det er: „Hæderens Forsvarer!!”

(fortsattes.)

P a g e n.

(Af Walter Scott's Soirées.)

Johanne d'Arc, kaldet Jomfruen af Orleans, var, efter at have undsat Orleans, og ladet Kong Carl VII krone i Rheims, bleven fanget i Compiègne af Engellænderne, indespærret, dødsdømt, og, den 30te Mai 1431, brændt som en Trolldødvinde og Rjætterske paa det gamle Torv i Rouen. Denne uretsfærdige Dom, fældet af Pater Couchon, Biskop af Beauvais, gjorde kun liden Opsigt i hiin urolige Tid, og Kongen af Frankrig, som skyldte Heltemøen sin Krone, gjorde ei engang et Forsøg paa at befrie et Væsen, der havde reddet ham og hans Land, af de uretsfærdige Dommere's Hænder. Johanna blev brændt, og Fædrelandet tabte i hende en kraftig Støtte. Men den tappre Dunois og hans Riddere lode det ikke synke. Blandt andre, de franske gunstige Omstændigheder var især den vigtig, at Engellænderne havde mistet deres Grev Bedford, hvorpaa de trak sig tilbage, og igjen tabte mange af de erobrede Stæder. De Fordele, de, ved deres Seiervindin-

ger ved Crecy, Poitiers og Azincourt, havde tilfjæmpet sig, havde de igjen maattet opgive. Paris havde atter aabnet sine Porte for sin retmæssige Herre og Konge, og Carl VII var omsider fri for den Forsmædelse, kun at kaldes „Konge af Bourges.“ Langt om længe kunde han da igjen opslaae sin Residents i Paris, hvor han beboede l'hôtel des tournelles, og hans Elskede, Agnes Sorel, l'hôtel de St. Paul.

Agnes, der ofte havde styrket den svage, qvindagtige Konges Mod, og, for kort Tid, gjort ham virkedygig, tænkte nu kun paa, at sætte sig fast i hans Gunst, og det blev hende just ikke vanskeligt, thi hun var endnu stedse — idetmindste sagde man det almindeligt — den Skønneste af alle Skønne, og besad en Tryllemagt over Gemytterne. Hendes eneste Fiende var Dauphin, Ludvig XI, som, i Aaret 1440, gjorde Oprør, ikke saameget mod sin Fader, som mod hans skønne Elskerinde. Dette Oprør, som er bekjendt under Navnet la Praguerie, vidste Faderen itide at dæmpe. Det var ligesom en retfærdig Straf for Carl VII, der ligesledes, i sin Ungdom, havde vovet sig fjendtligt i Marken mod sin ulykkelige Fader.

Paa den Tid, hvori vor Historie falder, var Kong Carl VII ikke i Paris. Hans Gemalinde, Maria af Anjou, levede her i dyb Indgetogenhed, og tilbragte en stor Deel af sin Tid i sin stille Besed. Agnes Sorel levede mere for Verden, end for Himlen. Hun anordnede Fester, gav glimrende Gjæstebud, og hendes Huus var et Sæde for Glæden — Ingen deri var bedrøvet, uden hun selv. Man sagde, hun havde taget sig Kongens Graværelse saa nær, og hun kunde ikke leve uden ham.

Agnes lod det gjælde, skjøndt hun kjendte den Ting meget bedre. Hun længtes mere efter Kolland, Kongens smukkeste Page, end efter Kongen selv. Kolland havde hverken Rang eller Formue; hans Fødsel var just heller ikke saa adelig og dadelig. Man holdt ham for en uægte Søn af Ridder Dunois, som tog sig meget ømt af ham, uden dog at vedkjende sig et nærmere Forhold til ham. Agnes havde udmærket ham fremfor alle Andre; hun havde ladet ham mærke, at han var hende kjærere, end hundrede andre rige og stolte Riddere, som beilede til hendes Gunst. Den Lykkelige lovede, at opløste sine Dine til den hulde Dame. Kjærlighed gjør dristig; i Løbet af vor Historie ville vi finde dette stadfæstet. Medens Carl VII opsogte sin rebelske Søn, der imidlertid var flygtet til sin Frænde, den burgundiske Hertug, vandrede skjøn Agnes allene i den skyggesfulde Have bag Hotellet, holdende en Bog, som handlede om Eiskovseventyr, i Haanden, og ivrigt læsende deri, eller ogsaa underholdende sig med Mester Aulain Chartier om adskillige Steder af *Dvids ars amandi*.

En Aften reed gennem St. Antoinens Port en ridderlig Amazone ind i Paris. Hun sad paa en hvid, skjøntsmykket Vasganger, var væbnet og bar fuld Rustning. Hendes Hjelmvisir var lukket. Hendes ziirlige Skjold bar, som Devise, en Haand, der holdt en Kaarde; derunder læste man de Ord: *Consilio firmata Dei*. Foran Amazonen red en Baabenherold, klædt i Hvidt og Himmelblaat. Med høi Røst udraabte han, til almindelig Forundring, Følgende:

„I den almægtige Guds Navn, og i vor gode Konges, som kaldes Carolus den Syvende af sit Navn, gjøre vi hermed bitterligt for alle Indvaanere og Borgere i den kjære Stad Paris, at, ved et synderligt Ferteegn, Jomfru Jeanne d'Arc er undkommen af Engellændernes Bold, efter at være opstanden fra de Døde. En Anden blev, i hendes Sted, brændt i Rouen, og hendes Sjender vare slagne med Blindhed, saa de ikke saa Bilsfarelsen. Nu vender hun tilbage til denne høitelskte Stad, at love Herren, som har gjort saa store Ting mod hende. Og Eder, I Borgere og Indvaanere, beder jeg, I ville i Aften bivaane de høitidelige Takkebønner og Psalmer, hendes Redning maa fremkalde, og i Morgen besøge den store Messe, som vil worde holdt i vor Gues Kirke!“

Da denne Proklamation var tilende, stødte Herolden i sin Trompet. Johanna opløstede sit med Lilier besatte Banner, hvorpaa man atter læste hendes Devise, og lod sin Hest paradere, hvorhos hun viste sig paa den med en Anstand, som man maatte beundre.

Nu hidtrængte sig Unge og Gamle. Folket samlede i steds store Masser, og strømte efter Jomfruen, høit jublende, syngende og skrigende: „Herren være lovet, Jomfruen er opstanden!“

Saaledes gik det fra Mund til Mund, og den halvgale Masse bølgede ned ad en Gade, og op ad en anden, bagefter den høitagtede Mø, som de prisste saa høit, at Heltindens Ganger begyndte at worde sty, saa hun neppe kunde styre den. Allerede ringe-

des med alle Klokker; man tændte Glædesblus paa offentlige Pladser; man faldt hinanden om Halsen midt paa Gaden af idel Glæde; Enthusiasmen var saa stor, at det vilde være spildt Umage, om man forsøgte at beskrive den.

Efterretningen om denne Begivenhed naaede snart Dronning Maria, som dog kun agtede lidet derpaa, da hun just var sysselsat med sine Rosenskrandse. Agnes Sorel derimod hørte neppe tale om Johanna's Komme, før hun, dybtbevæget, vilde ile hende imøde. Forunderligt nok, thi Agnes havde ellers ikke været nogen Veninde af Johanna, af Grunde, som Damerne vel gjettede. Men Charakter, som, ihvor hæslig han end var, stod høit ansest hos den skønne Agnes, modsatte sig dette Forehavende, idet han bemærkede, at saadan Forekommenhed stred mod hendes Værdighed. Med tungt Hjerte fandt den skønne Kvinde sig deri.

Notredamekirken var festligt beredt til at modtage Jomfruen. Kirkeskabet var bespændt med Haulicetapeter, og Altret smykket med Blomster. Klart brændte Kjerterne, og alle Dørre stode paa viid Bæg. Nu red Jomfruen ind i Kirken paa sin staaelige Ganger, en Omstændighed, som godtgjor, at man viste hende stor Ære, idet man tillod hende, hvad neppe en Konge torde vove. Præsten gik hende imøde, holdt Stigboilen for hende, og hun steg af. Alvorlig og høitidelig nærmede hun sig Høitretet. Med Værdighed hilste Geistligheden hende; derpaa sang man et Tedeum, akkompagneret af brusende Orgelspil. Den store Kirke var ikke stor nok til at rumme alle de andægtige Tilskuere, som

havde forsamlet sig. Udenfor holdt Baabenherolden, og Tusinder omgave ham. Da Høitideligheden var endt, besteg Johanna atter sin Stridshest, og den henrykte Mængde jublede, saa Kirkens Hvalvinger gjensløde deraf.

Nu begav hun sig til l'hôtel des tournelles, ledsaget af det berusede Folk. Aldrig havde man saaledes jublet for nogen Konge.

Dronningen modtog hende ikke, thi hun bivaanedes just en Messe. Dog lod hun svare, hun takkede den almægtige Gud, at han havde frelst den høifortjente Jomfru saa vidunderligt af Engellændernes Bold; i Morgen, efter Messen, vilde hun vente den ædle Ms. — Johanna var just ikke utilfreds med Afviisningen. Hun reed nu til Hotellet St. Paul, overbeviist om, her at finde en bedre Modtagelse.

Underveis traadte en Ridder i sort Rustning hende imøde, greb hendes Ganger ved Toilen, standsede den, og knælte ærbødigt for hende; vendende sit magre og blege Ansigt til hende, tog han saaledes tilorde: „Johanna, ædle Jomfru, ihukommer I endnu Ridder Robert, Eder hengiven i Liv og Død?“ — Pigen saae paa ham, svarte ikke, men gav tydeligt nok at forstaae, hvor ubehagelig en saa uventet Mellemkomst var hende.

„Ak, Du Jomfru, min Sjæls Sjæl, mit Livs Liv, elskelige Ms! vedblev Robert des Armoises: Hvor havde jeg tordet haabe, nogensinde at gjensee Eder i denne Jorddal! Jeg har begrædt Eder, som en Mand sin Liv, der er ham berøvet af Herren. Jeg havde allerede beredt mig paa,

at følge Eder i Døden ; men nu lever jeg atter op, og priser Herren !"

„Gamle Kar !" mumlede Johanna. Derpaa sagde hun med dæmpet Røst : „Jeg mindes Eder ! Men hvo indestaaer mig for , at I er bleven mig tro, siden vi adskiltes ? Hvo tvinger mig til, at elske Jer herefter ? Har ikke Døden brudt vort Løfte ?"

„Hold inde ! Ved alle Helgene sværger jeg Eder til, at jeg har været Eder ubrodeligtro !"

„Lad nu det være godt ! Om tre Dage sees vi igien. Imidlertid kan I begive Jer til Barsod ; munkesklosteret. Fast, bed, hold Vaabenvagt, og hust, at rense Eders Hjerter fra jordiske Tanker, at det kan worde værdigt, at hilse sin Brud. Gaae !" — Hun rakte Ridderen sin Haand ; med Urefrygt kyskede han den, og drev derpaa af.

Johanna havde, som det syntes, kjedet sig ved denne Scene ; nu skyndte hun paa sin Hest, thi det drog hende til Hotellet St. Paul. Ved Indgangen modtog hende, med bankende Hjerter, den yndige Agnes ; ledsaget af sin Hofdigter og Bibliothekar Aulain Chartier, omringet af sine Damer, Piger og Riddere. Den Hulde bar en himmelblaa Fløielskjole, hvorpaa man saa Frankrigs Vaaben. Hendes Hoved omstraaledes af en Perle og Juvelkrands, som af en Glorie, hendes Arme bare zürlige Guldspænder, og hendes Barm var halvttilhyllet med et forræderst Skjær. Hun var fortryllende.

Johanna var øiensynligt bevæget, men hun skjulte sine Følelser. Let sprang hun ned af Sænen, iilte i Agnes's Favn, og Begge holdt

hinanden længe omslyngede, idet de kyssede hinanden. Ogsaa Johanna var smuk at see, hendes Dine straalte, hendes Kinder glødede. Men gandske nøie kunde man ikke bestue hende, fordi de lange Loffer næsten bedækkede hendes Ansigt. O, hvad er det ikke for et lifligt Syn, naar to Beninder ligge i hinandens Arme! —

Su adspredtes Folket. Men denne Dag forblev en Glædens Dag. Paa Pladsen Maubert havde Studenterne tændt et stort Blus, hvori de, in effigie, brændte de Dommere, som havde dømt Johanna til Døden. Til langt ud paa Natten underholdt Folk sig med hinanden, og Vertshuusmændene ønskede, at der hver Dag maatte opstaae en Jomfru af Orleans.

I Hotellet St. Paul tilberedtes et kosteligt Maaltid, og der var Liv og Bevægelse i alle Kroge. Den Ene fortalte den Anden, hvad han havde hørt og seet, og to Piger samtalte omtrent som saa: „Det er dog underligt, at blive brændt og staae op igjen!“ — „For Gud er ingen Ting umuligt!“ — „Run Eet kan jeg ikke begribe. Jeg har før seet Johanna et Par Gange i Bourges, hos vor naadige Konge, og dengang var hun, om jeg ikke feiler, et halvt Hoved mindre end nu.“ — „Hun er altsaa voxet?“ — „Formodentligt! Dengang havde hun ogsaa en mindre Fod.“ — „Jh nu, naar man voxer, saa voxer jo Foden med — det er naturligt.“ — „Forstaaer sig! — men dengang, mener jeg — Her afbrødes Samtalen.

Agnes Sorel og Johanna havde trukket sig tilbage til et affidesliggende Gemak, hvor de uden-

tvivl have underholdt hinanden paa det Interessante; thi de bleve længe sammen, og Ingen torde forstyrre dem. Sorels Damer undrede sig, at hun saaledes havde forandret sit Sindelag mod Johanna, og nu var bleven hendes Veninde, da hun dog tilforn ei havde været noget mindre end det. Rigtignok forandrer Tiden Meget; ofte gjør den vor Fjende til Ven, og endnu oftere bevirker den det Modsatte. Det er Verdens Løb.

Omsider fremtraadte Fru Agnes igjen med Jomfruen af Orleans. Begges Dine tindrede, deres Kinder brændte. Man havde skullet troe, de havde haft noget Udestaaende med hinanden, hvilket dog, som vi kunne forsikre, ingenlunde var Tilfældet. Agnes tilhviiste Johanna: „Da jeg, forrige Uge, gik med Dig i Maanskinnet histnede i Haven, og Du fortalte mig om Din Plan, at maaffere Dig, da troede jeg, Du spøjte. Jeg saae Dig reise — det gjorde mig usigeligondt. Og i Dag, da man sagde mig, at Jomfruen af Orleans var kommen, hvor salig var jeg da!“

„Leilighed er en Frugt, som man maa plukke, naar den er moden. Jeg var fri, og iilde strax hid. Rigtignok havde jeg ei behovet at vække saamegen Opsigt ved at vise mig som Orleans Mø. Heller ikke burde jeg bovet saameget. Men — hvad vover Kjærlighed ikke!“ —

„Alt, min elskede Ven! Jeg skjælver for os. Om Din Forklædning opdagedes — —!“

„Belan, jeg frygter Intet. Hvad er vel alt Ondt, de kunne gjøre mig, mod en glad Time i min Agnes's Favn, ved hendes Barm, om hendes Hals!“ —

Begge Veninderne traadte nu ind i den store Spisefal, hvor de indtog Aftensmaaltidet. Efter dette blev der sjunget, og Aulain Chartier foredrog der paa en Romance, han selv havde digtet; den behagede alle Tilstedeværende, kun ikke Agnes og Johanna. Begge fandt i den Hentydninger paa deres hemmelige Forhold til hinanden, og havde Grund til at troe, at Chartier, paa en forblommet Maade, vilde give dem at forstaae, han vidste meer, end Andre. Agnes søgte at bortlede Tilhørernes Opmærksomhed, og lod Digteren vide, at hun havde læst disse Vers etsteds for længe siden. Aulain Chartier, som fandt sin Værd dybtkrænket ved denne Beskyldning for Plagiat, forsvarte sig, og blev temmelig heftig derved. Efter lang Frem- og Tilbagesnakken sagde hans Anslagerinde, han skulde kun, jo før jo hellere, forlade hendes Hotel, og forsoie sig did, hvor han havde noget at bestille. „Hvi lever I her hos mig, og hendriver Eders Tid i Uvirkksomhed? Er I ikke Kongens Historiograph? Skulde I ikke være hos ham i hans Feltleir og besynge hans Storbedrift? Gaae, stig tilhest, og rid til Eders Herre Carl VII, som maaskee behøver Eder mere, end jeg.“

Bedre havde det været, den skønne Kvinde havde ladet dette være usagt; thi Aulain fjernede sig bestjæmmet, tørstende efter Hævn.

Da begge Damer, efter Taffet, havde trukket sig tilbage i deres Sovagemak, sagde Johanna: „Hvad har Du gjort, kjæreste Barn? Ræven er snu, og Aulain troer vel ligesaalidet paa Jomfruen af Orleans's Opstandelse, som en Rjætter paa Mar

donnabilledets Færtegn i St. Eusebe. Den Ondskabssfulde vil ile til Kongen og forraade os."

"Du er for ængstelig, min Ven. Han vil ikke vove det, thi han veed, hvad Qvindehævn er, og han kjender Agnes Sorel, som Ingen ustraffet forraader. Fader os være glade."

Hvor svandt Timerne for dem! Hvor kort var denne Nat. Men nu lysnede Dagen allerede. „Lev vel, elskede Ven!“ — sukkede Agnes, og kyssede den søde Yngling, som nu igjen iførte sig sin Rustning, og, som Jomfru af Orleans, forlod St. Pauls Hotel, for at begive sig til Dronningen. Herolden meldte hendes Komme, og Maria d'Unjou modtog dem paa et rummeligt Gallerie. Dronningen ledsagedes af sin Skriftestader, af tre andre Geistlige, og af en Munk ved Navn Trythemus. Han havde et saare skalkagtigt Udseende; han var endnu ung og velbygget. Dristighed havde han vel ogsaa nok af. Man hilste hinanden, og Maria sagde derpaa: „Hvilken Engel har frelst Dig af Luerne, kjære Søster? Rævn mig ham, at jeg kan prise ham."

"Hans Navn veed jeg ikke; men jeg priser Den, i hvis Tjeneste han staaer."

"Jeg raader Dig, Johanna, aflæg nu Dine Baaben. Du er en reen Jomfru, og Du skal blive det. Gaae derfor i et Nonnekloster. Ak, min Datter, Verden er saa ond og fordærvet, at man bør flye den, hvis ei det arme Hjerte skal vorde sygt."

"Tilgiv mig Dronning, at jeg tænker anderledes, end J. Havde jeg været af Eders Mening, da havde Frankrig mistet sin Konge, J Eders Ge-

mal. Mig drev Begeistringen ; jeg er opfordret til, at drage i Slaget og at stride for Fædrelandet."

"Jeg beklager Eder. Ude i Verden er Storm, men i den stille Barm, hvor Andagten lader sine Klokker tone, er Fred og Ro. Er det ikke saa, Pater?"

"Vanitas est, homines ambire et in illis sperare. Sempiternum gaudium est in Deo!"

"Jeg gjorde, hvad jeg kaldtes til. Jeg fulgte som en tro Datter, og derfor dadle I mig ikke."

"Nu, velan! Jeg vil bede for Dig."

Samtalen varede endnu en Stund i en gude-
lig Tone. Maria d'Anjou sagde derpaa Jomfruen
Farvel; hun vendte tilbage til Hotel de St. Paul,
hvor den utaalmelige Agnes ventede hende med
Smerte. To Fjønne Dage tilbragte de saaledes i
hinandens Selskab, og vare saa lykkelige, at de
slet ikke tænkte paa det, der muligen kunde for-
restaae.

Tre Dage vare, som et Lyn, forsoundne for de
Elskende, og Folket havde ikke seet Jomfruen af Or-
leans tiere. Hverken i Notredame, eller i nogen
anden Kirke havde hun vilst sig, for at bivaane de
høitidelige Messer og Bønner, der holdtes i Anled-
ning af hendes lykkelige Redning. Det var meget
paafaldende, og Folket kunde ikke forklare sig, hvi
saa from en Jomfru, som Johanna, ikke indfandt
sig ved Gudstjenesten. Allehaande Rygter kom nu
i Omlob; Nogle meente, Kongen havde kaldet hen-
de til sig i Leiren; Andre sagde, hun var pludsel-
ligt forsvunden igjen; endnu Andre paastode, den
onde Aand havde paataget sig hendes Skikkelse, og
var derpaa nedfaren til Helved, hvorfra den var

kommen. Man troede, tvivlede, formodede, frygtede, blev urolig og ønskede Bished. Nu fandt det høiwise Raad det fornødent at samle sig. Er Alt ikke i Bevægelse allerede? Alt ligesom besaaet med Mennesker? Massen følger op og ned, som et brusende Hav. „La pucelle! La pucelle!“ lyder det fra alle Munde.

„J Ilden med Hexen!“

„Har man andengang brændt hende uskyldig, saa annammer Satan hendes Sjender! —“

„Jomfruen leve!“

„Hvo, uden hun, har reddet Fædrelandet?“

„Hør, Svoger, jeg tør bande paa, at det er den lede Sjende, der har udmeiet sig saaledes. Værter Anton har i Morges gandske tydeligt bevist det.“

„J tager feil; hun er en kydsk Jomfru, og saare velbehagelig for Herren.“

„Tov kun! Hvor de onde Aander boe, der faaer J hende at see igjen.“

„Eller ogsaa oppe i Paradiis.“

Saaledes hørte man, her hendes Forsvarere, hist hendes Modstandere tale. — En Deputation begav sig nu til Justitspalladset, hvor Parlamentsherreerne vare forsamlede, eftersom Folket truede med Oprør. Rigsmandsstandens Repræsentant holdt en lang Tale, tabte sig i et vidtløftigt Raisonnement, citerede Bibelsprog, og kom derpaa til det Resultat: man skulde, ved et Vindue i Palladset, i tredie Stokværk paa venstre Side, vise Folket Jomfruen, og lade hende holde en liden Tale til Folket; skulde hun allensals ikke være øvet i, at tale offentligt, saa vilde han tage Ordet for hende.

Forslaget fandt Bifald, og man citerede Jomfruen for det parisiske Parlament, hvor hun skulde fremstille sig stante pede et sine mora.

Rigtignok var dette fast umuligt, thi Gaderne vare saa fulde af Mennesker, at Ingen kunde trænge sig igjennem. Hvorledes skulde altsaa Jomfruen skaffes tilbeie? Og udsatte man hende ikke for den Fare, at vorde sønderreven af Folket? Vilde det da ikke komme til almindelig Blodsudgydelse?

Ingen vidste Raad, Ingen, uden den høiwise Handelsstands-Repræsentant.

Strax kundgjorde man for Folket, at Jomfruen af Orleans til al god Lykke just befandt sig i Justitspalladset, og at hun strax vilde have den Ære, paa en Balkon at vise sig for det forsamlede Folk, Almindeligt Bifald lod.

I stor Hast lod Repræsentanten nu en gammel Rustning hente, som, siden Hugo Capets Tider, havde ligget i et Rustkammer i Justitspalladset; han iførte sin Skriver den, spandt ham et Sværd ved Siden, og gav ham en Landse i Haanden, idet han sagde: „Hold Dig godt, Eugene, og vær ret alvorlig!“ Derpaa gik de op i tredje Etage, Fløiddørrene til Balkonen aabnedes, og udtraadte Pseudo-Johanna, væbnet fra Tøse til Tod, og ledsaget af Repræsentanten samt af en Mængde Magistratspersoner.

Stolt, stiv og ubevægelig, som en Marmorstatue, stod hun der, Hovedet bedækket med en svær Hjelme, Ansigtet tilhyllet af et Jernvisir, bag hvilket hun var færdig at quæles af Hede.

Derpaa begyndte Repræsentanten at extempore en Tale, der var saa grundig, kjedelig og bred, at de Folk, som stode nedenfor, ikke vare langt fra, at falde i Søvn. — Men bemeldte Sermon forseilede ikke sin Hensigt, at berolige Folkemassen, thi En efter Anden søgte Redning i Flugten, og snart saaes der Ingen mere paa Pladsen udenfor Justitspalladset, naar man undtager nogle gamle Kjærlinger og et Par Borgermænd, som ei kunde ophøre at undre sig over, at Jomfruen holdt Landsen i den venstre Haand, og, under hele Talen, stod saa stille, som et livløst Billede.

Omsider forsvandt ogsaa de sidste Tilskuere, og Repræsentanten var meget veltilmode derved, thi ret nu vidste han ikke mere, hvad han skulde sige.

Triumpherende trak Raadsforsamlingen sig tilbage. Ridderen afflædtes, lønnedes med et Guldstykke, og formanedes, ei at røbe det Forefaldne for Noget, hvis han ikke vilde jages paa Døren.

Næste Morgen henimod ti — det var en Søndag — vendte Kongen tilbage til Paris. Slag havde han ikke leveret, thi hans oprørste Søn var flygtet til Hertugen af Burgunds Hof. Strax iilte han til sin elskte Agnes. Denne iilte ham imøde, faldt ham om Halsen, kyskede og trykkede ham, og sagde med blød melodisk Stemme: „Ak, min kjære lille Carl, Du Engel af en Konge, min bedste Skat, hvor gaaer det Dig? Du seer saa smuk og frisk ud, og det kommer mig fore, som om Du er bleven yngre, siden Du var saa grusom, at forlade mig. Du har bedækket Dig med nye Laurbær, hører jeg. Du er en allerkjæreste Mand. I Krigen er Du saa frygtelig, og i Kjærligheds Arm saa mild.“

„David har tilgivet sin Søn Absalon, svarer Kongen: men han var streng mod dem, der havde formåstet sig, at krænte hans Vre.“

„Hvad har vaakt Din kongelige Brede? Hvo har fornærmet Dig, Søde? Har man bestaalet Dit Skatkammer? Hvi seer Du saa truende ud? — “

„Ja, saa er det, Fru Agnes de Promenteau! Jeg har tabt den skønneste Edelsteen af min Krone, den, for hvilken jeg gjerne havde hengivet Alt, Rige og Undersaatter, Palladser og Guld, den, der var mig kjær, som mit eget Liv. Dog — nok derom nu. Har Du ei, i min Graværelse, seet Johanna d'Arc?“

„Jo, hun har været hos mig i tre Dage, og jeg har deelt mit Værelse med hende, som det sommer sig troe Veninder.“

„Ved Armagnac's Blod, deri har Du gjort saa vel, at jeg aldrig skal glemme Dig det. Nu, lev vel! Min troe Gemalinde, den fromme Maria, venter mig. Til hende iler jeg nu. Siig dog Din Veninde, den gudsfrygtige Johanna, hun skal besøge mig i Morgen, at jeg kan belønne hendes Tjeneste vedbørligt. Kommer hun ikke til mig, saa kommer jeg til hende. Adieu, Madame de Promenteau!“

Agnes Sorel trak sig tilbage, og svor i sit Hjerte, at hævne sig paa Hulin. Denne sin Eed løste hun ogsaa siden.

Den soage Carl skjulte sig i sit Pallads. Dronningen vilde han ikke see. Han kastede sig paa Sengen, sønderrev sine Klæder, forbandede Jomfruen af Orleans, græd og teede sig som en

Fortviølet. Han ihukom de Skønne Dage, han havde levet med Agnes. Han raabte: „Agnes, af, hvi har Du forraadt mig? Al, det er en uhyggelig Forsatning, at være Konge. — Hvad hjælpe Magt og Rigdom mig nu? — Men stille! — Holdt! — Aulain — — Skulde han maaskee have løiet? — Ja, Aulain, Du har løiet, og min Sorel elsker mig endnu. — Hid med Sværdet, at jeg kan dræbe Bagtaleren!”

Rasende sprang han op; han var, som han ikke saa sjelden pleiede, aandssfraværende. Han vilde ud — da traadte hans Skriftestader ind, stillede ham tilfreds, og bragte ham lidt efter lidt til Rolighed og Besindelse.

Medens Kongen underholdt sig med sin Skriftestader, iøste Agnes til den forklædte Page og sagde: „Kolland, skynd Dig at forlade dette Sted — det kunde let vorde for silde. Forræderen Aulain har sagt Kongen Al.”

„Aulain? Ved min Ære, snart skulle Ravnene gjøre sig tilgode med hans Cadaver! — “

„Tænk nu ikke paa Hævn, men paa Din Redning. Det er sandelig den høieste Tid!”

„Følg mig, fly med mig. Uden Dig kan jeg ikke leve.” —

„Du taler underligt. Hvad hjælp det os, at jeg flyede med Dig? Vi vilde kun vorde desto ivrigere forfulgte og desto hastigere grebne. Flye med Dig kan jeg ikke, thi vi gif da Begge den visse Død imøde.”

„Men hvorledes vil det gaae Dig?”

„Derfor lade Du mig sørge, min søde Dreng! Gaae nu, red Dig! — Al, Du er altfor in-

derlig ! — Hvorfor maa jeg forlade Dig saa snart ?
 Kys mig endnu engang, Holland, og lev saa vel !
 — Giv Dig denne Vagedragt, og fly. Mine hjerteligste Ønsker skulle ledsage Dig, og jeg skal bede ret inderligt for Dig."

"Saa lev vel, Agnes, Du den Skønneste af alle Skønne, Du hedtelsfte Kvinde ! —"

Holland vilde just fjerne sig, da han endnu engang saae ud, og fandt Gaarden fuld af Mennesker. Der var ingen Tid til Flugt mere.

Paa en prægtig Throne, i sin store Slotsaal, sad Carl VII. Forstillensens Smil svævede paa hans Læber, og Breden brændte i hans Hjerter. Hans hele talrige og glimrende Hof omgav ham. Bastarden af Orleans, der for kort siden havde faaet Navn af Grev Dunois, stod ved Thronen. Alt i Salen var stille og alvorstfuldt.

Da førtes den falske Jomfru af Orleans ind; langsomt skred hun frem, med sænket Blik nærmede hun sig Thronen. Her knælede hun, og stille, i ydmyg Stilling, ventede hun Kongens Tiltale.

"Johanna ! sagde Kongen med tvungen Rolighed : Jeg er Engellænderne ret megen Tak skyldig, fordi de, i Eder, have bevaret og høimodigt tilbagegivet mig min bedste General, og det glæder mig, at Rygtet har løiet, som sagde, I var brændt. Jeg havde villet vedde mit Hoved paa, at der, af den tappre Johanna, var ei Andet tilbage, end Aske, adspredt til alle fire Verdens Hjørner. — Men Veddemaaliet havde jeg jo tabt, thi for mig staaer Seiervindersken ved Montereau og Orleans."

„Jeg glæder mig, svarte Jomfruen af Orleans : at Eders Majestæt er saa naadig mod mig.“

„Taknemmelighed mod Dig er i Sandhed min Skyldighed, thi Dig var det jo, som igjen hjalp mig paa min Throne. Hvad Løn forlanger Du derfor?“

Den spottede Holland var neppe istand til at skjule den Harm, han følte ved denne bittre, bidende Ironi. Dog maatte han styre sig. Saaledes stod han nogen Tid, og vidste ikke, hvad han skulde svare, da pludseligt Ridderen Hr. des Armoises indtraadte og sagde : „Togange, min naadige Konge, har jeg i Slaget reddet Eders Liv. Derfor har J riigt belønnet mig ved Eders kongelige Naade og ved Johanna's, Jomfruen af Orleans Haand. — Hendes Tjeneste har jeg viet mig ridderligt, og tjene skal jeg hende fremdeles, saalænge mit Bryst aander ! Nu kommer jeg atter, og beder Eder give mig Pigen til Liv.“

„Hvad siger Johanna dertil?“ spurgte Kongen smilende.

Pagen, som hidtil havde staaet stille, eftertænksom og med bøiet Hoved, reiste sig pludseligt, og sagde : „Jeg er beredt, at række den ædle Ridder min Haand, thi han har fortjent den ved sin Trost og Hengivenhed. Fædrelandet behøver mig heller ikke mere ; Sjenderne ere blevne slagte ved Carl den Syvendes Arm. Saa vil jeg da følge Ridder des Armoises, hvis Eders Majestæt tillader det. Ridderen vil, som min Egtesfælle, beskytte mig mod mine Sjender og mod dem, som have bagtalt mig og søgt at gjøre mig mistænkelig i Eders Dine, saa J fortørnet spotter og haaner mig. Har jeg fortjent det af Eder og af Frankrig ? J er ellers saadan kraftig, selvstændig Konge, og denne gang

lader J Eder dog lede af ondskabssfulde Tøgnere's Indskydelse, som vilde mig ilde, mig saavel som Eder's ædle, uskyldige Veninde, Madame Agnes Sorel. Sandelig jeg siger Eder, J forsynder Eder haardt, idet J troer os saa slet, lønner mig med Utaf, og volder den arme Agnes, som elsker Jer saa høit, saamegen Hjertesorg. J er en Konge, en god og viis Konge; derfor beder jeg Eder, stolende paa Eder's Godhed, lad den skjulte Bagtaler træde frem, at han, lydt og offentligt, kan anklage mig, og derpaa træde i Tvekamp med mig, paa det en Guds Dom kan vise, hvo af os den Uskyldige er."

Disse med Jld udtalte Ord, gjorde et underligt Indtryk paa Kongens svage Gemt.

„Maastee er Din Agnes dog uskyldig!" sagde han ved sig selv. Nu vendte hans gamle Kjærligheds hele Lidenstabs tilbage. Han troede, hans Elskede var dog vel ikke blevet ham utro; man havde uidentviol løiet hende paa. Hvad man haaber, troer man let. Kongen syntes at have glemt, hvor lunde Aulain, tydeligt nok, havde viist ham, at Pagen Kolland havde bedraget ham. Han sank i dybe Tanker. Den snilde Kolland benyttede disse Diebliske, og vendte sig til des Armoises med følgende Ord: „Min kjære Ven, seer J Kongens Forvirring? Ham behager det slet ikke, at jeg følger Eder hjem som Eder's Huusfrue; hellere saae han, jeg blev her ved hans Hof, hvor han dagligt kunde see mig og hylde mig — thi dertil staaer hans Hu. Men jeg elsker kun Een, og Den er J; Eder agter jeg fremfor Alle. Det kommer mig ogsaa fore, som Bastarden af Engelland har Noget isinde med mig."

„Bastarden? Satan annamme ham! Vee Den, der vover, at lægge Haand paa Eder! Jeg vilde udfordre Bastarden, løfte ham af Sadelen, kaste ham til Jorden, sætte ham Foden paa Struben, og ikke slippe ham, før han tilstod, at være en Skurk!“

„Jeg veed det vel, I er en vældig Kæmpe. Dog — lad Kampen fare, aldenstund vi kunne afgjøre Sagen i Mindelighed. I Morgen følger jeg Eder til Alttret, og vi ere da salige Begge.“

„I Morgen alt? Ak, jeg kan neppe bære det søde Haab! —“

„Ja, i Morgen. Men hør mig videre. Jeg er af den Mening, at vi endnu i Nat bør flygte fra Paris, hvor jeg aldrig er sikker for mine Tilbederes og Eders Medbeileres Lidenstabs. Derfor beder jeg Eder: gaae, og bered Alt til Flugt. Ved Midnatstid ride vi til Mez.“

Des Armoises anbefalte sig hos Kong Carl, der ligeledes lod Johanna af Orleans gaae, dog med den Betsed, at hun i Morgen skulde komme igjen. Han havde foresat sig, imidlertid at undersøge hele Sagen nøiere, og derpaa at fælde den fornødne Dom.

Om Natten undskydede virkelig det elskende Par. De kom snart til Mez, hvor Ridderens Slot stod. Blæffen blev høitideligt fuldbyrdet i Slotskapellet, og nu skulde Vilageret holdes.

Men Jomfru Johanna holdt det nu for den høieste Tid, atter at søge Redning i Flugten; hun havde Grund til at befrygte, at den ædle des Armoises kunde opdage, hvad der neppe kunde være

ham behageligt at erfare. Hun flyede, og Ingen vidste, hvorhen.

Da Carl VII, efter nogen Tids Forløb, fik Underretning om den hele Historie, morede han sig ret derover, og løe af Hjertensgrund. Agnes Sorel løe og græd imellem hinanden, ret efter Pigers Skik.

Nogen Tid efter fandt man, ikke langt fra Monthery, Pagen gjennemboret af Kaardestik. Det hedte, han var bleven myrdet af Stratenrøvere. Alain Chartier døde fem Aar efter i Avignon, hvortil han var bleven forvilst.

Kong Carl forsonede sig igjen med sin Sorel, og elskede hende til sin Død, der indtraf 1449. Dauphin fulgte ham i Regjeringen under Navn af Ludvig XI. — Agnes Sorel skal være bleven forgiven.

At Lady Morgan's nyeste Værk:

„Frankrig i Aaret 1829 og 1830.“

Lafayette blev den 16de Juli 1789 udnævnt til Kommandant for Nationalgarden i Paris. Denne nye, betydelige Stilling bragte ham nu, paa lige Maade, i Berørelse med Hoffet, med Kongen og med Folket — en Stilling, ligesaa mislig, som byrdefuld. Alt tog dengang en forvirret og voldsom Retning, og Forstædernes Folkemasse, dengang den meest forvildede i hele Frankrig, bevæbnede sig i den Hensigt, at gaae til Versailles, for at tvinge Kongen til at opslaae sin Residents i Paris.

Nationalgarden foresatte sig, at ledsage denne vilde Mængde, men Lafayette modsatte sig denne Beslutning, skjøndt Municipalitetet havde billiget den, og først da han saae, at over 150,000 Mennesker af begge Køn, bevæbnede, ja endog forsynede med Kanoner, toge Veien ad Versailles, bad han nu selv Autoriteterne om Befaling til Opbrud og om Tilladelse, at stille sig i Spidsen.

Klokken ti om Aftenen naaede han Versailles, efter at det havde kostet ham utrolige Anstrengelser, saavel i Paris, som undervejs, at holde Massen i Tømme. „Marquis de Lafayette, fortæller Fru Stael: naaede omsider Slotet, og begav sig gjennem det Bærelse, hvor vi befandt os, til Kongen. Hans Udsyn var roligt, som sædvanligt. Han bad, man vilde betro ham Slottets indre Poster, at

han kunde sørge for Sikkerheden. Men man gjorde det ikke — man betroede ham blot de ydre." Lafayette indestod altsaa kun for disse, og her opfyldte han sin Pligt med en Trost, som Forholdene gjorde ligesaa maaisommelig, som farlig. Mellem 2 og 3 om Natten begav den kongelige Familie sig til Ro; ogsaa Lafayette gjorde det, modig efter Dagens Anstrengelser. — Klokkerne halvsem trængte Folket sig gjennem en forborgens Udgang, som man havde glemt at besætte, og som ei befandt sig i den Deel af Slottet, der var Lafayette betroet, ind i Palladset, og strax hidilte nu Denne med Nationalgarderne, for at beskytte la garde du corps mod Folkets Raserie, og sikre den kongelige Families Liv.

Saa snart det blev Dag, opfyldte den rasende Mængde den saakaldte Marmorgaards vide Rum, og fordrede, hoitstkrigende: Kongen skulde komme med til Paris, og Dronningen skulde vise sig paa Balkonen. Kongen erklærede, han havde den Hensigt, at begive sig til Hovedstaden, men medrette var Lafayette, midt blandt denne rasende Hob, bekymret for Dronningen. Han begav sig derfor til denne Fyrstinde, og spurgte hende, om hun vilde følge med Kongen. Og da hun forsikrede dette, besvor han hende, at vise sig med ham paa Balkonen. — „Er De ogsaa fastbesluttet?" sagde han. — „Ja, min Herre." — „Saa beder jeg Dem vise Dem paa Balkonen, og tillade mig, at ledsage Dem." — „Uden Kongen? spurgte hun nølende: Har De hørt Folkets Trusler?" — „Ja, Madame; men dov kun, at betro Dem til mig."

Da Begge viste sig paa Balkonen, rejste sig saa høit et Skrig, at det var umuligt, at gjøre sig forstaaelig. Der maatte desaaarsag tales ved Tegn, og idet han vendte sig til Dronningen, kyssede Lafayette, for den talløse Brimmels Dine, hendes Haand. Man forstod dette, og mod Skyen skingrede nu det Raab: „Leve Dronningen! Leve Generalen!“ — Velbeholden kom Dronningen derpaa til Paris. Samme Dag aabnedes Jakobinernes Klub, mod hvilken Lafayette strax erklærede sig.

Den 14de Juli 1790 blev Konstitutionen høitideligt antaget paa Marsmarken. Lafayette havde, paa denne Dag, Kommandoen over fire Millioner Nationalgarder, som repræsenteredes ved 14000 Deputerede fra alle Steder. Ved Alret, der var opreist midt paa Marsmarken, svor han Konstitutionen Trost. — —

I April 1792 udbrød Krigen mellem Frankrig og Østerrig, og Lafayette overtog Kommandoen over en af de tre franske Armeer. Jakobinerne søgte imidlertid at omstyrte Konstitutionen. Med sjeldent Mod overgav Lafayette Nationalsforsamlingen en Skrivelse, hvori han anklagede hiin Faction for at stræbe efter uindskrænket Magt. Han vovede at sige: „Kongen maa respekteres, thi han er beklædt med Folkets Majestæt; han maa vælge sig Ministre, som ei ere afhængige af nogen Faction, og gives der Forrædere, maa de ligge under for Lovens Sværd, men ogsaa kun for dette.“ — Der var dengang ikke to Mænd i Frankrig som havde kunnet vove slikt et Skridt, og Generalen behøvede al sin uhyre Indflydelse, for at beholde sit Hoved.

Den 8de August androg man paa hans Fængsling, men to Trediedele af Forsamlingen stemte derimod. Dog seirede Jakobinerne omsider. Nu kunde Lafayette ikke mere blive med Sikkerhed i Paris; han gik til sin Armee, som han fandt smittet af samme Aand, i den Grad, at han ei heller her, blandt sine egne Tropper, var sikker mere. Den 17de August besluttede han, ledsaget af Fire af sin Generalstabs Officerer, at forlade Frankrig, og allerede saa Timer efter var han over Grænsen.

Men selvsamme Nat bleve de Flygtende fængslede af en østerrigsk Patrouille, og behandlede paa det Uværdigste. — I Ollmûs's fugtige og usunde Fængsler maatte de sukke. Lafayette maatte ikke sætte sin Fod udenfor Fæstningens Mure; det gjorde ham umuligt, at indhente mindste Efterretning om Personer eller Begivenheder; hans Navn holdtes, i Fæstningen selv, saa hemmeligt, at han, i Rapporterne til Hoffet, kun betegnedes ved et Nummer. Ofte overstege hans Lidelser her hartad hans Kræfter, og Mangel paa frisk Luft, Fugtighed og Ureenlighed bragte ham flere gange Græben nær. Paa samme Tid konfiskeredes hans Godser i Frankrig, hans Hustru fæstedes i Fængsel, og Fayettisterne truedes med Døden.

Blandt dem, som gjorde sig meest Flid for at indhente Efterretninger om Lafayettes's Skjebne, befandt sig Grev Lally-Tolendal, der dengang levede som Emigrant i London, og Doctor Erik Bollmann, en Hanoveraner, som opbød Alt, for at udfinde Generalens Opholdssted, og brændte af Længsel efter at betrie ham. Ved den første Reise, han, i dette Niemend, gjorde gennem Tydskland, opdagede han intet

Spor; men Lafayette's Venner lode sig ikke af-
 skrække saa let. Bollmann kom, i Aaret 1794,
 atter til Tydskland, for at fornye sine Efterforskning-
 ger, og ved utrættelig Virksomhed, ved et sjældent
 Omblis, lykkedes det ham langt om længe, at kom-
 me paa Spor. Men neppe havde han fundet dette,
 før han ogsaa vidste at meddele Lafayette den til
 hans Befrielse udkastede Plan og at forskaffe sig
 Svar fra ham. Efter adskillige Maaneders Forløb
 troede man, at det rette Dieblis til Flugt var kom-
 men; Lafayette havde omsider faaet Tilladelse til,
 for sin Sundheds Skyld, at gjøre smaae Udflugter.
 En ung Amerikaner, ved Navn Francis Suger,
 som dengang tilfældigviis opholdt sig i Østerrig, tog
 Deel i Foretagendet, og da han og Lafayette ei
 kjendte hinanden personligt, kom man overeens om,
 at de, naar Udsørelsens Dieblis var kommet, gjens-
 sidigt skulde kjende hinanden derpaa, at de toge Hat-
 ten af, og tørrede deres Pande.

Efter at man nu havde udforsket, hvad Dag
 Lafayette vilde gjøre sin næste Udflugt, sendte Boll-
 mann og Suger deres Bogn til Landsbyen Hoff,
 omtrent 20 Mile forud, ad den Wei, de tænkte at
 tage, og begave sig derpaa tilhest til det bestemte
 Sted. Ikke længe varede det, saa kom der fra
 Fæstningen en Bogn, hvori de formodede, at Fan-
 gen maatte være. Som tilfældigviis nærmede de
 sig den, og gjorde det aftalte Tegn, som man ogsaa
 besvarte. I nogen Afstand fra Staden, forlod
 Bognen Landeveien og dreiede om ad en liden be-
 faret Wei til en aaben Slette, hvor Lafayette steg
 ud, for her at lystvandre, blot bevogtet af den ham
 ledsagende Officeer. Bollmann og Amerikaneren

styrtede nu over Denne, som, efter en let Modstand, flyede til Citadellet, for her at gjøre Larm.

Men til Ulykke havde imidlertid en af Hestene revet sig løs, og Lafayette saae sig herved nødt til, at flye allene, efter at Sugar endnu havde tiltraabt ham paa Engelsk: han skulde kun tage Veien til Hoff. Og til dobbelt Ulykke forstod Generalen ikke dette Tiltraab, men troede, Sugar havde blot bedet ham skynde sig (Go off), og valgte derfor en anden Bei, hvilken han forfulgte, indtil han, i Landsbyen Jægersdorf blev anholdt som mistænkelig, og, to Dage sildigere, gjenkjendtes af en Officeer fra Ollmütz.

Hans ei mindre ulykkelige Venner bleve særskilt indspærrede, uden at den Ene havde Kundskab om den Andens Skjebne. Man satte Sugar i et Hul, der kun havde sex Fods Høide, og gav ham Intet, uden Vand og Brød. Hver fjerde Time undersøgte Slutteren Dørenes Låse og Glæser, samt Lænernes Ringe. Paa den Fangnes indstændige Bøn, at det maatte være ham tilladt, til sin Moder i Amerika blot at skrive de tre Ord: „Jeg lever endnu“, svarte man: Nei, og først efter tre Maaneders Fængsling begyndte man at indlede begyge Fangernes Proces. Ved Grev Metrowsky's Mægling slap de med fjorten Dages Fængselsstraf. Men neppe vare de satte paa fri Fod, og neppe vare de nogle Mile fra Ollmütz, før der indløb Ordre til, at begynde deres Proces forfra. Dog — til Lykke kunde deres Forsølgere ikke naae dem mere.

— — Amerikanerne vare imidlertid ikke ledige. Den udødelige Washington kunde ikke være en lige gyldig Tilskuer ved sin Vens Lidelser. Det Brev, han desangaaende skrev til Keiseren af Østerrig, er et værdigt Mindesmærke om dets Forfatters Vre,

saavel som om hiin Despot's Skjændsel, der formaaede, urørt at læse det.

Paa Buonapartes Begjering bleve Lafayette og hans Hustru omsider satte paa fri Fod den 25de August 1797. Fru Lafayette havde med sine Døtre, i 20 Maaneder deelt Mandens Fængsel. Selv havde han, samfulde fem Aar, vansmægtet deri. Hendes Sundhed var for steds undergraven.

— — — — —

Lafayettes aandedige og legemlige Tilstand havde hans Breve, saavel som offentlige Blade, skildret os. Dog fastede, da vi, 1829, skulde gjensee ham, den siden 1820 forsvundne Tid, den høie Alder, han havde opnaaet, *) og de Krænkelser, hans Følelse i denne Tid havde maattet lide, et Anstreg af Tungesind over en ellers altid med saamegen Utaalmodighed og Glæde ventet Sammenkomst. Vi havde, da vi sidstegang saae ham, forladt ham, lidende af en Bundes Følger, og siden havde han lidt et uerstatteligt Tab af Ungdomsvenner, med hvilke han deelte sine Arbejder og sine Triumpher. Ogsaa huuslig Kummer havde lagt sin Haand paa hans ædle Hjerter; han havde maattet pryde sin Livsledsagerins des Grav med Blomster — ifølge Naturens Løb havde hun skullet plante Cypresser og Laurbær paa hans. Alt dette var, det følte jeg vel, fuldkommen istand til at ryste en Sundhed, der havde trodsset Fængslet i Dalmug, og til at svække hiin Sjælsstyrke, som hverken Magtens Forfølgelse, eller Bagtalelsens Gift, formaaede at forstyrre. — —

Rigtignok ventede vi ei, at finde Generalen svag og

*) 72 Aar.

fladdervurn, men med Ængstelse tænkte vi paa, at en Deel af denne glimrende Virksomhed, vi ellers beundrede hos ham, kunde være slukt. Saa snart han havde faaet Underretning om vort Komme, havde han indfundet sig hos os, men vi vare ikke hjemme. Vort første Besøg hos ham var ikke heldigere. Da vi, Dagen efter, kjørte til ham, holdt allerede en Vogn udenfor hans Dør. Vi stige ud. En Herre stod paa det sidste Trappetrin, og en Tjener kastede en viid Militairkappe om ham. Men da han nu vendte sig om, for at stige til vognen, undfoer os Begge et Glædesudraab — — det var Lafayette, yngre, raskere, muntre, end nogensinde! — Hans aabne Fortrolighed, den hjertelige Modtagelse, hans Fryghed, hans velvillige Smil viste, at han i Venstab er ligesaa bestandig, som i det politiske Forhold. „I dette Dieblif vilde jeg til Dem!“ sagde han, og idet han bød sin Kudsfrænden fra, førte han os op i Salen, ligesaa livlig, som hiin unge og galante Lafayette ved Maria Antoinette's Hof.

— — — —

Man kan ikke forlade Paris, uden at besøge „hiint kryderirige Arabien“, Hr. Felix Haubigants Chardin's Magazin i Gaden St. Honoree. I Formiddags var jeg, et Par Dieblifke, i en Atmosfære, som gennemtrængte mig indtil Sjelen, og sendte mig hjem med Ideer, ligesaa gjennembalsamerende, som min Person. Der ligger, i Bellugten, Philosophie vidste man blot, hvorledes man skulde ekstrahere den! — — En romersk Dame hæn-

døde, bogstaveligtalt, i aromatiske Smerter, idet hun lugtede til en Rose, medens hun, uden mindste Ryselse, kunde fordrage Uddunstningen af en under hendes Vindue liggende Mødding.

I Middelalderen, og selv i Stuarternes og Bourbonnernes Tider, gjorde Mangelen paa personlig og huuslig Reenlighed, Brugen af kunstig Belugt uundværlig. De vellugtende Puder, Handsker, o. s. v. vidnede om et Folks Barbari, der endnu ikke kjendte Civilisationens første Pligter.

Den tappre Prinds af Condé var bekjendt for at forsmætte sin Person, og Mademoiselle anfører desangaaende, i sine Memoirer, gandske mærkværdige Træk. Hun taler om hans uredte Haar, om hans lasede Halskrave, o. s. v. Selv havde hun imidlertid, hvad Reenlighed angaaer, meget Lids det at rose sig af.

Alt som personlig Reenlighed blev almindeligere, tabte sig ogsaa Brugen af Parfumerier, og man erkjendte Sandheden af det latinske Udsagn, at det lugter bedst, som slet ingen Lugt har. I Aaret 1816 stode de Franske endnu, hvad Parfumerier angaaer, ved eaux de cypre et de millefleurs og eau de cologne. Nu er eau de cologne, med gouttes de lavande og teinture de cardamome, forbiist til Apothekerne, og istedetfor at bestænke Lommeortklæder dermed, bruger man det nu kun til at fordrive Hovedpine, eller til at læge Contusioner. Vilobigt bemærkes her, at vi andre Parfiser slet ikke bestænke vore Ortklæder med nogen Verdens Ting; selv den fineste Duft vilde, saaledes

anbragt, betragtes som altfor stærk og grov for
vore nyere romantiske Nerver.

— — — —

Ballet, jeg bivaanede hos den engelske Gesandt, var et af de pragtfuldeste og meest maleriske, jeg nogensinde saae. Det gaves i Anledning af Kongens Fødselsfest, Kongen af Engellands nemlig. Alle store Autoriteter vare i stort Costüm, og den øvrige Deel af Selskabet i fuldstændig Hofdragt, undtagen at Damerne intet Slæg havde; Hofferene vare ei heller efter den strengeste Etikette. Repræsentanterne for alle den civiliserede Verdens Nationer, hver i sit Lands eller sin Stands Dragt, dannede et altfor mærkværdigt og interessant Skue til at være Philosophens Opmærksomhed uværdigt.

Dette var, hvad man pleier at kalde et hal costümé. Indbildningskraften vilde have Møie med at forklønne den maleriske Virkning af denne diplomatiske Maskerade, hvori Fortid og Nutid forvekslede sig om, at sammenføie Sjældenhed og Forskjellighed. Den meest paafaldende Gruppe dannede den østerrigiske Gesandt med en talrig Skare af Attacheer's, i Middelalderens Costüm. Da Hs. østerrigiske Excellents blev meldt, foer jeg sammen, og allerede troede jeg, at føle Bægten af Proskriptionen. Den i saa lang Tid mod mig bevæbnede Souveræins Repræsentant gik forbi mig — den Mand's Repræsentant, som, hvis han engang havde kunde bringe min lille Hals under sine senefulde Fingre, sikkert vilde knebet mig saaledes, at hans

Toldofficianter aldrig mere havde behøvet at visiter Bognene og at gvaale de Reisende, for at snuse efter „Lady Morgan's“ forpøstede Bærker, og jeg aandede først frit, da Hs. Excellents, med sit glimrende Følge, var forbi mig.

Andre Phænomener, ikke mindre glimrende, men mindre skrækkende, fulgte med en Hurtighed, som forhøiede det Heles Illusion, indtil det Dieblif, da det begyndte Val gjorde Modtagelsessalen øde, og gav mig Leilighed til at see mig om, for at iagttage de Forandringer, Lokalteterne her havde lidt i et Dusin Aar.

Som allevegne, var ogsaa her Alt forandret. Bærelset, hvori jeg befandt mig, var rigtignok endnu det samme, hvori Pauline Buonaparte, Prindsesse af Borghese, engang havde figureret med saamegen Glæde, Skjønhed og Lykke, men alle Prydelser vare forsvundne af dette hendes Yndlingsbærelse, hvilket jeg ved mit første Besøg, endnu havde seet gandske som hun havde forladt det. Hendes Sengs pragtfulde Draperier, hendes herlige Ameublement, existerede, ligesom hun selv, kun i deres Erindring, der engang havde beundret hende her. — —

Medens jeg endnu var sysselsat med, at betragte Tidens Virkning paa dette Hotel, meldte man En, der ikke havde forandret sig med Tiden, En, som man endogsaa kunde kalde uforanderlig: Prindsen af Talleyrand. Det var endnu det samme ubevægelige Physiognomie, jeg saae ved Hertuginde af Berry's Formæling, hiint Physiognomie, om hvilket jeg, hvis jeg paany skulde beskrive det, Intet kunde sige, uden hvad jeg dengang sagde: „Aldrig kunde man fra noget Ansigt mindre slutte

sig til det Indre." — Ungdommen havde tabt sin Friskhed, den mandige Alder er henvisnet; de herskende Eksheder, som her tilforn gjorde hinanden Verdenserobrernes Erobring stridig, have gjort Plads for en anden Generation, som nu ogsaa allerede begynder at bemærke, at dens Forbund med Yndighederne ei er evigt; men — Talleyrand er endnu stedse den Samme.

— — — — —
 „Hvo er i dette Dieblif, spurgte jeg: den galanteste franske Cavaleer efter den gamle Maade?" — „Carl den Tiende!" var det eenstemmige Svar. — „Og hvo er den bedste Selskabsmand?" — „Udenviols Rossini! svarte Baile: Troer De ikke ikke det samme, Lady?"

„Jeg traf ham tidt i Selskaber, og hørte sjelden Andet af ham, end korte Svar, som man kun med Møie kunde afstvinge ham, undtagen nys ved en Diner hos Gerard, hvor han var overordentlig elskværdig."

„Det undrer mig ikke. Han er i dette Dieblif overlæstet med Arbejder. Han lægger nu sidste Haand paa sin Tell; sildes kommer han i Selskab, og er da som oftest træt."

„Jeg hørte ham nys hos Merlin. Han sad ved Pianofortet, og den Maade, hvorpaa han afkompagnerede en af sine Vrier, havde Noget, der snarere mindede om en Inspiration, end om meneskeligt Genie. Aldrig hørte jeg noget Lignende."

„Inspiration! Talte De til ham om Inspiration, vilde han hjerteligt lee. Ideen derom er næsten allene nok til at bringe ham til at briste af Latter. Men han leer da af Alt, ogsaa ad sig selv. Han er en sand Mephistopheles. For at see og høre Rossini i hans Genies hele Glorie, maa man skue ham ved Midnatstid, med hans sorte Hue paa, omringet af hans sædvanlige Selskabsbrødre, og komponerende. Ingen Passiar, ikke de urimeligste Epilopper forstyrre ham; tvertimod, han giver selv tidt et Ord med i Lauget.“

„Helste ville altid elske Theatret, som fremstiller Helte!“ siger Voltaire, og Dramet, som smigrede Ludvig XIV, maatte ogsaa behage Napoleon. — Ofte yttrede Denne, at naar Corneille havde levet under ham, da vilde han gjort ham til Fyrste, og denne Yttring viser klart Forskjellen mellem den nærværende og den forbigangne Tid. En liden Pension, ledsaget af allehaande ondskabsfulde Nymyggelser, var Alt, hvad den ulykkelige Corneille erholdt af den ministerielle Protection og den kongelige Raade. Napoleon var ei allene den dramatiske Muses Helt, men ogsaa dens Critiker og Censor. Talma lærte Meer af ham, end han af Talma, og han, der var Herre over saamange Souverainers Skjebne, var paa en vis Maade ogsaa Direktør for Theâtre français. Napoleons dramatiske Ideer tilhørte den Tid, hvori han opvorte, men ei kunde hans stærke Sjæl føle sig tilfreds med den

gamle Tragoedies Svaghed; den gamle Deklamationsmaades Flauehed undgik ham ei heller. „Kom paa Søndag til Tuilleriesne! sagde han til Talma: De vil der see Kongerne af Sachsen, Würtemberg, Neapel og Holland; de andre europæiske Fyrster ere repræsenterede ved deres Gesandter. Betragt alle disse Personer, og sig mig saa, om De har seet En, der gynger paa Tæerne, fordreier Dinene, gjør latterlige Grimasser, eller taler pathetisk-flaut. Ivertimod, den simpdeste Udfærd er ogsaa den fornemste, og Rangens saavel som Aandens Høihed viser sig ved Bevægelsesernes og Stemmebøiningernes Rigtighed og Sjældenhed.“ — Dette var sand og ægte Romantisme, og Napoleon var her Romantiker, uden at vide det.

Hvordan er vor Jords indre Tilstand?

Finder man der de samme Stof, som man bemærker paa dens Overflade, eller er dens Tilstand der maaskee forskjellig fra den, hvori vi see den? Disse Spørgsmaals Oplosning sysselsætter vor Tids Geologer, men ved deres Forskninger synes de at have overseet Virkningen af Legems Delingens gjensidige Tryk paa hinanden.

Det er sat udenfor al Tvivl, at alle Legemer ere, mere eller mindre, elastiske, og at, ved forskellige Tryk, deres Tæthed og det Rum, de indtage, deres Volumen, forandrer sig alt efter Kraften af dette Tryk. Man veed fremdeles af umiddelbare Experimenter paa de Legemer, der let kunne sammentrykkes, at denne Forandring staaer i nøjagtigt Forhold til Trykrets Kraft. Luften og alle Gaser s. Ex. ere denne Lov underkastede, at nemlig det Rum, de indtage, deres Volumen, altid staaer i omvendt Forhold med Trykket, der indvirker paa dem, men at deres Tæthed stiger nøjagtigt med Forholdet af dette Tryk. Man kan saaledes fortætte et vist Volumen Luft, at den kun indtager $\frac{1}{120}$ af det Rum, den, efter Middel-Anslag, uden Sammenpresning vilde have indtaget, og det er udenfor al Tvivl, at Resultatet, ved yderligere Forsøgelse af Trykket, altid bliver sig selv ligt. Naar vi altsaa antage, at en Soile atmosfærisk Luft trænger ind i Jordens Midtpunkt, det vil sige, 1429 franske Mile (860 geographiske Mile) dybt, og vi prøve denne Lufts Tæthed paa forskellige Høider, saa finde vi, at Luften, ved en Dybde af 11 (franske) Mile, vilde have Vandets Tæ-

hed, men ved 541 (franske) Miles Nørgsølvets. I en Dybde af 1429 franske Mile (Jordens halve Gjennemsnit) vilde den have naaet en Læthed, som man neppe kan udtrykke med Ciffre.

Bandet, hvorom man længe troede, at det ei kunde sammenpresSES, men som — af Akademiets Forsøg i Florents er det klart — let kan bringes til $\frac{1}{20}$ af sit sædvanlige Volumen, vilde, i en Dybde af 31 Mile, kun have sit halve Volumen; i en Dybde af 120 Mile vilde det have Nørgsølvets sædvanlige Læthed, og i Jordens Midtpunkt vilde denne Læthed være 3,009,000 Gange større, end paa Overfladen.

Af disse Tyngdelovens uhyre Virkninger lader sig slutte, at naar Jordkloden gandske bestod af Stof, liig dem, vi kjende, vilde dens Middellæthed langt oversige den Grad, de nøiagtigste Experimenteer hidtil have givet den; vi maatte gandske nødvendigt antage, at Jordens Centrum bestaaer af langt tungere Legemer, end de, vi kjende, hvis ikke Dr. Maskelyners vigtige Jagttagelser over Pendulens Afvigelser, og Cavendish's Experimenteer over forskjellige store Blykuglers Bøxbivirkning stemte overeens i, kun at antage Jordens Læthed fem Gange større end Bandets. For altsaa at bringe disse Kjendsgjerninger, der flyde af Gravitationsloven, i Samklang, maa man antage, at vor Planet tildeels er dannet af uhyre Huler, og at vi leve paa et Slags Musling, hvis Tykkelse, i Sammenligning med Sphærens Gjennemsnit, er meget ubetydelig. Men i hvilken Tilstand ere vel disse Huler? Forestille vi os, at de ere absolut tomme, saa vilde de jo styrte sammen af sig selv. Skulde de være fyldte med et Legeme af udmærket Læthed og Elasticitet, hvis Dele besadde en saadan Repulsionskraft, at de derved bleve

istand til at bære en saa uhyre Vægt? Men hvilket Legeme er saa let, og besidder tillige en saa bestandig, mægtig Repulsionskraft, at det kunde bære den næsten uberegnelige Vægt af en Søile paa 1429 franske Mile? Et Eneste synes at forene den største Jiinhed med den største Elasticitets- og Udstrækkelses Kraft: det er Lysset selv, som, forenet i Masse, danner Varme, og hvis Tilværelse viser sig i alle Legemer.

Lysset gennemløber i en Sekund omtrent 200,000 Mile. Da nu den atmosfæriske Luft i tomt Rum kun har en Hurtighed af en Fjerdingvei Sekunden, saa er Lysets Bevægelse 800,000 Gange hurtigere, og dets Udstrækkelseskraft, sammenlignet med Elasticitets-Kraft, lig en uhyre Søile af 32000 Billioner Mile, en Udstrækning, som er 889 Gange større end Uranus's Afstand fra Solen.

Vi ere nu komne til den vigtigste og mærkværdigste Slutning. Den store Hule, som man nødvendigt maa antage i Jordens Indre, er ingen mørk og rædsom Afgrund, som Digternes Indbildningskraft have fremstillet den. Denne uhyre Hvælving maa tvertimod indeholde den rene ætheriske Essents, Lysset, i dets meest koncentrerede Tilstand, og skinnende i den meest lutrede, meest straalende Glands, man kan tænke sig.

Dr. Nürnbergger.

Planeten Jupiter's Mennesker.

Derfom de levende Skabninger paa denne Planet
 ftaaer i samme Forhold til Jordens, fom Jordfuglen
 til Jupiter, der er 1474 Gange faa stor fom Jorden,
 faa vil et Jupiter-Menneskes Middelhøide udgjøre
 7470 Fod; hans Vægt 1474 Centner, og til et frugalt
 Middagsmaaltid for een Person vilde udfordres om-
 trent 700 Pd. Drefkjød, 600 Pd. Grønt, 700 til 1000
 Pd. Brød, 20 Rander Al, 10 Pd. Salt, og til De-
 sert 350 Pd. Tærte, 50 Pd. Smør, og ligesaameget
 Ost; og en Serviette maatte være 1500 Alen lang og
 bred. Da nu Jupiter med en Hurrighed af 10 Timer
 dreier sig om sin Arel, er Dagen der kun 5 Timer lang,
 og et Jupitermenneske maatte fortære dette uhyre Maal-
 tid i 10 Minuter. En elegant Herre paa hiin Planet
 vilde behøve 4422 Alen Klæde til en Kjole med korte
 Skjoder, og 100 Pd. Dvælg til Brystvattring; hans
 Briller maatte være af 123 Fods Diameter. En ele-
 gant Dames Krøller vilde være 245 Fod lange; og
 naar hun aabnede sin indtagende Mund til at synge,
 vilde den blive faa stor, at en Fregat beqvemt kunde
 løbe derind; hendes Blanchet vilde veie omtrent 1400
 Pd. og Snørlivsbaandet ligne et Skibstoug af 1000
 Fods Længde. Til et Kjærlighedsbrev paa Jupiter
 vilde udfordres et Ark Papiir af 1474 Fods Længde,
 10 Fods lange Bogstaver, og 10 Pd. Lak. Jupiterda-
 mernes Bifter vilde ftaaer vore elegante Herrer til Jor-
 den, faa at de aldrig mere reiste sig; og et Kys paa
 Jupiter maa idet mindste knalde fom et Kanonskud.
 Naar et Kogebueft Sørgespil blev opført paa et der-
 værende Theater, og de Taarer, fom derved fældtes,

skulde falde ned i et af vore Komediehuse, vilde hele Parkettet komme til at sidde i Vand op til Halsen, 2c. 2c.

Mølleren i Sanssouci.

De fleste Læsere mindes endnu uden tvivl Mølleren i Sanssouci, som for ingen Priis vilde sælge den store Konge Frederik II. sin Beirmølle. Monarken spurgte ham, om han da ikke vidste, at han var hans Konge, der jo strax kunde tage Møllen fra ham. „Oho! svarte Naboen, hvis Beirmøllevinger gik over Slotshavens Muur: Saa maatte der ikke være nogen Kammerret i Berlin, naar I kunde tage min Mølle fra mig, som jeg lovligt har arvet efter min Fader!“ — Frederik den Store lod Manden beholde sin Mølle, glædede sig over, at hans Undersaatter havde saa stor en Tillid til Retspleien i Landet, og tænkte ikke mere paa Møllen, skjøndt den unægtelig stod ham slemt iveien. Alle offentlige Blade fortalte dengang denne Historie, idet de høit priste Kongens Høimodighed og Retsfærdskjærlighed.

For kort siden har det nu tildraget sig, at hiin Møllers Søn sank i en bundløs Gjæld. I sin yderligste Nød søgte han Møllen til den nuregjerende Konge, Frederik Wilhelm III. Hs. Majestæt lod Mølleren spørge, hvorfor han vilde sælge sin Beirmølle. Svaret var, han var uforskyldt bleven gjældbunden, og ønskede at tilfredsstille sine Creditorer. Da den ædle Monark hørte dette, erklærede han:

„Denne Beirmølle kan aldrig sælges; den tilhører Verdenshistorien. Som en god Nabo vil jeg betale Jerens Gjæld.“

B e r n a u e r - Ø l l e t.

„Gaae, Dreng, og hent mig fire Kander Bernauer Øl!“ tilraabte Mester Lohheber i Berlin, for omtrent 120 Aar siden, sin Læredreng, idet han rakte ham den store Kobberflaske med Tin-Skrueprop.

Bernauer-Øllet var vidt og bredt bekjendt. Bernau laae rigtignok fire Meil fra Berlin, og det forekom Læredrengen underligt nok, at han skulde gaae saa langt efter Øl. Imidlertid han var født i Bernau. Det glædede ham, at hans Fødebyes Øl var søgt i Berlin; han kunde med det samme besøge sine Forældre, og disse havde ibrigt formaaet ham til at gjøre Alt hvad Mesteren befalte ham. Rask tilbeens begav han sig derfor, med sin Flaske, paa Veien til Bernau, thi at man kunde faae Bernauerøl paa Raads-huuskjelderen i Berlin, derom drømte han ikke.

„Jh, Du arme Dreng!“ raabte Fader og Moder, da deres Søn traadte ind med Flasken paa Natten: „At sende Dig fire Meil efter Øl! — Naa, det glæder os, at Du er saa lydig! Læg Dig! Du maa være træt. I Morgen ved Daggry kan Du begive Dig paa Tilbageveien.“

Og forsynet med gandske fortræffeligt Bernauerøl vender Drengen tilbage til Berlin; Faderen følger ham den halve Vei, og bærer Flasken for ham. Mesteren var imidlertid bleven utaalmodig; han havde strax sendt et andet Bud efter Øl, og ansaae det for en slet Knegt, der maatte være løben sin Vei med Penge og Flaske. Træt og modig nærmer den arme Stakkel sig imidlertid henimod Middag Berlins Port.

„Naa, Du vil faae Spanremmen at smage, saa Du vil tænke derpaa saalænge Du lever!“ tilraabte ham en Dreng af hans Bekjendtskab, som tilfældigviis mødte ham.

Dg med Skræk erfarer han, hvilken tødsel Sreg han, gandske mod sin Villie og Vidende, har begaaet. Skam og Frygt bestormer ham, hastigt nedgraver han, ved Udkanten af en Skov, sin Flaske, og vandrer paa Lykke og Fromme, ud i Verden. Han kommer i Tjeneste hos en østerrigsk Officeer, og kort efter indtræder han i Dennes Regiment. Lykken begunstiger ham. I Tyrkekrigen under Eugen stiger han, i sexten Aar, til Ritmester. Med mange Aar, men ogsaa med mange Penge — sparet Sold og vundet Tyrkebytte — vender han tilbage til sit Hjem, og op søger Mesteren, som havde sendt ham efter Bernaueröl.

Det kostede megen Møie at overbevise den gamle Mand om, at hans forlums Læredreng og den statelige Ritmester vare een og samme Person. Men Beviset var ikke langt derfra. Ritmesteren fandt det Træ, hvor under han havde nedgravet Kobberflasken. Dg Bernaueröllet var deri endnu, rigtignok overtrukket med en tyk Hinde, men saa godt, „at man — som den gamle Krønike udtrykker sig — havde kunnet bringe dødsfyge Menneſter paa Benene dermed.“

P o l s k S t o l t h e d .

Polakkerne udmærke sig fremfor andre Nationer ved deres stolte Caracteer: Da Napoleon endnu var første Consul, besøgte han Pontaneet. Blandt Eleverne i dette Institut befandt sig ogsaa en Søn af General Miackzinsky, som var falden i den franske Republiks Tjeneste. Den unge Mand var 16—17 Aar gammel, og stod just i Begreb at forlade Skolen. Han tog Tjeneste i Armeen, og bivaanede en Mønstring, som Buonaparte holdt paa Gletten ved Sablons. Man gjorde Consulen opmærksom paa denne unge Mand. Han tiltalte ham med de Ord: „Jeg har kjendt Deres Fader, han var en brav Soldat; efterlign ham, og inden sex Maaneder skal De være Officeer.“

Disse sex Maaneder forløb; Miackzinsky skrev til Consulen, for at minde ham om hans Løfte. Han ventede en Maaned, der kom intet Svar. Herpaa skrev Miackzinsky følgende Brev til Buonaparte:

„De har kaldet mig min Fader værdig; jeg veeb, at jeg er det. De har sagt mig, at jeg inden sex Maaneder skulde være Officeer — det er nu syv Maaneder siden. Naar De har modtaget disse Linier, er jeg ikke mere. Jeg vil ikke længere tjene en Regjering, hvis Overhoved sviger sit givne Ord.“

Den unge Miackzinsky havde strax efter at dette Brev var afgaaet, jaget sig en Kugle gennem Hovedet. Nogle Dage efter denne sorgelige Tildragelse kom Officeerspatentet til Regimentet. Napoleon havde ingenlunde glemt ham — kun Udsærdigelsen var bleven forsinket. Ved denne Leilighed yttrede Napoleon, som tog sig denne Tildragelse meget nær, at Polakkerne blot levede for *Gren*, *Bourrienne*,

Witt v. Döring, kontra: Lornsen.

Under den Titel „Was uns Noth thut“ har Witt v. Döring udgivet et lidet Skrift i Anledning af Lornsen's berygtede Broschüre. Følgende Ytringer, som deri forekomme, ville uden tvivl forsonse mangen danskt og dansksindet Mand med Forfatteren, mod hvem man vel torde være forudindtaget:

„Hvo der kjender vor ædle, i Sandhed frisindede Fyrste, veed, at Han ingen Forkjærlighed har for nogen enkelt Stand, men at Han med lige Barmhertighed ber at befordre Alles Vel, og at han er en Fiende af alle Privilegier, d. e. af Enkeltes forøgede Rettigheder ved formindskede Pligter, — Kong Frederik har vel fortrinsviis beaunstiget Borger- og Bondestanden, dog ei fordi han tilsidescætter Adelen, men fordi han gaaer ud fra den uomtvistelige Erfaringsætning, at Adelen, omringende Thronen paa alle Sider, nok veed at gjøre sig selv gjældende, medens Leilighed dertil først maa forlenes hine Stænder. Den Fyrste der, ved enhver af sine Handlinger proklamerer, at han er til for sit Folks Bedstes Skyld, kan umuligt ynde Monopolier; kun den Fyrste, der i Thronen seer et Privilegium, kan mene, at støtte Thronen paa Privilegier.“

„Ei som Konge af Danmark, men som Kong Frederik, som sit Folks tilbedte Fader, kan Han, hvad Han vil. Men den strengt samvittighedsfulde Fyrste troer ei, at Hensigten helliger Midlet, og at det er ham tilladt, at handle mod Loven, fordi Ingen kan eller vil paatale det.“ — — —

„Ei at befrygte Uroligheder var aldeles ingen Grund. Det Lornsen'ske Skrift er rigtignok bleven meget læst og omtalt, men paa Joærksættelsen af de deri

omtalte Grundsætninger have kun Gaa tænkt, og disse Gaa have ingen Berørelse med Folket. Hvilket usselt Held havde Bestræbelsen for at skaffe Understrifter! Gaa Hundrede bragtes tilveie, og af dem var gjerne Halvparten traadt tilbage. — — Det egentlige Folk i Stæder og Landsbyer er gandske roligt, fordi Sagen er det fremmed og uforstaaelig. Held vort Land, hvor kun Det er populairt, som er Kongen velbeshageligt!" — —

„En Stats Hovedsiemed, dens egentlige Basis, er Opdragelsen, og ubetinget tør man paastaade, at der i intet Land steer Saameget derfor, som i Danmark. Regjeringen, eller, rettere sagt, Kongen selv, har derved ikke blot een Klasse af sine Undersaatter for Die, men Alle paa lige Maade. Det er ikke blot eet enkelt Videnskabssag, som udelukkende begunstiges, men menneskelig Dannelses Almeengebeet, fra Fædrelandets ABC indtil Zend's hellige Bøger. — At Kongen, med synderlig Forkjærlighed, sørger for de lavere Folkeklassers Dannelse, og til den Ende paa alle Maader begunstiger den indbyrdes Underviisnings Udbredelse, er den skjønneste Anerkjendelse af Tiden og dens Trang. Den meest uindskrænkede Monark i Christenheden er tillige den største Ven af Oplysningen, og ligesom Napoleon svarte Emigrerne og Genealogerne paa deres kunstige Derivationer: „Ma noblesse dâte de Lodi et Montenotte!" — saaledes kan Danmarks Frederik, med samme Ret, nu sige: „Mit Enes voldsherredømme skriver sig ikke fra 1661, men fra mine Undersaatters oplyste Kjærlighed." —

„Lige kraftig og sund paa Legem og Sjæl, bedrøves Kongen kun over det Ubehagelige, det ei staaer i hans Magt at forandre." —

„Kun Kongen Selv kan tilintetgjøre, hvad Kongen har befalet; thi der er i vor Stat ingen Magt, som tør anmasse sig at mestre Mørket og bringe ham i Modsigelse med sig selv. Slig en Udfærd løsner alle Lydighedens Bånd, og er i den troe Undersaats Vine en sand Usurpation.“

Raab til Polen.

Polen! du, hvis Drn nu svæver
Imod Himlen, du som hæver
Stolt og vældig atter dig:
Tapprø Folk, som Friheds Fane
Svinger nu paa Kampens Bane,
Hvor den blodig viser sig:
Du, som, vugget dybt i Slummer,
Battes op af Friheds Glød,
Du, hvem til Alverdens Kammer
Trende Drne sønderbrød —
Du staaer atter af din Dvale,
Drager Sværdet, mens din Tale
Tordner: Frihed eller Død!

Ha! en Slave, Lænebuuden,
Har du atter Frihed vunden,
Gyldne Frugt af Kampens Trø:
Fæst forglemt, forladt af Alle,
Vil du seire eller falde,
Ewig leve, eller døe.
Dette Ord vil Ingen glemme,
Som sit Hæd i sit Brøst,
Som for Frihed har en Stemme,
Som mod Skændsel har en Røst; —
Naar dit bedste Blod maa rinde,
Da vil Saga Ordet minde,
Til sin Lindring, til sin Trøst.

Hvide Drn! slaae dine Vinger,
 Som nu ingen Lænke tvinger,
 Imod Solens Straaler ud;
 Flyv, og Verden vil dig følge,
 Gjennem Land og over Bølge,
 Seir og Kræfter skjenker Gud.
 Flyv fra Hjemmet, flyv mod Norden,
 Til de øde Steppers Land,
 Flyv igjennem Lyn og Torden,
 Saa vi knap dig sine kan,
 Flyv og hæv din stolte Stemme;
 Drn har kun i Høiden hjemme,
 Kun paa steile Klippers Rand.

Blod dig følger, Kamp og Farer,
 Hundred' stolte Helteffarer
 Friske Døden ved din Flugt;
 Stands dog ei! thi Friheds Have
 Grønnes først, naar kolde Grave
 Tusind' tappre Blik har lukt.
 Dybt i Blod maa Træet stande,
 Naar dets Grene vore skal,
 Naar det have skal sin Pande,
 Bære Frugter uden Fal —
 Dem skal andre Lider plukke,
 Mindets Læbe da vil sukke;
 Sønnen staar paa Faders Fald.

Polens Drn! see, Drne skjælv
 Ved din Flugt, thi dunkelt hvælve
 Fremtids Slør sig over dem;
 Drne, som har forðum plukket
 Dine bedste Gjer, og drukkert
 Af dit Blod, vil styrte frem.
 Da er Hævnens Time kommen,
 Jorden ryster i sin Grund;
 Thi forfærdelig er Dommen,
 Efter Seirens store Stund:
 Trindtom Skrig og Raab vil lyde,
 Riger styrte, Blodet flyde
 Gjennem Dødens aabne Mund.

Dog — Victoria vil skaane!
 Atter Fredens stille Maane
 Gjennem Skyen bryde vil;
 Spredes vil de tatte Seire,
 Helte Kampens Dage feire
 Rundtom Arnenes klare Ild;

Stolt skal frie Bonde vâlte
 Frigjort Jord med skarpen Plod,
 Frugt staae frem af Markens Belte,
 Nys en Bei for Hestens Hov —
 Mægtigt ude, frit derhjemme
 Tappre Folk, skal Du forglemme,
 At Du før var Fiendens Kov.

At den skønne Dag maa komme,
 Ederis Børn til Held og Fromme,
 Drager Hæft de skarpe Sværd!
 Blod udsplette Skjoldets Pletter!
 Himlen over Jer forjetter:
 Friheds Kamp er Krandsen værd.
 Smød Gen lad I kun støvne
 Frygteligt i Hildurs Leeg,
 Brødres Sværd hans Død vil hævne —
 Vrens Krands, den falmer ei;
 Runen Saga saa vil riste:
 Her han sank, til Flugt den Sidste,
 Første Helt paa Farens Bei.

Derfor Hætte Sværd fra Belte!
 Fremad, Polens raske Helte!
 Alle Hjerter med Jer gaaet
 Frihed, Seir, Jert Løsen være,
 Heltemod og Helteære
 Under Vrnens Faner staaet!
 Hvergang Kampens Sværde klinge
 Mellem Undergang og Liig,
 Hæver Polens Vrn sin Vinge,
 Lyttende til Faldnes Skrig:
 Var det Landsmand, var det Fjender?
 Ha! det er mit Folk, som binder
 Fast til Seirens Fane sig.

Frem til Seir, til Laurbærkroner,
 Frem til Roes, som evig toner,
 Frem til Lys fra Trældoms Nat!
 Haabets Banner foran ile!
 Modets Skjold mod Sværd og Pile
 Værne Friheds dyre Skat! .
 Fremad, frem! o viger ikke!
 Nu er Skjæbnens store Dag;

Imod Himlen Eders Blikke,
 Eders Bryst mod Fienders Slag,
 Herlig Døden er, naar Staven
 Hurtig brydes, naar paa Graven
 Pletsfrit vajer Vrens Flag.

Synke kun, hvad stolt nu kneiser :
 Styrte kun, hvad Freden reiser :
 Rigdom, Lykke, Stad og Borg ;
 Gde bliv, du Fjønne Slette!
 Meer end Lyst, som Glæder mätte,
 Er den ærefulde Sorg.
 Paa Ruiner Seiren bygges,
 Over Liig maa Kampen gaar,
 Lykkens Sol maa overfygges,
 Brændte Stæder synke maae —
 Da vil eengang Sagas Tunge
 Seirens stolte Drapa sjunge,
 Sødt for hver at høre paa !

Ja, — hvad er som Seiersdøden,
 Som det unge Hjertes Bløden,
 Kæft og frit paa Vrens Seng ;
 Hvad er ligt med Kampens Brave,
 Kært og smukt som Tappres Grave.
 Stærke Vold for Friheds Eng!
 Hvad er høit som Vrens Minder,
 Bag Udsødeligheds Glands ,
 Som den tappre Kæmpe vinder —
 Lykkens Krone, den er hans !
 Tiden hans Bedrift ei svækker,
 Ved hans Navn Grindring lægger
 Rødt og stolt en evig Krands.

Ogsaa en Tro, Haab og Kjærlighed.

Gen: Vide I Herrer, hvad jeg troer?

Alle: Hvad troer Du?

Gen: Jeg troer, at naar man i Venners Lag,
Sig sætter ned paa en Sorgens Dag
Og Vinen blinker i Glasset, da
Fremlokker den Glædens Hallelujah.

Alle: Det troe, ja, det troe jo vi Alle!

Gen: Vide I Herrer, hvad jeg elsker?

Alle: Hvad elsker Du?

Gen: Jeg elsker hos Piger en Stabning saa rund,
En blændende Barm og en Kirsebærmund,
Et Hjerte, som fyrigt, deeltagende, blidt,
Ved Kjærligheds Trolldom gaaer over i mit.

Alle: Det elske, det elske vi Alle!

Gen: Vide I Herrer, hvad jeg haaber?

Alle: Hvad haaber Du?

Gen: Jeg haaber engang, i Lykksaligheds Bo
Musik at høre hos hine To,
Og selv under Korset, at styrkes af
Vin, Qvinde og Musica til min Grav.

Alle: Det haabe, det haabe vi Alle!

Udland.

C h a r a d e r.

Til mig sagde Hr. von Kleber:
 „Gjør det Første, vær en Mand!
 „Frygtssomhed er kun en Febet,
 „Som man let kurere kan.
 „Ei det Første vil det Sidste,
 „Huld maaskee er Skjebnens Magt;
 „Livet kan Du sagtens friste,
 „Døvet rast er halvt fuldbragt.“
 Og det Hele blev jeg blodig,
 Streed og vandt foruden Meen,
 Stormede en Skandse modig,
 Saa jeg flus blev Capitain.
 Vei til Vren har jeg fundet —
 Gjennem Blod og Nat og Gri
 Har jeg hæft den Orden vundet,
 Som det Sidste smykker nu.

En Jøde nævne Dig de Tvende
 Fra Hedenold, vel vidtberømt;
 Dog har jeg aldrig derom drømt,
 At Damerne skal Navnet kjende.
 Forsag dog ikke, hulde Pige!
 En Theolog Dig kan det sige.

De tvende Sidste ere rigtigt
 Et Qvindenavn; vel lover det
 Tilvisse noget meget Vigtigt,
 Dog slundom holdes Løftet stekt.
 Du sørger over Visdoms-Savnet?
 En Philolog Dig tolker Navnet.

Det Hele løser ei Charader,
 Dog mangen Gaade paa vor Jord;
 For vigtigt er det hele Ord,
 Jeg derfor det af Spillet lader.
 Jeg tør det ikke definere —
 Lad Philosophen sige Mere!

Revolutionen i Rusland.

En historisk Novelle.

I Aaret 1762 gjennemilte en ung tydsk Maltheserridder den mægtige Keiserstad Petersborgs Gader. Han var nys hidkommen, og kunde ikke see sig møet paa Peter den Stores Underværker. Nu standsede han ved den krystalblanke Næwa, tæt ved det keiserlige Pallads. Nat var det allerede; dens Stjerner speilede sig i Bølgerne, og utallige Lamper skinnede ved Flodbredderne. Levendebevæget kastede den unge Ridder sig ned ved Strømmen, og sagde halvsagte til sig selv: „I tindrende Stjerner! O, at de Eder ere forbi, da man kunde læse sin Fremtid i Eder! Skjont maa det være, at fortrøste sig til Eder. Du Nordens straalende Bogn, bær mig op til den Høide, hvorefter min Sjæl —“

En Bogn rullede frem, og afbrød hans Monolog. Han saa op, og udenfor det keiserlige Pallads holdt den unge Keiserinde, Katharina Alexiewna, en Prindsesse af Anhalt-Zerbst, Ridderens Landsmandinde. Hendes majestætiske Holdning og den lille Demantkrone paa hendes kastaniebrune flyvende Loffer, betegnede Monarkinden, og hendes Formers Ynde vakte den unge Tydskers hele Opmærksomhed. Efter hende steg en ung Dame, med smukke, livfulde Træk, ud af Bognen, og efter Denne en saa fortryllende Skabning, at den unge Ridder, over hendes Beskuelse, glemte Petersborg og Keiserinden, Stjernerne og sine Planer. I Døren vendte hun

sig om, og overstrømte af Fakkellyset forekom hendes idealstjonne Ansigtstræk, med Orientens mørke Dine, den Beskuende som en Engels Ansigt. Hendes fulde endte Skikkelse, hendes Træks Reenhed hentydede paa en Herkomst fra den Verdensdeel, der, engang Mennekeslægten's Bugge, endnu frembringer de ædleste menneskelige Skabninger. Tiint og rankt opvoxen, syntes hun neppe at tælle sexten Aar. Maltheser'en ansaae hende for en Asiatinde, og de henrivende Eventyr fra Bagdad og Tiflis søvede frem for hans Phantasie.

Karl von Adlerstein, den unge Maltheser, lodgerede i et tydt Herberg, hvor der om Aftenen samlede et brogetblandet Selskab af Russer og Fremmede. Samtalen dreiede sig om den unge Keisers Hof, og snart bemærkede man flere med hinanden kæmpende Partier. „Har I allerede seet vor unge, skønne Keiserinde? spurgtes Adlerstein, som nu, idet han bekræftede Spørgsmaalet, erfarede, at de hende ledsagende Damer havde været den unge Fyrstinde Daschkoff, hendes entusiastiske Veninde, og Anna Iwanowna, hendes Yndlingsdame. Den Sidste, fortalte man, var en Datter af den nysafdøde Gouverneur af Astrachan. Keiserinden havde, først for nogle Maaneder siden, taget hende til sig, og holdt meget af hende.

„Den skønne, herlige, aandfulde Kone! sagde Beren: Hun skal altsaa henseerje sit Liv i det kolde, eensomme Schlüsselburg, hvor den ulykkelige Iwans Forældre holdtes indsluttede, og hvor han selv endnu vasmægter i et mørkt Fængsel. Hid vil Keiseren

da ikke lade hende bringe. Der bygges et Steenhus for hende og den unge Storfyrste."

"Hvad er det, I der fortæller os, Hr. Bert?"
foer en russisk Officeer op: Det ville vi aldrig til-
lade! —

"J?" sagde Berten smilende: „Keiseren maa vel vide, hvorfor Storfyrsten ei skal arve Thronen — man siger, han vil indsatte Prinds Iwan til Tronarving."

"Det gaaer forvidt med Jer Tydskere! Hvor frit I snakke om Alt! Ville I nu endogsaa plette Keiserindens gode Navn? Tænker paa Keiserinde Anna! To af de fornemste Damer i Tydskland, Grevinderne Bestuschew og Lapuchin, lod hun, her i Petersborg, offentlig pidste. Hver af dem fik 50 Knutslag — derpaa blebe deres Tunger udskaarne — og endeligen slæbtes de til Siberien. Grevinde Lapuchin var den skønneste Kvinde i Petersborg. Og hvad havde de gjort? — De havde blot talt lidt uforsigtigt om Keiserindens Amouretter."

"Nu er man skaansommere mod slige Majestætsforbrydere! sagde en holsteensk Officeer i hvid Uniform: Eller rettere, man betragter ikke mere Herskerne som Guder, ophøiede over al Dadel."

"Og Qvinder føle menneskeligt! sagde Berten: Hæst her i det kolde Nord. Det er, som om den ydre Kulde forhøier den indre Hede."

"Dog nævner Ruslands Historie to dydige Qvinder! sagde Shukowsky, en russisk Digter: Eudoxia, Peter den Stores første Gemalinde, og Anna, vor Keisers Moder. Da Grev Arraxin knælte for hende, og, rækkende hende sin Kaarde, bad, hun

vilde ende hans haabløse Kjærligheds Qual med Livet, udstrakte hun Armen og sagde: „Giv mig Raar- den! I skal see, Eders Keisers Datter har Mod og Styrke nok til at dræbe en Skurk, som vil plette hendes Ære! —“

„Det var meget uqvindeligt! svarte den russiske Officeer: Men hendes Søn slægter hende ikke paa.“

„Intet Ord mod min Keiser!“ raabte Holsteneren.

— „Mod Eders General, vil I sige; thi om han er Keiser, eller ikke, veed man neppe i Peters- borg selv. I Dranienbaum sidder han med sin Elskerinde, den dumme og hæslige Woronzoff, med Skuespillere og Dandserinder — de drikke og ud- skjælde Russerne.“

„Holdt!“ raabte Holsteneren, og trak sin Kaarde. Med Møie adskilte Bordselskabet de Stridende, og da den unge russiske Officeer havde fjernet sig, til- hvisttede en Anden Verten: „For den hellige An- dreas's Skyld, tal Intet mod Keiserinden, tillad eis heller, at nogen Anden taler noget Ondt om hende, saalænge han der er tilstede, thi han er en Ven af de fem Brødre Orloff, der Alle ere rede, at lade deres Liv for Katharina.“

Carl von Adlerstein begav sig til Hvile; men hans Gemyt var for bevæget til at han havde skul- let kunne sove. Han vilde søge sin Lykke hos den nye Keiser, som stod paa en Flammehule, Hans Selvfølelse lod ham gjøre Fordring paa Keiserindens Gunst, men hun skulde, fra sin Høiheds Sal, ned- sænkes i et skummelt Fængsel — hvorhen skulde han vende sig? — Han længtes efter sin Ven, som han havde vundet paa Maltha, og sukkede: „O, hvor

blider Du af, min Bernardinde St. Pierre?" — Omsider traadte Iwanowna's hulde Skikkelse for hans Phantasie, og Høihed, Vergjerrighed, Benktabs endogsaa, blegnede for hende. Tabende sig i hendes Beskuelse, sank han i den sødeste Slummer.

Tankefuld sad Keiserinde Katharina, i Petershofs Pallads, ved Vinduet, overskuende det store Petersborg og det vide Hav, med mørke Blikke. Da naaede et sagte Suk hendes Øre. Hun saae Iwanowna hensunken i stille Drømme, saae en Taarerulle over hendes Kind, og sagde: „Min gode Pige, denne Taare gjælder vel den skønne Yngling, vi saae i Petersborg igaar? Din Rødmen beviser, at jeg ikke feiler. Berolige Dig, og haab! — Da den Fremmedes sorte Kappe, som han, hensunken i Din Beskuelse, gav til Priis for Vinden, fløi fra hinanden, saae jeg, paa hans Bryst, et hvidt ottekantet Kors. Sikker er han Maltheserridder — han kommer til Hoffet — Du seer ham altsaa igjen.“

Taus kyskede Iwanowna Keiserindens Haand. Tabende sig i Erindringer raabte Denne: „O, hvo der, som Du, kunde leve for den første Kjærligheds Lykke! Guldne Tid! Ogsaa jeg kjendte dig, inden de mørke Magter grebe mig, og kastede mig ind i Skjebnens Strøm. Jeg tvinges til at handle, hvis jeg ei vil gaae tilgrunde.“

Den unge Fyrstinde Daschkoff indtraadte nu. Med Hestighed sluttede hun Katharina i sine Arme, sigende: „Keiserinde, Selbhersterinde, nu ligger Meget i min Haand!“

Katharina førte Fyrstinden ind i sit Sovestue, og Iwanowna skrev i sin Dagbog:

„Ode Verden, fuld af Blod og Brøde! — Den høie Qvinde i onde Dæmoners Vold. — At vende tilbage er ikke muligt. — O, gib en Baad kom svømmende over det vide Hav, med en god Mand, som vilde føre mig til et mildere Land, hvor Menneskene ei ere brændende eller iskolde, som deres Sommer og Vinter! — Men Ynglingen med Korset paa Brystet var en god Mand, sendt mig af høiere Magter? — Han kalder mit Hjertes dunkle Anelse mit Livs Stjerne, min hede Længsels Magnet,“

Her afbrødes hun, thi en ung Mand traadte just, med raske Skridt ind i Værelset. „Capitain Orloff! raabte Iwanowna: Skal jeg melde Dem hos Keiserinden?“

Han rystede paa Hovedet, og nærmede sig med Lidenskabelighed den skønne Pige. „Jeg skal strax falde!“ sagde hun, idet hun, med kold Foragt, vristede sig fra ham. Pludseligt slippende hende, sagde han: „Du er dødsens, hvis Du sladder! —“ og ilte til Keiserinden.

Iwanowna vedblev i sin Dagbog: „Hjertets Stemme kommer fra Gud; jeg er trostlig, omringet af Gaver; min Frelser er nær“

Fyrstinde Daschkoff var den Første, der forlod Keiserindens Kabinet. Hendes Kind brændte, Tårer strømte fra hendes skønne Dine. Med Hefighed favnede hun Iwanowna, som hun ellers neppe ændsede, og raabte: „O Du Lykkelige! Du tør være dydig! —“

Neppe var hun kommen til sit Vakkads i Petersborg, før hun indelukkede sig i sit Kabinet, og lod sine Lærere frit Løb. En sagte Banken forstyrrede hende. Selv lukkede hun op for den sagte indtrædende Sekretair Ddart, som meddeelte hende de sidste Efterretninger om Udviklingen af den Revolution, der dethroniserede Peter den Tredie. Petersborgs Garnison, Geistligheden med Erkebispens af Nowgorod i Spidsen, Adskillige af Hoffets Størsmænd, vare forenede. Kun Grev Panin, Prindsens Overhofmester, vilde paa ingen Maade samtykke i, at sætte Katharina paa Thronen. Hun skulde, efter hans Mening, kun være Regentinde i sin Sønns Mindreaarighed. „Maade de andre Sammensvorne give efter for Panin, vedblev Ddart: saa vil han rive al Magt til sig, saa vil Katharina ei kunne belønne sine Venner. Snart vil da en ny Revolution udbryde til Fordeel for den affatte Keiser, eller for den unge Storfyrst Paul Petrowitsch. Aldrig har endnu noget Regentskab i Rusland været heldigt. Men de Sammensvorne ville ikke lempe sig efter Panin's Mening. Man vil indesperre Katharina, tilligemed Storfyrsten, i Schlüsselburg. Fængslet aabner sig allerede, for at modtage dem, hvis man ellers lader dem beholde Livet. Thi mine Speidere fortælle, at Peter, da hans Ven Ghudowitsch fraraadte ham en Skilsmisse fra Keiserinden, skal have svaret: „Romanowna udspreder disse Rygter, og jeg har dog først lovet hende Egetskab, naar Keiserinden er død. *)“ — Nu, denne Romanowna Woronzoff vorder Keiserinde af Rusland,

*) historisk.

og De, min Fyrstinde, vorder, skjøndt De er hendes Søster, forviist til Siberien, fordi De er Katharina's Veninde. I Ungdommens første Blomster — i sit nittende Aar — vorder Petersborgs skønneste Dame, riig paa alle Fordringer til Livet, med en saa forig Sjel, som om hun kunde været født i mit Fædreland, forviist til en Jisort, og dog stod det i hendes Magt, at vende Alt til Held! —

„Alt, Odart! raabte Fyrstinden: De er min onde Engel! De vil atter tale til mig om Panin's Kjærlighed. Veed De ogsaa hvad det betyder, af en Kvinde at forlange, at hun skal hykle Kjærlighed? Skulde jeg, som i Moskau forlod min tyranniske Egteherre og forsmaaede Keiserens Kjærlighed, hengive mig en Panin, der vel er klogere, men ei elskværdigere, end Peter den Tredie? Med Afsty vendte jeg mig fra en Mand, der kun kan drikke og smøge Tobak, var det end Keiseren selv. Min hele Sjel, min hele Tilværelse helligede jeg den ædle Keiserinde, og min Søster tænkte lavt nok til at modtage, hvad min stolte Sjel forsmaaede. Ei heller hun elsker Keiseren. —“

„Hun vorder dog Keiserinde af Rusland! —“

„Nei, det skal hun ikke! Men aldrig offerer jeg en Panin Dyd og Ære.“

„Tillad mig, min Fyrstinde, nogle Bemærkninger! afbrød Odart hende med et listigt Smil: Lære vi en Kunst eller Videnskab, da maa vi først tilegne os visse Grundregler, der dog, alt som vi vorde fuldkomnere, tilsidesættes, om ikke gandske opgives. Det samme gjælder om den Kunst, at leve. I unge Pigers Opdragelse anbefales Dyd og Ære som Grundlaget, og dog kan sammes strenge Ud-

spelse hverken bestaae med deres politiske Liv, eller med deres Hjertes Lykke, mindst i den store Verden og i en Stat som Rusland, hvor Hoffets Gunst og Riigdoms Glands ere Livets eneste Goder. I det frie Engelland forholder det sig vel anderledes, thi der giver Enhver sig selv Liv og Lyk; men her er Thronen den altbessjælende Sol."

"De er en god Spiller, Dd art! sagde Fyrstinden med blussende Kind: De betragter Alt som et Spil: Være, Dydsfølelse, Sjelsadel, Alt, med kolde, beregnende Blikke. Snedige Italiener, hjerteløse, usædelige Menneske! Hvi fornedrer jeg mig til at tale med Dig om sige Ting, med Dig, hvis lave Sjel ingen Magnet kjender, uden Guldet. Døm Du ei om et qvindeligt Hjertes Følelser, som slaaer for høit og stærkt til at være et Redskab for Kabale. Bort fra mine Dine, elendige Slave — jeg kan, jeg vil ikke høre mere — —"

"Og dog, dog, — smigrede Dd art, som hurtigt begreb, at der kun ved Enthusiasme lod sig virke paa Fyrstinden: "Dog har jeg forstaaet min Fyrstinde. Nødvendigheden formaaer Intet over hendes stolte, udsiedede Sjel; hverken jordist Held eller jordist Nød kunde drage hende fra Dydens Sti. Men hvad formaaer ei en ophøiet Sjel at gjøre for Ben: skabs, for udødelige Diemeds Skyld? At frelse Katharina — at befrie Rusland fra en Tyran — at indgaae i Udødeligheds Tempel som Skaberinde af en Revolution, der vil oplyse og lykkeliggjøre Mil: lioner — — o, alt dette formaaer min Fyrstinde, thi Grev Panin følger villieløs sin milde Hersker: rinde — Brutus dræbte sin Fader Cæsar —

Marius Curtius styrtede sig i Flammesbølget, for at frelse Rom — — —

„Nok! sagde Fyrstinden: Jeg skal tænke over Deres Forslag. Meld Grev Panin, at jeg venter ham.“

Neppe havde Odart fjernet sig, før Fyrstinden, i en Monolog, gav sit Hjertes stormende Jølelser Luft: „O, I vide ei, Ingen af Jer Alle veed, hvad der gjør mig saa ulykkelig! raabte hun: Gregor Orloff, Du mit Hjertes Afgud! Du staaer for mig i Din herlige Skønhed, dristig, ædel, stor. Du veed ei, at Du er dette glødende Hjertes første, eneste Kjærlighed, og jeg skal hylle Kjærlighed, for at vinde en Mægtig for Katharina's Partie! — Ven! skab, hvad fordrer du! Dog — styrk mig, søde Haab! — Katharina har et ædelt, taknemmeligt Hjerter; hun vil, af Kjærlighed til mig, stille Artilleriekapitain Orloff saa høit, at han vorder mig værd — Orloff Min — o, henrykkende Tanke! —“

Carl von Adlerstein blev imidlertid Herre over sin Tvivlraadighed, og lod sig forestille for Keiseren. Faa Dage efter tilskrev han sin Ven St. Pierre:

„Hvor er Du, dyrebare Bernardin? Er det endnu ikke lykkedes Dig, at faae de Penge, Du behøver til Din Reise? Hvi er jeg fattig selv! Da jeg med Dig forlod la Baletta, Du, fordi Du, levende for høiere Mæned, ingen Erkjendelse fandt paa Maltha, jeg, fordi Ordrenens uvirksomme Liv ikke tilfredsstillede min Hands urolige Stræben — at, da glemte vi Begge, i ungdommelige Planers Flugt, at det fattedes os paa Midler til at naae

det Punkt, hvorfra deres Udsørelse kunde begynde. Dog — forsag ei; endnu mærker Intet vor Udsigt. — Da jeg, fra Kronstad, som ligger paa Granitøen Metusari, og hvor jeg saae hele den russiske Flaade for Anker, seilede opad Næva, forekom denne Fart mig saa øde og rædsom, som paa en Underverdens Fled. Mørke Granitøer bedækkede Bredderne; utallige øde Sandøer paa Floden. Kun Arernes Pladsten afbrød den dybe Stilhed. Mine glimrende Planer forsvandt i Intet. Men pludseligt gjorde Vaaden en Bøjning: for mig laae nu det mægtige Petersborg med sine Palladser, sine forgylbte Kirker, fuld af al Verdens Glands og Larm. Mine Forhaabninger fik nyt Liv, og ere ei heller sunkne siden. Dagen efter mit Komme gennemvandrede jeg Staden, og saae mig snart i en pragtfuld Residents, snart i en riig Handelsstad, snart paa Torvene, blandt Omegnens Beboere, som, flødte i Træbark, endnu staae paa Kulturrens laveste Trin. — Keiserinden saae jeg strax den første Dag. Hun er smuk, fortryllende, majestætisk. Paa hendes aabne Pande trone Cæsarsguderne, og smilende titte de frem gennem de rige, kastaniebrune Løkker. Men hendes sorte, hvalte Bryn, hendes blaae Øies stolte, dog milde Blik, hendes majestætiske Holdning, forkynde en Verdens Beherskerinde. O, og denne guddommelige Qvinde skal være fordømt til et evigt Fængsel inden Schlüsselfurgs Kolde Mure — saa fortalte man mig i Petersborg. Men tillige hørte jeg, at Keiserindens Partie er meget stort, at hun elskes af Folket i samme Grad, som Peter den Store havde. Disse Rygter afholdt mig næsten fra, at fremstille mig for Keiseren, der er sit Fald saa nær. Langt hellere havde jeg hylbet den skønne Qvinde, end ham. Men hvad ere mange Tusinders Ønsker for Katharina! — Keiseren har den udøvende Magt i hænde, og alt er det Fængsel beredt, hvori en ophøiet

„Sjæl skal fuldende sin jordiske Tilværelse. Katharina er endnu mere aandriig, end smuk.“

„Jeg gik altsaa til Dranienbaum, at fremstille mig for Keiseren. Han feirede Drgier med sin Elisabeth Woronzoff, en hæslig Skabning — lav, tyk, kopperet, i Alt det Modsatte af Katharina. Jeg vendte mig til en tydsk Kavaleer i Monarkens Følge. Min Lykke var snart gjort. Jeg er nu — tank Dig, Bernardin, Officeer i Keiserens Suite; men tro derfor ei, jeg er tilfreds. Vi boe her 20 Verster fra Petersborg, ved den finste Havbugt, omgivne af mørke Gran skove, i den engang saa mægtige Menzikoffs Palads. — Bernardin, skulde vi ikke kunne vorde, hvad han var? En Kammertjeners Søn, som i sin Ungdom solgte Postei, havde sig til Herredømmet over Rusland. — Jeg følger ingenlunde: hos Peter III har jeg kun spagt Haab om at gøre min Lykke. Hans Sjæls ædle Egenheder, den Enthusiasme for det Store, der aabenbarede sig i hans Beundring for Preussens Frederik — alt Dette gaaer under i grove Laster, i hans Gemnys Overfladiskhed. — Hans Udortes er affrækkende hæsligt; men efter et Malerie, som hænger her, og var malet, inden han fik Kopperne, har han skønne Farver og milde, dog temmelig aandløse Træk. — Dranienbaum er nu hans Verden. Han exercerer sine hollænske Tropper, spiller Comoedie med Acteurer fra Petersborg, drikker og spiller Kort med sit Følge, og holder af Elisabeth Romanowna, der er ligesaa egenfindig, som styg. — Om nogle Dage reise vi til Petersborg, og Keiseren taler, uden mindste Tilbageholdenhed om, at han da vil forsløde Keiserinden. Skulde den kloge Kone ingen Speidere have her, som kunde bringe hende slige Yttringer igjen? — Mon hun forskylder saa haard en Skjebne, Bernardin? — Man taler meget om

hendes Kjærlighed til den smukke *Ponia towsky*; men Beviser for virkelig Utroskab fattes dog Keiseren. — *Ponia towsky* maatte ifølge Keiserinde *Elisabeth's* Befaling, forlade Petersborg; siden den Tid skal *Katharina* hænges ved ham med uroffelig Troskab. Hendes nuværende Forhold er dabelsfrit, medens Keiseren bærer sin Utroskab til Skue. — Hvad mener Du, skulde det ikke være muligt, at bringe hende til at glemme den fjerne Elsker? O, det maatte være den højeste Salighed paa Jorden, at worde elsket af *Katharina* — — saa vilde jeg tale, naar jeg ikke her havde seet en Skikkelse, som
. . . dog, nok for i Dag.”

Nogle Dage sildigere afgik følgende Brev:

”D *Bernardin* — hvad har jeg seet og hørt! Keiserinden var her med sit hele Hof. Keiseren havde indbudet hende til Prinds *Georg* af *Holsleens* Navnefest. Det var en Tryllefest. Vi spiste til Middag i en smuk Pavillon, som *Katharina* har bygget her. Den indeholder atten Værelser i tyrkisk, russisk, græsk og kinesisk Styl. Pavillonen ligger i en tyk Skov, og med Forundring bemærker man den først, naar man slaaer tæt derved. Derfor har *Katharina* ogsaa kaldt den „Ha!“ Men det maatte Enhver sige, som saa hende paa denne Dag. O, hun er himmelskøn, majestætisk, uhyggelig, og — Keiserinde! — Hun var russisk klædt, hendes Brysdragt af Guldbrokat, hendes Skjole af grøn Silke. Det dunkelblonde Haar bar, slaaet i lette Lokker, en lille Demantkrone — — og dog fløi mine Bine fra denne keiserlige Pragt til en ungdommelig Skikkelse i asiatisk Dragt, som sad ved Keiserindens Side. Hun bar en simpel Silkeskjole uden Ermer, høiblaa, som hendes Fædrelands varme Himmel, et mørkerødt Belte, og en Turban af hvidt, ostindisk Musselin. Hendes sorte Øie hvilede paa mig — jeg var den Saligste af alle Dødelige. Jeg sad

ligeoverfor hende — efter russisk, halvasiatisk Skik sidde Herrerne paa den ene, Damerne paa den anden Side af Bordet. Jeg beruste mig i hendes Skønheds Beskuelse: ”

„Men snart vakte Keiserens raae Udfærd mig af mine Drømme. Peter drak Prindsen af Holsteens Staal; alle Gjæsterne stode op, kun Katharina og hendes Damer ikke. Hendes Blisdom havde bittert dadlet, at Keiseren udnævnte denne unge Officeer til Generalissimus over den russiske Armee. Peter kastede et vredt Blik til hende, og sendte hendes Kammerherre Stroganoff med et Ord til hende. Denne sagde halvhøit: „Keiseren er reent af Lave!“ Peter foer op *): „Stroganoff, hvad snakker Du der? Jeg havde befaleet Dig at sige hende, hun er en Tøsse. Du gaaer i Arrest.“ Hele Bordselskabet forfærdedes, og Katharina søgte forgæves at tilbageholde sine Laarer. Lillhøtte ophævedes Laffet snart. Vi vandrede omkring i Skoven — o, hvor fortryllende er Sommeren i disse Egne! — Luften saareen, Vandene saa blaa, som aldrig i Syd. Her er en bestandig Dag, der, ved Nattetid, gaaer over i en mild af Morgen- og Aftenrøde tryllerst oplyst Dæmring. Træernes Løv er rigtigt sortgrønt, som om det sørgede over sin Barigheds korte Tid. — I en af de dunkle Løvgange stod den hulde Asiatinde pludseligt for mig. Jeg bævede. Dog nærmede jeg mig hende og sagde: „Feiler jeg ikke, min Frøken, saa have vi seet hinanden en Gang tilforn?“ — Hun svarte „ja,“ med nedslagne Øine, med høitglødende Kinder — o Gud, hvor hun var smuk! — Med skjælvende Røst vedblev jeg: „Dengang oprandt mit Livs Skønneste Stjerne. — „Anna Iwanowna!“ lød det fra en Sidegang. Hun flyede, men tabte sit Kommetørklæde: Jeg salige Menneske tog det op — det er mit. O Ber-

*) historisk.

n a r d i n, hvor kan en saa uendelig Længsel efter et qvin-
deligt Væsen fylde Mandens Bryst? — Du veed, at i la
Baletta ere Ridderne, trods deres Røste, ikke damestue, ei-
heller uheldige hos det smukke Køn — men hvad er et
flygtigt Velbehag, en Tilboielighed, som mere helliges For-
men, end Væsenet, mod denne hellige, usigelige Længsel,
som nu fylde min Sjæl?"

"Ikke længe blev jeg overladt til mine søde Drømme.
Et Fyrværkeri begyndte. Keiseren sad, blandt de staa-
ende Tilskuere, paa en Bænk, hos ham Keiserinden med
forgrædte Øine. Elisabeth Woronzoff gik forbi
Bænken, kastende et vredt Blik paa det keiserlige Par,
og Peter — o, det Urolige! — Peter kaldte Elisa-
beth til sig, og gav hende Plads ved sin Side. Kei-
serinden stod strax op, og Keiseren holdt hende ikke til-
bage."

"Hvad skal der vorde af denne Keiser? De Store
hade ham, Geistligheden frygter ham. Folket er ligegyld-
digt; overhovedet er der vel intet Folk i Rusland.
Keiseren er imidlertid gandske tryk. Igaar kom jeg til-
bage fra Petersborg, hvor der mumbles Altsaa om
Sammensværgelser mod ham. Jeg vilde underrette ham
derom; men han afviste mig med de Ord: „Forstaa
mig blot for det gamle Eventyr!" *) —

Samme Dags Aften, dette Brev blev skrevet,
sag Keiserinde Katharina i en Pavillon. Sit Pal-
lads havde hun maattet forlade, fordi det skulde istand-
sættes til St. Petersfesten, hvortil man ventede Kei-
seren. En Arm af Næva bespyllende Pavillonens Fod,
og en let Baad laae fastlænket ved Bredden.

*) historisk.

„Jeg troer ikke paa Ahnelse, sagde Keiserinden til sin Yndling Iwanowna: men mit Bryst er heftigt bevæget. En indre Stemme siger mig, at min Skjebnes Afgjorelse nærmer sig; maaſkee bærer denne skrøbelige Baad mig snart over til Sverrig.“

„Til Sverrig?“ spurgte Iwanowna forundret.

„Du frygter, at Du ei skal see Din Maltheser der — o, Du Lykkelige, som endnu ingen tungere Livsforger kjender. Men skjult kan det ikke være for Dig, at en stor Forandring forestaaer mig. Du har seet, hvorledes Keiseren offentligt mishandler mig, han, hvem jeg vel hundredgange har reddet Thronen, idet jeg undskyldte ham for hans Tante Elisabeth. Han bereder mig et mørkt Fængsel i Schlußselburg, hvor den uskyldige Keiserinde Eudoxia sad fangen, og hvorfor? fordi han beskylder mig for en Forbrydelse, som han selv ikke blues ved offentligt at begaae. O Iwanowna, bliv stedse Dyden tro! Hvo som forlader dens Sti, gribes af de mørke Magter, berøbes sin moralske Frihed og tvinges til det Onde. Min Skjebne er det, at kæmpe med dem — jeg er rustet. Mine Venner handle for mig. Mislykkes deres Plan, flygter jeg, i Baaden dernede, over den finste Havbugt til Sverrig.“

Aldrig havde Iwanowna seet Keiserinden saa bevæget. Hun gik op og ned en Stund; derpaa begav hun sig til Hvile.

Midnat var forbi, da Katharina var indtrædet. Iwanowna vaagede med dybtrystet Sjæl. Hvor blev den af, den ubekjendte Stjerne, som skulde frelse hende af dette stormende Hav? Den havde viist sig for hende, sjelfuld, elskovstraalende, og nu — — Maltheserne hørte jo til hendes Hersterindes Sjender.

Kloffen slog to. Da løde Trin i Corridoren, som førte til Keiserindens Sovegemak; de naaede den Letslumrendes Dre. Katharina foer op: ved hendes Leie stod en ubekjendt Kriger, som rakte hende et Brev fra Fyrstinde Daschkoff, med de Ord: „Deres Majestæt har intet Dieblik at spille; jeg skal føre Dem gjennem Haven til Bognen.“

Stjælvende læste Katharina, ved Natlampens Skin, de Ord: „Kun en rask Beslutning kan redde min Keiserinde og krone vore Ønsker. Efter min Foranstaltning blev Enhver af de Sammensvorne bevogtet af en tro Tilhænger. — Gardelieutenant Passik havde vundet sit Regiments Soldater. En af dem troer, at Capitainen veed endnu mere om Sammensværgelsen, end Lieutenanten, og spørger ham derfor: Hvor naar er det, vi skulle gribe til Vaaben mod Keiseren? Capitainen studser, men satter sig, og faaer, ved snue Spørgsmaal, Sammensværgelsens hele Hemmelighed at vide. Strax anmelder han den for Krigskancelliet. Passik sendes i Arrest. Den, som bevogtede ham, melder mig det diebliffeligt. Strax samledes man hos mig. Passin, frygtsom og tvivlsraadig, vilde oppebie Morgen, for at handle. Gregor Orloff, den kjække, herlige Mand, har bestemt os. Hans Broder Alexis holder, med en simpel Bogn, under Katharina's Binduer, for at føre min, nei — Ruslands Keiserinde, til Thronen. Strax begiver jeg mig, i Mandssdragt, med Gregor Orloff, til den grønne Bro, hvor vi træffe vore Venner, thi det vilde vække for megen Opsigt, om jeg, i mit Huus, vilde samle saamange Officerer og Soldater.“

Katharina bævede; dog tøvede hun intet Dødsblik med at fløde sig paa. Iwanowna hjalp hende. — „See! sagde Katharina, visende hende Fyrstindens Brev: Min Skjebne kalder, ei min Villie. Tilfældet bringer min Beslutning til Modenhed. Min Sjæl skal det ei brøste paa Kraft til at udføre, hvad den maa.“

Boguen, hvori Alexis Orloff ventede Keiserinden, holdt ved Indgangen til Haven. Ubemærkt naaede man den. Hestene vare flette; snart segnede de under den utaalmelige Alexis's Slag. Keiserinden saae sig nødt til at stige ud, for, i en nordisk Sommerafts Dæmring, at fortsætte sin Vej tilfods. Men snart følte hun sig, af Anstrengelse og Angst, saa udmattet, at hun mærkede, tilfods var Thronen ei at naae. En Bondevogn, som sildigt fjørte hjem fra Torvet, mødte de Flygtende. Strax bemægtigede Alexis sig den. Damerne steg op, og i fulde Fiirspring joge nu Hestene tilbage til Residentsen, medens Katharina gjorde sig lystig over det usle Kjøretøi, som bar en Cæsarinde og hendes Lykke. Snart hørte de Flygtende en dem imødehastende Vogn, og fra den lød Gregor Orloff's Stemme: „Er det Dig, Alexis? Alt er beredt — man venter kun paa Katharina.“ — Hurtigt vendte Vognen om igjen, og iilte foran Keiserindens. Saaledes naaede hun Petersborg den 28de Juli 1762.

Først begav hun sig til den ismailoffske Gardest Kaserne — tre Compagnier vare allerede vundne. Da Rygtet om hendes Komme udbredte sig, styrtede omtrent 30 halv nøgne Soldater hende imøde med det Udbrud: „Huzza Katharina!“ Keiserinden blegnede; hendes Qvindelighed følte sig dybt saaret ved

den vilde Omgivelse — hendes Tilhængeres Tal var saa ubetydeligt mod Petersborgs uhyre Befolkning, som hun vilde vinde. Nogle Minuter taug hun gandske. Derpaa reiste sig hendes Mand igjen, og i rørende Udtryk forestilte hun Krigerne, hvor uværdigt Keiseren havde behandlet hende, samt at hun havde maattet tage Flugten i denne Nat, fordi han havde villet fængsle, maaſkee myrde hende og hendes Son. — Skjønhedens Smerter er uimodstaaelig. Alle Soldater svore, at offere hende Liv og Blod. De Sammensvorne blandt Officererne raabte: „Leve Katharina den Anden!“ og Soldaterne, saavelsom det hidstrømmende Folk, gjentog mekanisk dette Raab. Garderegimenterne Simonsky og Preobazinskij fulgte Garden Ismailoff's Exempel.

Gregor Orloff havde fjernet sig, for at føre Artilleriregimentet til Katharina. Ved Pengedouceurer havde han vundet Soldaterne; kun til deres General Villebois havde han ikke tordet betro sig. „Han er for dydig til at tage vort Parti!“ sagde Katharina. — Nu blev han, af sit Regiment, revet afsted til hendes Hylde. Saaledes stod Keiserinden, der næsten modløs havde begyndt sit Foretagende, allerede efter to Timers Forløb i Spidsen for 2000 Mand. Ledet af en utallig Menneskebrimse, begav hun sig nu til Casankirken, hvor Erkebispen af Nowogorod, omgivet af en Mængde Poper med hvide Haar og lange Skjæg, satte den keiserlige Krone paa hendes Hoved, og kronede hende, under Navn af Katharina den Anden, til Keiserinde og Seloverskerinde over alle Russer, hvorpaa man sang et høitideligt Ledeum. Derpaa begav hun sig til

Keiserinde Elisabeth's Pallads, hvis Porte vare aabnede. Uafsladeligt strømte Folket til, knælte for den skønne, milde Keiserinde, og svor hende Hyl- dingseden. Forundrede, forstyrrede, kom Hoffets Stor- mænd, og hyldede hende, som de Andre. Ved de Sammensvornes usphørlige Virksomhed hidkom end- ogsaa Regimenter, som kantonnerede i Petersborgs Omegn, drak af det rundeligt uddeelte Brændeviin, og raabte: „Huzza Katharina!“ Endnu stod Co- len høit, og Katharina var allerede Herskerinde over 15,000 Mand, samt over hele Petersborgs Befolk- ning. Med en Egegreen i Haaret og en blank Kaarde i Haanden, dekoreret med St. Andreasorde- nen, drog hun nu, med Fyrstinde Daschkoff tilhest ved sin Side, i Spidsen for Tropperne mod Peters- hof, at bekriige Keiseren. Hverken denne Dags over- menneskelige Anstrengelse, ei heller den uvisse Skjebne, hun imødegik, bragte denne overordentlige Qvindes Sind til at blegne — ubegrændset Hylding bragtes her den qvindelige Skønhed og Høihed. Fjern fra Dagens Lummel, blev Iwanowna i Elisabeth's Pallads.

Mogle Uger sildigere skrev Carl von Adlerstein til Bernardin de St. Pierre:

„Vi have ingen Keiser mere! Katharina har bestøget Ro- manownes Throne, Prindsessen af Anhalt-Zerbst! — Den uslykkelige Peter III er død, myrdet af sine Un- dersaatter! — O Bernardin! hvilken viid Mark aab- ner sig i dette Land for Dine Drømmes Opfyldelse! Herfjernes Liv er her i Aristokraternes Hænder; Thro- nen er, som i det sunkne Romerrige, en Foræring af Sol-

baterne; Bonden har ingen Eiendom, ei engang hans Liv hører ham til. Ja, for Dine Drømme om Lovgivning og Folkeheld aabner sig her en uoverskuelig Mark! — Dog, jeg maa fortælle Dig Keiserens Skjebne. Vi reiste til Peterhof, til St. Petersfesten. General Schudowitsch var sendt forud, for endnu at træffe nogle Foranstaltninger. Pludseligt saae vi ham komme galopperende tilbage. Bredt spurgte Peter ham, om han var bleven gal. Schudowitsch nærmede sig Vognen, og sagde sagte: „Sammenstørgelsen er udbrudt i St. Petersborg.“ — Czaren bleguede. Tselessen af hans Afsmagt greb ham. Nogle Bønder, som kom fra Petersborg, talte sagtehvissende med Czarens Tjenere. Han vovede ei, at spørge, de ei heller at sige ham noget. Han fortsatte sin Vej til Peterhof; her søgte han Keiserinden, endogsaa, halsoforvirret, under Senge og Skabe. Derpaa sagde han halsofortvivlet til sin Elsterinde: „Dromanna, sagde jeg Dig ikke, Katharina var istand til Alt? — Hun er flygtet, og vi ere forlorne.“

„I den alminnelige Bestyrtelse fandt jeg en i rødt Maroquin indbundet Bog med den Udskrift: „Anna Iwanowna.“ O, Bernardin! det var den skønne Afsatindes Dagbog. Og hvad fandt jeg deri? O, vidunderligt forborgne Slægtstaf mellem Aander! Hun elsker mig — jeg skal frelse hende — al, jeg føler min Afsmagt.“

„I Peterhof erfarede den ulykkelige Monark sin hele Ulykke. Kantstler Woronzoff tilbød, at gaae til Keiserinden, for at forsøge, om han ikke kunde bringes til at opgive sit Forsæt. Han gik, og kom — aldrig tilbage. Med store Skridt gik Keiseren op og ned i Haven, omringet af grædende, jamrende Hofmænd. Han bandede Katharina, og dicteerte Manifestet; derpaa forlangte

han, at spise til Middag ved Havbredden, og nød sit Maaltid med Munterhed."

"Efter Tasset udstødte Peter den Befaling, at hans 3000 Holstenere i største Hast skulde komme med deres Etyds fra Dranienbaum til Peterhof. Nu fremtraadte Marskalk Münnich for Keiseren. Hvilken Mand! En 80aarig Olding, fuld af Ild, høi og rank af Væxt, mindede han mig om Venedigs Doge, Dandolo, der i sit 90de Aar var den Første paa det bestormede Constantinopels Mure. Tyve Aar, tilbragte i Sibiens Fjeldsørker, havde ikke svækket hans Landskraft. „Ezar! sagde han til Keiseren: Stil Dem i Spidsen for Deres 3000 Holstenere, og lad os marschere til Petersborg. Garderne og Folket ere kun bedøvede. Synet af deres retmæssige Monark vil føre dem tilbage til deres Pligt. Jeg vil gaae foran Deres Majestæt, og kun over mit Liig skal man naa Deres Person." — Peter folte sig greben af Oldingens Sjelsstørhed, men Qvinderne opløstede strax et Jammerstrig, og Elisabeth Woronzoff raabte: „Keiserinden rykker frem med 20,000 Mand!"

"Ville vi ikke angribe Nebellerne, vedblev Münnich med vreddeblussende Rind: saa lader os idetmindste vente dem paa et sikkert Sted; lader os seile til Kronstad."

Et høit Bisaldsstrig lød. „Til Kronstad, til Kronstad!" gjentog Alle. I største Hast udrustedes to Jagter, og snart svømmede vi paa den finste Havbugts Bølger. Jeg ærgrede mig over, ingen Laurbær at skulle høste under Münnich; hvor higede jeg efter, at erobre Petersborg og see Ezaren paa Ruslands Throne! Ved denne Flugt til Kronstad opgave vi en uhyre Fordeel, Angrebets nemlig."

"Men vi skulde endnu ikke komme til Kronstad, ihvor hurtigt vi end gennemskære Havet. Da den første Jagt

havde kastet Anker, raabte Skildvagten ved Strandbredden: „Hvem der?“ — „Keiseren!“ lod det tilbage fra Jagten. — „Vi erkjende ingen Keiser mere!“ svarte Vagten. — Peter traadte frem, kastede sin Kappe tilbage, saa hans Ordens Kors blev synligt, og raabte: „Hvad! I erkjende mig ikke mere?“ — „Nei! svarte tusind Stemmer fra Landet: Leve Katharina den Anden!“ — Nu blussede Maltheserribbernes Rød op i mig. Jeg greb en af Pælene ved Strandbredden, og raabte: „Efter mig, Væling af Peter den Store! — De ville ei vove at fyre paa deres retmæssige Souverain.“ Jeg vilde svinge mig iland. Da greb Feltmarskalk Münnich med Hefetighed min Arm. Jeg vendte mig om, saae Czaren, foran sit Følge, flye ned i Kahyten, høre Qvinernes Jamren, og saae, at Jagten ilfsomt tog Flugten. Man havde ei engang givet sig Tid, at heise Ankeret op, men skjar Ankerrouget over.

„Natten var meget smuk. I mørk Fortviølelse sad jeg paa Dækket, og saae op til Himlens Stjerner, som for nogle Maanedes siden forkyndte mig Held og Ære, og nu — — Døden, Siberien eller Rød og Elendighed, syntes mig vis. Ikke langt fra mig sad den gamle Münnich, ligesom jeg, indsluttet i sig selv. Dog saae han ligere en iagttagende Philosoph, end en Acteur i dette Sørgespil. — Vi kaldtes til Czaren. For ham stod Overstyrmanden, og spurgte, hvorhen han skulde føre Jagten. — „Feltmarskalk! Du, giv mig endnu engang Dit Raad! bad Peter III: For silde føler jeg, at jeg havde skullet lyde Dig.“ — Münnich svarte: „Lader os strax seile til Reval; der ligger en Eskadre. Derfra iler De med Deres Skibe til Pommern, stiller Dem i Spidsen for Deres Armees i Preussen, og inden sex Uger er Petersborg og hele Rusland atter Deres.“

„Qvinderne og Hoffsnogete opløstede atter et Sammer-
 frig, og raabte eenstemmigt: „Noerklarene ere allerede
 trætte — hvorledes skulde de kunne naae Keval?“ —
 „Vel muligt! gjenmælede M u n n i c h med Hestighed: Men
 vi Alle ville hjælpe dem at roe.“ — Forgjæves vare en
 Helteffels Uttringer blandt disse feige Menneffer. Alle
 bestormede nu P e t e r III med Bønner, han skulde hen-
 flye til K a t h a r i n a's Raade.“

„Vi vendte altsaa tilbage til Dranienbaum. Keiserin-
 den var i Krasnow-Krapeck, 12 Werst fra Petersborg,
 hvor hun slumrede nogle Timer i en Straahytte, paa
 Officeerskapper, og derpaa igjen steg tilhest. P e t e r
 frev til hende, men fik intet Svar. Han ersarede imid-
 lertid, at hun rykkede frem med talrige Tropper, og sat-
 tede paa eengang den Beslutning, gaadffe ene, ti'hest, at
 flye til Polens Grændser. Jeg vilde ledsage ham. —
 Men snart opgav han ogsaa denne sidste dristige Idee, og
 lod Dranienbaums Fæstningsværker nedrive, for at vise
 Keiserinden, at han slet ingen Modstand vilde gjøre. Is-
 m a i l o f f sendtes til hende med nok et Brev. Han kom
 tilbage, han lovede, paa Keiserindens Vegne, P e t e r Raa-
 de, Denne overantvorbde sig hende, og“

„Jeg kommer just fra Alexander-Newskje-Klostret,
 hvor hans Liig er stillet tilskue. Det var klædt i preus-
 sisk Uniform, Ansigtet sortunderløbet, Læberne svolmede.“

„Keiserligt belønner K a t h a r i n a de Sammensvorne.
 Hun vil til Moskau, for ogsaa her at lade sig krone. B e r-
 n a r d i n, hvad vil Du her endnu? Vore Planer ere
 strandede. Kom, og tag mig tilbage med Dig, hvis Du
 allerede er paa Weien — — men hvorhen? Ingensteds
 vinker mig hjem — o, I w a n o w n a! —“

Kort efter at dette Brev var skrevet, hørte Carl von Adlerstein, som, uforfulgt og uændset, levede i Petersborg, stormende Godtrin paa Corridoren. „Det er hans Trin!“ raabte han, vaagnende af sin tungsindige Apathie, og laae i St. Pierre's Arme.

„Adlerstein! raabte hans Ven: Saa bleg, saa modløs maa jeg finde Dig, Skjædt Skjebnen kommer vore Ønsker imøde? Aldrig havde den svage Keiser kunnet udføre mine Planer for Folkeheld og Mennekkelyst. Men hun formaaer det, den Herlige. Vi maa nærme os Keiserinden.“

„Og Peter den Tredies Død — — ?“

„O, deri er hun uskyldig. Aldrig havde hendes milde Hjerter kunnet give Befaling til hans Drab. Efterretningen derom afføkkede hende hede Taarer. Maaſkee havde hun hellere frasagt sig Thronen, hellere valgt et evigt Fængsel, end opoffret hans Liv. Men det vilde de ærgjerrige og blodtørstige Orloffer ikke. De handlede, uden at spørge Keiserinden. Da Alt var skeet, indsaae hun vel, at det saaledes var bedst; men hun fældte Taarer over Keiserens Skjæbne, som hun ikke havde kunnet afvende.“

„Men, Bernardin, hvorledes skulde vi komme til Keiserinden, til Moskau, uden Penge, uden Forbindelser? Franskmændens lette Sind overseer Banskkeligheder, som den betænkssomme Tydsker strax standser ved.“

„Jeg vil arbejde for Menneſkeheden! svarte St. Pierre: Du nærmest for Dig selv. Min Stræbens ædle Meed opretholder mit Mod.“

Adlerstein sagde undvigende: „Med alt dette indseer jeg ikke, hvorledes vi skulde komme til Mo:

Skau. Min hele Formue bestaaer kun i hundrede Rubler, som neppe ville strække til den halve Wei."

"O, Du er riig, Adlerstein, meget riig! Min hele Formue bestaaer i sex Franker; men vi reise dog. Jeg stoler paa min ædle Hensigt."

St. Pierre skjæmte sig, og Adlerstein sukkede: "Iwanowna, skal jeg see Dig igjen?"

Nogle Dage sildigere kom Bernardin til sin Ven med det Udraab: "Lav Dig til Moskauseisen nu!" — "Er det muligt?" — "Grev Münnichs Sekretair tiltalte mig i Kirken, og førte mig til sin Herre. Jeg havde den Lykke, at behage ham. Han viste mig sit Kabinet, sine Tegninger, sine Planer, og hundrede Bind angaaende Ingenieurvidenskaben. Ogsaa i Sibirien har han virket for sit Fædrelands Held; for Soldaterne, som skulde bevogte ham, har han forklaret Euklid. Han syntes ei at være lige gyldig ved min Dom. Da han hørte, at jeg agtede mig til Moskau, lod han hente en Pung med Rubler, som han bød mig til Reisepenge."

"Nu, Bernardin! saa have vi jo ingen Nød."

"Jeg svarte ham, gjenmælede St. Pierre smilende: at en fransk Ingenieurofficeer kun torde tage mod Penge af regjerende Fyrster."

"Og hvad sagde Münnich?"

"At i Rusland tillade Krens Love en Oberst, ja selv en General, at modtage Foræringer, men at han ærede min fine Følelse, og at jeg dog ikke kunde nægte ham, at gjøre Reisen til Moskau med En af hans Venner, General von Sievers. Jeg modtog

Tilbudet under den Betingelse, at Du maatte følge med. "

"Nu, saa dele vi mine hundrede Rubler!" raabte Adlerstein, begejstret af nyt Haab: "Iwana nowna, jeg seer Dig igjen!" —

Det var midt i Januar 1763 da begge Vennerne afreiste til Moskau. Deres Forhaabninger nedstemtes meget ved Maaden, hvorpaa de maatte reise — Generalen havde, for sig og sine Adjutanter, to velindrettede, lukkede Slæder, men for sine Betjente en aaben, og i denne maatte de to Venner tage Plads. De følte Aarstidens hele Strengthed; Reisen gik gjennem uendelige Skove, hvori fandtes smaae Landsbyer hist og her, vel 100 tydske Mile. Ofte glødede de med Fis overtrukne Graner i Nordlyssets Skin. Men de lange Nætter vare frygtelige. Ulvenes Hyl opfyldte Skovene, og tidt forfulgte de Slæderne. Hver Morgen gik Solen op paa Horizonten som en gløende Kugle, uden at udbrede nogen Varme. St. Pierre, som kun bar en Filthat og en let Frak, vilde ikke kunnet udholde Reisen, hvis ikke Adlerstein havde givet ham sin Pelshue. I de usle Hytter, de gjæstede, fandt de ingen Levnetsmidler. General Sievers gav hver af dem et froset Stykke Brød og et Glas Viin, som de ogsaa maatte optøe. Staaende blandt Betjentene, maatte St. Pierre, med sin Ben, fortære det tarvelige Maaltid, medens Generalen, med sine Adjutanter, gjorde sig tilgode ved et velbesat Bord. De to Venner satte sig alligevel, hvilket Generalen aldrig tilgav dem. Forgjæves ilte man for at naae Reiserindens glimrende Tog, som,

med 121 Slæder, 14 Vogne, og 40 Bibogne, reiste gjennem Sneemarjerne, der om Natten oplystes, paa begge Sider af Veien, af store, flammende Baal.

Dog — al Reisens Ulempe, al Ydmygelse, kunde ei nedbaie de to af Uergjerrighed og Sværmeri besjelede Ungersvende. I en udsel Bondehytte laae Begge paa et Straafknippe, da nogle Svin, ved et ublikt Rys vakte Folkeforædleren St. Pierre. Han stod op, og jog dem ud; men da der ingen Klinker var paa Døren, trængte de stedse ind paany, og vakte ogsaa hans Ven. Ved en brændende Spaan betragtede Begge en Tidlang Gruppen trindt omkring. Omfider begyndte St. Pierre inderligbevæget: „D, ikke for al Verden havde jeg villet undvære denne Reise! Nu kan jeg skildre Keiserinden hendes Folks ulukkkelige Tilstand. See hist de tre Mænd, i grove Læser, henstrakte paa den haarde Jord! Og Qvinderne der —! Hu! — Et Bord og en Potte — det hele Hunsgeraad! Seer Du, hvorledes hiint er udhulet? — De bruge ingen Fæde, ingen Tallerkener, skal jeg sige Dig! De kjende Intet til regelmæssige Maaltider; Hede og Røg forstyrre Synet og Sundheden; ingen Hytte har nogen Skorsteen. For hiint hæslige Helgenbilled med Kalmukfjæset kaste de sig ned i slavisk Tilbedelse. I denne Elendighed gaaer ogsaa den grueligste Ufædelighed isvang — —”

„Og alt dette vil Du fortælle Keiserinden?” spurgte Adlerstein.

„Alt, Alt! Jeg vil yorde den Genius, som løser Trældommens Baand, der holder Ruslands Nationer fængslede; jeg vil løse det ved denne høie, denue dristige Qvindes Haand. Frihed, dette hellige Ord, skal tone fra Qvina til Kaukasus. Hvad nyt

ter vel raare Barbarers Hylдинг den ophoiede Qvinde ; et frit, et dannet Folk skal agte hende som sin Monarkinde. Det vilde være forgjæves, om Katharina vilde frastige sig Enevoldemagten, naar hun ei vælger Konstitutionens Medlemmer af alle Stænder. Danner Adelen den, saa faaer Folket kun, istedetfor een mild Herskerinde, tredive til fyrrethve Tyranner."

"Du vil flybe, St. Pierre ! Lidt efter lidt vil Rusland vorde frit. Kronbønderne ere allerede frie."

"Men de udgjøre kun den sjette Deel af Nationen. De Bønder, der tilhøre Adelsmændene, ere, ligerviis som Mark og Qvæg, deres Eiendom."

"Peter den Store, tog Adlerstein Ordet : denne berømte Monark har dog givet to Love, som droge Slavelærkerne endnu fastere i dette Land. Den ene affordrer Godsæierne Kopskat for deres Vassaller. Den Anden forpligter dem til, at stille et vist Antal Rekruter. Derved er en ulykkelig Livegen for evigt bunden til sin Herre. Denne bruger ham, som han vil, til Tjener, Jorddyrker eller Haandværksmand. Mangen beriger sig ved sine Livegnes mekaniske Arbeider. Har En af dem samlet sig en Kapital, saa kan hans Herre fratage ham den uden Indsigelse ; thi efter de gamle Læhnslove maa ingen Slave begynde en Proces mod sin Herre."

"O Frihed, Frihed ! raabte St. Pierre : Vil Katharina give sine Undersaatter dig, istedetfor at udvide sit Rige ved blodige Erobringer, da indtræder hun straalende i Uldødeligheds Tempel."

"Og betænker Du, Bernardin, hvad det vil sige, at berøve en mægtig Adels Mand dens Magt og Riigdom, med det samme Penneskræg, som gjør Folket

frit? Vil Eligt ikke vorde farebringende for Thronens Sikkerhed?"

„Thronens Sikkerhed? O, Adlerstein! I et frit og lykkeligt Folks Arme hviler Hersterens Hoved sikkrere, end omgivet af mægtige Aristokrater, som, evigt dannende Factioner, evigt stræbende efter større Magt og Riigdom, begynde rasende Kampe, hvori Hersterens hellige Person hverken er betrygget mod Forræderi eller mod Snigmord.“

„Bernardin, ædle, herlige Menneſke! O, hvi maae ſlige Sandheder hende i en ruſſiſt Bondes hytte, uden at høre Frugter! Troer Du, at ſand Menneſkelighed boer i Keiſerindens Bryſt? Da man bragte den ullykkelige Peter III til Peterhof, hvor han, ved fuldkommen Underkaſtelse, troede at røre hendes Hjerter, afreſe Soldaterne ham Klæder og Ordensbaand med det Udraab: „Leve Katharina!“ Halvnoget ſtod han der, given til Priis for deres Forbandeſer. Ja, Katharina's Veninde, Fyrſtinde Daſchkoff, rev ſelv St. Andreas-Ordenskorſet af Søſterens Bryſt, og ſmykkede ſit eget dermed. — Og Holſtenerne — o, de døde med deres Herre! Det Skib, ſom ſkulde føre dem til Holſteen, ſank, da det løb ud af Kronſtads Havn. Soldaterne reddede ſig ſtorſtedeels paa Sand og Klippeſteene i Havbugten, og Barbaren Admiral Talitzin nægteſte dem al Hjelpe, fordi han førſt maatte indhente Tilladelse fra Petersborg. Da denne kom, vare alle Holſtenerne døde af Gult“

„Og en raa Soldateska's Udføveſer, en ærgjerrig Qvindes Eidenſkabelighed, en barbariſt Admirals Grufomhed, tilregner Du den ſtore Keiſerinde, ſom maaskee ikke veed et Ord deraf! Med blødende

Hjerte fulgte hun den jernhaarde Nødvendighed, som bevæbnede hende mod hendes Ægteherre."

„Maaskee, svarte Adlerstein: maaskee gives der ogsaa Personer, som have en mægtig Indflydelse paa hende. Gregor Orloff er udnævnt til Generalissimus, og til Ridder af Andreas-Ordenen, som er Rigets anden Orden. Jeg troer, man maa elskes af Katharina, for at kunne lede hende."

„Dertil, faldt Bernardin ham i Ordet: der til kunde jeg aldrig beslutte mig."

„Og hvorfor ikke?"

„Fordi jeg ei kan savne nogen Kvinde, som jeg maa dadle; fordi jeg ei vil paradere i Historien som Katharina's Favorit."

„Ha, Din Eidskab er et hæderligt Eftermæle! Hellere vilde jeg, her i Tiden, have den udøvende Magt ihænde. — Nu afsted til Moskau. Did vinker Lykken os."

Langt om længe viste sig, for de Reisendes Blik, den herlige Keiserstad Moskau med sine forgyldte Røppler. Idet de kjørte gjennem den, troede de, snart at være i en Residents, snart i en eensom Ørk, snart i en Landsby — saaledes afvekslede simple Træhytter med pragtfulde Palladser og øde Pladser. General Sievers lod sin Vogn holde udenfor en stor Auberge, sagde til Bennerne: „Mine Herrer, det er paa Tiden at søge sig en Leilighed!" og forlod dem. Gensomme, blottede for Penge, i trykkende Kulde, ved indbrydende Nat, stode Bennerne der. Men snart erfarede de, at Landsmandskabet i fremmed Land er et heldbringende Baand: General Dubosquet, til

hvem Münnich havde anbefalet dem, skaffede dem Ansættelse som Underlieutenanter ved Ingenieurcorps; set; General Villebois og hans Neveu Baras; dine, som de lærte at kjende, antog sig dem, og lovede, at forestille dem for Keiserinden.

Den vigtige Dag nærmede sig. I Karlagens rød Kjole med sorte Døslag, Ingenieuruniformen, stode Vennerne rede at begive sig til Hoffet. Adlerstein sagde: „I Sandhed, Bernardin, Du seer elskværdig ud, og jeg er overbevist om, at den gamle Villebois har bygget Planer paa Dig, som Du neppe deler.“

„Hvad siger Du der? spurgte St. Pierre: Villebois er en saa redelig Mand, at Keiserinden aldrig vilde tillade, at man drog ham ind i Sammensværgelsen. Andre Følelser bevæge mig. Jeg har i Nat fuldendt min Afhandling om de Livegnes Frihed; vel tyve Gange har jeg opslaaet min Plutarch, for at begeistre mig ved store Erindringer. Jeg vil holde en Tale til Keiserinden om de Konger, som have skiftet Republiker“

„Og man vil udlee Dig, man vil bede Dig holde Din Mund! kaldt Adlerstein ham smilende i Ordet: Dog, frist Mod, unge Reformator! Hvo veed, hvorledes Alt kan føie sig.“

I Keiserindens Audientssal, omgiben af Hoffets Stormænd, sagde Adlerstein til sin Ven: „Run hvo der saae de russiske Bondehytters Armod kan begribe denne orientalske Luxus. Denne Livsagt med

Hjelme og Pandsere af Sølv — denne Mængde Juveler, hvoraf de Store glimre — aldrig saae jeg noget Lignende. "

„Mit Mod forsvinder! svarte St. Pierre: Kunne de ville beskytte frie Menneſker, der kun have det Tryk, hvorunder deres Livegne ſukke, at takke for deres Titler og deres Rigdomme? O, lad os løbe vor Vej — Ingen vil ſavne os. "

Samme Diebliſk gif Galleriets Floiddørre ſarmen: de op. Keiſerindens første Huusofficeranter traadte ind, derpaa hendes Kammerfrøkener og Hofdamer, Alle parviis, blandt dem Iwanowna, ſom fængſede Adlerſteins Blik, tilſidſt Keiſerinden ſelv, i ruſiſk Dragt, rigtſmykket med Brillanter. Hendes Skjønhed og Majestæt blændede Bernardin; hvorledes blev han tilmode, da hun nu ſtandsede ved Generaſelttoimeſter Villebois, og Denne vinkede ham hid! Bernardin knælte, og kyſſede henrykt Monarkindens Haand, ſom hun rakte ham. Hun gjorde ham nogle Spørgsmaal om Frankrig, ſagde, han maatte lære ruſiſk, og tilkaſtede ham, ved Afſkeden, et huldrigt Blik. Til hans Ven ſagde hun: „Maltheſer, det glæder mig, langt om længe at ſee Jer ved vort Hof.“ Idet hun ſagde dette, ſaldt hendes Blik paa Iwanowna; bly hilſte Denne Unglingen.

Saaſnart Keiſerinden havde ſjernet ſig, omringede Hofmændene den ubekjendte St. Pierre. Gregor Orloff bød ham til Frokoſt. Breteuil, den franſke Gefandt, bad ham til Middag. Fra alle Sider overøſtes han med Smiger, Artighed og Tjenefte tilbud; gandske bedøvet kom han hjem.

„Nu, Bernardin, hvad blev der af Din Afhandling, af Din Tale til Keiserinden?“ spurgte Adlerstein, ei uden Bitterhed.

„Jeg begriber ikke min Forblindelse! svarte Bernardin: Jeg vilde sige Sandhed, og kun Smiger er kommen over mine Læber. Men, det forstaaer sig, i Audientsgemakket var vel heller ingen Leilighed til at tale med Keiserinden. Jeg er buden til Frokost hos Grev Orloff; ham vil jeg bede give Keiserinden min Afhandling.“

Smilende sagde Adlerstein: „Generalseltsoimesteren vil sætte Dig i Orloff's Sted. Anskaf Dig Equipage — Du har nu allerede Credit; træd Keiserinden i veien overalt. Du er ung, elskværdig, og — en Franskmænd. De Ideer, Du udtalte i den russiske Bondehytte, nærmere sig deres Realisation. Naar Du vorder Ruslands Behersker, da ihukom Din Ven og hans Kjærlighed. Jeg har gjenset min Ungdoms hulde Drøm; jeg veed at Iwanowna elsker mig, men — hvad har den fattige Ingenieursofficer at byde hende?“

„Du kjender, i den Henseende, mine Grundsætninger!“ sagde Bernardin stødt, og gik til Grev Orloff.

„Dette er den elskværdige Qvindes og den største Monarkindes Haandskrift!“ sagde Grev Orloff, mod Frokostens Slutning, til Bernardin, idet han, udaf sit Bibliothek, tog to Bind af den franske Encyklopædie, i hvis Margen Keiserinden havde skrevet Bemærkninger over abstrakte Videnskaber. „Katharina, vedblev Orloff: er en Minerva, en Juno,

en Venus. O, henrykkende er hendes Kjærlighed; hendes Yndest! Hvo der nyder hendes Gunst, er den saligste Dødelige!"

Idet Orloff talte, bedækkede han Keiserindens Haandskrift med lidenskabelige Kys. Bernardin rødmede. Hellig Blusel, saavel over Orloffs Forhold, som over den Uforfæmthed, hvormed han røbede det for ham, en Fremmed, bragte hans Kys der til at blusse *). Orloff tog en rigtindbunden Bog ud af sin Sekretair, og sagde smilende: „Denne Bog indeholder vel ingen Lærdom, men noget Bedre — see her!" — Indholdet bestod af — Bankosedler. Orloff vedblev: „Jeg veed, en Ingenieurlieutenants Equipage er dyr, og hans Sold kun ringe. En Officer, der, som De, har begyndt nedefra, vil De ikke afslaae en Bøn: Tag nogle Blade af denne Bog til en Erindring om mig!"

Bernardin svarte: „Deres Godhed, Hr. Greve, rører mig dybt; jeg tiltroer Dem ingenlunde den Hensigt, at ville ydmyge mig; men kun min Fyrste, eller min Ven, kan være min Belgjører. Men paa en anden Maade kan De vorde min Belgjører, og Ruslands tillige — giv Keiserinden denne Afhandling!"

Orloff blev forstemt; han havde, ved Foræring villet gjøre den unge Mand til sin Eiendom. Udspreedt tog han mod Skriftet, læste lidt deri, fastede det paa Bordet, og sagde koldt: „Slige Projekter, Hr. von St. Pierre, stride mod Rigslovene og mod de Stores Interesse."

*) Historisk, af St. Pierres Memoirer.

Enthusiastisk vilde Bernardin bevise det Modsatte. Udspreidt hørte Orloff til, og stod op. En Page kom, at kalde ham til Keiserinden. Orloff gik strax, skjøndt han bar Sloprok og Tøffler, og lod Bernardin forundret og dybtbøiet tilbage.

„Affted, affted! Tilbage til Frankrig! tilraabte Bernardin sin Ven: De Stores Uergjerrighed og Forblindelse quæler alt Godt, og om Katharina har der dannet sig en Kreds af Smiger og Lidenstabs, som jeg ei er stærk nok, ei heller slet nok til at gjen-nembryde.“

„Vi ere budnetil Va lhos Keiserinden i Aften. Lad mig endnu engang see Iwanowna!“ — „Forgjæves, forgjæves! sukkede Bernardin: Dog, lad saa være — — men hvad betyder den monotone Melodie, som lyder herover fra Sidesværelset?“

„Det er, svarte Adlerstein: en russisk Soldat, vor Oppasser. Den samme monotone Melodie synger Folket fra Duna til Jishavet; men det er en Slavesang, som Glæden ei har fremkaldt. Det arme Menneske, hvis Hjem vel er tusind Mile herfra, ledsager hiin Sang med sine Taarer. I sin Smerte finder han sig i Alt, er modtagelig for Intet, og fuldbyrder som et Automat, hvad jeg, ved Tegn, giver ham at forstaae. — Iwan!“

Iwan traadte ind; et hæsligt, halbdyrisk Physisognomie. Adlerstein rakte ham sin Stadsuniform, at han skulde børste den; stum og ubevægelig stod Iwan der, uden at kunne begribe, hvad man vilde ham. Bernardin greb en Børste, og viste ham dens Brug. Nu kastede Iwan sig, greben af Forundring,

ned for ham, som for et høiere Bæsen. Bernar:
din's Dine fyldtes med Taarer. „O! raabte han :
Her have vi Shakspeares Kaliban ! Hæ og Lykke
søgte jeg her, men finder Intet, uden Trældom og
Elendighed.“

I Czarens gamle Pallads, i Kreml, gav Keiser:
rinden Bal. Smykket med Alexander-Newskys Di:
denen, sad hun, under en prægtig Thronhimmel,
med de tre største europæiske Magters Gesandter,
ved Makao-spillet. Monterne vare Imperialer, hver
indeholdende ti Rubler, og i kort Tid kunde en Spil:
ler tabe 2—3000 Daler. Katharina spillede adspredt,
som sædvanligt ; dog syntes det idag, som om noget
Andet var Skyld deri, end det Ønske, at vise sig
høimodig. Af og til gik ogsaa Munterheden i hen:
des Træk over til dyb Alvorlighed. De første Far:
milier i Moskau havde betakket sig for Indbydelsen
til Ballet, og trak sig, paa alle Maader, tilbage fra
Keiserinden. Endogsaa Folket skuede de Gader, hvor:
igjennem hun drog med østerlandsk Pragt, og fulgte
desto hyppigere den unge Storfyrste. Hun læste,
ihvor hun end viste sig, en stum, men mægtig An:
klage.

Pludseligt hørtes en stærk Tumult midt i Dand:
sesalen. Dandsen afbrødes, og det heftige Udraab :
„Det er umuligt, umuligt!“ naaede Keiserindens
Øre, og gjenlød i den hvælvede Sal. Raskbesluttet
ophævede Katharina sit Partie, og begav sig, gjens:
nem Trængslen, til det Sted, hvorfra Stemmen lød.
Det Rygte, at Keiserinden vilde ægte Grev Gregor
Orloff og gjøre ham til sin Medherster, havde ud:

bredt sig paa Ballet; ogsaa den unge, lidenskabelige Fyrstinde Daschkoff var det kommet for Dre. Hun hang, med ubeskrivelig Jld, ved Greven, og havde hidtil levet i det lykkelige Selveddrag, at see sin Livsdenkask gjengjeldt. Hun var ikke vant til, at skjule sine Følelser; med Hefstighed modsagde hun Rygtet. Men da det nu stadfæstedes fra alle Sider, greb den vildeste Fortvivelse hendes Sjæl. Usmægtig sank hun ned ved den store Marmorpille, som bar Salens Midte. Paa sin nærmede sig sin Tilbedte, for at række hende hjælprig Haand; men hun stødte ham saa heftigt tilbage, at han faldede en Ejener omkuld, som bar Forfriskninger, der nu oversvømmede Damerne's Klæder — et tragiskomisk Optrin! I dette Øieblik nærmede Katharina sig Fyrstinden, og sagde, i sine mildeste Toner: „Hvad fattes Dig, kjære Veninde?“ — Fyrstinden fæstede det sorte, brændende Die paa Monarkinden, og svarte halvsagte: „Veninde! Kathinka! Er det sandt, at Du ægter Gregor Orloff?“

„Naar det er mit Folks Villie!“ svarte Katharina.

„Forloren, forraadt!“ raabte Fyrstinden, rev Brillanterne af sit Navnehaar, og stroede dem vildt omkring i Salen.

„Admiral Alexis Orloff! raabte Katharina, hurtigt fattende sig: Fyrstinden er ikke vel — før hende til hendes Landgods, 20 Werster fra Moskva — der bevogte man hende vel.“

Omgiven af en Deel af den adelige Livvagt, bød Alexis Orloff Fyrstinden sin Arm; To af Reiserindens Kammerfruer understøttede hende. I Begyndelsen stødte hun Admiralen heftigt tilbage, og

raabte: „Du er ei den Elskede, men god nok til hendes Bøddel!“ — Overvældet af sine Følelser, sank hun halv bevidstløs i Kammerfruernes Arme. Saaledes bragtes hun bort, og Katharina indtog atter sin Plads ved Spillebordet.

Adlerstein havde Intet hørt af denne Tumult. Sin Dandsende Iwanowna førte han, gjennem en uendelig Række af Bærelser, ind i et, som just var gandske forladt, og overrakte hende her Kommebogen, han havde fundet i Peterhof. Da hun så nede Guldstiften, som lukkede den, sagde hun sagte: „O Gud, den er aaben!“ og vilde flye; men Adlerstein holdt hende tilbage, bedende: „Fly mig ei, Du, som lever i min Sjæl, siden jeg saae Dig første Gang. Gjennem Ruslands Fjorskener har jeg søgt Dig. Du var mit Haab — og jeg er Dig Roget; en høiere Magt har ført os sammen. Den lod mig finde Din Dagbog; jeg læste, ja, jeg læste — tilgiv mig — hvad der gjør mig saa salig!“

Stjælvende svarte Iwanowna: „Har virkelig en høiere Magt bestemt Dem til min Skytsaand, o saa frels mig snart fra dette Hof!“

„Hr. von Adlerstein, Keiserinden har spurgt efter Dem!“ raabte en Officeer af Livgarden. Iwanowna flyede, og Adlerstein gik, bevæget af underligt hinanden modkæmpende Følelser, til Keiserinden, hvis Skønhed, i det blinkende Juvelsmykke, forekom ham uimodstaaelig fortryllende. Hun bød ham, med et særdeles velvilligt Smil, ledsage Alexis Orloff, som førte Fyrstinde Daschkoff bort.

Bernardin de St. Pierre holdt sig, paa Ballet, stedse til Generalselttimester Villebois, som meddeelte ham, at Keiserinden havde udnævnt ham til Capitain, og bevilget ham en Gratification af 1500 Franker. „Men — tilføiede han — klag ikke over Tingenæs Tilstand her, og afgiv Dem ikke med at ville reformere — det lider man ikke.“

Bernardin mærkede Orloff's Indvirkning, og gik ind i det.

„Hvo veed, hvad Ende det kan tage! svarte Villebois: Men paa Thronen svinger han sig ikke. Der gives mange unge Mænd, som see med Misundelse paa Orloff, med Lidskab paa sig selv. Men Orloff's Dristighed og de Friheder, han tager sig mod Keiserinden, bevise, hvor brændende hun elsker ham, og — hvormeget hun er ham skyldig. Meget Edelt boer imidlertid i hans Sjæl. Ei ham, hans Broder Alexis, ulige lavere, grusommere, mere slaviske findes, end Gregor, var det, der rakte den ulykkelige Peter Gift — og hiin smukke, høie Gardeoficer, Fyrst Baratinsky, med det store Ar i Panden, qvalte den ulykkelige Keiser, som, i sin Dødsangst, slog sine Negle i Morderens Pande — hans Medhjælper var den anden Officer hist, Capitain Tazloff.“

„O, græsseligt, græsseligt! faldt Bernardin ham i Ordet: Og frækt bære Morderne deres Forbrydelses Løn tilskue!“

— „Og misundes endogsaa! Dog er jeg overbevist om, at Keiserinden kun venter paa en god Leilighed, for at fjerne dem. Grusomheder have desuden, fra Arilds Tid, været noget gandske Almindeligt i Rusland. Seer De hiin høie, endnu stedse

smukke, gamle Mand — det er Biron, Hertug af Curland, som nys har faaet sit Hertugdømme igjen af Katharina. Han var en Favorit af Keiserinde Anna, og i de ni Aar, han regjerede ved hende, lod han 11000 Menneſter henrette."

"O, min dyrebare Belynder! Saavidt vil nu Orloff ikke bringe det, thi Katharina har Sjælsstyrke."

"Og dog er hun rede, at opoffre Alt, endogsaa Thronen, for sin Kjærlighed. Det vilde være hendes Ulykke, og hendes Straf tillige, blev Orloff hendes Mand. — Hun er imidlertid mindre ſkyldig, end Europa troer. Selvopholdelse bevægede hende til at dethronisere Peter III. Det overraskede, beruste Militair ſtudsede, da det blev ædrue, ved sin egen Jdræt; den fangne Keiser vakte Medlidenhed; Død og Fordærvelse truede Katharina og hendes Tilhængere. Da reddede Orlofferne sig selv og Keiserinden ved den Fangnes Død, uden at indhente Keiserindens Samtykke. Jeg selv ſkulde været blandt de Sammensvorne, men Katharina onſkede det ikke, thi hun meente, jeg tænkte for redeligt til at handle mod min Landsherre."

Bernardin trykte Generalfelttoimesterens Haand.

"En ſaa ædel Mand kan jeg troſtigt betro mig til. Jeg bliver, trods Keiserindens Belgjerninger, ikke her; det undertrykte Polen ruſter ſine Lænker. Liig en anden Herkules, træder den unge Gyſt Kadziwil, hyllet i en Bjørns Hud, han ſelv har ſældet, frem af Litthauens Skove, og lader Trylleordet „Frihed" tone vidt omkring. Til ham drager min Længſel mig."

„Og kan da ei Kjærlighed og rolig Velstand gjøre Dig lykkelig, unge Helt? Du dandsede i Aften meget med Frøken de Latour; hun er smuk, god og elskværdig. Den gamle General Dubosquet, hendes Onkel, vil Dig vel. Han er meget riig; vinder Du hendes Kjærlighed, da er Din Lykke grundet.“

„Den elskværdige Pige har gjort Indtryk paa mig! svarte St. Pierre: Men min Sjæl bevæges af for store Planer til at Qvindeskjærlighed skulde kunne udfylde den. Mit Fædreland, Polens Frihed, kan jeg ei opoffre for den.“

Smilende svarte Billebois: „Og hvad om alle disse store Planer opløses i Intet?“

„Saa vender jeg tilbage til Frankrig, og lever der, i stille Ensomhed, for Videnskaberne og for Naturens Betragtning.“

„Vel, unge Mand! Samme Skjebne venter mig. Vorder Orloff ikke Keiser, da er intet Sted saa værdigt besat, at jo Katharina vil give ham det, saasnart han ønsker det. Saa har jeg været Generalfeltsøimester den længste Tid, og reiser til mine Godser i Liefland; dog — Ballet er snart forbi — lev vel!“

I det forsamlede Senat foredrog Kantsler Bestudchef et af adskillige Stormænd og tolv Biskopper undertegnet Bønnskrift til Keiserinden, hvori de anmodede hende om, at give Thronen en Keiser igjen, med den Til sætning, at Valget gandske skulde beroe paa hende selv. Men istedetfor det Bifald, han havde ventet, svarte ham en uvillig Rumlen. Om-

stodder opløstede sig en Stemme, og forsikrede, med Heflighed og Bitterhed, at Russerne vel vilde taale deres Monarkindes Favorit, men aldrig erkjende ham som deres Herre. Bestuchef assendte et Bud til Keiserinden, som blot ventede paa gunstig Efterretning, for selv at begive sig i Senatet. At hendes Forventning skuffedes, fremskyndte kun hendes Beslutning. Imidlertid blev det stedse uroligere i Salen; og neppe stillede Tumulten ved Raabet: „Keiserinden!“

Med sit Folge treen Katharina ind i Salen. Hun var i riigt Juvelsmykke, fuld af Høihed og Majestæt. Men i hendes Ansigt læste man Smerten over et skuffet Haab, og stærk Selvbeherkselse. Hun tog Plads under Thronhimlen, og sagde: „Mine Herrer! Det har aldrig været min Hensigt, at træde Rigslovene for nær. Bestuchef har bragt mig paa en falsk Formodning. Ligesom en Moder raadfører sig med sine Børn om Familiens Vel, saaledes lod jeg Dem spørge om Raad.“ Dermed greb hun Bønkristet, sonderreev det, kastede Stumperne paa Gulvet, og tilføiede: „Til Beviis, at jeg gandske er af Deres Mening.“

Alle forstummede i Overraskelse og Beundring. Med Alvor vedblev Katharina: „Lillige befaler jeg, under Straf af Forvitsning til Siberien, at Ingen taler et Ord videre om det sonderreevne Dokuments Indhold, og at ingen Soldater vise sig paa Gaden i de næste 24 Timer. Denne min Befaling skal offentligt bekjendtgjøres.“ Med en Herskerindes Mine stod hun derpaa op, og forlod Salen.

Dog ventede endnu andre Farer og Krænkelser hende. Samme Aften viste tre Soldater sig udenfor

Orloff's Bærelse og forlangte, at indlades. Skildvagten, som nys havde afløst, viste dem tilbage, og fik om Hjælp, da de vilde bruge Magt — andre Vagtposter iilte til, og de Angribende flyede. Hurtigt udbredte sig det Rygte, at de, af Sammensvorne, vare sendte mod Orloff, men at de havde forsinket sig, saa at den Skildvagt, med hvem de havde aftalt Møde, allerede var afløst, inden de kom. Reiserinden blev oppe hele Natten; hun var meget urolig og bevæget. Ved Daggry maatte Orloff reise tilbage til Petersborg.

Forgjæves stræbte Katharina, at erfare Noget angaaende Mordanslaget mod Orloff. I dette Øjeblik henvendte hun sig endogsaa til den forviste Fyrstinde Daschkoff, hvis Sekretair, Odart, ei havde faaet anden Løn for sine Intriguer, end den Tillidelse, at begive sig til sit Fædreland Piemont, istedetfor til Siberien.

Reiserinden tilskrev Fyrstinden et langt Brev fuldt af Smigrerier, kaldte hende gjentagne Gange sin Veninde, og besvor hende, at meddele, hvad hun vidste om hine Planer mod Orloff. Løfte om fuldkommen Amnestie for alle Medvidere skulde skaffe hendes Bonner Indgang.

Men Fyrstindens stolte Aand modstod denne Fristelse. Hun svarte kun fire Linier paa Reiserindens fire Sider lange Brev: *)

„Madame! Jeg veed Intet. Vidste jeg Noget, saa sagde jeg det dog ikke. — Hvortil kan De tvinge mig? — Vil De, at jeg skal bestige Skaffottet? — Jeg er rede.“

*) historisk.

Efter at have modtaget dette Brev, tilbragte Katharina Zimer, som lode hende forglemme, ja forbande al Keiserthronens Glands. Hun skyndte sig at forlade Moskau. Folket jublede ved hendes Afreise, nedrev hendes Billed, som var opstillet paa en Triumphbue, og flæbte det gennem Gaderne, saalænge der var en Stump deraf.

Bernardin reiste med Generalselttoimesteren tilbage til Petersborg. Kulden var afløst af en brændende Hede, og som ved et Trylleslag vaskod den nordiske Natur af sin Vinterdød. Løv og Græs og Blomster mødte Diet overalt; isfædetfor Ulvenes Hyl i de nøgne Skove horte de Reisende nu Fuglenes Sang og Hjordenes Brøl, som Kosakkerne dreve til Petersborg. Bernardin sukede dybt, naar han ihukom de Følelser, hvormed han, for fire Maaneder siden, havde tilbagelagt denne Vej. Dengang var han uden Brød, uden Hjem, uden Penge, neppe til Rødtørst beskyttet mod Kulden, ofte udsat for bitter Hunger, og dog — hvor salig, hvor fuld af Haab og Fortrøstning, af Planer og Længsler! — Nu var det øde og tomt i ham; neppe kastede den Udsigt, at kæmpe for Polens Frihed, noget Lys i hans Sjæls Nat. Og saa Venstab havde forladt ham; Adlerstein reiste, i Keiserindens Følge, som Livvagtsofficeer. Gjergjæves havde Katharina stræbt, ved Alexis Orloff, eller ved den smukke Lydsker, at give Fyrstinde Daschkoff Erstatning for Gregor Orloff. Den Første stødte hun med Afsky fra sig, og den Anden sendte hun tilbage, saasnart hun havde naaet sit Landgods, idet hun bad ham sige Keiser:

rinden: „Hun forlangte Intet, uden Eensomhed.“ Adlerstein's smukke Ekabning faldt Keiserinden i Dinene, men dengang var hun udeelt Orloff's Elskerinde, og hun ønskede, at see Iwanowna forbunden med ham. Mere endnu, end over Vennens Gravværelse, sørgede St. Pierre over hans Væsen mellem Kjærlighed og Uergjerrighed. Snart sængsledes han gandske af Iwanowna, snart nærrede Keiserindens Naade stolte Planer i hans Sjæl, og Orloff saae snart med Skinsyge paa Adlerstein, snart med strafværdig Lidenstabs paa Iwanowna.

I Sarskoefelo sad Keiserinden ved Middagstaflet; med hende Orloff, Adlerstein og Iwanowna. Ithoorlidet end Selskabet var, kjædede dog Ingen sig; men de usynlige Dæmoner, Lidenstaberne, dreve deres mægtige Spil. Katharina syntes roligt; hun underholdt sig med Adlerstein om Tydskland, Maltha, Tyrkerne, og saae ofte, med inderligt Velbehag, paa det unge Par, som hun vilde gjøre lykkelig. Dog saae hun ogsaa, med kjærlighedssfuld Bekymring, paa sin Yndling, hvis Pande bedækkedes af mørke Folder, siden hans Haab om Keiserværdigheden var strandet. Iwanowna betragtede Adlerstein med salig Kjærligheds Henrykkelse; dog skottede hun ogsaa, med Angst og Frygt, til Orloff, der, ubemærkt af Keiserinden, kastede brændende Blikke til hende. Adlerstein var mindst rolig af Alle; en mægtig Stræben og Higen syntes at bevæge hans Sjæl.

Efter Maaltidet tog Keiserinden Orloff's Arm, og lyftvandrede med ham i den prægtige engelske

Have. Adlerstein og Iwanowna bleve alene. „Du veed endnu ikke, tog hun Ordet: at Keiserinden har begrundet vor Lykke. Du vorder Gouverneur af Astrakan; vi vende tilbage til mit Fødeland, under Asiens milde Himmel.“

„Men! tog Adlerstein hurtigt Ordet: At leve saa fjernt fra den dannede Verden, blandt vilde Horder af Kosacker, Kalmukker, Kirgiser — — af, Iwanowna, ville vi ikke ønske os tilbage til Petersborg?“

„Fra Wolga's milde Bølger til Nawa's Jis? O, aldrig! Jeg har nok i Din Kjærlighed, i Nydelsen af Guds skønne Natur. Men kun naar Du er lykkelig, vil jeg kunne være det. Mit Alt er Din Kjærlighed og Din Lykke — Livet er mig Intet. Antag derfor denne Post, eller ei — hvad Du gjør, er godt. De høiere Magter have sendt Dig til mig som min Skytsaand.“

Adlerstein svarte, kysfende Iwanowna paa Panden: „Mine Stjerner, hulde Brud, stræbe stedse høiere. Du er Min; denne Længsel er stillet, men for stille Rolighed er min Aand ikke skabt. Dig drager en barnlig Phantasie til Eventyrenes Land, til Bagdad og Tiflis — mig fængsler Livets Strøm!“

Bekymret saae den unge Asiaticke paa sin Ven; et koldt Sværd gik igjennem hendes Sjel. Adlerstein bemærkede det, og sagde kjærligt: „Min Ven St. Pierre er kommen tilbage fra Finland; han kommer med Generalfelttøimesteren i Keiserindens Afrejsencirkel — med ham vil jeg raadføre mig. Lader os nu gaae ned i Haven.“

I den herlige Slotshave blev Adlerstein, med sin Elskede, staaende paa en Bro. „See, min Elskede!

sagde han: Denne Kolonnade af Marmor har en italiensk Kunstner udhugget i Siberien."

"Siberien! sagde Iwanowna gysende: Ak, det er Asien, men ikke mit Fædreland; jeg kan ikke sige Dig, hvor usigeligt bængster mit Hjerte banker. Med navnløs Magt driver det mig bort herfra. Lader os i Nat kjøre til Petersborg med Din Ven!"

"Du er syg, Iwanowna! sagde Adlerstein smilende: Dine Kinder flamme som Nordlys — lader os gaae op igjen."

Om Aftenen kom Bernardin med Villebois, samt adskillige Damer og Herrer fra Petersborg. Keiserinden var munter og elskværdig. Adlerstein aabenbarede sin Ven, under fire Dine, sine Forhaabninger og sine Betænkkeligheder. "Og Du! sagde Bernardin: Du betænker Dig paa, under en mi d Himmel, udrustet med Riigdom og Magt, at leve med Dit Hjertes Elskede, blandt et Folk, der besidder alle de Dyder, som ere sparsomt befolkede Landes Indbyggere egne, Gjæstfrihed, Uegennyttighed, Benskab. Hvad vil Du da mere?"

"Spørg Dig selv, Bernardin! Hvi beiler Du ikke til Adele Latour? Iwanowna's Besiddelse vilde gandske vist gjøre mig lykkelig — men saa!" — "Saa?" — "Er Elskov meer, end en Blomst, der snart falder? — Kan dette opadstræbende Hjerte slaae roligt i det eensformige, huuslige Liv?"

"Sammenlign mig ikke med Dig! svarte Bernardin: Jeg glæder for det Høie, for det Uldødelige; for Frihed, Mennekehæd og et hæderligt Eftermæle. Da jeg, med General Dubosquet, var i Finland, fraadsede og drak Alle omkring mig; jeg sad i en Krog, og tegnede Planer. Men Du, Adlerstein,

Du vil herste og nyde. Jeg beklager Dig og det yndige Barn fra Afiens himmelske Egne. Du vatter mellem hende og Keiserinden. — Du ønsker, at afløse Orloff, og ahner ei, hvor haardt hans Lænker trykke. Som Keiserindens Favorit maa han følge hende overalt; uden hendes Tilladelse tør han ei forlade Palladset. Med ingen Dame tør han træde i den ustyldigste Forbindelse, og indbydes han et eller andet Sted, saa maae Husets Damer sjerne sig, før han kommer. I slige Lænker sukker Orloff. Uergjerrighed, ikke Kjærlighed, binder ham til Keiserinden. Han higer efter Ungdom og Ustyld; Iwanowna har fængstet ham, om han end ikke har yttret det for hende. Ak, Adlerstein, her er intet blivende Sted for Dig. Følg mig i Nat til Petersborg — hvo veed, naar vi gjensees. Jeg gaaer til Polen; her griber jeg til Baaben, i Frankrigs og Frihedens Navn. En Officerspost er mig allerede lovet. "

„Franske Sværmer — saa kalder Dig Katharina's Hof — maatte ikke ogsaa disse Frihedsdrømme opløses i Intet! "

„Saa lønner mig den Bevidsthed, at have villet det Gode. Men Du, o, følg med! "

„Jeg beder Dig, hvad har det da for en Hast med at begrave mig i Afiens Ørk, og hvorfor vil Katharina det? "

„Den franske Sværmer seer florerer, end den besindige Tydsk; Du har valet Orloff's Skinsyge; Katharina opoffrer Dig for ham. "

Adlerstein glødede. „Troer Du virkelig, at Keiserinden interesserer sig for mig? " spurgte han.

„Bee! raabte Bernardin: Hvad har jeg gjort! Ibet jeg vil advare Dig, opflammer jeg kun Din Uergjerrighed! Lev vel, min Ven. Herneden sees vi vel aldrig mere! Men kan Du, saa lad mig høre fra Dig.“ — Vennerne adskiltes med Taarer.

Inderligbekymret laae Iwanowna, den følgende Nat, paa sit Leie. Endnu stedse næredz hun det Haab, at Adlerstein vilde opfylde hendes Bøn, og føre hende til Petersborg. Da bankede det sagte paa Døren, og en dæmpet Stemme bad: „Luf mig ind, min Elskte!“ — Glad iilte Iwanowna mod Døren, men blev, greben af jomfruelig Udsæelse, staaende paa Halvveien. Dog — rene Sjæles Engle, Dyd og Ufskyld, tilhviiskede hende, hun skulde kun fatte Mod. Noget Vigtigt maatte det være, den Elskte havde at betro hende; hun aabnede. I den hende velbekjendte Røppe treen han ind, og omslynkede hende. — Som Blomsten for Sydvinden, saa skjald hun for det heftige Fæntag — da faldt Læmpessinnet paa hans Ansigt, og Iwanowna skreg høit: „Hellige Gud, det er ikke Adlerstein, det er Gregor Orloff!“

„Du er dødsens, Pige — hør mig blot — jeg elsker Dig — jeg tilbeder Dig — — “ Med slige Ord søgte han, at bringe Iwanowna til Tausshed, men greben af Skræk og Ufsky, hørte hun slet ikke paa ham. Trækkende sig tilbage og værgende sig af alle Kræfter, udraabte hun uafsladeligt Navnet Orloff. Bestyrtet og forbittret omslyngede han hende nu med stærken Arm, for at holde for hendes Mund. Da gik Døren pludseligt op, og Katharina treen

ind. Bekymret for sin Yndling, havde hun ikke kunnet sove. Hvor gjerne havde hun med den Høit elskte deelt Throne og Rige — men hendes Folks Stemme Europa's Dom det var umuligt, at opfylde hans Ønsker. — Hun stod op, og vandrede gennem adskillige Gemakker og Gange — da lød Orloff's Navn pludseligt fra Iwanowna's Bærelse. — Ubevægeligt stod det forfærdede Par for hende. „Uværdige!“ tilraabte hun Iwanowna. Derpaa sagde hun, i den dybeste Smerter's Tone: „Gregor!“ — og forsvandt. Orloff syntes at betænke sig et Dieblif; derpaa styrtede han efter hende. Men det var for silde; Katharina havde lukket sig inde.

Morgenen efter herskede den største Bestyrtelse i Cærskoefelo. Iwanowna var usynlig. Orloff blev tilbageviist udenfor Keiserindens Kabinet. Man ymtede om, at Favoriten var falden i Unnaade. Katharina behandlede Adlerstein med paasaldende Godhed — hun ynkedes over ham, for Iwanowna's Skyld. Han maatte bestandigt være om hende, og hans Spørgsmaal om den Elskede besvarte hun undvigende. Eergjerrigheds Eidenstøb forblindede den unge Mand; Frygt for Aftens Udseet lod ham gribe ethvert Middel til at blive i Petersborg. Saaledes blev han en Forræder mod sin Kjærlighed, der, tilbagetrængt i hans Hjertes Baggrund, blegnede for Eergjerrighedens mægtige Flamme. Han troede, nu var det Dieblif kommet, da han kunde fængsle Keiserindens Hjerte. Om Aftenen var hun ene med

(24*)

ham, og ledte Samtalen paa Kjærlighed. Hun indrømmede, at saa Qvinder vare troe Elskerinder, men paastod, at dette var Mændenes Skyld, da disse kun elskede med en liden Deel af deres Sjæl, hine deris mod kunde hengive deres hele Tilværelse.

Adlerstein svarte: „Naar Gjenstanden for vor Eidskab forener enhver Guldkommenhed i sig, saa maae vi uvilkaarligt hengive vor hele Tilværelse, om vi end skulde vorde strafværdige derved. —“

Katharina betragtede ham med inderlig Medlidenhed. Han mistkiendte dette Blik, sank paa Knæe for hende og — — samme Dieblif treen Orloff ind.

„Kathinka!“ raabte Orloff.

Guld af Bærdighed saae Keiserinden op. „Gregor, skaf denne Forboone bort!“ sagde hun koldt. Livvagten førte Adlerstein bort.

Et Dieblif blev Orloff staaende stum for Keiserinden; derpaa sagde han, med ømt Blik, i kjærlig Tone: „Kathinka, De har troet mig skyldig, og jeg er ligesaa uskyldig, som De selv.“

„Forsvæder!“ sagde Keiserinden: Jeg fandt Dig i hendes Arme, i hendes Bærelse!“

„Vidste jeg da, hvad Iwanowna vilde mig, da hun bad mig om dette Nøde? Kunde jeg ikke tænke, hun havde noget Bigtigt at betro mig? — Men det Hele er en skræffelig Kabale, beregnet paa, at nedsætte mig i min naadige Keiserindes Dine. — ved hiin Tydsker har man villet fortrænge mig.“

„Gaae, tie!“ raabte Katharina: Hun elsker ham — hvor kunde hun — — o, Du har aldrig elsket mig“

„Nu, ved alle Helgene! sagde Orloff: For hvem har jeg da vovet Liv og Frihed, for hvem — hengivet min Sjels No?“ —

For de skrækkelige Erindringer, Orloff fremmanede, blegnede Skinsygen i Keiserindens Bryst; hun følte Intet, uden sin Forpligtelse mod ham, og det hede Ønske, at afbetale den. Efter at have maalt Gulvet nogle Gange, sagde hun, endnu stedse hestigt bevæget: „Skrækkelige, har jeg villet det? — Ja, Du har reddet mig, uden at jeg vilde det — men reddet mig har Du dog. Jeg er Dig evigt forbunden; men Du havde ikke skullet minde mig derom. — Tag Alt, hvad jeg formaaer at give — min Throne nægter Folket Dig, men min Haand byder jeg Dig.“

„Keiserinde! svarte Orloff stolt: Jeg er ei uværdig, offentligt at være Din Gemal og Keiser ved Din Side.“

„Det er Noget, jeg ei formaaer at give! sagde Keiserinden smertelig bevæget: Min Kjærlighed er Dig altsaa Intet? — Jeg gaaer tilbage til Petersborg — bliv her i Sarskorselo — her kan Du ordne Alt, som Du finder det bedst — kun maa Du Ingen berøbe Livet.“ — Orloff fjernede sig.

Næste Aften var Bernardin de St. Pierre i Theatret, og saae fra Parterret op mod Generalsfelttoimesterens Loge, hvori han ventede Villebois. Pludseligt sprang Døren til Logen op, Generalsfelttoimesteren traadte ind, omgivet af alle Ingenieursoficere; men det var ikke Villebois, det var — Orloff! Bernardin og Villebois's Reven Baras,

dine, vare ude af sig selv; den Sidste gav sin Harme Lust i heftige Ytringer. Bernardin drog ham med sig udenfor. Men neppe vare de gangne nogle Skridt i Gaderne, før Begge bleve tagne tilfange af Soldater, og adskilte fra hinanden. Bernardin bragtes til sit Logis, og en Skildpagt sættes udenfor hans Dør. Om Morgenens saae han noget Hvidt stikke frem under sin Kammerdør. Det var en Billede af følgende Indhold:

„Ihuskom, at man, med Mod og Taalmodighed, overvinder alle Hindringer, og vær ubekymret for Dem selv. Men nævn ikke mere deres Benner; Grev Drloff ønsker, at have Dem i sin Nærhed.“

„Det kommer fra Münnich, den ædle Olding! raabte Bernardin: Men for slige Planer duer jeg ikke.“

Ingen Frygt kunde afholde ham fra, at ile til sine Benner, men deres Spor var hartad forsvundet. Hos Villebois fandt han Alt tomt; det hedte, han var reist til sine Godser i Riefland. Hos Baraschine og Adlerstein traf de bestyrkede Tjenere paa Skuldrene — det var alt det Svar, Bernardin fik paa sine Spørgsmaal. Det fogte i ham. Endnu engang vilde han trænge sig frem til Reiserinden; dog gav han omsider efter for sine Benners Forestillinger, og affod fra ethvert saadant Forsøg. Men ei formaaede han at blive længere i Rusland; han reiste til Polen, fattig, som han var kommen.

Længe hørte han Intet fra sin Ven. Langt om længe, da han havde uddrømt sin Frihedsdrøm i Polen, og hvilede under Skyggen af et Palmetræe i Isle de France, bragte et Skib fra Europa ham et

Blad fra den evige Jis's Land; det indeholdt hans Vens sidste Levvel i følgende Brev:

„Dyrebare Ven! Naar Du modtager disse Linier, bedatter Siberiens Sneer et Dig trohengivent Hjerte. Grandseløs Smerte raser i mit Inderside; jeg troer, mit Ansigt vil i Døden worde sort, ligesom min uhyggelige Herre Peter den Tredies — eller maaskee er jeg forgiftet ved Fluetsvampens berusende Drik, som Nøden tvang mig til at tage imod. — Paa en ussel Kærre slæbte man mig gennem Storrusland til Siberien, over alle de sørgelige Floder, som vælte deres øde Bølger ud i det isfulde Ocean. Ved den mægtigt strømmende Ob saae jeg, i Verisom, den Hytte, hvori Menzikoff boede — men man slæbte mig videre, stedsse videre gennem Ørken, til Jakutsk ved Lenastoden, hvis frosne Bredder den korte Sommer aldrig optøer. Her stulpe jeg fortsene min Underholdning ved, tilligemed andre forviste Forbrydere, at ise Skibe frem; men snart laae mine Kræfter under for dette frygtelige Arbeide. Den lange Nat rykkede nærmere. En menneskekjærlig Jakuse forbarmede sig over mig, da jeg engang, ved Stranden, styrtede asmagtig til Jorden, og bar mig til sin Jurte. — Bernardin, den russiske Bondehytte er et Pallads mod denne Hule. Man førte mig ned under Jorden, gennem en Nabning, som førte Røgen ud af Hytten. I den sorte Hule, hvori jeg nu kom ned, laae Qvinder og Børn, hyllede i Pialter, trindt om en dunkel Tranlampe. Aldrig er Himlens Luft gangen gennem denne græsselige Dunstkræds; om Matten stoppedes endog saa Røghullet i Taget. “

Hvad er Menneskets Kraft? Med Trods havde jeg baaret min Skjebne, mit Haabs Tilintetgjørelse, den græsselige Omflistning; jeg gjorde Intet, for at mildne min Skjebne, men Opholdet i denne Hytte lærte mig Ydmygheb. Paa et Brev skrev jeg, med Kul, nogle Ord,

og betyde min godmodige Vert, at gaae til Jakut-
dermed. Staden har omtrent 300 Indbyggere, meest
Russer; man forbarmede sig over den uhyggelige Tyd-
fer. Jeg blev, da jeg var syg, bragt i en russisk Jo-
belhandlers Huus, og hjærligt pleiet. "

"I dette Land, større end hele Europa, med omtrent
kun en Million Nomader, størstedels Afgudstjenere, som
sulte ihjel, naar Fiferiet flaaer feil. Paa en Jordbunde
der om Sommeren kun optræder en Fod dybt, og kun frem-
bringer tarveligt Mees for Polarlandenes ernærende Dyr,
her, *Bernardin*, har jeg, afskilt fra den dannede Ver-
den, fundet mit Hjertes Ro og et freidigt Blik i Døden.
I de sidste Dage af October, al, medens Vindhøsten fin-
der Sted i Frankrig og ved Rhin, hørte min Vert med
mig over Ismarkerne, til en Østrog, en med Pallisader
omgiven Landsby, hvor en jakutisk Fyrste boede. Hans
Baaning var rummelig og reenlig. Menneſter og Dyr
vare affondrede fra hinanden, ja, ethvert Medlem af Fa-
milien havde endogsaa sit særlige Træskur. Han be-
vorte os med Rensdyrmælk. Jeg hørte Sang. For-
undret lyttede jeg — der var en tydsk Sang, som jeg i
salige Tider havde lært *I w a n o w n a*. "

"De maa ikke forraade mig! sagde Fyrsten, som
talte ret godt Russisk: En ung russisk Dame søgte, for
nogen Tid siden, et Tilflugtssted i vor Midte. Vi strei-
fede dengang omkring ved Ob. Hun syntes at være und-
flyet sine Forfølgere — rimeligviis troede disse, hun
havde styrtet sig i Gloden, thi hendes Hat og Elor flød
ned ad Strømmen. Hun var saa smuk, hun bad saa
inderligt. Jeg kunde ikke afflaae hendes Bøn. Men
hun er meget syg og sørgmodig. Jeg frygter vore Scha-
maner have forgjort hende. Hun taler ligesaa underligt
som disse, og synger et Sprog, som Ingen forstaar. "

„O, Du Himlens Herre! Det var Iwanowna, og hun gjenkjendte mig ikke.“

„Men da hendes Feberanfald var forbi, da kjendte hun mig igjen, og hendes allerede halvforklarede Aand syntes at ile hurtigt hen over Tiden, der var forloben, siden jeg saae hende sidst. „Det er for sildigt Carl! sagde hun: Men vi gaae til vort Hjem — det anede mig nok, at vi skulde sees endnu engang. Du skulde føre mig fra det syndige Hof, til et skjønnere Land. Jeg har intet Ønske, uden at døe, siden jeg undflyede Dr. Loff — jeg frygtede noget endnu Værre, end Sibirien.“

„Jeg var for dybtgreben til at kunne tale. „Lad mig, ved Din Haand, see Himlen endnu engang!“ bad Iwanowna. Vi bare hende udaf Hytten; blodbrødt skinnede Nordlyset paa Sneen — Stjernerne vare blege — Natten begyndte. Den gamle Fyrste foldede bedende sine Hænder — smerteligt foer den Elste sammen i mine Arme — Nordlyset beskinne hendes i Døden blegnede Ansigt.“

„I den tarvelige Birkeflov ved Jakusz ere Iwanowna's jordiske Levninger ophængte i en Kiste, mellem Træerne; mig venter samme Lod — dette Lands frośnie Jord modtager ingen Døde i sit Skjød.“

„Hun har tilgivet mig! I min Sjæl faldt en Straale af Erkjendelse, hvor daarligt jeg havde handlet, hvor forsængelig al jordisk Stræben er. — Lev vel, Bernardin.“

Overalt standset paa sin politiske Løbebane, indstuttede Bernardin de St. Pierre, efter to Aars Ophold i Isle de France, sig gandske i sig selv. I Forstaden St. Etienne ved Paris levede han af 1600 Frankers Pension, hvoraf han overlod 300 til

sin Moder, og 100 til en gammel Pige. Hans *études de nature* udkom 1784, og gjorde en gunstig Forandring i hans Stilling. Ludvig XVI kaldte ham en anden Buffon; men ogsaa Hjerte og Phantasi havde bevaret Ungdommens Varme. Det beviser den hertige Roman: Paul og Virginie, udkommen 1789. — Efter den har Chateaubriand dannet sin Uttale. Bernardin døde paa sit Landssted ved Paris 1814, høitaget af Napoleon.

Elleve Aar besad Grev Orloff udeelt Katharina's Gunst, indtil hans Ubestandighed omsider fjernede ham fra hende, og Historien, der vel har behandlet denne Fyrstinde, som Kvinde, for haardt, føler sig dog, efter at Orloff havde forladt hende, foranlediget til, som jomfruelig Muse, at kaste et Glør over hendes følgende Kjærlighedsforbindelser. Det synes, som om hver ædel Videnskab døde i hendes Bryst, siden Orloff viste sig hende uværdig.

Dreven omkring af qvælende Angst reiste Orloff en Tidlang, og begav sig derpaa atter til Petersborg. Historien fortæller, at han ofte, i sit vilde Lune, har overøst Katharina med Behreidelser, der have opfyldt Alle omkring hende, ogsaa hende selv, med Rædsel og Forsærdelse. Han døde i Vanvid, længe før Keiserinden. Hans Broder Alexis blev landsforvist af Paul den Første.

Elisa von Hohenhausen.

En Skorsteensfeiers Eventyr St. Hans Nat.

Caspar Heinrich Schæffer, født i Schweidnitz i Schlesien, udlært i Skorsteensfeieriet og boende i Breslau, havde tilbragt St. Hans Aften i Selskab med gode Venner og Lægsbrødre, og først ved Midnatstid begivet sig til Ro i sit fattige Hjem. Om trent Kloffen Eet blev han vaagnet ved en sagte Banker paa Vindueskoden, og efter gjentagne Gange at have spurgt: „Hvem der?“ Horpaa stedse fulgte Svaret: „Luf op!“ bekvemme han sig endelig til at forlade sit Leie og aabne Døren. Udenfor stod en Mand, indsvøbt i en graae Kappe, og med et forunderligt, livløst og ubevægeligt Ansyn, hvilket Caspar dog snart erkjendte at være en Masque. „Er Du Caspar Schæffer?“ spurgte den Indhyllede med dyb, tonløs Stemme. „Ja vist er jeg!“ svarede den over sin Roligheds Forstyrrelse, brantne Skorsteensfeier. „Hvad er der paa Færde?“ — „Har Du Lyst til at fortjene denne Pung?“ spurgte den Hemmelighedsfulde atter, i det han fremviste en vægtig Bøsse, fyldt, som det lod til, med klingende Mynt. — „Lyst?“ gjentog Caspar! som pludselig blev munter: „Er det at spørge om? Ja tilvisse har jeg Lyst, det kommer kun an paa om jeg kan!“ — „Du kan naar Du blot vil, lod Svaret som i en Drakeltone: Kun Mod og Tausshed! Mere udfordres ikke, følg mig!“ — „Nu?“ raabte Caspar som affrækkedes ved det, alt tidligere paa Aftenen, med sorte Skyer paa den fjerne Horizont sig bebudende og nu løssbrudte Uveir: „Nu? Midt om

Matten, og i dette Veir?" — „Ejlon!" brummede Graakappen, i det han løftede Pungen: „En Com: mernat og et Par Tordenskrald gjør Dig blind og død for det ædle Metal i min Haand, der kunne skabe Din Lykke i Fremtiden. Vil Du, eller vil Du ikke? Gesvindt!" — „Jeg vil!" raabte Caspar og fastede den sodede Dragt paa sig, tog Skraber og Huggejern, disse Attributer, uden hvilke han syntes sig selv kun at være en Skygge af den virkelige Caspar Schæffer, og fulgte nu taus og nysgjerrig, efter sin stumme Reiviser, der hurtig fremadskridende, førte ham gennem de fleste af Byens Gader, ja gennem nogle saagar to Gange, ligesom for at hindre ham fra at lægge Mærke til den Vej de toge.

Paa et stort Torv, hvorfra udløb mange Gader og Stræder i forskellige Retninger, standsede den Masqverede, og bandt, efter nogle Indbendinger af Caspar, et Klæde for Dennes Næse; tog ham derpaa ved Haanden og ledte ham videre, ad en Vej der tilsidst førte gennem hvælvede Gange, efter det hurtigt drønende Godtrins Ekko at domme; opad Trappes trin, gennem Døre der sagte aabnedes, og nu toges Bindet fra den forbausede Størsteensfeiers Næse. Han befandt sig i et stort, med den smagfuldeste Pragt udsmykket Værelse. Silketapeter hang i rige Folder om Bæge og Vinduer, i hvilke Ruderne dirrede af den rullende Torden. De lysnende Lyn spillede sig i blankt polerede og forgyltde Bronzearbejder, og store Urner af japanst Porcelain, rummende blomstrende Orangetræer, stode paa det fløielignende Gulvteppe, og udaandede den meest fortryllende aromatiske Duft. — En himmelsk Skikkelse,

— Caspar vidste ikke ret, om han skulde ansee den for en Engel eller for en Gudinde — svævede ham imøde, indhyllet i zephyrlette Bevandter, og sank i Knæe for hans Fodder. „O, vær barmhjertig!“ sukede hun med en Røst, der lød som sagte tonende Harpeaccorder: „Vær min Frelser! Giv mig min Rolighed tilbage!“ — „Herre, du min Gud og Fader! raabte Caspar: Hvad er der paa Jærde? Hvad skal jeg gjøre?“ — „Du skal, svarte den Maskerede, i det han aabnede de rigt forgyldte Døre til en stor Kamin, medens Damen trak sig tilbage til de indre Gemakker: hjælpe denne Herre, som hverken kan komme op eller ned.“

Caspar traadte overrasket nærmere, og saae oppe i Skorstenens temmelig smalle Pibe en dunkel Skikkelse, der, som hans forvirrede Indbildningskraft og indpodede Overtro foregjøgledede ham, reed paa et Rosteskæft. „Alle gode Aander lover Herren!“ raabte han forfærdet. „Rei, det gjør jeg ikke, saasandt Gud være min arme Sjæl naadig! Viig fra mig Frister med samt Dit Guld!“ — „Er Du rasende? spurgte den Maskerede, i det han greb den mod Døren ilend: Caspar i Armen: Hvad gaaer der af Dig? Er Du en Skorsteensfeier og tør ikke krybe op i en Kamin?“ — „Jo det tør jeg! svarte Caspar med jevn Værlighed: Naar jeg gaaer i mit lovlige Kald; men jeg husker godt at det er Sanct Hans Nat, og kan sagtens slutte mig til, hvad det er for en Gæst som rider deroppe paa sit Rosteskæft. Min Haand skal ikke røre ved ham, paa det at den Almægtiges Torden ikke skal ramme mig.“ — „Elen: dige! raabte den Gamle forbitret: Du staaer her og spilder os den kostbare Tid med Dine Amme:

stuefroniser. Hjælp Greven ned, og det i Diebliffet." — „Jo, en net Greve! afbrød Caspar ham: Han hører sagtens gjerne, at man kalder ham med smukke Titler, om det saa var Keiser; men hvad mig angaaer, da kalder jeg ham Satanas, og befaler mig Gud i Bold."

En sagte Latter gjenslød fra Kaminen. „Kom kun herop, ærlige Karl! tonede en velklingende Stemme: Det er ingen Koftefæst jeg rider paa; det er en Sabel. Bryd Dig ikke om, at det er Sance Hans Nat; jeg tilskaaer, at det var dunt af mig, at vælge den lyseste blandt alle Nætter, til et saadant Foretagende; dog, hvem kan modstaae Kjærlighed og Skjæbne. Men kom nu, og hjælp mig ned, at jeg ikke bliver forraadt; thi ved Himlen! den elskeligste Skabning paa Jorden blev ulykkelig, og Du med; thi Din Feighed krævede min Hævn." — „Kan Du da ikke begribe, Domsner! tog den Gamle Ordet, som nu indsaae at det blev en Nødvendighed, at indvie den overtroiste Skorsteensfeier i Hemmeligheden: at Greven har villet besøge en Elskerinde, til hvilken den sædvanlige Bei var ham spærret, og at han derfor har maattet vælge den usædvanlige." — „Men hvorfor Fanden har han da taget Sabel med?" spurgte Caspar, som nu, ved noiere Undersøgelse selv fandt sin Frygt urimelig. „Og vilde Du da raade Nogen at gaae en saadan Bei ubevæbnet?" svarte Greven, medens Caspar begyndte at hjælpe ham ned af hans umagelige Position. Ved Redstigningen gjennem Skorstenen, havde en af Muren fremragende Jernkrog opfanget Sabelhæftet, i det samme Dieblif, da Spidsen af Skeden tørnede ind i en lille Jorดยbning i den modsatte

Muur, og dannede saaledes en horizontal Hindring for al videre Redfart. Det var ikke muligt at komme op igjen, da Gehængen var fastspændt under Grevens Kappe, der havde indviklet sig i og omkring samme i utallige Folder; og ligesaa umuligt var det at komme ned, da Greven hvilede paa Sabelen, og altsaa ikke mægtede, at løfte den af Krogen. Sin Lethed og den smedede Jernskedes Styrke havde han at takke for, at han ikke kom til at gjøre en Culbûte.

Imidlertid formaaede den kunstersarne Skorstensfeier, ved Hjælp af sit Huggejern, at gjøre Hul: let større omkring Skeden; spændende Ring og Been imod Muren, hævede han Greven paa sit eget Legeme saameget, at Sabelen lod sig løfte af Krogen; og saaledes naaede de endelig lykkelig, fast Grund. Strax bandt den Maskerede for Caspars Dine, og paatog sig atter at være hans Veiviser, medens han af og til fornyede Paamindelsen om ubrødelig Taus: hed. — Morgenvindens kislige Pust lod Caspar slutte sig til, at han var under aaben Himmel; efter at være bleven ført en Tidlang i Blinde, slap Led: sageren pludseligt hans Haand, og da han efter en kort Forventning tog Bindet fra sine Dine, befandt han sig ved sin Bolig, Pungen laae ved hans Fødder, og Veiviseren var forsvunden.

Denne natlige Tildrægtelse havde forjaget al Trang til Søvn af hans Dine; og da Morgensolens for: gyldende Straaler just beskinne de forbrændte Ru: der i hans lave Hyttes smaae uanseelige Vinduer, foretog han sig at tælle sin Skat. Himmel! Hundrede Gylden udgjorde den Rjempesum som han saa let og saa hurtig havde erhvervet. Med glædestor: mende Hjerte krøb han over sin Naboes Plankeværk,

og vinkede ad den smukke, sædelige Lise, som just vilde til at malke Køerne. Snu og forsigtig betroede han hende: at Lykken havde været ham gunstig; en fjern, i Oppeln boende Slægtning havde ved sin Død efterladt ham hundrede Gylden, og nu var derved Hindringen for deres Forening ryddet af Veien. Lise gav ham et brændende Kys — sveed sit Herkabs Velling, slog Tallerkener itu — fort sagte: gik i Gistetanker.

Elleve Aar vare henrundne siden hiin mærkelige St. Hans Nat, og dybt havde Caspar maattet føle Sandheden af det gamle Ordsprog: „Hvad der kommer let, gaaer let.“ Han havde ægtet den elskede Lise, der som en god Huusmoder hvert Aar bragte ham eet, undertiden to Børn. For længe, længe siden var den grevelige Skat forsvunden, til Præst og til Jordemoder, til Kinderpulver og Jennikelvand. Den faldefærdige Rede vrimlede af nøgne, tidt sultne Glutter, hvoraf Vor Herre vel sagtens en Gang imellem tog eet til sig, men som dog ved sin Fordærd forarsagede de fattige Forældre, om end den sidste, dog sovelige Omkostning. Og netop nu, mod den sig nærmende, og som det lod til, streng blivende Vinter, forkyndte Lises forgrædte Dine og blege Kinder, den nedboiede Egtemand: at Timen nærmede sig, som skulde forøge deres allerede altfor talrige Børneskole og deres utallige Sorger. — Caspar havde just samme Dag, i Forening med en Kammerat, der ligesom han, traadte barfodet paa Livets tornestrøede Bane, feiet Skorstene i Omegnen. „Der boer den rige Grev Brühl, havde Kammerat

ten fortalt, idet de gik forbi et prægtigt Pallads: Det er en Maanedstid siden jeg feiede der; Herskabet er bortreist, og jeg havde ret Leilighed til at see mig om. Herre, Du milde Gud! for al den Pragt og Herlighed. Guld og Sølv flyder omkring i alle Krogene. I Gemakkerne stode Væsteskæle, Eysesager, Speilrammer og Marbordsklokker af Sølv; Uhre, Tandbørster og Fanden og hans Oldemoder af Guld, laae imellem hinanden paa Bordene. I Kjøkkenet vrimlede der af Sølvallerkener, Gade, Skeer, Knive og Gaffer, ja selv Sølvspedenaale til at stege Fugle paa. Ak! naar jeg sammenligner vores Elendighed med saadanne Menneskers Overflodighed; vores Cult med deres Graadserie, vores Trællearbeid med deres Dagdriverie, saa kunde jeg ønske" — „Sølvallerkener og Gade, siger Du?" afbrød Caspar ham. „Aa ja vist! vedblev Kammeraten: Det er kun Smaating for saadan en Mand. Han eier Millioner, siger man."

Disse Sølvallerkener randt Caspar i Tankerne tilligemed Kammeratens Ord. „Han eier Millioner! sagde Günther! Guld og Sølv svømmer i alle Kroge, og han er bortreist. En liden Deel af hans unødvendigste Overflod kan bringe Hjelp i min Elendighed. Gud veed, jeg gjør det nødtigt — men Nødens Jernhaand tvinger mig dertil. Gjennem Skorstenen kommer jeg let i Kjøkkenet. Lise maa have Hjelp, Børnene maae have Skoe og Brød. — Jeg maa — jeg maa, endnu i denne Nat, for Herskabet kommer hjem, og de mange Tallerkenslukkere opfylde Palaiet. — —"

Det var en mørk, regnsfuld Nat, da Caspar bandt et Reeb om Livet, for deri at fastbinde det Kandede; og efter at det med hundrede Banskkeligheder forbundne Foretagende: at snige sig ind i et Huns i Nærheden og komme op paa Taget, var lykkedes ham, listede han sig over Tagene hen til en Skorsteen paa Palaiet, og begyndte sin forbudne og brødefulde Gang. Men omtrent midt paa Veien fælte han sig standset; han samlede omkring sig og fornåm en stor Jernkrog i Muren, som havde taget fat i det om Livet bundne Reeb. Med Hænder og Fødder, af alle Kræfter, søgte han at arbejde sig løs; og pludseligt gik Krogen ud af Muren. Uforberedt paa dette Tilfælde, og altsaa ikke holdende sig tilbørligen fast, faldt Caspar nu vieblikkelig plat ned paa Roget, der gav et høit Knald fra sig, som naar man træder haardt paa en stram oppustet Blære.

„Hvad var det?“ raabte en Stemme, i det Dørrene aabnedes til det Sted hvor Caspar befandt sig. Ved Skinner af to, i en Solvarmstage, brændende Lys, saae han en høi, smuk Kavaleer i Negligee, og en gammel Mand som holdt Lysene henimod den forulykkede Skorsteensfeier. „Hvad seer jeg? spurgte den Gamle: Caspar Schæffer! Er det Dig? Hvad tager Du Dig for?“ — „Naade! Naade! Klynkede den trøstesløse Caspar: Hjemme ligger min Kone i Barnsnød, og otte sultne Børn strige om Brød. Faderhjertet kunde ikke bære det længere. Jeg maatte enten døe eller stjæle. En Kammerat fortalte mig om de store Rigdomme, som Grev Brühls Pallads indeholdt, og Fortvivlelse modnede min jammerfulde Beslutning. Jeg bandt dette fordamte Reeb om Livet, og det var det som

tog fat i en Krog, der pludseligt gik løs, hvorved jeg faldt ned, og kom til at slaae den Ringest itu!" Han pegede paa en stor Paafe.

Cavaleren og den Gamle loe høit. „Er det den Skorsteensfeier?" spurgte Herren, og paa et bejaende Svær af den Gamle, vendte han sig nu mod Caspar. „Men hvorfor tog Du Dig ikke iagt for Krogen, da Du dog før har været behjælpelig med at løfte Folk ned som have deelt Din Skjebne og blevet hængende ved den?" — Jeg? spurgte Caspar med store Dine: „Behjælpelig?" — Et Blik omkring i Gemakket tilbageskaldte i hans Erindring hiin Begivenhed St. Hans Nat. „Herre Jesus! sagde han: Vidste jeg da af, at det var denne Kamin hvor man bliver hængende som en Gist ved Medekrogen? Jeg har aldrig seiet her; det er udenfor mit District." — „Men Du vidste dog, at det var Grev Brühls Palais?" spurgte Greven atter. — „Ja, men derfor vidste jeg ikke, at De var Grev Brühl! svarte Caspar ydmyg: Og jeg veed jo ikke engang endnu, om De er den Herre som jeg..." — „Tys! afbrød Greven ham: Inter videre herom. Tausshed som hidtil, og jeg skal da sørge for, at Du ikke oftere falder i Fristelse. — Valerian! vedblev han, vendende sig til den Gamle: Undersøg dette Menneskes huuslige Stilling, og handl saa overeensstemmende med mine Ønsker. Man maae dog antage, svædede han til, idet han begav sig til et Sidegemak: at et knust og sønderrevet Faderhertes unævnelige Jammer er ligesaa gjeldende en Undskyldning for at blive hængende ved hiin skjebnesvangre Krog, som selv den meest fyrige Kjærlighed."

„Kom og følg med mig!“ sagde den gamle Kammer tjener, og førte Caspar til sit Værelse, hvor han satte en Flaske Vin og et Glas for ham. „Bederqvæg Dig nu ovenpaa Din Skræk, sagde han: og hør Sammenhængen i hiin hemmelighedsfulde Tildragelse, for at Du kan indsee Din Tausheds Nødvendighed. Næsten endnu kun et Barn, var den nuværende Grevinde Brühl bleven formælet med Fyrst K. som, uhyre riig, men gammel og skinsyg, udgjorde hendes Plageaand. For at forsøge den unge ulykkelige Fyrstindes Eidelser, lærte hun at kjende og elske Grev Brühl, dengang Officer ved Garden i Berlin, som i et Besøg opholdt sig i Breslau, og henreven af hendes Skjønhed og Ynde, tabte ligeledes Grevens Hjerter sin Frihed for evig ved Skuet af hende. Hendes Gemæls Skinsyge forhindrede enhver Nærmelse, og ikke længer istand til at modstaae den Elskedes lidenskabelige Bønner, tilstod hun ham en Sammenkomst, da hans Permission var udløben og hans Udfærdstid nærmede sig. For at undgaae enhver, ved en saa vigtig Hemmelighed, farlig Fortrolig, besluttede Greven, en øvet Gymnastiker, at gaae hiin ubandede Veie. Han leiede sig et Værelse i et nærliggende Huus, besteg Taget — og Udsaldet er Dig bekendt. Fortvivlet over at see sin Elskede i Fare, paa et saadant Sted og, som Du vel erindrer, i et frygteligt Uveir, iiste Fyrstinden, ude af sig selv, til mit Værelse, hvor saa Ord lod mig fatte Sammenhængen. Alt for gammel og svag til selv at kunne yde nogen væsentlig Hjælp, opsogte jeg Dig; og da jeg havde fulgt Dig hjem, som var uundgaaelig nødvendigt for at forhindre enhver Opdagelse og deraf flydende Ulykke, førte jeg ligeledes Greven ud af Palaiet, efter at han havde beroliget den dybtvrykkede Fyrstinde, der ansaae

det indtrufne Tilfælde som en Himlens Straf, med det Løfte: troe og taalmodig at oppebie Fremtiden og ikke vove flere Forsøg paa at see hende uden Vidner. Først efter otte Aars Forløb tillod Skiebnen hende at belønne hans trofaste og ærefrygtfulde Kjærlighed med sin Haand, da Døden brød de Lænker som indtil da havde fængslet hende; og i tre Aar har de nu skabt hinanden et Eden her paa Jorden og lykfsaliggjort Alt hvad der omgiver dem. Da Greven nu ikke længer behøvede at benytte Kaminen, som heller ikke ellers bliver brugt, saa har Ingen tænkt paa at nedtage Krogen; og Pauken, som maatte bøde for Din Forvovenhed, er formodentlig bleven hensat der af de skjodesløse Tjenerne. — Gaae nu rolig til Dit Hjem. I Morgen skal jeg, efter min Herres Befaling, undersøge hvorledes Du staaer til at hjælpe, og paa Vilkaar om vedvarende Tausshed, skal der blive sørget for Dig og Din Familie."

Nu eier Caspar et smukt lille gjeldsfrit Huus med Have og Mark, tæt udenfor Breslau. Hans Kone vedbliver at forsyne Verden med smaae Schæffere, men Caspar sørger ikke længer derover, thi hans Børn ere vel klædte, gaae i Skole, og finde et godt forsynet Bord hjemme. — Naboerne troe: at Caspar har fundet en Skat, og han lader dem blive i deres Troe. Men naar han ret af Hjertens Grund vil ønske en Ben noget Godt, pleier han at sige: „Sid der hang en Greve i Din Skorsteen!"

Sanna Jrgens.

Charlotte Corday.

Fortælling fra den franske Revolutions Epoke.

Klart oplyste vare Vinduerne i Madame Perrons Huus, og af og til hørte man indenfor Toaster udbragte for Brudeparret. Den forhenværende Deputerede og nuværende Retsprokurator Joinville, en hemmelig, ivrig Tilhænger af den efter Borgerblod tørstende Marat, havde udsøgt sig den smukke Charlotte Corday, der levede eensom og rolig hos sin Tante i Caen, til Rone.

Vel hang den flintfølende, kun for Lecture og sin Dannelse aandende Pige, ved den unge Capitain Emil Belfunca, med al den stærke og heftige Følelse, som kun den første Kjærlighed formaaer, men den snue Joinville, der allerede længe i Stilhed var fængslet af den henrivende og aandfulde Piges Skjønhed, vidste ved tusinde Rænker saa godt at benytte den begunstigede Krigers Graværelse og sin Forstaaelse med Madame Perron, at den lettroende Pige endelig efter to Aars Forløb besluttede sig til at ægte den Mand, der beviste hende saa megen Agtelse og Opmærksomhed.

Vel blødte endnu de Saar, som Belfunca's Utroskab og Utaknemmelighed havde givet Pigens Hjerter; thi allerede i sex lange Maaneder erholdt hun fra Calais, hvorhen han var reist med sit Regiment efter dets Afreise fra Caen, ikke en Linie, og var den Efterretning at lide paa, som Joinville havde erholdt ved Rysbmænd og Benner, saa havd

han forglemte hende og hendes rene Kjærlighed i Ar:
mene af en riig Frøken, som han havde ægtet.

Solen havde allerede lagt sit Hoved til Hvile paa Aftenens Purpurpuder, da en ung Mand, ligesom gyldigt slængende Rappen over Skuldrene og trykkende Hatten ned over Panden med dyb Smerte, besteg sin Hest i Gjestgivergaarden i Diwis, og sprængte mod det en god Miil derfra beliggende Caen. Han maatte have Hastværk, thi i strakt Gallop gjennemfloi den herlige Guldsuchs Marker og Enge, og først da den ilende Rytter blev de graa Mure og Taarne vaer af Byen, gjennem den allerede indbrydende Aftens dunkle Slør, lod han Tøilen slappes paa det af Skum bedørfede Dyr, og travede langsom gjennem den ærværdige gamle Port paa St. Pederspladsen, der stødte til den lille Gade, i hvilken Madame Perrons smukke lille Huus laae.

Jo nærmere Rytteren kom Huset, desto opmærksommere blev hans Blik, og da endelig de temmelig fjerntliggende, klartoplyste Vinduer mødte det, da greb han igjen den løse Tøile, og sprængte i faa Spring til Døren. Musik, Glasflirren og høitstralende Latter mødte den Fremmedes Øren.

Forbauset betragtede han Huset; han troede at være kommen i en feil Gade. — Overgivende sin Hest til en fattig Mand, treen han endelig ind i Stuen, rakte der en gammel Tjener af Huset sin Haand, og sank, efter nogle faa vekslede Ord, livløs til Jorden, med det Udraab: „Forfærdeligt! Skrækkeligt!“

Urbungne af Evangens Lænker tumlede lysteligt de brogede Rader i forvirret Mængde mellem hverandre. Tusinde Ord undsløi Læberne, og jo oftere Glasene fyldtes med den perlende Viin, desto lydeligere bleve Gæsterne i deres Fornøielses Element.

Nu kom den Time, i hvilken Charlotte skulde forloves. Forsynet med den fornødne Giftermaalscontract, oplæste Stadsadvocaten Betingelserne med lydelig Stemme.

Saa tumultuarisk som Forsamlingen forhen havde været, saa stille og rolig forholdt den sig nu, thi Enhver vilde vide den rige Brudgoms Villie. Joins ville stod med glødende Ansigt ligeover for den elskelige, blege Pige, der skulde være hans Livs Fedsagersinde, og den Tilfredshed, der udtalte sig af hans Ansigt, viste tydeligt den i Stilhed triumpherende listige Bedragers Glæde.

Advokaten havde endt. Overrækkende Pennen med smigrende Galanterie, bad han nu Charlotte om at underskrive Contracten.

Guld af Ahnelse, lig et livløst Madonnabillede, nærmede hun sig Bordet, for med et Pennestrag at bestemme sit Livs Lykke eller Ulykke. Allerede havde hun skrevet de første Bogstaver af sit Navn, da tilfældig hendes Blik vendtes mod Døren. Pennen faldt ud af den zittrende Haand, de purpurrøde Læber blegnede, og forunderligt greben sank hun med alle Tegn af en heftig Skræk tilbage paa Stolen.

Forbauselse fængslede Alle; Angest og Bekymring udtalte sig i ethvert Ansigt. Efter nogle faa Minuter op slog Charlotte igjen Diet, vendende det første Blik mod Døren. Langsomt fattede hun sig, og farende over Panden med den skønne Lilliehaand,

Ugesom bortvissende Phantasiens Vision, traadte hun igjen hen til det forladte Bord, understøttet af Joinsville og Tanten.

Andengang greb hun Pennen, for at fuldende det allerede begyndte Ravn, men for svag til at udføre Forsættet, saa hun endnu engang om efter Salonens Indgang, og med det fast udtalte Udraab: „Jeg skriver ikke!“ styrtede hun ud til en mellem de forsamlede Tjenere i sin Kappe indhyllet Mand, hvis Blikke hvilede, fulde af Bebreidelse og Kulde, paa hende. Med det Udraab: „Emil! — Belsunca!“ rev hun den om Kinden hyllede Kappe tilside, og forrend Nogen kunde hindre det, hvilede hun ved den Gjenfundnes Bryst.

Om stive Jernstøtter stod Forsamlingen i forskjellige Grupper omkring dem. Overraskelse og Skræk havde greben Alle. Joinville allene forblev Herre over sin Fatning. Betænkelig og med sølsom Rolighed nærmede han sig de Omfavnende, og idet han løste Charlottes bløde Arm fra Emil's Skulder, spurgte han kold og med en Mine, som var Intet forefalden, om det behagede hende at fuldende Underkriften i Ægteskabscontracten?

„Jeg underskriver ikke!“ raabte den fortræffelige Pige med Besæmthed, og paany ilende hen i den Elskedes Arme, spurgte hun, efter en Pause, med en Tone, i hvilken hendes Hjerter udtalte sig: „Emil, Du elsker mig endnu?“ — „Du spørger? gjenvarer blidt den Overlyffelige: Al min Gjøren og Læden har jo kun været indviet Dig — men Du — her rynkede han sin frie Pande — Du kunde, trods Forsikringen om min Kjærlighed, hvorom alle mine Breve vidnede, saa let forglemme mig?“

„Breve? spurgte Charlotte hastigt: I sex Maaneder erholdt jeg ikke en Linie, og kun den Efterretning, at Du var gift i Calais, bestemte mig til en lignende Beslutning.“

„Skjændiat! Skjændigt!“ raabte Emil, og hans Blikke stoi vilde paa Joinville, der fælt smilende forblev staaende paa sin Plads.

„Jeg gennemskuer Planen, sagde han med rullende Øine: som Falskhed og Begjerlighed har opfundet; jeg gennemskuer Complottet, som Nederdrægtighed og Hykleri har smedet til min Undergang; men den Almægtiges Haand, der fører lykkelig gennem Storm og Uveir, og naadig beskjærmer ethvert Haar paa vort Hoved, har ført mig betids nok herhid, for at sønderrive Snaren, som Ondskab og Laster har slynget til denne Engels Fordærvelse.“

„Smukke Ord! mumlede Prokuratoren: Men, min Herre, hvem giver Dem Tilladelse her at spille den ufaldte Præst?“

„Min Ret og denne Piges Kjærlighed! svarte Belsunca vild: Og paa det De kan see, hvormegen Bægt jeg lægger derpaa, vedblev han: saa befaler jeg dem inden sex Minuter at forlade dette Sted. Finder jeg Dem efter denne Frist her endnu, saa skal Retten befrie dette Hus fra en Skjændig, der var elendig nok til at undertrykke Breve, for at fordærve Ustyldigheden i Lastens Arme.“ Med disse Trusler gik Emil ud i Haven ved Charlottes Haand, og de svore hinanden paany evig Trofast og Kjærlighed.

Forst efter at de havde vexlet hundrede og hundrede Kysse, og fast besluttet at begrunde deres tilkommende Livs Lykke ved præstelig Belsignelse, vendte

de paa ny Oplivede tilbage til Huset. Dødsstillehed herskede i de øde Værelser, Lykene vare brændte ned i Stagerne, og Alt var tomt.

„Hvad er det?“ raabte Charlotte, gribende den midt paa Bordet liggende Brudekrands, der var omviklet af et skrevet Stykke Papiir. Hurtig lukte han det op, og læste:

„Charlotte!

Omstændighederne, ikke Frugten, bestemte mig til at forlade et Huus, i hvilket jeg troede at hente min Lykke. Idet jeg skriver dette, resignerer jeg paa Deres Haand, thi aldrig kan jeg træde inden Kjerlighedens Stranker med Capitain Welfynca. Lev da vel, og had ikke Den, som vilde høre sig en Himmel i Deres Arme.

Joinville.“

„Skumler! raabte Emil, frugende Papiret i sine Hænder: Nu han har tabt Dig, hyller han sig i en Hyklers Maske!“

„Giv Dig tilfreds! sagde Charlotte beroligende: Forglem denne Nat og dens ubehagelige Scene. Med den kommende Dag straalet os, i Bevidstheden af vores Kjerlighed, en ny, en skøn Morgenrøde imøde!“ Hermed fulgte hun ham til Porten, tagende en hjertelig Afsked med ham, og vendte derpaa langsom med Krandsen, som hun tankesfuld havde beholdt i Haanden, tilbage til sit Sovestuekammer.

So Uger vare hengangne siden Emils ubventede Ankomst. Uforstyrrede overlode de sig til en Lykke, som Kjerligheden, Hjerternes Verden, havde beredt dem. I søde Forhaabninger og udkastende brogede Billeder af Fremtiden, rykkede den Dag nærmere:

re, som for evig skulde forene de unge, elskende Hjerter.

Majestætist opsteg Solen paa en stille Junimorgen over Bjergene, da Belsunca treen ind i Charlottes Bærelse, med en Bouquet vellugtende Blomster, og bad med glødende Kinder den overraskede Pige, at ægtevie sig med ham den samme Dags Aften.

Henrykt førte den Lykkelige den Inderligstelske til Tanten, og da Denne, om end ikke saa venlig og forekommende som de Begge havde ønsket, omsider gav sin Tilladelse, da blev med gestjæstig Glen alle Forberedelser til Trolovelsen gjorte. Med den syvens de Aftentimes Slag traadte alle de Indbudne ind, inderlig Tilfredshed og Fornøielse talte ud af ethvert Ansigt, thi Forsamlingen bestod kun af Emils og Charlottes sande Venner.

Efter en kort men kraftig Tale, i hvilken den ædle Belsunca udtalte sine Følelser og Anskuelse af sin tilkommende Lykke, spurgte han endelig Charlotte, efter gammel Skik, om hun var besluttet at lægge sin Haand i hans for evig.

„Jeg er det! hvidskede den salige Pige: Med Dig vil jeg leve og døe!“ Og lige i det Dieblis, da hun rakte Haanden til sin Brudgom, bankede det kraftigt paa Døren, og Joinville, Retsprokuratoren, og to Gensdarmere af Pariser-Revolutionstribunalet, traadte ind i Forsamlingens Midte.

Bleg og med et frygteligt Overraskelsesfrig tumlede Charlotte tilbage, idet Emil fattet traadte ham imøde, og heftig spurgte ham om Aarsagen til hans Komme.

Istedesfor at svare, overraskte Denne, med et Sideligt blik til Bruden, der glødende foer ham gjennem Sjelen, den trodsige Spørger en Skrivelse af følgende Indhold:

„Til Retsprokurator Joinville i Caen! Den i Deres Retskrebs sig opholdende Capitain Emil Welsunca har De strax at arrestere som en Fjende og Modstander af den republikanske Frihed, og at overlevere til det hervedværende Tribunal.

Paris, den 26de Juni 1793.

Præsident M a r a t.

Bleg underrettede det uheldige Offer for en nedrig Privatkabale de Nærværende om Papirets Indhold, og efter at han havde søgt at fatte sig i Besvidstheden af sin Uskyldighed, raabte han med synlig Foragt til den kolde Djævel: „Forlad dette Huus og meld Præsidenten, at jeg inden sex Dage skal være i Paris.“ — „Nei! gjensvarte Denne haanende: Min Ordre lyder paa Arrestering, hvorfor jeg beder Dem at overlevere mig Deres Kaarde.“ — „Min Kaarde? gjensvarede Emil, og hans Dine lynte: Kun med mit Liv erholder De denne Kaarde, som jeg saa ofte har brugt i Fædrelandets Tjeneste!“ — „Ingen Trodsen! sagde Prokuratoren: Thi forberedt paa det Værste, kan jeg ogsaa i fornødent Fald med Magt — —“

„Magt!“ raabte den til det Yderste drevne Capitain, og raast styrtede han, førend Noget tænkte paa det, med blottet Kaarde løs paa Joinville og hans Fedsagere.

Snart opstod en almindelig Kamp, saavel i Gaarden selv som udenfor i Gaarden. Nationalgarden, der var forsamlet paa Gaden, trængte ind igjennem

Døren, uden dog at faae fat paa Belsunca, der, beskyttet af Nattens Dunkelhed, huggede sig igjennem.

„Skjul Dig i denne Havestue!“ bad Charlotte, som gjennem en Eidesal var naaet ud i det Frie, medens Prokuratoren og hans ledsagere gjennemsøgte Værelserne. — „Skjule? raabte Emil: Aldrig! Min Kaarde skal vide at bane mig en Vej gjennem de blodbestænkte Forræderes Skare!“

„Giv efter! jamrede den zitterende Pige: Flye gjennem Haven eller Skjul Dig i denne Pavillon, indtil den største Fare er forbi.“

Emil vilde netop til at vægre sig paany mod den Kungstedes Bønner, da Joinvilles snoblende Stemme lod sig høre. „Hører Du? spurgte Charlotte med dæmpet, næsten qvælt Stemme: Jeg besværger Dig ved vor Kjærlighed at følge mig!“ Og hurtigt skjød hun den endnu Modstræbende foran sig ind gjennem Havehusets Dør, som hun hurtigt lukkede. „Skjul De denne Nøgle, sagde hun til den just tililende Tante: og lad Ingen komme ind i Pavillonen, thi Emil er derinde.“

Hastig sprang hun opad Trappen, for enten ved Rist eller Bønner at bevæge Joinville til at forlade Huset, men imedens den behjertede Pige søgte at afholde en Flok søgende Nationalgarder fra videre Føden, førte den troløse Slægtning, som lod sig kalde Charlottes anden Moder, Prokuratoren og hans ledsagere til Pavillonen.

Sagte blev denne aabnet; Joinville og hans hjerteløse ledsagerinde traadte uden Larm derind med den bevæbnede Omgivelse. Men Emil, ledt hen til

et Vindue af sin gode Genius, blev de indtrængende Forfølgere vaer, og førend disse endnu havde bestemt Trappen til hans Asyl, klattrede han raft besluttet ud paa et ved Muren staaende Træ og naaede Jorden, lukkede behændig med den endnu paa Jorden liggende Nøgle Havehusets Dør, og flygtede, uden at sees af noget Menneſkesie, til sin Bolig, som han nogle faa Minuter derefter forlod, for at ile med Posten til Paris.

Larmende bankede de i Pavillonon ved Belfun-
ca fangne Sporhunde paa Dørene indenfor. Under
Eder og Forbandelser blev denne opbruffet, og det
første, som de i Frihed satte Forfølgere gjorde, var,
at ile til Capitainens Bolig, som de til deres store
Urgrelse traf tom.

Med inderlig Bøn takkede Charlotte i Stilhed
Himlen for den Elskedes lykkelige Flugt. Den føl-
gende Dag overrakte en Bonde hende en Seddel fra
Emil, men som igjen ned slog den haabende Piges
Mod.

„Dyrebare, tilbedte Charlotte!

Din Omsorg for min Befrielse og Fortrolighed til Din Tante
havde næsten atter bragt mig i mine Fjenders Vold.
Imens Du læser dette, har jeg allerede tilbagelagt en
Deel af Veien til Hovedstaden. Frygt ikke! Hav Tils-
tro til Gud, Kjærligheden og Retfærdigheden! Fra Pa-
ris mere.

Din is, om Natten Klokken 10.

Din Emil.”

„Tabt! tabt! raabte Charlotte under en Strøm
af Taarer: Menneſkehedens Fjende, Uhyret Marat,

der bestandig søger nye Offre, og hvis Mordlyst ikkun finder Tilfredshed i Borgere's strømmevis flydende Blod, han som kalder Mord, Røveri, Plyndring og Oprør Frugter af Friheden, og vælger det bloddryppende Chaffot til sin Talestol, til denne hjertesløse, umættelige Vampyr har Du kunnet overgive Dig, denne Tiger, som med Belyst griber efter Dit mig saa dyrebare Liv!"

Længe klagede hun saaledes, indtil endelig Emersten gjorde hende stum. Fem hele Timer tilbragte hun i taub Eftertanke. Endelig standsede hendes Taarer, og begejstret af en Tanke, der synlig satte et Maal for hendes Lidelser, reiste hun sig, pakkede nogle af sine Klæder ind, og forsynet med de fornødne Penge ilte hun, uden at tage Afsked fra sin Tante, til Posthuset, før derfra paa det hurtigste at reise til Paris.

Den 12te Juli 1793 om Morgenens Klokken 6 forlod hun den sidste Station. Postillonen lovede inden 3 Timer at være i det larmende Paris.

Stedse heftigere bankede Charlottes Hjerte, jo nærmere hun kom Maalet for sine Ønsker, og Tanken: snart at hvile ved Emils Bryst, og dele enhver Lidelse og Glæde med ham, hævdede hende til Lykkens Regioner, som Kjærligheden saa mæsterligt formaaer at skabe.

Flere end tyve Gange saae hun efter Uhret, et uendeligt dyrebart Minde af hendes elskede Moder, og næsten hvert Kvarteer spurgte hun, hvor langt der endnu var til Hovedstaden. Endelig blev hun i Morgenrødens Dæmring den uhyre Steenmasse

med alle sine Taarne, Tage og Gable vaer; endelig saae hun det kolossalste Paris med sine herlige Kirker og Paladser; endelig saae hun den Stad, hvor hendes Længsels og Onskers Maal havde affrukten sig en blodig Kreds.

Larmende rullede den tunge Vogn over de brede Stene af den mørke Gade, og neppe affstegen i den nærmeste Auberge, iilte allerede den elskende, trohjertige Pige til flere Gjestgiversteder, for at spørge efter Emil. Men forgjæves! Hvorledes kunde i den daværende Revolutionstummel, hvori Enhver havde sin hele Opmærksomhed henvendt paa sig selv, Noget kunne give den ængstlige Spørger Tilfredsstillelse? Det var allerede bleven Aften, og Charlotte i Begreb med at vende tilbage til sin Gjestgivergaard, da hun mødte en aldrende Marineofficer, og besluttede, at spørge Denne efter Emil. Skjøndt den graa haarede Kriger ikke kunde give noget tilfredsstillende Svar, saa bestemte dog hans Urefrygt indbydende Skikkelse og trohjertige Væsen Charlotte til, i saa Ord at underrette ham om sin Stilling, og hvad som havde nødt Belsunca til at ile til Paris.

Betænkelig rynkede han sin Pande, og idet han trak den trofskyldige Pige ind i en affidesliggende Gade, underrettede han hende om, at hun maatte søge at komme for Conventet, for hvilket sandsynligviis Emil allerede stod til sit Forsvar, og der at erholde den forønskede Efterretning. Taknemmelig trykte Charlotte den godmodige Oldings Haand, og saa hurtigt som hendes næsten udtømte Kræfter tillode det, iilte hun til det betegnede Sted. Udenfor den gamle graa Bygning, indenfor hvilken Folkets Repræsentant

ter fastede Lærninger over Liv og Død, flammede Beegfæller, Soldater bevogtede dens Indgang, Læner raslede i enhver Krog, og de Armes Sukken og Jammerkrig, der som Hunde her fandtes lænkede sammen og med hvert Minut ventede Døden, lammede alle Dieblikke den svage Piges Skridt. Men drevet af en indre Angst, som greb hende ved Synet af saa mange Skrækkebilleder, drog hende gjennem Bødlernes Skarer til det frygtelige Tribunals Forsal.

„Hvorhen?“ skreg en plump Karl hende imøde, smykket med Frihedens Hue. — Bemødiget bedende spurgte hun efter Emil Belsunca, med den Bemærkning, at hun ønskede at komme ind for Tribunaler.

„Fanden selv kan ikke holde Regnskab over alle dem der daglig komme her for Nationalvelfarets Domstol! svarede den Adspurgte med raa Stemme: Men forresten maa De selv eftersøge i denne Protokol, hvori de Guillotineertes og Frigivnes Navne indføres.“

Med usikre Blikke nærmede hun sig langsomt Bordet, paa hvilket den blodrødt indbundne Protokol laae. Mellem de Fangnes og de Dræbtes Lister skulde hun søge den Evtigstfædes Navn, sin Sjæls Yndling, sin tilkommende Egtfælle! Zittrende og bleg greb hun Bogen, en hemmelig Affsky stivnede Haanden, det mørknedes for hendes Die, og Alt hvad hun saae, var som farvet med blodrødt. Hun maatte sætte sig, for ikke at styrte om.

Allerede vilde hun forlade Stedet, hvor Elendigheden ligede hende imøde fra hver en Krog, men Ønsket at faae Bished om Emils Skjæbne, og det

Haab, at staae selv ved Siden af Forbryderen paa Skafottet, bød hende at blive, og rask at aabne Dogen.

Zittrende gennemstøi hun de sidste Navne af de Frigivne og Fangne; med kold Gysen og taarefyldte Dine op slog hun nu de Blade, som indeholdt Navnene paa de under Bøddeløxen Faldne, og med det Udraab: „O Gud!“ styrtede hun uden Bevægelse om paa Gulvet, thi Emil Belsuncá var den Sidsthenrettedes Navn.

1 Efter tre Timers Forløb lykkedes det en medlidende Slagterfamilie, som fandt Pigen udenfor Conventets Port, hvorhen man livløs havde flæbt hende fra Tribunalets Forsal, at bringe hende igjen til Bevidsthed.

Som vaagnende af en tung Drøm, reiste hun sig langsømt, stift svævede hendes Blik omkring i den fremmede Stue, og først da den godmodige Gamle og hans omhyggelige Kone deeltagende spurgte: hvorfra hun var og hvad der havde bragt hende i denne beklagelsesværdige Tilstand, vendte Smerten over Emils skrækkelige Endeligt tilbage i hendes Sjæl, og hun opfyldte det lille Bærelses indskrænkede Rum med sine Klager.

Uden at spise eller drikke noget, gik hun efter en Times Forløb, under Bøn, Taarer og Beeklager til Sengs. Med alle en opvakt Phantasies Billeder forestilte hun sig Emils skrækkelige Død, og hendes Kræfter bukkede under Vægten af Lidelserne.

Udmattet og nedslaaet af de Smerter der piinte hendes Sjæl, slumrede hun endelig ind i den lyse Morgenstund, men ikke længe varede den styrkende Slummer, thi efter en lille Times Forløb vaagnede hun igjen, men i en heel anden Tilstand, end den hun sov ind i.

Klagerne over den dyrebare Elfste vare forstummede; i taareløs, stum Smerte reiste hun sig fra Leiet, hvor hun laae med sine Klæder paa, og enig med sig selv hvilte det stirrende Blik paa Jorden, kun det græmmede, blege Ansyn og de taarefyldte Øine viste den Vulkan, der stille men forstyrrende brændte i hendes Indre.

Efter at hun havde nydt noget Theevand, tog hun Afsted fra de velgjørende Gamle i saa men hjertelige Ord, og gik lige til Palais Royal, hvor hun kjøbte en Dolk hos en Sværdfeger, med hvilken hun iilde til Tribunaalspræsidenten Marats Bolig.

Hendes Bestræbelser for at tale med Uhyret vare forgjæves. To rigtklædte Tjenere afviiste hende allerede paa Trappen. „Her i Palaiset modtages ingen Bønskrifter! sagde En af de hjerteløse Creaturer: Har De noget Nødvendigt at tale med Præsidenten, saa behag at gaae til Conventet Klokken 1 til Middag.“ — „Conventet!“ raabte Charlotte heftig. Dette Ord var trængt til det Jnderste af hendes Sjæl. „Conventet!“ gjentog hun, efter en Pause, noget beroliget, og borte fjernede sig langsomt.

Klokken 1 begav hun sig til Domhuset. Just idet hun naaede dette, rullede en Vogn frem for Porten, og en Mand af omtrent fem Fods Høide, ilde dannet, med et uformelig tykt Hoved og et hæsligt, ved sinderige Udsvævelser forstyrret Ansigt, steg ud af den og iilde op ad Trappen.

Hurtig spurgte Charlotte den Nærmeststaaende, hoo denne Mand var, og da man nævnte Navnet Marat, løb hun som rasende mod Indgangen over Dørtærskelen, følgende Menneskehedens Djævel, men et: „Tilbage! Tilbage!“ lod fra alle de opstillede Bagter's raa Struber, thi naar Præsidenten gik til det med Borgerblod vædede Dommerbord, torde Ingen nærme sig ham, uden prøvede Fortrolige. „Skjul Dig i Jordens Midtpunkt! mumlede Charlotte mellem Tænderne: Jeg finder Dig dog!“

Om Aftenen Klokken 6 begav hun sig atter til Tyrannens Bolig, hvor hun haabede, ved Gaver at bane sig en Vej gjennem Skaren, men forgjæves; hverken Penge eller Bønner aabnede den Dør, inden hvilken Charlotte saa inderligt ønskede at træde.

Utaakmodig over sin Plans Mislykkelse, begav hun sig tilbage til Gjestgivergaarden, hvor hun forlangte Pen, Blæk og Vapiir, og skrev nedenstaaende Billet til Marat, som hun strax lod ham bringe ved en Opvarter i Huset:

„Borger!

Just nu kommer jeg fra Caen. Deres Kjærlighed til Fædrelandet lader mig ikke tvivle paa, at De jo med Fornøielse vil paadømme de uslykkelige Begivenheder i hiin Provinds. Jeg vil uopfordret indfinde mig i Deres Bolig, og beder Dem at lade mig et Par Øieblikke komme ind til Dem. Jeg skal opdage vigtige Hemmeligheder, og forskaffe Dem Leilighed til at gjøre Fædrelandet vigtige Tjenester.

Charlotte Corbay.“

Efter at have hørt Messen i St. Sulpice, begav Charlotte sig den følgende Dag til Marat. Med

kold, rolig Fatning, som gik det til Kjærlighedens Lem: pel, besluttede den blide Skabning, begejstret af en Marcus Scævola's Daad, der opoffrede sig for Fædreland: det for at hævne Rom, at levere et lignende Exempel af Opoffrelse.

I dag blev hun anderledes modtagen i den frygter: lige Marats Bopæl. Under Buk og forekommende Høflighed blev den resignerede Vige ført ind i hans Gemak. Netop var han i Begreb med at stige ud af Badet, da Kammerjeneren meldte hendes Ankomst. „Lad hende strax træde ind!“ raabte den blodtørstige Tyran henrykt, og, fæstende den halstakfaste Kappe igjen om Halsen, ventede han den meldte Fremmede i Badet.

Med grønlende venlig Mine modtog han den Ind: trædende, og idet han vinkede den ogsaa medindtraadte Kammerjener at bortferne sig, bad han Charlotte at sætte sig ved Siden af ham.

Forsamlingen i Exilet af Calvados var det første de talte om. Med Begjærlighed lyttede Marat til de opdigtede Navne af de derværende Deputerede og Administratører, som, efter Charlottes Foregivende, udgjorde Aanden i Forsamlingen.

Med glødende Ansigt og zittrende Haand opskrev han paa en Lax Papiir Navnene paa Forræderne, som han kaldte dem, og efter at han med ivrig Læbe havde flere Gange takket hende for den vigtige Opdagelse, og sødtsmigrende kaldte hende en tro Borgerinde af Fædreslandet, raabte den af Brede skummende Mund: „Med deres Liv skulde Forræderne bøde for deres Formastelse!“

„Dødsdommen har Du udtalt over Dig selv, Tyran!“ gjensvarte Charlotte med fast Stemme og glødende Mine, og førend det overraskede Uhyre kunde springe ud af Badet, faldt han, gjennemboret af to mod

Hjertet rettede Dolkestik, uden Lyd tilbage i samme. Efter nogle faa Minuters Forløb forlod hans sorte Sjæl det forpøstede Legeme.

Rolig som en Offerpræstinde, der har udført sin Function, stred Charlotte med den af Skurkens Blod ryggede Dolk i sin højre Haand, hen til Klokkestrengen, for at kalde Tjenerne ind.

Salen blev snart opfyldt af Domestiker og der fra alle Sider tilstrømmende Folk. En Politieofficiant tog Charlotte i personlig Forvaring, og bragte hende paa en Vogn, under Pøbelens lydelige Forbandelser, til Fængslet.

Allerede den følgende Dag fremkom den ulykke- lige Pige, med værdig Anstand, for Revolutions-Tribunalet. Hverken Dommernes Raserie eller det blændede Folks Afsky formaaede et Dieblisk at berøve hende sin Fatning. Hun talte om sin Gjerning som om en mod Fædrelandet opfyldt Pligt.

„Jeg havde, sagde hun, Ret til at dræbe Marat, thi han befalede selv Mordet! Den offentlige Mening fældte forlængst Uhyret, og hvad jeg gjorde var intet videre, end en Guldbyrdelse af den almindelige Villie.“

Hendes Forsvarer, Chauveau la Garde, forbauset over et saadant Mod, opbød Alt, for at afvæbne Dommerne, men den Myrdedes tro Tilhængere maatte og torde ikke høre ham, thi her var jo et Angreb paa den offentlige Sikkerhed og Orden at straffe, som ikke torde finde Sted paa selve en Forbryder.

Indhyllt i en grov Rappe blev hun den 17de Juli 1793 bragt til Retterstedet paa en Karre. Med smilende Mine foer hun gjennem det talrigt forsamlede Folks Rækker, for hjem hun døde. Guld af inderlig Tilfredshed besteg hun Rettersteder, og da Bøddelen

løste det om Halsen og Brystet knyttede Slør, foer for
sidste Gang en huld Skamrødme over hendes Ansigt.

Uden at give en Kyd fra sig faldt det skønne Hoved.
Jublende omgav den bedaarede Pøbel det gruopvæk-
kende Skaffot, men midt igjennem den blændede Folkes
mængdes Lummel raabte en Stemme, fuld af den høieste
Beundring: „Bed Gud, hun er større end Brutus!“

Som en Martyr for Friheden opreistes den dræbte
Marat Triumfbuer og Mausoleer paa alle Torve i
Paris. Man tilskjendte den Dræbte Pantheon, og hiin
Tids Digtere forherligede hans Daad i deres Sange.
Men da det af Frihedsbrusen fortunlede Folks Fornuft
vendte tilbage, og Fader og Søn atter torde troe hinan-
den, da sønderknuste man Bysten, tog Asken ud, og
kastede den i Montmartres Kloak.

Told.

**Brudstykke af en Danskers Reise
fra Warschau til Krakow og Wieliczka,
i Breve til en Ven 1829.**

(fortsat fra det forrige Hefte.)

Det var neppe Dag den 30te Juni, da jeg ilste til Wieliczka. Allerede hiin Eide Flydebroen, der hviler paa Bjelker, havde vi den østerrigske Skildvagt foran Nodgorze, der har megen Liighed med Krakow, om endog i langt simplere Stil. — Eggen havde herfra til Saltværket virkeligen en dansk Karacteer; thi, ihvorvel Jordsmonnet i det Hele taget stæeg — vi nærme os jo Karpatherne — saa var dette dog saa umærkeligt, at man mangensteds hos os vil finde Terrainforbølgninger ligesaa høie. Imidlertid gloede de nøgne Klippestykker dog hist og her skarpt nok frem, til at lægge sig som Bly om Fødderne af min hjemadstræbende Phantasie. Den prædominerende Kalk seer man overalt ligesom i og tæt norden for Krakow; her ere derfor ogsaa Kalkbrænderier. Kornet staaer ret godt; men om dets Reenhed kunde der være meget at sige, som det med Agerdyrkningen vistnok kun er maadeligt besilt. Alle Agrene ligge her i meget høie Beder, ikke bredere end dem i vore Hauger. Man troer saaledes bedst at aflede Vandet, men meget Jord er tabt derved — dog dette seer man jo ogsaa ofte i det sydlige Tydskland. Chausséen kan ikke være bedre, men hvid er den af Kalken som et Lagen, og jeg havde nær sagt, den er renere, end den Legion af Bønder, vi møde, og som ville tiltorvs i Krakow. Veien

var en Gjerdingmiil foran den østerrigſke Douanes
 bom ſaa beſolket, at den kunde kappes med Øſter-
 gade. De Stakler kunne da og kun i een Slump
 komme derigjennem. Størſtedelen af dem have
 Æg, ſom de ſælge til Reichſelfartøierne, der bringe
 dem til Warſchau. Jeg havde ret Leilighed til
 at betragte denne Landalmue. Underligt marquerte,
 halvorientaliſke Anfigter, hvis Underdeel er forholds-
 mæſſigt større end Overdelen, ſtore Munde, vildt
 funklende Øine og lange Halse. Der er noget Kris-
 gerift i diſſe drabelige høie Figurer, der Alle bære
 ſig rankt og trodsigt. Godmodighedſtræk ville man
 forgjæves ſøge. Mængden af Mændene bære Kne-
 belſbarter, og ofte en halvungerſt Dragt med man-
 ge Kanter og Qvaſter. Fattig ſeer Mængden ud,
 i Særdeleſhed gjør det mig ondt for Damerne, der
 enten ere halv nøgne, eller indpakkede i ſtore laadne
 Pelfe, og hvilke af diſſe to Yderligheder ſkal man
 foretrække? Af diſſe Fruentimmer vare de Gamle
 ſaa rynkede og hæslige ſom de hos os yderſt ſjeld-
 dent ere det. Ei heller her ſynes Reenlighed en
 herſkende Egenſkab. Jeg var Vidne til mangen
 ſpanſk Scene. Lapper, Smuds og forrevne Klæ-
 der ſeer jeg hyppigt, og midt i Bieliczka vaskede en
 gammel Kvinde paa en ſtor beſolket Plads ſit 7:8
 Aars Barns P a, uden at Noget ændſede
 det. Huſene ved Landeveien ſee imidlertid bedre
 vedligeholdte ud end i Polen. Som vi nærmede os
 Bærket, blev Færſelen meget levende: Vogn fulgte
 paa Vogn, fyldte med Saltſtykker og Salttønder,
 der nu vandrede ud for at ſalte den omliggende
 Berden.

Her ligger da Ståderlen med de den omgivende Landsbyer baade nedenfor, op af Skraaningen og ovenpaa Plateauet af dette kun 180 Fod over Weichselen sig hævede Bjerg. Her rager ingen Klippe brat frem, og Landskabet er i ingen Maade pildt. Det er en lav, men meget stor Budding, Du finder anrettet, der, saa salt den er forneden, dog seer heel lækker ud soroven. Huse, Gaarde, Kirker, Alt er svøbt i et livligt arønt Klædebon. Alt synes frugtbart, og nydelige Grupper af Frugt- og andre Træer ere overalt henstroede. Snart seer man, at noget Særdeles maa have samlet saa mange foldige menneskelige Boliger her, hvor der da ogsaa leves ei allene paa Jorden, men ogsaa under den. Ovenpaa selve Saltgruberne ligger baade Staden og nogle Landsbyer. Den Første skal omtrent have en 3500 Indvaanere. Her boe ogsaa de Over- og Under-Embedsmænd, som høre til Salineadministrationen. Mangen smuk Bygning vil Du finde her; men temmeligt spredte ligge Baaningerne dog fra hinanden, og egentligen saae jeg kun Lidet af hvad man kunde kalde en Gade. Karpatherne indeholde meget mere Steensalt, end det ved Wieliczka; men fra Odels tid af har dog dette Værk været besynderligen kjendt.

Ved min Ankomst gik jeg strax til Administratoren, og havde efter føie Stund Myn Heer til min Ledfager; Valget var godt, og jeg særdeles tilfreds med min Herre.

Førend min Niels-Klimske Reise vil jeg, for at fikle det Ene fra det Andet, give Dig enkelte almindelige Oplysninger om Værket og dets Driivt, for saavidt nemlig som jeg har nogen Vished.

Udstrækningen af Gruberne angives saa forskjelligt, og saa stor, at jeg, for ikke at falde i nogen Overdrivelse, hellere tier derom; men at de ere meget store, det er vist. Salinen selv er deelt i tre Hovedafdelinger, og hver af disse igjen i tre saakaldte Afdelinger, En ovenpaa en Anden. Den største Dybde torde vel omtrent være en 700 Wiener Klafter. Hver Afdeling har, ligesom hver Etage, sin Oberbestyrer, og ved Bærket ere circa 90 Opsynsmænd ansatte. I Gruberne arbeide dagligt 1000 Mennesker, og til Brug baade for Maskineriet og Grubevæsenet holdes 100 Heste, hvoraf de 24 staae i Stalde under Jorden, og see aldrig Dagens Lys. Man har i Udlandet — som bekjendt — havt det Sagn, at flere Arbeidere boede under Jorden, men dette er en Fabel, som muligt er kommen deraf, at en Opsynsmand tilfældigviis kan have havt et Værelse der, eller fordi Bærket i gamle Dage blev drevet skifteviis baade ved Nat og Dag, men ikke engang dette finder mere Sted; nu arbeides kun om Dagen, og om Natten blive kun to Mand ved de Heste, der staae i de underjordiske Saltstalde. Saltet er naturligviis ikke Alt lige godt: er Noget reent, findes derimod Andet meer eller mindre blandet med Jord eller Kulpartikler (aldrig med Metal); Szyliker: Saltet sætter man derfor meest Priis paa, det kan, naar det stødes, bruges som det er; Grøn: Saltet er derimod blandet, og giver, efterat det er rensat, omtrent kun $\frac{1}{2}$ Deel godt Salt, heraf gaaer meget til Preussen, hvor man anseer det sundt for Kvæget, at have Salt liggende ved Fodret. Krystalsaltet er vel det reneeste og smukkeste, og bærer ikke omsonst sit

Navn, men Brugen deraf er dog meget betinget; det bruges meest til Farverier og andre Fabrikater. Den mættede Saltsole fandt man for flere Aar siden paa, at ville anvende, men det svarede ikke, som saa mangt andet Sted, Regning. Saltet vindes her af selve Klippen langt lettere; denne Virknings Maade faldt derfor bort af sig selv. Nu drages Vandet op af Gruberne i store Kar paa 10 Eimer; saadanne 800 udgydes dagligt og flyder ned til Weichselen.

Det er kun lidet af dette Vand, man bruger til den herbørende ubetydelige Badeanstalt.

Henimod een Million Centner Salt kaster dette Bænk Aar til Andet af sig, men kunde give meget Mere, om man vilde, og, alle Omkostninger fra dragne, koster en Wiener Klaster Salt Regjeringen omtrent 39 Kreuzer.

Træder Bjergmanden til sit Arbejde, saa driver han først sine skarpe Jern langs ind med de store regulære Saltstykker, han vil have ud, siden maae Riler bagom, og det styrter ned, hvor det nu staaer i mindre ogsaa regulære Legemer, der enten ere aflangrunde som en fyldt Kornsæk, hvoraf de ogsaa have Udseendet, eller firkantede, hvilke Alle tilhøre maae holde en omtrentlig lige stor Vægt. Smaa stumperne derimod samles og drives med Røller ned i Tønder, næsten af Størrelse som vore. Nede i Jorden slæbes nu alt dette til Ophidsningsstederne paa en Mængde Smaavogne, som stedse ere i Gang, og saaledes saa jeg 30 Centner ved 12 Hestes Kraft slige iveiret, hvor de strax bleve veiede og førte tilbogs.

Ogsaa ved Krudtsprængninger løsnes stundom Saltet, og indborer man til den Ende, her som andensteds, et dybt Hul i Saltklippen, hvori Krudtet da indlades.

Surt og i deres Ansigtets Svæd fortjene Arbeiderne deres tarvelige Brød. Saae de, som med Jernet uddrive Saltet, Løn i Forhold til Arbeidet, som naturligtvis er meget forskjelligt, saa har — af de Øvrige — den fra 15—20 Aar kun 8 Kr. dagligt, og den Ældre kun 16 Kr.

Paa Sundheden synes Grubearbeidet ikke at virke skadeligt. Kun i den øverste Etage, hvor Solens varmen kan virke, er det noget fugtigt. De Syge ere Saa, og nyligen døde en Mand 115 Aar gammel, der Størstedelen af sin Levetid havde arbejdet i Salinen. Temperaturen under Jorden skal Sommer og Vinter være eens.

Om Grubens Opdagelse og første Dribt har man ingen Kundskab; Overtroen tillægger den hellige Kunigunde Fortjenesten heraf; jeg saa ogsaa et jammerligt Malerie af hende i en af Gruberne — ligner det, har hun ingen Skønhed været; — men min Heer lod ikke til at give mig Uret i, at hun nok kan nøies med den Ære, at være Bærfets Patronesse. Saameget er imidlertid vist, at det allerede midt i det trettende Aarhundrede var i Gang. Arkiv:Efterretningerne her skulle egentligen ikke gaae længere tilbage end til — 1770. —

Min Heer gif med os til en af Indgangene af sit Tartarus. Vi havde gjerne villet lade os hidse ned, men da — paastod han — saa vi kun halvt; Touren gif derfor til et lille guult Huns, der havde et saa dansk Udseende, og laae saa dansk

ved sin temmelig store, af høie frodige Træer stærkt beskyggede Hauge, at jeg godt kunde drømt mig i Danmark, og mindst tænkte paa, at det stod i Forbindelse med underjordiske Rum, saa store, at meget meer end 20000 Mand kunne opstilles der in Reihe und Glied baade tilhest og tilfods.

Vi traadte imidlertid ind i Huset, fik i et Bærelse de fornødne Bjerghandskæder paa, dervfra ind i et Andet, hvori var en Sidedør med et Krucifix ligesom — Bjerghfolkene ere meget andægtige — Døren aabnedes, en Mand med et Lys foran og En med et bagefter, og — Glück auf! vi stode allerede paa Underverdenens den mystiske Trappe. Ikke sandt, Du følger med?

Endnu er Minegangen opsat af Fyr, Bjelke ved Bjelke, men snart bærer Saltklippen sig selv, og det er nu kun enkelte Steder, hvor man ei har troet sig sikker, og derfor har understøttet den med Træ. Stundom staae ogsaa hele Saltpiller urørte, for desbedre at kunne bære. Endnu en Stund er denne underjordiske Vej regelmæssig, men snart bliver den vildere, og Klippestykkerne hænge truende ned over Dit Hoved i de meest phantastiske Former, hvor Døertro og Frygt har det bedste Skabningsstof af Verden. Man maa være meget orienteret, for at kunne finde Rede her; uden Veisviser vilde det gaae maadeligt.

Seer Du? Vi ere i dette Dieblif paa et stort Torv med 5 Gader. I denne Labyrinth ere mange saadanne: den største Stad har ikke flere Gader og Pladser, end denne underjordiske; de vigtigste have derfor ogsaa deres Navne skrevne paa Hjørnerne, som sig hør og bør. Baade Afdelingerne og Eta-

gerne staae saaledes i mange Forbindelser med hinanden. Men en stor Stad har tillige sine Støtter og Monumenter til Minde om Et eller Andet, en eller anden mærkelig Daad. Ogsaa det finder Du her. Rast Dine Dine did! Hist dybt nede i Afsgrunden glimrer Noget, som var det et Transparent. Det er en Støtte, reist af Saltsteen, til Erindring om Keiser Grantz og hans Keiserindes Nærvarelse her for faa Aar siden. Bogstaverne ere af Messing; falder Lyset derpaa, begriber Du ogsaa det tilsyneladende Transparent. Men vi have kun faa Skridt at gjøre, og jeg maa atter bede Dig standse: seer Du den lille Nische her med Støtten i, og en Tonde tæt foran den? Læs selv Inscriptionen: staaer den ikke her til Minde om, at en keiserlig Prinds naadigst behagede egenhændigen at pakke denne lille Tonde. Det er løierligt nok, at den ved hiin Gjerning har tabt sin egentlige Bestemmelse, at vorde Verdens Salt! —

Lader os dreie af ind i denne Tvergade; vi have kun en 400 Skridt at gjøre, og Du skal begribe Aarsagen til den Torden, der gungrer hen over Dit Hoved, og lyder hundredfoldigt tilbage fra hver en Kloft og hver en Braa! Et—to—tre— og mange Lys flamme hist i det Fjerne. Et forunderligt Billede, en underlig Belysning: Alt er saa skarpt, Lyset ligesom Skyggen, og nu denne Klynge af sorte Bjergmænd med de djerpe marqueeerte Ansigter og gnistrende Blik, disse vilde Klippestykker, der snart himmelhøit flyde sig langt op over dem, snart kaste sig brat ned imellem dem, gnistrende stundom i den glimrende Krystal som Stjerne ved Stjerne, men ofte ogsaa beegsorte som Mænd

dene. Her er Liv ! Det er en Torvedag, tilbogsstrømmer Saltet til fra alle Kanter, alle Gader og Stræder, Forraadene afleveres, Smaasaltet pakkes i Tønder, og ved Rølle gaaer Rølle; men hist, under høien Himmel, sees et Meteor, det er kun lille, det bliver større og større, kommer nærmere og endnu nærmere: det er den underjordiske Luftmaskine, hvor paa Grubens Aand svinger sig med sine Skatte til Oververdenen. Langt hurtigere end noget Luftskib er den lastet, svæver allerede over vore Hoveder og — forsvinder. Som en Deus ex machina staaer her Opsynsmanden med et skarpt Alborsblik og ler der Alt.

Dog, vi forlade dette mærkelige Torv med sine mange Grupper, og ville følge ned ad denne Gade, hvor forskellige Haandværksfolk flittigen forarbejde de alstensk Ting, som høre til Grubedriften. Vor Vej gaaer op ad Bakke og ned igjen, snart paa Salt, snart paa Trætrapper, men ofte ophøre disse, derfor Diet forud, thi et Feiltrin — og — vi have en Afgrund ikke en Alen fra os! Her træder fra en lille Grotte en Bjergmand til os, han har mange Smaasager, forarbejdede ret vakkert af Saltkrystaller. For gode Ord og Betaling fik jeg her to smukke Bøster, en Bog, nogle Ringe, et herligt hoispandet Dødningshoved, og ovenikjøbet en venlig Tak. Vel var det, at vor ledsager ei saaede densne Smaahandel; thi saa ubetydelig den er, er den dog forbudt.

Vor Gade har udvidet sig, og hvilket uhyre Torv ere vi nu atter paa! Til Himlen kunne vore Smaalys ikke naae; men myn Heer veed Raad: følg med Diet hiin flinke Bjerggut, der langs med

Klippefiden hist, med Lys i Haand, rask entrer op over Afgrunde; Du svimler ved at betragte ham; mindre og mindre bliver han. Seer Du? Hist staaer han, langt høiere, end noget almindeligt Kirketaarn. Brat rager Stedet ud over Afgrundene under ham. Da tænder han et Blus af Straa, kaster det ud, og høitflammende i sit Fald oplyser det for vort forfæende Blik de nærmeste Gjenstande. Vi see os midt i en vild Bjergegn, hvor de udtakfede Klippestykker ligesom Kappeviis stræbe op mod Himlen, der i de sælsomste Former hænge glimrende som Sneen for Solen ned over os, medens, ud til Siden, Lyset taber sig i det Fjerne, som dets Straaler ei kunne naae. Denne store Plads kaldes Reiserantz.

Men nu gaaer det steilt nedad; vi nærme os mere og mere Jordens Skjød. Hører Du? „For sigtig!“ raaber myn Heer.

Jeg er allerede nede; men det vakler under mine Fødder. Paa min Vre, det er en nydelig Pram; kom og sæt Dig her paa Bænken hos mig! Her er ogsaa Plads til Dig. — „Skulle vi da tilføes og det her?“ — „Ja! Voksner Rebet, Arer: ne frem!“

Aldrig roede jeg bedre i Beltet; det er en delig Nat, blifstille. Vi ere nu ude af Havnen, i Søen Rosetta — og midt paa den. Saa maadelige Sangere vi end ere, herlig klang dog „Kong Christian stod ved høien Mast“ her paa den salte Strand, og den hele Underverden accompaneerte kraftfuldt denne vor bedste Nationalsang!

Seer Du hist Kanalen, vi skulle igjennem? Hiin, der endnu fortoner sig som en mørk Grotte.

Søg ikke her spraglede Enge og forgyldte Kornmarker, eller smilende Landhuse; forlang ikke, at Bøgens Krone skal danne en Hvalving over Dit Hoved. Nei, Du har Ret, denne Kanal er kold og melankolsk, som de Stene, den skjærer sig igjennem.

Men vi ere jo hartad allerede ved Enden af den, og have Søen Major udstrakt foran os, og paa dens modsatte Kyst, hist høit oppe paa de tafkede Klipper, der hvor Lyset falder saa svagt, men hvorfra de stærke Drøn lyde saa hult ned til os, der arbeide nu de kraftfulde Bjergmænd. Seer Du det mørke Rækværk deroppe i den svage Belysning? Det ligesom overskjærer de ligesaa mørke menneskelige Skyggeformer. Jeg gad beholde dette Billede, var jeg Maler. Men vi ere jo allerede ved Søens Klippebredder. Smag! Ja Vandet er mættet af luter Salt. Beed Du, hvor dybt? Tre Favne!

Lader os lande. Opgangen er besværlig, og høit tilveirs maae vi. Dog snart ere vi oppe ved Rækværket og Arbeiderne, som med de hvasse Jern udstøde det steenhaarde Salt, men slink falder det under deres Haand, saa regelmæssigt der end maa arbeides. Det er ei længe siden — da stod der intet Rækværk — at en Bjergmand herfra styrtede ned i Søen, og fandt sin Død. Prammen vender tilbage; foran i den har den underjordiske Søgut sat sit Lys, og roer sig nu frem. Et indgribende Syn! Jeg har ondt ved at rive mig derfra! Betragt dog den krusede Lysvei, der bryder sig i smaae Bøver mod Foden af den Klippe, vi staae paa. Vor Vandring gaaer nu forbi Klokkeholden; den er Værkets Telegraph — dets Taleorgan. Et bestemt

Antal af Ringninger, og der hidses op, ned, eller standses, ogsaa kan der — i Tilfælde af nogensomhelst Nød — paa en vis Maade signaliseres.

Amphitheatret skulle vi nu besøge; et Stykke Wei, og vi ere der. Seer Du hist Trin over Trin, og henover alt dette den colossalske Lysekrone af Saltkrystal? Tænk Dig den tændt med alle sine Lys i Hundredtal, tænk Dig disse faste det blændende Skin ad de baade glimrende og ofte i spraglet Farvestjær prunkende Saltvægge; men Du maa ogsaa kun tænke Dig dette; thi blot for de høieste Personer gjøres en saadan Etads. Vi maae langt, langt op, førend vi kunne naae den Høide, i hvilken den underjordiske Sol-Lysekrone hænger. — Vi ere der. Her er Thronen; ogsaa to høie Saltvaser prunke her. Det er fra dette Standpunkt Reiseren overskuer Amphitheatret, naar han er her. Da er hele Pladsen histnede opfyldt med Bjergfolk og med Omegnens Beboere, Alle i deres Risteklæder; da lyder ogsaa en Sang til hans Ære, og da oplyses den hele Scene endnu skjønnere ved grøft Jld (saa kaldes det), der antændes paa hiin Bjergtop. Det skal være meget skjønt! —

En Rydelse af en anden Art skjenkes os: Fra Neden vorder en Pistol affkudt. Det er det fulde Lag af et Kængslib, givet flere Gange og tæt ved os; men hvergang svagere. Orlogsmanden trækker sig tilbage, han maa have lidt; Du hører nu kun enkelte stærke Skud, snart fra denne, snart fra hiin Side, endelig blive ogsaa disse svagere, og tabe sig i sagte, hartad umærkelige Dron, der tilsidst opløse sig i en stille, zittrende Susen. Denne Susen er Underverdenens Historie om hiint mærkelige Slag;

dog ogsaa den er jo forstummet; trindtom os her:
ster Dødens Tausshed!

Seer Du hist oppe paa Klippen den hvælvede Port? Over denne Afgrund maae vi did. Frygt imidlertid ikke, thi saa lille og svag den Træbro end er, som fører derover, saa sikker er den dog. Det er Grubeaandens Borgport, vi staae under; sit Faldgitter har han trukket op. Paa min Vre, han lever her ret i sit Element: saa stolt hans Bygning end er, er dog hver Stump og hvert Stykke af Salt. — Men Scene følger paa Scene: fast Diet herover til Høire. Hist oppe fra denne himmelhøie Hvælving indtil den svimmedybe Afgrund under Dine Fodder hænge i de meest forvirrede Former Millioner Salttappe i en uendelig Mængde af Af sætninger, den Ene ud over den Anden. Det er bestemt Lethesfloden, der er stivnet af Skræk over al det Guds, alle de Gjæringer og alle de Papirer, den fra Oververdenen er bleven belempret med. Kun ved festlige Leiligheder, naar f. Ex. Keiseren eller keiserlige Personer ere her, gives dette Vandfald — ved store Beholdninger — mere Kraft, da kaster det sig vildt skummende, ved 1000 Lampers Ild, ned til hine dybtliggende Søer, vi nys have forladt.

Dog, vi stige høiere. Lader os følge denne Sti; thi nu gjelder det Antonius' Kapellet. Jeg har allerede sagt Dig, vore Bjergfolk ere meget andægtige, Du har ogsaa hist og her seet et Par simple Kapeller; men Antonius' Kapellet, som ligger her, lige foran os, er det vigtigste.

Alt er af Salt: Høialteret med de derpaa hvilende to Figurer, ligesom begge de foran det

knælende Munk; og er Hs. Majestæt Kong Sigismund — her til Benstre af Alteret — dog ikke den Durchlaughtigste af alle Durchlaughtige, og det i Ordets alleregentligste Forstand, thi er han ikke heel og holden af det klareste Krystal? Du finder ogsaa her to mindre Sidealtre, og midt for det Hele: Prædikestolen. To høie Figurer pryde Indgangen. Her holdes stundom Gudstjeneste, og høitidsfuldt og majestætisk maa de langsomt affjunge Psalmer lyde og gjenlyde gennem de vidtudstrakte Haller, vi have gennemvandret.

Vi ere nu atter i den øverste Etage, og, kunne vi end ei skimte det, saa virker dog allerede Dagen og dens store Lys mægtigt her, og neppe vil Hs. M. Kong Sigismund længe kunne udholde denne Virkning af Oplysningen; han svinder meer og mere, hedder det, og Syn er der for Sagen. — Hvad skal og Mørket her med Oplysning?

Veien fra denne Helligdom til Glæden er ikke lang. En Dør aabnes, og vi staae i Dandsesalen. Ogsaa her er naturligtviis Alt af Salt, ikke Lys: kronerne allene, men ogsaa Richen med sin Piederstal, Krone, Scepter, Sværd og de trindtom pryden: de Bjergmands-Attributer. Her opføres ved festlige Leiligheder nationale Dandse.

En lille Stjerne have vi foran os, den er vor Leder, den kommer nærmere og nærmere, bliver større og større, allerede begynder jeg ved dens Skjær at kunne skimte de mig omgivende Gjenstande, (thi vi have nu slukket vore Lys) det er — Nøglehullet til den Dør, vi for nogle Timer siden traadte indad. Den aabnes, Bjergmændsklæderne falde, og vi ere overjordiske Mennesker.

Man rakte os nu det bedste Glas Vand', der nogentid gik igjennem en Strube. Du begriber let, det ikke var af Lethe; thi jeg siger endnu med Geert Westphaler: „Jeg glemmer aldrig den Reise.“ Nei, det var af den Sødvands Kilde, der udspringer af en Steenklippe i selve Saltgruberne.

Snart vare vi nu tilbogs, og rullede efter et Par Timers Tid igjen ind i den gamle Kongestad.

Neppe stod jeg i mit Kammer i Krakow, før end jeg vilde sørge for de smaae Snorrepiberier af Saltkrystaller, som jeg havde faaet i Wieliczka. Men hvilken Transformation! Ringene f. Ex. — og jeg havde mange Slags: Forlovelses-, Doctor-, Fortjeneste-Ringe; men Forlovelse, Doctor og Fortjeneste var nu Pokker i Bold. Hvad Andet var Skyld deri, end den forhexede Dag med sit Lys! Med Bogen var det ikke gaaet et Haar bedre: det var den smukkeste Bog, en Mand nogensinde har klækket ud, ogsaa den havde Oplysningen havt at bestille med: den var reduceret in absurdum, og var intet Andet end et simpelt Stykke firkantet Krystal, og kunde aldrig meer passere for en Bog. Og nu Smaabüsterne: saa de ikke i Mørket saa betydningsfulde, saa alsidige, kraftfulde, ædle ud, og nu — ved Lysen — vare de ikke blevene saa dumme, eensidige, svage og misundelige, at jeg ei engang gad beholde dem!

Og endelig mit Dødningshoved; havde det ikke i Mørket en Pande, saa høi og organfuld, at aldrig strøg en Mand sin Hanekam tilside, for at vise en imponantere? Men hvilke Forstyrrelser havde Dagen anstillet her; forgjæves skulde en Gall have

søgt endog det allerubetydeligste Organ, den var blevet til en af disse høie glatte Pander, som en Tyrefals imellem gjør Mennesket stridia.

Nei, det er ei Alt, der taaler Dagens Lys!

Det var allerede Middag, og jeg har kun een Estermiddag at være her endnu, jeg var derfor snart igjen i Garten; frygt imidlertid ikke for en Fortælling af Alt, hvad jeg saae; ligesaalidt som jeg agter at beholde det, vil jeg heller ikke læsse det paa Dig; men med et og andet Interessant — nogle Curiosa, vil jeg opvarte Dig, ligesom jeg selv i en Art af Overhaling fik dem; tag derfor tiltakke med dem, som de kunne falde.

Jeg har seet Militairet her, det vil sige: kassiet et angstigt Blik derpaa. Republiken holder nemlig 300 Md. Godfolk — ret vakkre Tropper. Mange af Folkene vare ikke længer unge, en Deel af dem, kunde jeg see, havde gjort flere af de sidste Felttoge med. Man skal betale dem vel, de saae ogsaa ud til at være tilfredse, og havde en mere bestemt militair Anstand, end alle de Rigsstads-Tropper tilhobe, jeg forhen saae.

Marielirken er ret smuk, ikke heller altfor overlæstet med alffens Sager. Ogsaa her hang rødt Atlassk hed foran Villerne. Jeg var saa heldig at see en Daabsact lige fra Begyndelsen til Enden.

Forældrene stode med Gadderne udenfor Kirken; det var en Dreng, der skulde døbes; derfor ogsaa en Mand, som bar den Lille. Nu gif Præsten ud, og spurgte: „Hvad begjære I?“

„At Kirken optager dette lidet Barn i sit Skjød.“ —

„Hvad venter det sig da af Kirken?“

„Religion.“

„Hvad er da Religion?“

„Det evige Liv.“

Først efter at disse Spørgsmaal vare gjorte og besvarede, førtes Barnet ind i Kirken og til Daa:ben, hvor Præsten stod, og nu remsede en Deel op af sin Formularbog med samme Monotonie, som dette ofte skeer hos os; derpaa blev Barnet salvet med Olie og saa døbt, hvilket ikke skete med Haanden og med lidet Vand, men derimod med en Art af lille Vandkande, der nok saa temmeligt gjennemvædede Barnet, der tilsidst fik Salt paa Tungen. Da denne Ceremonie var tilende, lagdes Sanctissimum først paa Barnets, saa paa Forældrenes, og endelig paa Faddernes Mund. Alt dette forrettede Præsten med saamegen Egegylldighed, som noget bestilt og betalt Arbeide kun kan foretages med, løb og strax sin Vej: Kirkeceremonierne vare forresten her aldeles som jeg har seet dem i Warschau.

St. Anna-Kirken er upaatvivleligt det smukkeste Gudshuus i Krakow, den er ogsaa den simpleste, omendkjøndt pragtfuld nok. Allerede Totalindtrykket, naar man træder ind, giver den Fortrinet. Her er, hvad aldrig maa savnes, et rigtigt Forhold af den ene Deel til den Anden. Et smukt Lys kaster den aabne Kuppel ned i Kirken. Mangt et Alter er af gandske taaleligt Mosaik, mangt et bas relief, mangt et Freskomalerie har sit Værd, og Stukaturarbejderne gjøre, ligesom Forgyldningerne under Hvælvingerne, deres Virkning.

Hvad der dog egentligen bragte mig ind i denne Kirke, var det Monument, som der sættes

Copernicus. Det staaer oppe mod Høialteret, og er for Størstedelen af sort Marmor.

Du seer en halvindmuret Pyramide paa en temmelig høi Fod. Over det Hele hviler en Sol med sine Straaler, om hvilken, saa synes det mig, findes saare findrigt den Indskrift:

Sta Sol ne moveare !

(Der var en Tid, da ingen katholsk Kirke havde op- taget denne Indskrift.)

Foroven i Pyramiden er Copernici Buste, som en qvindelig Figur bekrandser med den ene Haand, idet hun med den Anden holder et Skjold. Over Figurens ene Skulder er henkastet et Stjers, der langs ned indeholder alle Himmeltegnene. Skjoldet har til Vaabenmærke nogle Stjerner og en Løve, og trindtom det staaer: Taurus Poniatovii — Scutum Sobieskianum. Paa hver Side af Figuren finder Du en Himmel; og en Jord; Globus. Foroven har Foden til Indskrift:

„Sapere Aude“

og forneden:

„Nicolaus Copernicus

Patriæ, Urbis, Universitatis

Deus, Honor, Gloria.“

Saa smagfuldt dette virkeligen er, var det mig paa- faldende, ikke langt derfra at træffe en Forestilling af den allercrasseste Natur. Jeg kan ikke lade være at nævne Dig den for den forunderlige, forvir- rede Idées Skyld, som ligger til Grund deri. Det er et maadeligt Malerie over et Alter — der har Du Joseph med den nysødte Jesus paa Armen; han sy-

nes dandsende til Himmelsangen af Hærskarernes Mangfoldighed: „Være være Gud i det Høieste, o. s. v.“ Man seer dem Alle svævende høit oppe i Luften, hver med sit lille Instrument, medens en Kvinde sidder heel theatralisk paa Jorden og accompagnerer Himmelconcerten med en mægtig Contrabas.

Universitetet er oprettet i det 14de Aarhundrede; det har siden haft nogle forandrede Stikfælses, og bestaaer nu efter den sidste, det fik for 12 Aar siden, af sine fire Faculteter. Bibliotheket skal være ubetydeligt, men have en stor Mængde Manuskripter, for Størstedelen af theologisk Indhold, man ei vil tillægge megen Værd. Her er da ogsaa et lille Observatorium og et Naturaliekabinet, der imidlertid endnu trænger til megen Forøgelse. Universitetet er, som Du veed, storkatholsk, og seer til det Ydre ud som et gammelt Klædebon, hvortil der er flittet en ny Klud. Det Gamle er ældgammelt, og har et saa melankolsk (unheimligt) Udseende, at det intet Tillokkende kan have for Musernes Sønner. Jeg troer, Jagello har ladet det bygge. I selve Indgangen ligger bagved et Jerngitter et Kapel, hvori Du seer en knælende Helgen af godt ærligt Træ i couleürte Klæder — et fælt Afgudsbillede. Den anden Deel af Universitetsbygningen er derimod nymodens og virkelig ret smuk.

Studenterne kalde sig overalt Musernes Sønner, Mnemosyne er altsaa deres Bedstemoder, der — det er jo bekjendt nok — saameget end Hukommelsen er hende en Hovedsag, dog ogsaa paa anden Viis sørger for sin Afkomms aandige Bespiisning: styrker Tænkraften, vækker hele Idæmasser,

ja tager sig endog af dens Fornoielser. — Det maa være en løierlig gammel Kone, dersom jeg skal bedømme hende efter den aldeles forskjellige Opdragelse, som hun giver sine Børneborn i Tydskland, Polen og Danmark. Hvad Skulle de nemlig i Tydskland med al den megen forsmædelige Tapperhed? Hvorfor see de i Polen, med Livreet paa (det, de bære, kan ikke kaldes Uniform efter vor Sprogbrug) saa saare spagfærdige ud? Og hvi ere de endeligen i Danmark — Gud stee Lov — som andre Mennesker?

Dominikanerkirken er ret smuk, skjøndt den ogsaa har endeel Stads. Her stod langs ned med den midterste Gang en heel Rød Steenpaver. De ligne bestemt Originalerne, thi — — — — — Ih nu! — Ogsaa jeg har læst lidt i Pavehistorien, og, er jeg end hverken en Lavater eller en Gall, saa synes mig dog de Ansigter passe fortræffeligt til de Gjerninger. Ogsaa her var jeg imidlertid ligesaaalidet kommet ind for at see Kirken som deres Helligheder, hvis Bekjendtskab det forresten glædede mig at gjøre, synderligen af Steen; jeg vilde derimod seet til, om det ikke paa en eller anden Maade kunde lykkes mig at komme ind i det Kloster, hvoraf Kirken kun er en Deel. Da jeg nu i denne Hensigt gik og snusede omkring, førte min lykkelige Genius mig til en hvidguul Munk. Knap saae han mig, førend han ligesom lugtede, jeg var en Fremmed, der nok kunde ønske at vides om, hvad netop var Band paa hans Mølle. Han nærmede sig og strax meget godmodigt til mig, havde ikke heller noget af dette Biderlige, Hykkelske, der er saa mange af disse Mennesker egent, og neppe havde vi

et Dieblis seet paa hinanden, førend han og taltalte mig paa Polst. Jeg rystede med Hovedet, og sagde baade paa Tydsk og Fransk, at jeg ikke forstod Polst; men Tydsk og Fransk var ligesaa lidet hans Sag, og uden at jeg vil sige, det gif ham som Pigen i Amsterdam, —

(Jeg kom nemlig engang i Krigsaarene til denne Kro, mellem Kjøbenhavn og Helsingør, hvor nogle franske Raperfolk vare ragede i Klammerie med Pigen, der gandske alvorligt forstikrede mig, da jeg vilde gjøre dem forstaaelige for hinanden og forlige dem: det var kun Malice, de vilde ikke forstaae hende; de maatte jo dog, som alle andre Mennesker, tænke paa Dansk.)

saa lod han dog til at antage, jeg absolut maatte begribe, hvad han meente. Uophørligt gif Munden paa ham. Jeg mærkede, han vendte sine Sætninger ideligt om, for at de dog skulde bide paa, og hver Gang trak og rystede han i mig med en saa original Godmodighed, at jeg ikke kunde komme fra ham. Endelig tilspaanede Skjebnen mig en Tolk. Vor Munk vilde først og fremmest hjertensgjærne føre os omkring, men dernæst ogsaa vide: hvad vi vare, hvorfra og hvorhen vi vilde o. s. v. Sin Nysgjerrighed fik han for en Deel styret, og var tilfreds, da han hørte, vi vare fra Danmark. „Ah ha! raabte han: Saa er jo Stockholm Deres Hovedstad.“ Jeg kunde ikke bejæe det, derom brød han sig og kun lidt, ikke heller gad jeg kjæbles med ham om denne lille geographiske Ubetydelighed. Nu vare vi i hans Bold, see skulde vi, og det, han vilde.

„Er dette dog ikke et deiligt lille Jesus Barn? Det har vi faaet af Hs. Hellighed Paven, og ligne skal det som to Draaber Vand. De skulde see, hvor herligt det tager sig ud i sin blaa Lysfrings Kjole ved Processionerne!“ (Det var En af de ledeste Duffer, jeg har seet.) „Og nu dette hellige Stykke her! En af vore Ordensbrødre i Polen har selv forfærdiget det.“ Det var et usselt Malerie af Jesu Moder med Barnet, der ovenpaa selve Olien var belagt med massive Søloplader. Vor Dominikaner satte den høieste Priis paa dette skræffelige Product.

Min Tid var imidlertid altfor kostbar til at spille den paa saadanne Kariteter, jeg hartad i alle katholske Kirker havde seet nok af; jeg vilde derfor bort for at finde en anden Omviser, men nu var Hundrede og Fiet ude, og vor Munk tog sin Tilflugt til reen Stær Bøn: „O bliv dog, jeg har Saameget — Saameget at vise Dem!“ — Saamegen Godmodighed maatte slaae Enhver af Pinden, jeg capituleerte, og betragtede med en fuldkommen Resignation: Risteklæder, Kalk, o. s. v., ja lige indtil Lysfestoberiet. Dog, nu gif Naturen over Opugtelsen! „Jeg har ingen Tid!“ raabte jeg fortvilet, og vilde rive mig ud af denne Høfligheds Oversømmelse, men ligesaa fortvilet blev og vor Munk, han greb min Haand, kyssede den (efter Bøgstaven) og trak mig med Magt ud i en lille umaadelig skummel trekantet Hauge, der laae indeklemmt imellem de taarnhøie mørke Klostermure.

„See dog vor Hauge, see mine Bier! Her i dette lille Lysthuus sidder jeg ofte og har min Fortnøielse med at betragte al deres Liv og Tumlen.“

„Det er der Skoen trykker Dig! tænkte jeg, og kunde ikke, trods al den Magt, han havde usurperet sig over mig, see paa ham uden inderlig Deeltagelse. — Jeg greb nu i min Lomme, vilde give ham Lødet for sin Umage, og sagde tillige: „Skaf mig op i Deres Kloster, det havde jeg nok Lyst til at see!“ Til Pengene gjorde han et meget alvorligt Ansigt, men vilde ikke have dem.

„Op i Klosteret! Jeg skal gjøre, hvad jeg kan! Men gaae ikke bort, bliv endelig hernede, til jeg kommer igjen!“ I et Nu var han ved Hagedøren, hvor han dog vendte sig om, for at see, om vi bleve roligt siddende, idet han tiltraabte vor Fører et Par Ord, som Denne sagde mig var, endelig at holde paa os, til han kom tilbage. Det varede ikke længe førend vi havde ham igjen. Han bad os følge sig til en Pater, som talte Fransk, og som vi kunne forstaae.

Gjennem hvilken en Mængde af Gange og Trapper, op og ned, førte han os! Alle hvælvede, skumle Corridorer, hvori hang maadelige Billeder af alskens Legender, overfyldte med hele det katholske Apparat, ogsaa flere Portraiter af udmærkede Dominicanere. Jeg saae igjennem Jerngittere Gange, ligesom dem vi gik i, men som i forskjellige Directioner tabte sig i det Fjerne.

Endelig naaede vi da vor Bestemmelse. Føreren bankede paa, og meldte med megen Verbødighed de Fremmede. Jeg tilsalte Pateren og yttrede ham vort Ønske: at vises om. Han sad, da jeg traadte ind, i en bibliotekarssk Uorden: alle Bøgerne i hans ret smukke og simple Celler laae hult til hult rundt om ham baade paa Bordet, Stolene og Gul-

vet. Komme til at see, af hvad Slags de vare, kunde jeg ikke, da han strax bad os træde indenfor. Det var i Grunden en jovialst munter Mand, der allerede var bleven Mester af sin Skiebne, som jeg ikke troer var Tilfældet med den Anden. Han glædede sig upaatvibligt over at kunne tale Fransk, besvarede ogsaa alle mine Spørgsmaale baade vel og med Livlighed. Med et Suk sagde ogsaa han mig, hvor dyr Joseph II (— denne halvkjetterske Kæiser, høilovligst Ghuftommelse —) var kommet dem. De havde ved ham tabt Størstedelen af deres Indtægter; før havde de været 124, nu vare de kun 29, af hvilke dog blot de Fire kunde holde Messe.

Vi vandrede nu omkring, saae Refectoiret, Conventet, Optagelseskapellet, o. s. v., hvor jeg ei fandt Andet, end hvad man træffer alle saadanne Steder. Jeg spurgte ham da, hvor Novicerne opholdt sig. Det var nemlig ikke før lykkedes mig at komme ind til dem. „Der!“ sagde han, og pegede paa en stor tillaaft Dør. Han maa have mærket min Eyst til at komme derind, hvad jeg ikke strax gad forebringe; — thi han tillagde, at Pateren, som havde Opsigt med dem, ogsaa ene var i Besiddelse af Røglen. Saa aldeles kunne Novicerne ikke uden hans Tilladelse forlade deres Territorium. To — tre Aar sidde de saaledes under lukket Laag, og blive kun et Par Gange om Ugen udveirede paa en lille Promenade under Guds frie Himmel, hvor de da gaa meget adstadigt To og To med Opsynsmanden som en Skolemester foran eller bagved. En saadan Tugt kan være drøi nok for 24 Aars Mennesker; ældre ere Novicerne ikke gjerne, naar de træde ind.

Hiin Custos var imidlertid nærmere, end jeg havde troet; han havde hørt os tale høit, og figede ud; jeg fik vor fransktalende Pater til at bede ham tillade os, at træde ind bag den mystiske Dør; derom blev imidlertid først holdt en polst Beraadslagning, hvoraf Resultatet blev, at siden det var en Senior som jeg, — Gud veed, hvad de toge mig for — kunne det tillades. Snart stode vi nu indenfor — med Døren tillaaet bagefter os, og befandt os i den lille Noviceverden. Udbyttet var imidlertid langt mindre, end jeg havde ventet mig. Foran os laae en lang Gang med Dør ved Dør, Celle ved Celle, over hver enkelt var en Dyd — emblematisst foresillet paa et lille Malerie, s. Ex. Spes, Patientia, o. s. v. De have paa min Ære og Tid nok til at øve dem i disse. Desuden vare allesteds Murene fuldproppede med Legender og Helgener. Gangene saae forresten ikke uhyggelige ud; dog Gud bevare Enhver for en sliq trivial Hyggelighed! Her have de Tilladelse til at spadser, saameget de ville. Jeg saae dog Ingen, bad derfor om, at maatte fige ind i en beboet Celle. En saadan blev aabnet. Det var et meget lille, men dog lyst Værelse. I de stærkt jernbestængede Vinduer fandt jeg Blomster, og Udsigten var ret fri. Paa Bordet stod et Crucifix og laae et Par gudelige Bøger, og Sengen var ret god. Beboeren var alvorlig og meget underdanig mod sine høie Foresatte. Siden saae jeg Opshynsmandens egen Celle, der var noget større. Da vi skiltes ad, ønskede jeg ham, der havde et meget strængt skarpt Blik, at blive

lykkelig i sin Verden, hvilket han med et varmt Haandtryk gjengjeldte mig.

Bibliotheket, vi derpaa kom til, var ikke lille, og i en meget stor Sal. Det indeholdt egentligen kun forældet Kloster-Theologie og Philosophie. Af de gamle Classiker saa jeg kun meget saa. Hvor dog Alt var smudsigt og overstøvet her! Studeret bliver nok kun lidt, endstjøndt man dog snakkede om nogle Forelæsninger. — Dersom al denne aandedige Mad var fordøielig og værd at fordøie, saa burde her have staaet med Ildbogstaver, som brændte igjennem Marv og Been, indtil de tændte: non spectaculo sed usui! Det har jeg seet i et andet Kloster-Bibliothek, og kunde godt lide det. — Bibliotheket har havt store Uheld. „Da Kosciuszko begyndte at spille sin Rolle, sagde min Pater: og Insurrectionen paa en Maade gik ud fra Krakow, hvor galt gik det da ikke til her! Jeg kom selv paa en forunderlig Maade til at bidrage dertil. Man vidste, her vare Manuskripter; det var der ogsaa, og det gode, hvis Værd vi ret godt kjendte; men sandeligen ikke i den Henseende, Krigsfolkene meente. De paastode nemlig: der var Intet bedre til at gjøre Patroner af. Vi tiggede og bade, ja gave i vor Fortvivlelse Anviisning paa de mange Rader, der staae, — (han pegede paa et Par store Folianter: Aristoteles'ser og Konserter) men der hjalp hverken det Ene eller det Andet, Manuskripterne maatte for en Dag. Og, saa tænkt Dem den Forsmædelse. — Haarene reise sig endnu paa mit Hoved, naar jeg tænker derpaa. — Her maatte vi Alle sætte os — Enhver paa sin Ende, Enhver med sin Papiirfax i Haanden. — See!

Der sad sad saamæn jeg — og har jeg saa ikke i egen Person maattet skjære de herlige Manuskripter i saadanne snavs Trekanter. Ja — seer De, mine Herrer! Jeg har saamæn endnu god Praxis!" (Han tilskjar en med et dybt Suk.)

„Men vidste Kosciuszko Noget derom?" —

„O nei, han kunde jeg ikke være allesseds. Det var hans Undergivne, der vilde have det saaledes; de kjendte kun lidet til den literaire Værd af saadanne Skatte. — Lidt havde vi imidlertid endnu tilbage; det var det Allerbedste, som vi havde skjult; men saa kom endelig de sidste Omveltninger, da gik ogsaa de fløiten, Noget kom til Petersborg, Andet til Berlin, ja, der vare endog private Folk, der berøgede sig med vore Skatte. Oh, vi tabte en Bibel saa rar — saa rar. —"

I et Hjørne stod en Opsats til Reliquier, hvor paa der ogsaa endnu laae nogle gamle Been. Da jeg lod Diet spadserere over dem, sagde han: „Dem skulde de have seet i gamle Dage, da de vare saa rigt udstyrede med Guld og Sølv; men alt det blev taget i Revolutionen, og nu ligge — kun! de blotte Been der!" — Vi skiltes meget venskabeligt fra hinanden. Det var temmelig sildigt, og jeg snart paa mit Bærelse.

Du veed, hvor høit jeg skatter vor gamle herlige Sang: „Du Plet af Jord! o. s. v." Kan Du troe, at en Polak, der reiste til Ungarn, skulde blive det Bæsen, der tryllede mig baade ind i denne Sang og Fædrelandet. Det var G. B...g, jeg i mit sidste Brev nævnte Dig. Jeg havde i Warschau

gjort hans Bekjendtskab, og denne Aftenstund laae vi nu Begge for Anker her i Krakow. Hvormeget har ikke han fortalt mig om vor velsignede Konge, han i Wien havde lært at agte saa høit. Han var undtømmelig i denne Henseende, og Du begriber let, hvorledes jeg kunde i selve Krakow blive saa gandske hentryllet til Fædrelandet og Alt, hvad mig der er helligt og kjær, at jeg sov ind ved „Du Plet af Jord o. s. v.“ som en hjertestyrkende Af-tenbøn. —

En mærkværdig gaadefuld Person.

Neppe havde jeg tilbragt nogle Uger i Fængslet i Mailand, før jeg gjorde et besynderligt, men høit interessant Bekjendtskab. En gandske gaadefuld Original, som jeg endnu ikke har udgrundet, beboede Værelset lige over mig. — Hans paa de meest forvirrede Begivenheder rige Liv frembød saamangen Scene, ved hvilken selv den snildeste Ingvirent maatte bekjende, han vidste ei, om den infameste Løgn, eller den alvorligste Sandhed her fandt Sted. Hoo han egentligt var; hvor han var født, hvad han hed, har man aldrig været istand til at erfare, skjøndt han, kun for dette Mærkes Skyld, har været fængslet paa siette Aar.

I Speilet erkjendte jeg i ham en Philadelphe, men agtede ikke stort derpaa, da man ikke gjerne

giver sig tilkjende for Medlemmer af de lavere Grader, af Frygt for at stufes. Nogle Dage efter hører jeg, langt ud paa Aftenen, Noget slaae sagte an mod mit Vindue; jeg aabner det, og seer i det dæmrende Maanestien en Traad hænge ned med en Steen og et Blad Papiir. Neppe havde jeg løst dette af, før Traaden igjen forsvandt. Mit Lys var allerede slukket, og jeg maatte derfor, brændende af Utaalmodighed, opsætte Læsnningen til næste Morgen. Langt om længe gryede Dagen — og jeg fandt en i det bedste Lyds skreven Billet, undertegnet: „Louis, Duc de Normandie.“ Brevet's Indhold var mig meget behageligt. Det indeholdt nemlig en fortræffelig Skildring af samtlige Sluttersvende, samt af adskillige Politibetjente. — I en Efterskrift var bemærket, hvorlunde jeg kun behøvede at hofte stærkt om Aftenen, for at faae Traaden ned. Da jeg havde Papiir og Skrivematerial, saa svarte jeg strax nogle vel forbindtlige, dog mig ei bindende Linier, thi jeg kunde ikke vide, om han maaskee var en Espion, og slutteligen tilføiede jeg, at jeg ei var istand til at tyde hans Underskrift. Allerede samme Aften fik jeg et langt, paa Fransk affattet Svar, hvori han omstændeligt viste, at han unægteligen havde Ret til ovennævnte Titel, da han var en Søn af Ludvig XVI, nemlig hiin Dauphin, der sagdes at være død i Tempelfængslet i Paris. Hans hele Forbrydelse og hans hele Ulykke bestod, efter hans Forsikkring, i denne hans fornemme Byrd.

Overbevist om, at min ubekjendte Overmand enten maatte være en Forrykt, eller en Bedrager, svarte jeg slet ikke mere, men søgte, deels af Fangevogterne, deels af Baron Vulpini, at erfare no-

get Nærmere om ham. — Disse i Løbet af længere Tid samlede Efterretninger, som jeg her vil sammenstille, gif i det Væsentlige ud paa Følgende:

I December 1819 bad det franske Politiministerium Generalguberniet i Mailand lade en fransk Undersaat fængsle, som dengang, udgivende sig for reisende Kjøbmand, opholdt sig i Modena med forfist Pas, under Navn af Louis Bourlon. Dog var det, formedelsk dette Individ's Farlighed, af Vigtighed, saa hemmeligt som muligt at fremme dette Anliggende. Da Hertugen af Modena aldrig modsætter sig en Fængsling, saa var den Betegnede ogsaa, efter saa Dages Forløb, i Mailand. Man anmeldte det for det franske Ministerium, og bad, at Arrestanten snart maatte afhentes. Men — underligt nok — derpaa indløb slet intet Svar fra Paris. Sikker havde derfor Fangen faaet sin Frihed igjen, hvis ei hans hele Udfærd havde været saa tvetydig.

I det første Forhør var han meget rolig, paastod, som hans Pas jo ogsaa udviste, at hedde Louis Bourlon, og at reise som Commis for et Hus i Bastia. Men efter nogle Maaneders Forløb blev han i højeste Grad utaalmelig og forbitret, og forlangte at vorde protokoliarisk forhørt. — Her afgav han da en høist sælsom og eventyrlig Forklaring, som han ogsaa meddeelte mig. — Havde han fortalt denne Historie, medens han endnu var paa fri Fod, da vilde jeg fundet det gandske i sin Orden, at man havde fængslet ham som en Berdrager, men dette var ingenlunde Tilfældet. Først i Fængslet fortalte han den, altsaa paa en Tid, da han kunde forudsee, at han kun vilde forlænge

sin Fængselstid derved. Han var ogsaa for flog til at nære den forrygte Tanke, at han paa saadan Maade skulde kunne forblinde eller imponere vedkommende Autoritet. Hans Angivelse lod nemlig som følger:

Som Søn af den ulykkelige Ludvig XVI bortføres han, ved nogle paasidelige Personers Hjælp, af Temple, og et Barn, der nys var død, lægges i hans Sted. Hans tidligste Historie huffer jeg ikke mere; dog mindes jeg, at han, næsten Dreng endnu, paastod at have, med Kleber, bivaanet Felttogene i Ægypten, og, som Brigadegeneral, Slaget ved Marengo. Indviklet i Pichegru's Sammensværgelse, maa han gribe Flugten, og nu først komme Beviserne for hans Herkomst ham ihænde. Men hans onde Skjebne naaer ham i Neapel; man fængsler ham her, og dømmer ham fra Livet. Men saasnart Reiseren erfarer hans Byrds Hemmelighed, skjenker han ham Livet, under den Betingelse, at han skal tilbringe sine øvrige Dage paa Fæstningen Fenestrelles. Undervejs lykkes det ham dog at undkomme. Han flygter til Brasilien; her nyder han al mulig Understøttelse og overoses med Gunstbevisninger. Men ulykkeligviis tages han tilfange i en Kamp mod vilde, indianiske Stammer. Allerede er han bunden til en Pæl, for at lide den marterfulde Død, da den af ham dræbte Høvdinges Enke gaaer i Bøn for ham, og ægter ham. Nu lever han nogle Aar ret lykkelig som Høvding og siden som Stammens Konge. Men Længslen efter civiliserede Nationer forlader ham ikke; med Moie lykkes det ham, tilligemed sin Hustru samt store Skatte af Guld og Edelfsene, at undkomme og at bestige

et til Livorno bestemt Skib. Men hans onde Stjerne har endnu ikke forladt ham. En tunesisk Raper opbringer Skibet. Efter en haardnakket Kamp vinder han fangen, og, som Slave, sendt til Afrika's Indre, hvor han tilbringer to Aar i den frygteligste Glendighed. Omsider slaar hans Redningstime. I Aaret 1813 kommer han tilbage til Italien. Napoleons Fald lader ham haabe en glimrende Fremtid; men en Nervesfeber holder ham, en Række af Maanedes, i Hospitalet i Florents. Da han følte sig helbredt, sad Ludvig XVIII — som han aldrig kaldte Andet end: Comte de Provence — allerede paa Thronen.

Først efter de hundrede Dages Forløb kommer han til Frankrig, og begiver sig til Prindsen af Condee, der strax anerkjender ham og hans Fordringer. Tidlig ældet ved uhorste Lidelser, og foretrukende Privatlivets Stilhed for en urolig Regjering, frasiger han sig imidlertid alle sine Fordringer paa Kronen mod en maadelig Apanage. Men da man krænker ham paa mange Maader, og tilsidst endog vil bringe ham af Dage ved Gift, griber ham hans gamle Fyrstestolthed. Han truer, at træde frem af sit Rørke, og jage Usurpateurerne fra Thronen. Den franske Regjering tager nu sin Tilflugt til en fin List. For forud at indtage Publikum mod ham og hans kongelige Herkomst, bestiller den en snu Karl, som maa udgive sig for Dauphin, lader Denne — den bekjendte Brunet — herpaa gandske offentligt dømme fra Livet i Rouen og annamme sin Løn. Saaledes faar den Mistanke paa alle de Forsøg, han endnu havde kunnet gøre, for at bevirke sin Anerkjendelse, og bringer ham, da desuden hans Hovedvidne, Prindsen af

Condee, var død, til den Beslutning, at forlade Frankrig.

Saavidt gaaer min Ubekjendtes Fortælling, der brimler saaledes af Løgn og Urimeligheder, at den slet ikke fortjente nogen Opmærksomhed, naar ei, paa den anden Side, mange af de deri anførte Kjendsgjerninger stemte overeens med den strengeste Sandhed. Adskillige anseete Italianere, blandt Andre En af Maria Louises Kammerherrer, og Marchese Levezzani, Podesta af Modena, erklærede, at de havde kjendt dette under Navn af Luigi Borloni nu fængslede Menneske som General i den franske Armee. Ligesaa vist var det, at han havde været paa det næstste forbunden med Pichegru. I Neapel var han virkelig dømt fra Livet, og hans Sag maatte have været af stor Vigtighed, aldenstund Keiserens Statsraad og Fortrolige, den bekjendte Regnault de St. Jean d'Angely desaaarsag var didsendt. For sit indianiske Kongedømme havde han rigtignok intet andet Beviis, end at en stor Deel af hans Legeme var tattoveret paa det kunstigste. Iøvrigt bar hans Ansigt og hans hele Væsen saa umiskjendelige Spor af den bourbonske Slægt, at alle upartiske Jagtgagere vare af den Mening, der maatte dog vel idetsmindste rulle noget bourbonsk Blod i hans Arer.

Han talte og skrev ei allene correct, men ogsaa elegant, Fransk, Engelsk, Tysk, Italiensk og Portugisisk. Han besad grundige Kundskaber i Latin, Græsk, Arabisk og Koptisk. — Skjøndt det paa den strengeste var ham forbudet at skrive, havde han dog vidst at forskaffe sig alle dertil nødvendige Ma-

rialier, og næsten hver Dag fik jeg, efter nærmere Bekjendtskab, lange og interessante Epistler fra ham, som jeg desto værre, for Forsigtigheds Skyld, maatte brænde.

At dette Menneske selv virkelig troede, at være Dauphin, omtviler jeg ingenlunde. Jeg kan derfor kun forklare mig hans Forhold af en partiel Forrykthed, skjøndt hans øvrige aandrige og besindige Væsen ikke heller stemmer dermed. I alt Fald er den franske Regjerings Fremfærd i denne Sag paafaldende.

Witt v. Döring.

Keiserinde Josephines Gjeld.

Keiserinde Josephine havde tidt flere Udgifter end hun kunde bestride. Især var hun meget ødsel i Pynt, og kom derved i stor Gjeld. Denne beløb sig engang til 1,200,000 Francker. Buonaparte var dengang blot første Consul, og havde just ikke store Summer at ødsle med. Creditorerne vilde have deres Penge, men Josephine havde ingen — de begyndte saa smaat at knurre. Dette kom Buonaparte for Øre, og da han endeligen vilde vide, hvad hans Gemalinde skyldte bort, gav han Bourienne det Hverv, at skaffe sig paalidelig Efterretning derom.

Bourienne begav sig til Josephine, og Denne tilstod hun Alt; men hun torde ikke være saa op-
rigtig mod Buonaparte. „Jeg skylder omtrent 1,200,000 Francker, men jeg vil kun angive 600,000; Resten vil jeg lidt efter lidt see at faae betalt.“ — Og da Bourienne bad hende opgive al sin Gjeld, svarte hun: „Nei, det kan jeg ikke. Jeg kjender ham — jeg vilde ikke kunde udholde hans Hef-
tighed.“

Da den første Consul hørte, at hun bortskyldte 600,000 Fr., blev han meget vred, og sagde til Bourienne: „Tag 600,000 Fr. og betal hendes Gjeld dermed, at jeg aldrig mere skal høre et Ord derom!“

Man maa tilstaae, at en Udgift af 1,200,000 Fr. var noget stærk, helst da Storstedelen var for overflødige Ting. Saaledes stod der f. Ex. paa

en Regning for een Maaned : 38 nye Satte , Sjer for 1800 Franker, og Esprits for 800. Man kan let tænke sig, at dette ikke kunde hugge en Mand som Napoleon, hvis hele Garderobe dengang bestod af en graa Frak, en grøn Kjole, og en gammel trefarvet Hat. Napoleon siger selv om sin Gemalinde (i hans Selvtillstaaelser) : „hun fandt en overordentlig Smag i Luxus. Deraf reiste sig Uordener og urimelige Udgifter, hvorved Creolerinderne gjerne udmærkede sig. Det var umuligt at berigtige hendes Regninger — altid var hun i Gjæld. Naar den skulde betales, gik det aldrig af uden store Stridigheder. Ofte saae man hende da sende Bud til sine Kræmmere: de skulde kun give Regning paa deres halve Tilgodehavende. Lige til Elba forfulgte jeg, fra alle Italiens Egne, af Fordringer paa Josephine.“

Man seer altsaa , at selv Jordens mægtigste Hersker havde en ødsel Kone at drages med, og kan ei undre sig, om der stundom, af samme Grund, reiser sig Uenighed i borgerlige Huusholdninger.

Strømpebaandet.

En Charakter-skizze efter Kriminalpapirer.

J Martin Göbel's Indsiddervaaning havde en misundelig Dæmon begyndt at stifte Ufred, og bragt begge Ægtefæller, der hidtil betragtedes som Mønstre paa huuslig Samdrægtighed, i gjensidig Bidsfarelse. Helene, Hustruen, troede nemlig at bemærke, at hendes Mand's Kjærlighed ikke mere tilhørte hende udelukkende. Husets Eierinde, en ung, rask Enke, havde fanget ham i sit Garn. Jo oftere Konen yttrede sin Mistanke, desto haardere saae hun sig behandlet. — Denne Tilfidesættelse tog hun sig meget nær; høiet, sønderknust, som hun var, følte hun sig neppe istand til at forrette sit sædvanlige Arbejde. Derved kom der Uorden i den lille Huusholdning. Manden slog sig til Drik; hele Dage var han borte fra sit Hjem, og saaledes blev han, Dag for Dag, mere fremmed for sin Familie.

En Høstmorgen, da Begge allerede vilde gaae paa Arbeid — paa forskjellige Steder tjente de, han som Høstkarl, hun som Binderke — syntes det, som om Helene atter vilde vise sig hjertelig og forsonlig. Næsten med Omhed hvilede hendes forgrædte Bine paa ham; det var, som om hun ihuskom en skjønnere, længstforgangen Tid.

„Men angriber Du Dig ikke for stærkt, kjære Mand, naar Du meier? begyndte hun nu i bekymret Tone: Din Brystdug sidder jo om Dig som en Sæk, og Du er blegere end Du pleier! Hvo

veed, om det ikke var bedst, Du frasagde Dig det strenge Arbeid, inden Du vorder alt for svag."

Martin saae paa hende, som om han neppe kunde troe, at en saa deeltagende Ytring var kommen over hendes Læber. Men gif end et noget sky Smil, mere spørgende end haanligt, over hans Ansigt, saa takkede han hende dog for hendes gode Mening, idet han forsikkrede, at saadanne Skaar, som han slog, rigtignok toge paa Kræsterne, men at man maatte anstrenge sig om Sommeren, hvis man om Vinteren vilde have Noget at bide paa. Han solte sig heller ikke svag, men vilde være veltilmode, naar blot hun vilde være god igjen, og lade sin Mistanke fare.

„Er det Dit Alvor? afbrød Helene ham: Saa er Du jo igjen min gamle Skat, der næsten gjorde mig de første Aar af vort Egteskab til en Himmel paa Jorden, indtil dog, jeg vil jo glemme Alt, skøndt den hæslige Kvinde, vi Begge kjende, følger Dig allevegne som Din Skygge og gjennemfører mig med sine giftige Blikke." —

Med skjælvende Stemme sagde hun dette, og vilde gjerne vedblevet, hvis ei et Sideblik af Manden havde bragt Ordet til at standse paa hendes Tunge. Had og Tilbøielighed, Frygt og Kjærlighed strede om Overherredømmet i hendes bankende Hjerter. Forresten blev Martin temmelig rolig. Saa Minuter efter tog han sit Meiered, og gif bort, efter at have forsikket Helene, hun skulde kun være stille, hendes Frygt var ugrundet. Ja, til Beviis, at han meente det ærligt, lovede han, at flytte til Michaelis, hvis han kunde finde en anden Leilighed.

„Top, det er et Ord! raabte Helene: Men Gud bevare Dig fra, at skuffe mig tiere.“

Imidlertid var Dorothæa, det ældste Barn, vaagnet, og satte sig paa Faderens Stol. Moderen var saa blød stemt, saa glad i Haabet, at hun, under mange Kjærtegn, gav den niaarige Lille Resten af sin og Mandens Frokost. Idet Begge nu forlode Bordet, bukkede Dorothæa sig, klappede i de smaae Hænder, og fremviste et rødt Strømpebaand, hun havde fundet paa Gulvet, lige under den Stol, hendes Fader nys havde siddet paa.

Hendes Moder blev dødsbleg, da hun saae dette talende Vidnesbyrd om Mandens Falskhed og Utroskab, der endogsaa smykkede sig med slige Seiers tegn. Thi at kun han kunde have tabt det, var jo soleklart. Den tidligere Mistanke saae hun nu fast bekræftet, og det just i det Dieblik, hun havde villet fritjende Martin. Længe stod hun der i bevidstløs Bestuelse. Langt om længe kom hun til sig selv, rev Strømpebaandet fra det forfærdede Barn, og vilde kaste det paa Ilden. Men pludseligt fik hun en anden Tanke, som hun ogsaa usforløvet udførte.

Helene tog Baandet, og heftede det paa sit Solhat. Da dette var skeet, slog hun en høj Latter op — Forbittrelse, Haan og Skadefryd løb som en Stormvind over hendes Hjerter. Men udbortes syntes hun fattet. Hun tog Dorothæa med sig i Marken. Sit yngste Barn, neppe et Aar gammelt, lod hun ligge i Vuggen, hvor det sov.

Neppe naaede hun Marken, hvor de Andre arbeidede, før det Spørgsmaal fæi hende imøde, hv

hun havde faaet det nydelige Hattabaand fra. „Det har min kjære Bertinde foræret mig, sagde hun spottende: til et Beviis, hvor god hun har været min Martin! Er det ikke et yndigt Pant? Jeg troer, man kunde glæde sig ihjel derover.“

Og Alle trængte sig nu om hende, let gjennemskuende Betydningen af hendes Ord. Mange vilde have seet Strømpebaandet tilforn. Selenes Misstanke trængte altsaa ei til videre Stadfæstelse.

Enken Bernhart's Pige, som tilfældigviis gik forbi, hørte en Deel af Samtalen, og inden en halv Time var forløben, var Martin allerede underrettet derom, af den samme Mund, der saatidt tilforn, ved falske Smigerord, havde været ham saa farlig. Hans Brede tog Overhaand; han forlod sit Arbeid, og løb did, hvor Konen bandt op. Med haanligt Smil saae hun ham imøde. Han kaldte hende en Banvitrig, som Skinsygen gjorde til en Furie. Han vilde forsvare den agtbare Enke men her afbrødes han af de andre Qvinders Haanlatter.

Nu gik Martins Forbittrelse over til haandgriberlig Voldsomhed. Han slog Konen i Ansigtet, rev Nøglen til Huset fra hende, og nu maatte de Andre stille dem ad. Skjældende og truende gik han bort.

Allerede forlængst var han gaaet tilbage til Landsbyen, inden Selene blev sig den Uret, hun havde lidt, fuldkommen bevidst. Hun forsikrede: saaledes kunde det ikke blive, og hellere vilde hun døe, end lade sig saaledes beskjemme tiere. Derpaa forsvandt hun tiligemed sin Datter. — Næsten instinktmæssigt, af Kjærlighed til det forladte Barn, havde hun nærmet sig

den eensomme Hytte, der laae temmelig i Udkaanten af Landsbyen. Men hvad hun neppe frygtede, var skeet. Hun fandt Døren omhyggeligt lukket, skjødte hendes Mand, gjennem Vinduet, havde seet hende komme. Forgjæves bankede hun stærkt og gjentagne Gange paa, idet hun forlangte sit Barn; forgjæves græd Dorothea, og bad Faderen være god igjen. Han var uovertalelig. Først da Middagsflokken ringede, og den vaagnede Rose skreg i Buggen, fremtraadte den Haardhjertede vredt, med det grædende Barn paa Armen. „Der har Du Din Unge! tilsnøs han Helene: Jeg overlader hende gandske til Dig; ogsaa i Dorothea frastger jeg mig al Lod og Deel. Du har beskjæmmet mig uden Grund — vi ere fra i Dag af adskilte for stedse.“

Saa talte han med overmodig Trods, idet han fastede Patteglutten til hende; derpaa gif han tilbage, og fhlbte en Kurb med Puder, Linned og Klæder. Han lagde et Bygbrød derhos, og dres derpaa Helene bort med de Ord: nu havde hun gode Stunder, at besøge sin Familie, som hun altid havde længtes saameget efter. Han frasagde sig al Ret til hende — ham maatte det nu gaae, som det vilde!

Bedøvet, sonderknuist, svarte den Forstødte ikke et Ord, sældte ei heller een eneste Taare; dog traf hun Martin med et Blik, hvori hendes hele Sjæl var malet. Hun tog begge Børnene med sig, og lod ham staae. Efter et kort Dieblif fuldt af Anger og Tvivl forsvandt han, gandske velstilmode, i

den Baaning, han havde uddrevet sin gode Engel af.

Med den dybeste Græmmelses Orm i Hjertet, indvortes truet af Mangel og Skændsel, indvortes martret af Had og Skinsyge, var Helene neppe stærk nok til at naae det nærliggende Pilekrat, bag hvilket der slyngede sig en liden, dog frygtet Flod, som, efter et ældgammelt Sagn, aarligt krævede eet Offer idetmindste. Og medens hun her, usselt nok, holdt Middag med sine Smace, saae hun sin Mand, i træg Rolighed — som om Intet var forfaldet, der kunde forstyrre ham — gaae forbi; ja, kort efter mødte ham hans Grifterinde, som, hævet over ethvert tidligere Bihensyn, gandske syntes at hengive sig sin Eidskab, og, Haand i Haand med Martin, ilte videre.

Hendes Hjerte truede at staae stille, og Lyst til at hægne sig paa hende, der havde bragt denne Jammer over hende, lagde sig, liig en Tordensky, over hendes Sind. Vel viste hun, i Begyndelsen, Griselsen tilbage — den Hævn, hvorpaa hun tænkte, syntes hende for formastelig, for kriminel — men et Blik paa Børnene, og hver bedre Følelse forstummede. Selvskaansel, Frygt for Straf kjendte hun ikke. Fastbestemt traadte hun ud af Krattet.

„Bliv her, Dorothea, og hav et Die med den Lille! Jeg maa tilbage til Landsbyen, inden vi kunne fortsætte Reisen til Bedstefader. Det vil imidlertid worde snart, og saa gaae vi saameget hurtigere.“

Benligt tiltalte hun saaledes den ældste Datter, stod op, og gik, saa hurtigt hun kunde, tilbage til det forladte Hus, idet hun, sky og ludende, listede sig gennem Haven. Men, som hun frygtede, Ind-

gængen var sperret; Vinduerne vare for smaae til at hun skulde kunnet krybe derigjennem, for at fuldbyrde sin Plan, der ei bestod i mindre, end at sætte Ild paa Huset. Efter at have forsøgt sine Kræfter paa Døren, men gandske forgjæves, vilde hun allerede gaae bort, og lade sin Hævn fare. Da kom en Liggerdreng slentrende gjennem Landsbyen; hun erkjendte ham strax for en vild Krabat, indlob sig i Underhandling med ham, lod ham stige ind i Huset gjennem Vinduet, tage Fyrtoiet, og lægge Ild under den forhadte Enkes Seng.

Længe varede det ei, inden han kom tilbage med den Forsikring, at den røde Hane snart vilde svinge sig galende paa Taget. Da foer et Smil over hendes Ansigt, som om Flammer oplyste det. Med fravendt Blik gav hun ham den Bagatel, hvorom de vare komne overeens, og Brandstifteren fjernede sig. Men Helene vendte tilbage til sine Børn.

Efter at hun næsten havde qvælt det yngste Barn med sine Taarekys, greb hun begge Dorothea's Hænder, holdt dem med Kjærlighed fast i sine, og begyndte at give hende, angaaende Bøn og Tro og dydigt Forhold, saamange herlige Lærdomme, at Barnet, ret dybt grebet, tilsidst gjorde det naturlige Spørgsmaal: hvorfor hun just sagde hende det i Dag, da Gud uskyldt havde straffet hende saa haardt, og udstødt hende af Hjemmet? — Overrasket svarte Moderen med Betydning: hun havde hertil sine gode Grunde, som Dorothea snart vilde lære at indsee. Ja, naar hun engang blev stor,

(29*)

Skulde hun kun spørge sin Fader derom — han vidste det nok!

Hun taug, overvældet af Smerte, og tilføiede kun de Ord: Dorothea skulde strax, med Søster Rose i Kurven, begive sig paa Veien til H***; her skulde hun opsege sin Bedstemoder, og forresten befale sig Gud i Bold. Selv kunde hun ikke strax følge med.

Hendes Stemme qvaltes — endnu engang sluttede hun Børnene til sit Hjerte, hjalp Dorothea Kurven med Barnet paa Ryggen, og ledte hende selv paa den betegnede Vej. Idet hun vendte sig om, saae hun allerede Frugten af sin Daad — en forthvirvlende Røgsky stree mod Himlen — i Fortvivlelse naaede hun Pilekrattet, og kastede sig høitjamrende i Floden.

Siendeligt sloge Bølgerne sammen over hende, og reve hende snart fra Gloddbreden, saa hun, i mørk Bevistløshed, allerede troede sig Døden hjemfalden — men Døden naaede hende ikke. Barnet var det forbeholdet, at worde Moderens frelsende Engel, og at gjengive hende Livet. Hun havde hørt den ulykkelige Moders Skrig, og iulte til Gloddbreden. Her dukkede Selene endnu engang op af Dybet, idet hun uvilkaarligt udstrakte sine Arme. Og da det brændende Tag, samme Dieblif, hidkaldte de nærmeste Høstfolk, hidkaldte Dorothea nogle raske Mænd, som, ei uden egen Fare, reddede et Liv, der med Forsæt var Døden viet.

Ogsaa Martin kaldtes, ved Brandraabet, ud af sit Skjul, fra Grisserinden; men da han, kom mende nærmere, her saae sin brændende Baaning, hift sin forstødte Hustru, som, nysfrelst, kun robede

svage Flodspor, blev han sin forrige Eiegyldighed tro, overlod den Halvafmægtige til fremmede Mennesker, og anstrengte sig kun for, i Forening med Andre, at slukke Ilden, hvilket ogsaa, mod al Forventning, lykkedes.

Men skjøndt saaledes den udvortes Fred var gjenoprettet, Ilden dæmpet og den Døde kaldt tilbage til Livet, maatte dog denne komplicerede Forbrydelse strax indberettes til Øvrigheden, og neppe var Helene kommen sig lidet næste Morgen, før hun, tilligemed Martin, blev ført til Byen.

Helene vilde Intet bekjende. Martin beviste, ved sin Graværelse, sin Uskyldighed, men var slet nok til, ligesom at skyde Skylden paa sin Kone. Helene opbød Alt, for at retfærdiggjøre sig.

Saaledes stod Undersøgelsen, da Dommeren, moralsk overbevist om, at Helene var skyldig, benyttede en Jordennatts Rædsler, for at afstvinge den Anklagede en Tilstaaelse.

Høitideligt begyndte han: „Jeg har, paa en saa usædvanlig Tid, blot ladet Hende kalde, for at sige Hende, at den formeentlige Brandstifter nu er fængslet, men at han ligesaa haardnakket som Hun, benægter Alt, skjøndt et Vidne er optraadt imod ham. Da jeg imidlertid har den Overbeviisning, at kun Hun er den Skyldige, saa vil jeg, i dette frygtelige Dieblis, stille Jer Begge ligeoverfor hinanden, og overlade det til den Alvidende, at betegne Den, der er skyldig. Og er der en Dommer over Stjernerne, saa veed jeg vist, han vil, med sit Lyn — — et mægtigt Jordenskrald afbrød ham; men Helene styrtede sønderknust til Jorden, og bekjendte, at have forført den fremmede Dreng til at sætte Ild paa

Huset. — Hendes Dom var naadig; hun inddomtes paa to Aar i en Straffeanstalt.

Hvad Strømpebaandshistorien angaaer, da blev den længe en Gaade; Enken Bernhart frifjendtes gandske. Hun paaastod, aldrig at have eiet eller baaret et Strømpebaand som det Dmtvistede.

Et Aar omtrent efter at Aalterne vare sluttede, fjørte en fornem fremmed Dame, med Følge, gjennem den eensomme Landsby, hvor Martin boede. I Kroen erfarer hun Begivenheden, og strax yttrede hun, hvorlunde hun useilbart, uden Skyld og Anelse, havde foranlediget den.

Overrasket af en pludselig Upasselighed, var hun, da hun forrige Høst fjørte gjennem den samme Landsby, tagen ind i en Hytte, der havde været mennesketom og aaben. Efter at hun var kommen lidt tilrette, var hun fjørt videre. Om Aalterne havde hun savnet sit Strømpebaand.

Hun deponerede hos Stedets Præst en liden Sum, der skulde tilfalde Helene, naar hun, efter at have afbødet sin Skyld, kom tilbage; thi det var sandsynligt, at Skilsmisse vilde finde Sted mellem hende og den ubarmhjertige Mand. Men den lille Rosa lod hun, for sin Regning, opdrage i Skoleslærerens Hums.

Krug v. Nidda.

En mærkelig Notice om Baron Trenck.
(Af Markgrevinden af Anspachs Memoirer.)

Frederik den Andens Forhold mod Baron Trenck er bleven dadlet som grusom, meest af Folk, som vare ubekjendte med denne Sags sande Sammenhæng. Man har betragtet denne Historie som en Plet paa hans Navn. Jeg vil fortælle, hvad Tilforladeligt jeg har erfaret derom:

Kongen, ikke blot Trenck's Souverain, men ogsaa hans Belgjører, havde forbudet ham, at skrive til sin Onkel, Pandur-Oberst von Trenck. Dette Forbud blev overtraadt. Kongen spurte selv Baron, om han stod i Brevveksling med sin Onkel. Trenck benægtede det. „Kan De bekræfte det med Deres Væbend?“ spurgte Kongen. — „Ja, Sire!“ svarte han. Og dog havde han, netop i de samme Dage, tilskrevet sin Onkel. Han blev overbevist herom, og sendt til Magdeburgs Fæstning. Ved Rænter lykkedes det ham at undvige; han flyede med en Officeer, som han forførte til Desertion, og stød to Mennesker, som satte efter ham. Kongens Resident i Danzig, hvorhen Trenck var flygtet, sendte ham tilbage til sin Souverain. Heraf er det klart, at Trenck havde gjort sig skyldig i alle Loves Overtrædelse: han var først ulhdig, dernæst meensboeren — en Oprører og Morder. — Nu blev han sat i strengere Forvaring, og hans Fangenskab varede i ti Aar.

Trenck var en Mand af sex Fods og to Tommers Høide; han ffelede, og havde et eget Talent til at indsmigre sig hos Mængden. Efter Frederiks Død lod han sine Mindeværdigheder trykke; men Ingen af dem, som fra Grunden af kjendte hans Historie, var ilive mere. Han tilstaaer selv, at han stod i Elfskovsforbindelse med en Dame af høi Rang. Denne Dame var, som jeg af den allerpaalideligste Kilde veed, ingen Anden end Prindsesse Amalia, Kongens Søster. Naar der nu, af denne Forbindelse, fremkom Børn, som bleve bragte af Dage paa den grueligste Maade — vorder det da ikke begribeligt, at Kongen havde de vigtigste Grunde til sin Fremfærd, Grunde, som Anstand og Ære forbød ham at offentliggjøre?

T h o m a s P a i n e.

113 Aaret 1793 — fortæller Thomas Paine — boede jeg i Paris, i Forstaden St. Denis, No. 63. Min Bopæl laae behageligt, men sjernt fra Conventet, som jeg dengang var Medlem af. Dog saae jeg gjerne, at være langt borte fra den Forvirring og Tumult, som dengang herskede i Paris. Jeg levede som paa Landet.

En Dag gif jeg ind paa mit Værelse, for at skrive en Attest for to Benner, som man havde fængslet. Selv vilde jeg bringe den til Bagthuset, for desto hurtigere at udvirke deres Befrielse. Da jeg var færdig dermed, indtraadte en Mand, i en Nationalgarde: Capitains Uniform, og tiltalte mig paa godt Engelsk, særdeles høfligt. Han sagde mig, man havde bragt to unge Engellændere i Bagten, og Sektionsforstanderne havde sendt ham til mig, for at spørge mig, om jeg kjendte dem, da de i saa Fald skulde vordre satte paa fri Fod. Saa snart vi havde afgjort denne Sag med hinanden, begyndte den Fremmede at tale om Revolutionen, og nævnte derved adskillige Gange mit Skrift „om Menneskets Rettigheder,“ som han havde læst i Originalsproget, og da han tog Afsked, tilbød han mig sin Tjeneste paa den artigste Maade.

„Og hvem troer man, denne Mand var?“ —

„Ingen Anden end den berygtede Skarpretter Samson, som guillotinerede Kongen og alle dem, der levede i samme Sektion og Gade, som jeg.“

Hvad mig angaaer, da søgte jeg min Opmuntring, saasnart det blev mørkt, paa eensomme Spadsferegange i den ved Huset liggende Have, og forbandede efter Hjertenslyst Ophavsmændene til det Rædselsystem, der gav Revolutionen, som jeg havde sat min Stoltthed i at forsvare, saa frygtelig en Vending.

Skjelden besøgte jeg Conventer, thi hverken kunde jeg tiltræde dets Beslutninger, ei heller fandt jeg det raadeligt, at modsætte mig dem. Allerede derved, at jeg heftigere end noget andet Medlem, havde talt mod Kongens Henrettelse, var jeg bleven mistænkelig.

Saaledes henlevede jeg omtrent syv Uger. Min Bert gik hver Aften ind i Staden, for at erfare Dagens Nyheder og hente Aviserne.

Saa Dage efter hørte jeg Noget banke paa Porten, og da jeg saa ud af Vinduet, bemærkede jeg, at min Bert med Lys nærmede sig Porten, og aabnede den, hvorpaa en Vagt med opplantet Bajonet treen ind i Gaarden. Jeg lagde mig igjen, og forberedte mig paa, at vandre i Fængsel. Dog gjaldt Besøget ikke mig.

En Maaned efter kom Vagten igjen, førte min Bert, Georgeit, bort, og endeligen — mig selv.

Jeg var En af de ni Medlemmer, som udgjorde Constitutions-Committeen. Syv af os bleve henrettede; kun Sieyès og jeg overlevede de Andre — han, fordi han stikkede sig i Liderne, jeg, fordi jeg blev ubøielig. Efter Robespierre's Fald blev ogsaa han indespærret og dømt til Transportation. Hérault Sechelles afstøste mig i Committeen. Og

saa ham indespærrede man tilligemed mig i Luxemburg. Han blev ført for Tribunalet og guillotineret; men jeg blev tilbage.

Dengang var der kun to Udlændinger i Conventet, Anacharsis Cloots og jeg. Begge bleve vi udstødte af Conventet ved de samme Stemmer, fæstede i Fængsel paa een og samme Befaling, bortføre i een og samme Nat. Han blev bragt paa Guillotinen, og jeg blev atter tilbage.

Joseph Lebon, Et af de skændigste Mennesker, som have været til, blev sat i mit Sted for Departementet Pas de Calais. Da jeg blev udstødt af Conventet, kom han ogsaa i mit Sted. Da jeg befriedes af mit Fængsel, blev han indespærret i min Arrest og ført til Guillotinen i mit Sted; saaledes kom han i mit Sted allevegne.

168 Personer bleve i een Nat førte fra Luxemburg, og 160 af dem bleve henrettede næste Dag. Jeg vidste, at jeg skulde være Een af dem, men undgik denne Skjebne paa en vidunderlig Maade. Det Kammer, hvori jeg sad fangen, laae lige med Jorden, i lang Række med Andre, under et Galleri. Døren til mit Fængsel gik op ud efter. Foruden mig sadde tre Fanger i dette Kammer. Naar Mennesker skulde føres til Slagtebænken i Stokkeviis, da skete dette altid om Natten, og de, som dette Hverv paalaae, havde et hemmeligt Tegn, ifølge hvilket de vidste, i hvad Kammer de skulde gaae og hvormange de skulde føre ud deraf.

Vi vare, som sagt, Fire, og man havde, uden at vi vidste det, betegnet vor Kammerdør med No. 4. Dog vilde Tilfældet — hvis man ellers tør kalde Sligt et Tilfælde — at Nummeret blev skrevet paa Dør

ren, just som den stod aaben, med Bagklædningen mod Muren, saa at det, da den mod Aften blev lukket, kom paa den indvendige Side — paa denne Maade gik Dødsengelen os forbi. Nogle Dage efter faldt Robespierre. Den amerikanske Gesandt Monroe kom til Paris, og tog mig i sit Huus, efter at have udvirket min Frihed.

Dronningen paa Sandwichs-Øerne.

Verdensomseileren Kogebue giver i sin nyeste Reisebeskrivelse følgende interessante Beretning om Dronningen paa Sandwichs-Øerne:

„Engang kom jeg til hende, netop ved Taffels tid, og blev indladt i Spiseværelset. Paa skønne Tæpper laae Hds. Majestæt udstrakt paa Maven, foran et stort Speil, og i en Halvkreds omkring hende stod en Mængde Porcellain med allehaande Episer, af hvilke hendes Domestiquer havde travlt med at række hende snart denne, snart hiin Ret. Hun betjente sig allene af Fingrene, og aad høist graadigen, medens tvende Smaadrenge vare beskjæftigede med at jage Fluerne fra hende. Min Indtrædelse forstyrrede hende ikke det mindste; hun hilfede med Munden fuld af Mad, og nikkede venligt til mig, at jeg skulde sætte mig ned paa en Stol. Jeg blev nu Vidne til det mærkværdigste Taffel, jeg nogensinde havde bivaanet. Hvormeget der for

mit Komme var gaaet igjennem hendes kongelige Hals, kan jeg ikke bestemme, men i min Nærværelse aad hun saameget, som 6 stærke Karle skulde have ondt ved at faae Bugt med. Var min Forsundring allerede stor herover, saa skulde den endnu betydeligt forøges. Da hendes Appetit endelig syntes stillet, trak Hds. Majestæt 2 : 3 Gange med Anstrengelse, ret dybt Ande, lod sig ved sine Tjeneres Hjælp vende om paa Ryggen, og vinkede derpaa ad en stor, stærk Mand, der syntes meget erfaren i sin Function. Han sprang strax op paa Hds. Majestæts Mave, og bearbejdede den saaledes, baade med Knæerne og med Næverne, ligerviis som man arbejder i et Bagertrug, fuldt af Deig. Denne Maneuvre skulde befordre Fordøielsen; og da Hds. Majestæt, efter at have stønnet noget, igjen havde trukket Veiret, lod hun sin kongelige Person atter vende om, og begyndte paany at flemme paa Madsen. Hvor overdreven denne Fortælling end synes (siger Kogebue) saa er den dog bogstavelig sand, og alle mine Ledsgagere kunne bevidne det. Momahanna, saaledes hedder denne Dronning, er unægtelig den største Mærkværdighed paa Den Wann. Hun er stolt af sin ubegribelige Appetit, og ikke mindre af en uhyre embonpoint, hvilken paa Sandwichsøerne er den største Skjønhed.

Tvillingerne i Lamerton.

(efter Eddington.)

Det yndigt var, at skue dem hensjunkne
 I søde Slummer ved hinandens Side,
 Med Arme slyngte om de hvide Hals, —
 Imens et Smil paa Englekinden spilled,
 Mens skjønne Syn for Aandens Dye svæved, —
 Mens unge Glæder sig fornøede
 I gylden Drom; mens stundom sneehvidt Tæppe,
 Som tjerlig Haand udbredte over dem,
 Tilside kaster blev af deres Fødder,
 Som røbed' halvt en Hérculæsses Skabning.
 Hvor skjønt var ikke dette Par Serapher,
 Som hvilende, for den, der skued' dem!
 For Moderen, som over dem sig bøied',
 Hvor fuldt af Salighed det Englesyn!
 Og nu om Morgenen, da Drommens Billed³
 Forsvandt, og deres Stemme første Gang
 Med venlig Velkomst lød for Moderøret,
 Og hendes Læber hvilede paa deres!
 Blandt alle sine Millione, Jorden
 Besad ei noget Tvillingpar, som dette!
 Hinanden ligt i hvert d't mindste Træk,
 Og dog enhver ufsjendelig for sig,
 Naar Moderen et om den Yngstes Arm
 En Krands af Blomster, blaae, som Himlen, snoede.
 Ei blot i Skabning ligned' de hinanden;
 I Træk og Høide havde de og Lighed,
 En Liæhed, som saa Mange tidt forvirred,³
 Saa ei de kunde skjelnes fra hinanden —
 Der var et Sjælefælledsskab blandt dem;
 I deres hjøst forunderlige Væsen
 En gudlig Sympathi sig blandede;
 De e'ffede, misbilliged', de frygted',
 De huded', længtes, som den samme Aand
 Behersked' Begge paa den samme Tid.
 Selv Afstand, sagde man, ei mægted' dem

At skille ad; de sølte, selv adskilte,
 Og fra hinanden fjernede', — samme Stemning —
 Det samme Haab, den samme Glæde, Frygt —
 Og leved' stedse i usynligt Samkvem!

Saaledes naaede de da Manddomslivet;
 De Begge steg i Væxt og Alder, men
 I Aasyn var' de uforandrede,
 Og tidt forvirred' Mange, som dem saae —
 Ga skuffed' selv der moderlige Blik.
 Saalunde de opvoxede, bevægede'
 Indvortes af den stille Følelse,
 De nærede i deres Barndomsvaar.
 De vare Tvillingroser, fostrede
 Af Sommervinden og af Sommersolen
 Fra spæde Knopper op til skønne Blomster!
 Hvi vilde Skjæbnen ødelægge dem,
 Som var den vakre Huges Pryd og Glæde,
 Dens Kjerlighed, dens Haab?

Men flux den vilde Storm foer over Jorden!
 Med rædsom Larm den foer igjennem Livet,
 Mens Dieblikkene, af Kjerligheden
 bevingede, henvandt i tauske Ro
 For deres Sødsfende, *) der saae paa dem,

*) Nicolai og Andreas Tremain vare Tvillinger
 og de yngste Sønner af Thomas Tremain, Es-
 quire i Cullacumbe. De lignede hinanden saa ganske
 i alle Lineamenter, i Høide, Haarfarve, Ansigt og Mi-
 nespil, at selve deres Forældre, Brødre og Søstre ikke
 kunde skjelne dem fra hinanden uden i deres egen
 Kreds ved et hemmeligt Tegn, eller offentlig ved at
 lade dem bære Baand af forskjellig Farve, eller noget
 Lignende, som de undertiden i Spøg viklede, for at
 prøve deres Venners Dommekraft, hvilket undertiden
 gav Anledning til mange morende Feiltagelser. Men

Og, sulde af Beundring, tabte sig
 i stum Henrykkelse; thi deres Hjem
 Laae skjult i Dalens dybe, mørke Skjød,
 Hvor grådige Plyndrers Haand ei komme kan,
 Hvor Stormens vilde Bulder sjældent høres,
 Og Taushed bieder ud sin Dunevinge
 Over Alnaturen.

endnu selsommere var det, at de lignede hinanden ligesaa meget i Sjæl, som i Legem; thi hvad den Ene elskede, attraaede den Anden, og hvad den Ene afstøede, yttrede den Anden ogsaa Ulyst til, ja, naar Nicolai var syg og bedrøvet, søgte Andreas de samme Smerteter, skøndt de vare langt bortffernede fra hinanden, og det, uden at den Ene havde meddeelt den Anden nogen Efterretning. Var Andreas munter, var Nicolai ligesaa stemt, skøndt de vare paa forffjellige Steder, hvilket de dog ikke længe kunde udholde; thi de holdt meest af at spise, drikke, sove og vaage sammen, og saaledes levede og døde de sammen. I Aaret 1564 tjente de begge i Krigen i Havre de Grace, og her fandt den første og eneste Forffjel imellem dem Sted, da den Ene var Ritmester ved et Rytterregiment, og den Anden simpel Soldat, men den samme Sympathi herskede endnu, som før, imellem dem. Da de Begge vare udmærket tappre, valgte de stødse de farligste Poster. Til sidst blev den Ene af dem dræbt; men den Anden traadte strax i hans Sted, og, da ingen Overtalelser kunde bortffjerne ham, faldt han ogsaa i Slaget. I Sogneskirken i Lamerton staaer et herligt Gravminde, ikke allene for disse to Brødre, men ogsaa for adskillige af deres andre Sedfænde (8 Brødre og 8 Søstre, hvoraf 6 vare Tvillinger), hvis talende Billeder findes paa samme." *Worthies of Devon.* (Coddingtons Anmærkning.)

Krigsstormens Bu'der 'rystet' Følkeslægter,
 Sit Lilleslag udsoldet 'Frankerig',
 Og England lod sit store Løvebanner
 I Binden vaie, medens Hytten, Borgen
 Udsendte sine Børn; Uergjerrigheden
 Saa bød det; Stridsmand faldt i tusindvis,
 Og Broder mødte rasende sin Broder
 I Kamp paa Liv og Død — og tidt hans Blod
 Udgød paa Kampens Mark, der stænked' Saa
 Dyrk kjæbre Løn, et Liv i Fremtids Narbog!

Fra Moderkjerlighedens Varm og Kjer tegn —
 Fra Favntag af den hulde Hjemstavns Kreds
 De rev sig løs, de Uadskillelige,
 For snart at see en anden Skueplads,
 End den, hvor de i landlig Skygge leved'.
 Snart ved hinandens Side kæmped' de,
 Det skønne Par — de tappre Tvillingbrødre —
 Og, som de tvende Oldtids store Helte —
 I deres Liv elskværdige og hulde,
 De vare ei i Døden skildte ad;
 Thi fælleds Stjæbne mødte disse Brødre
 I Jordelivets sidste Dieblis:
 De sank i samme Nu, i samme Grav
 Paa Kampens Dag.

S. C. Wosemose.

Gaader og Logogrypher.

Du som paa den ene Side
 Bærer Sorgens mørke Dragt,
 Og i Glædens Klæder hvide,
 Paa den Anden holder Vagt!
 Du som fængsler vore Tanker,
 Skjænder den dybe Grændfers Aand
 Over dine Grændser vanter,
 Og foragter dine Baand!

Lille, ubetydelige!
 Store, alt for store Ting!
 Grund til mangt et Kongerige!
 Intet i det Heles Ring!
 Du som evig gaaer og iler,
 Bliver aldrig, aldrig træt,
 Aldrig standser, aldrig hviler,
 Altid løber lige let.

Siig mig: hvordan skal jeg finde
 Dit betydningsfulde Ord?
 Hvilke Mærker kunne minde,
 Hvor dit skjulte Væsen boer?
 Dog, jeg seer dit høie Tempel,
 Farvet i Bestandighed,
 Staae med Evighedens Stempel,
 I sin Pragt og Herlighed.

Seer din skønne Moder have,
 Nyste hendes gylbne Lof;
 Alle dine Søstre søge,
 Som en munter Børneskole;

Mens din lille Datter iler,
 Pleier dig saa mild og blid,
 Naar din stolte Moder hviler
 I den skumle Nattetid.

I en anden Mening tage
 Menneſterne ogsaa dig,
 Og da horer man dem klage,
 Sukkende, og jamre sig,
 Naar ei altid du kan give
 Det i Overflodighed,
 Hvad de stolt dig foreskrive,
 Som en Løn for deres Svæd.

Dog, det Kjæreste de have
 Lægge de saa troligt ned,
 Som en ufrivillig Gave
 I din tause Censomhed,
 Hvor du danner og forandrer
 Alle saa omhyggelig,
 At den matte trætte Vandrer
 Kommer til at ligne dig.

Men det, som i vore Dage
 I dit Hjem en Tilflugt fandt,
 Maa du give os tilbage
 Som et anbetroet Pænt;
 Og fjøndt Tidens lange Raabe
 Skjuler Timer, Dage, Aar,
 Vile vi dog Alle haabe,
 At det engang forestaaer.

Hugger Du mig mit Hoved af,
 Da er jeg flygtig, let og lustig,
 Leer kun til Sygdom, Død og Grav,
 Gjør mangen Tosse ret fornustig;
 Men engang reiser jeg bort i en Hast,
 Endnu har Ingen holdt mig fast.

Tager Du bort min anden Deel
 Brugtes jeg kun i gamle Dage,
 Baade for Legem, og for Sjæl
 Var jeg en haard og grusom Plage.
 Nutildags bryder sig Ingen meer om
 Saadan en egenmægtig Dom.

Mister jeg nu min fjerde Part
 Flyder jeg ofte blid og stille,
 Eller jeg flyder heftig Fart
 Der hvor de høie Bølger skylle.
 Mangengang bringer jeg Fare og Død,
 Men redder ogsaa tidt i Nød.

Naar tred'e nu og fjerde Led
 Bort fra mit Hele Du vil tage,
 Saa bliver jeg et kjøligt Sted,
 Som man tyer til i varme Dage;
 Dog har jeg stundom en hidsig Natur,
 Og tager syge Folk i Kuur.

Hvis Du nu vil mit Hele see,
 Saa viid, det bruges mange Gange:
 Snart som en Pynt hos Damerne,
 Snart til at passe paa en Fange;
 Ja, Elskov selv har for Kone og Mand
 Stabt mig i aandelig Forstand.

O p l ø s n i n g

paa de i forrige Hefte meddeelte Charader:

1) Dovehals.

2) Philosophie.

